ARCHIWUM UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

ZESPÓŁ:

Rękopisy XV–XVIII w.

SYGNATURA:

Rkps 27 – Protokół obrad Szkoły Głównej Koronnej (7 II 1786 - 13 XI 1787)

DIGITALIZACJA:

Biblioteka Jagiellońska

2022 r.

1. NR ARCHIWUM:	2. NAZWA ARCHIWUM:	
805	Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego	
3. NAZWA ZESPOŁU:		
Rękopisy XV–XVIII w. (Rkps)		
4. NR ZESPOŁU:	5. SYGNATURA OBIEKTU:	
2	Rkps 27	
6. LICZBA STRON/KART:		7. LICZBA SKANÓW:
418		426
8. DATA WYKONANIA:	9. NAZWA PRACOWNI:	10. WYKONAWCA KOPII CYFROWYCH:
2022	Biblioteka Jagiellońska	-
11. UWAGI:		
-		

Arch. U. J.

N° 27

27. Ak

II

ARCHIWUM U. J.
Rkp. 27

PROTOKÓŁ
Obrád
SZKOŁY GŁÓWNÉY KORONNÉY.

Pod Rządém

Wielmożnego Jmći X. Hugona Kołłątaia S. Teologii i Obuyga Praw Doktora, Kanonika Katedralnego Krakowskiego, wszystkich Szkół i Całego Stanu Akademickiego w Koronie Jeneralnego REKTORA.

Za Sekretaryi Jmć Pana Jana Śniadeckiego, Filozofii Doktora, Matematyki i Astronomii Profesora

Dnia 7. Lutego, Roku

MDCCLXXXVI.

Zaczęty.

Rok od Narodzenia Chrystusa Tysiączny Siedmsetny Osmdziesiąty Szusty.

Posiedzenie Pierwsze

Złożone dnia 7go Lutego

Do zaradzenia, i stanowienia w następuiących Punktach:

Nayprzód: Do wysłuchania Sprawy i Rachunków Jmci Xa Garyckiego Przełożonego nad Kandydatami Stanu Akademickiego z dozoru i funduszu przeszłorocznego

Powtóre: Do czytania Rezolucyi P. Kommissyi Edukacyiney, i Listu JO. Xcia Jmci Prymasa w interessie Wizytatorów Generalnych na Szkoły Narodowe, przez Szkołę Głowną wybranych

Potrzecie: Do dania Rezolucyi na Notę JXa Trefflera Rektora Wydziału Małopolskiego, zaskarżaiącego Nauczycielów Lubelskich o opuszczanie się w swych obowiązkach, wykraczanie przeciwko Subordynacyi

Poczwarte: Do wysłuchania Noty JXa Trąbskiego, Plebana Nasiechowskiego, w którey żąda od Szkoły Gł. poprawy i reparacyi Kościoła, powrocenia niektórych prowizyi i Dziesięcin Kossiołowi temuż zapisanych i pensyi wysłużonego, i do rezolwowania punktów w tey Nocie wyrażonych.

Popiąż

Popiąte: Do przeyzrzenia podpisanego przez P. Kommissyą Etatu wydatków na Sarta tecta Szkoł Narodowych —
Poszóste: do wysłuchania Sprawy od Delegowanych do przeyzrzenia i roztrząsnienia Papierów do Probostwa Miechowę stósownych
Posiodme: Do wysłuchania Sprawy Delegowanych do examinowania Papierów stosownych do Dziesięciny Szydłowskiey zamienioney za inne Dziesięciny z Klasztorem Jędzeiowskim JJXX. Cystersów.

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach: Wielm. Rektora, J.J. X.X. JJ.PP. Jozefa Szabla Collegii Moralis, Jana Jaskiewicza Collegii Physici Prezesów, Andzeia Badurskiego, Bonifacego Garyckiego, Wincentego Smaczninskiego, Krzysztofa Jdatte, Stanisława Minockiego, Franciszka Kolendowicza, Jozefa Bogucickiego, Wincentego Schastera, Waleryana Bagdanowicza, Jozefa Muszynskiego, Jozefa Januszewicza, Franciszka Scheidta, i Sekretarza —

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyslnością Obrady, następuiące roztrząsała, i ustanowiła Punkta:

1. Co do pierwszego: Jmć Xdz Garycki Prawa Rzymskiego Professor, i Przełożony nad Kandydatami Stanu Akademickiego, spowierzonego mu dozoru przeszłorocznego następuiącą przed Szkołą Główną zdał Sprawę:

Rapport

„O Kandydatach z Roku 1785go na Sessyi Szkoły Głównej zdany Dnia 7go Lutego Roku 1786.

„W Roku Szkolnym 1784 a 1ma 8bris Kandydaci Professorowie pozostali, i nowo przyięci do Stanu Akademickiego, w dozór Rządzcy oddani, są następuiący Wincenty Paprocki, Franciszek Szopowicz, Tadeusz Szmitt, Stanisław Zarzecki, Sebastyan Błaszczykiewicz, Jozef Markowski, Jozef Obminski, Adam Kopijewski, Wincenty Kowalski Marcin Kłossowicz, Andrzey Bielinski, Maciey Kubicki, Jacek Krusinski, Tomasz Dobrowolski, Jakob Chodacki, Maxymilian Kownacki, Sebastyan

Gir-

Girtler, Antoni Sławinski, Woyciech Jarkowski, pensyonowani. Sebastyan Leguski, Szymon Andrysiewicz, Konstantyn Beniusiewicz, Modest Kabzinski, Walenty Więckowski, Felix Smietanka, bez Pensyi — Petrycy Konczewicz, Gracyan Litynski, Bazylianie — Remigiusz Pawlicki, Kwadrat Wichlinski, Cystersi — Paweł Przybylski, Paweł Jerzykowski, Krzyżacy, których Zgromadzeniu powierzone są Szkoły Publiczne —

"Powinności Kandydatów.

1mo Kandydaci mieli wyznaczone do uczenia się lekcye tych Nauk, które podług Ustaw na Szkoły Narodowe są przepisane: iako to Matematyka, Fizyka, Chemia, Nauka Moralna, Wymowa, Jezyki Francuski i Niemiecki; Po skonczonych tych Naukach obierali sobie inne w Kollegium Fizycznym i moralnym — Każdy Kandydat zapisany na początku Roku szkolnego, których lekcyi ma słuchać w przeciągu roku — Rządzca, chcąc się zapewnie o pilności Kandydatów w słuchaniu Lekcyi, z każdéy wyznaczył Cenzora, któryby nieprzytomnych notował, i na Sessyi o nich donosił.

2do Kandydaci pensyonowani do powtórney Submissyi przypuszczeni, odprawili Popisy z Nauk fizycznych i moralnych w przytomności Nauczycielów Szkoły gtt. do tego wyznaczonych — Te popisy wznieciły emulacyę w Kandydatach, i okazały, iaka iest każdego sposobność i usilność w pracowaniu — Wszyscy prawie z Nauk fizycznych popisy pożytecznie odprawili, co winni są usilnéy staranności Jmć Pa Sniadeckiego autora Propozycyi z tychże Nauk — Na Popisach Moralnych, Dobrowolski, Kowalski, Kłossowicz, Kopiewski, Krusinski okazali zdatność do wymowy. Z Zdatnieyszych Kandydatów pensyonowanych niebyli wyznaczeni na Popisy. Wincenty Paprocki 5tego Roku Kandydat przez całe 4ry lata pensyonowany, dla słabości zdrowia do pracy niezdatny, którego, sposobności chcąc doswiadczyć, wyznaczyłem na Popis, za Maxymiliana Kownackiego, podiął się z ochotą, lecz na dzień wyznaczony niestanął, ani nawet niedoniósł o zawodzie. Dlaczego Szkoła gtt mogłaby go uwolnić od submissyi uczynionéy. Sebastyan Błaszczykiewicz dla przypadkowey a niebespieczney choroby, natenczas, kiedy się Popisy składały,

nie

nie mogł bydz na Popis wyznaczony. Tadeusz Szmitt dla zepsutych obyczaiów, zawieszony od Stanu Akademickiego, i od połdwy Pensyi z Roku 1783, lecz po okazanych dowodach swey poprawy, przez Rezolucyą Szkoły gtt do Stanu i do Pensyi przywrocony. Za Michała Dymidowicza, Professora Szkół Krakowskich, Popis z Nauk moralnych pozytecznie odprawił, i pensyą zatrzymaną podług Kwitu przyłączonego odebrał. Maxymilian Kownacki drugiego Roku Kandydat, od Submissyi zawieszony dla opuszczenia się, i niedobrych obyczaiow, wyznaczony na Popisy, z których fizyczny dosyć dobrze odprawił, lecz w połroku odebrany od Rodziców ——

3tio Kandydaci mieli obowiązek znaydowania się na Sessyach w Niedzielę o godzinie Osmey z rana, na których Rządca Ustawy, na Stan Akademicki przepisane i Propozycye z Nauki moralney tłomaczył, rapporta od Cenzorów odbierał, w niedbalstwa i zdrozności Kandydatów wglądał, niepilnych i występnych napominał, wszystkich do pracy, dobrych obyczaiow i cnoty zachęcaiąc ——

4to. Kandydaci zatrudniali się także prywatną edukacyą, których Pro-Rektor w Stancyach odwiedzał, w ich Zabawy, obyczaie, prace, obchodzenie się z Uczniami wglądał i Rządzcy raportował ——

„Należytości Kandydatów.

„Odebrawszy dwiema Ratami Złł: Poll: 12000 na potrzeby Kandydatów, wypłaciłem Im pensye wyznaczone, Metrom Języka francuskiego i niemieckiego, Pro Rektorowi, Doktorowi, i do Apteki na co wszystko Rejestra z podpisem każdego ręki produkuię. Sebastyan Błaszczykiewicz w drugim półroczu wyprawiony do Sendomierza na uczenie II. Klassy, z tegoż półrocza Pensya Jego i Maxymiliana Kownackiego z całego Roku została się. Sebastyan Girtler lubo był zawieszony dla niedbalstwa w przeszłym Roku, lecz poprawiwszy pilności, do Submissyi i Pensyi przypuszczony. Wincenty Kowalski, Kandydat wiele obiecuiący, dotychczas po Wakacyach niepowracaiący. Z drugiey Raty nieodebrał tylko Złł 18. podług Kwitu —

W pierwszym tedy półroczu rzeczywistego wydatku iest Złł Poll: 4162. w drugim 3798. w ogólności Złł 7960. Rachuiąc tedy Pensye pozostałe, zostaie się Remanentem Złł Poll

Poll

Poll: 4040. Ponieważ za dozor niemiałem Pensyi wyznaczonéy; o téy wyznaczenie Przesławnéy Szkoły Gtt pokornie dopraszam się —
„Podług Rezolucyi Szkoły gtt wyznaczeni na Rok następuiący 1786ty do Uczenia, Franciszek Szopowicz, w Krakowskich Szkołach, Tadeusz Szmitt, i Jozef Obminski w Kamienieckich, Stanisław Zarzecki w Lubelskich, Sebastyan Błaszczykiewicz w Sandomierskich, Tomasz Dobrowolski w Płockich, Jakób Chodacki w Łęczyckich, Jozef Markowski podług Rezolucyi P. Kommissyi Edukacyiney na uczenie się Chirurgii do Paryża wyprawiony — Franciszek Szopowicz, Tadeusz Szmitt edukowali się Kosztem publicznym przez 4ry lata podług Ustaw, pierwszy naywięcey do Matematyki usposobiony, wyznaczony iednak od Szkoły gtt do uczenia II. Klassy, w któréy niemaiąc tyle powodów doskonalenia się w téy umieiętności, może utracić wiele z swéy zdatności. Tadeusz Szmitt do wszystkich nauk zdatny, ale w żadnéy z usilnością nie pracował — Stanisław Zarzecki, Sebastyan Błaszczykiewicz, obydwa miernego zdrowia i talentow, byli Kandydatami pensyonowanemi; Zarzecki przez lat 3. Błaszczykiewicz przez połtrzecia Roku, usilniéy iednak i pilniey Błaszczykiewicz, niż Zarzecki do nauk sposobił się. Inni po dwa lata przebyli na funduszu którzy lubo wiele obiecywali; lecz dla niedostatku Professorów po Szkołach Narodowych, w połowie nauk oderwani, a zatém nic pewnego o Ich zdatności sądzić niemożna. X. B. Garycki.

Po wysłuchanéy téy Sprawie, Szkoła gtt, oświadczywszy Satysfakcyą swoię JX. Garyckiemu, wyznaczyła mu pensyi roczney Ztt Poll: Dwa tysiące, za funkcyą Przełożonego nad Kandydatami, która to Pensya roczna w kwocie wyżéy wyrażonéy, na zawsze dla Przełożonego Kandydatów ustanowiła. Złożył potém JX. Garycki przed Szkołą gtt Rejestra wydatku na Pensyę Kandydatów, od 1go Października 1784. do 1go Października 1785go z Kwitami każdego w szczególności Kandydata, w umyślnie nato zaporządzonéy Książce zapisanemi, z których to Rejestrów pokazało się, iż po opłaconych wszelkich należytościach, zostaie się w Remanencie u Jmci X. Garyckiego Summy Ztt. Poll: Dwa Tysiące czterdzieści — Z Remanentu tego winien będzie JX. Garycki, za odebraniem dwoch globów na użycie Kandydatów, przez JX. Popławskiego

wskiego zapisanych, należącą się kwotę za tiż Globy wrócić, resztę zaś pozostałey u siebie summy, ieżeliby ta podług Ustaw lub Zlecenia Szkoły gtt wydana nie była, J.X. Garycki obowiązany będzie złożyć na Prokuratorya Szkoły gtt przed 1wszem dniem Lutego Roku bieżącego — Po uczynionym takowém rozporządzeniu Szkoła gtt J.X. Garyckiego z funduszu i dozoru Kandydatów mu powierzonego iednomyślnie zakwitowała —

Do drugiego:= Czytane były Szkole gtt następuiące Rezolucye P. Kommissyi:

Działo się w Warszawie na Sessyi Ekonomicznéy Kommissyi Edukacyi Narodowéy Dnia Dwudziestego trzeciego Miesiąca Grudnia, Tysiąc Siedmset Osmdziesiątego Piątego Roku —

2. Kommissya Edukacyi Narodowéy, na przedzienie sobie uczynione przez J.X. Prowincyała XX. Pijarów Prowincyi Koronney, oświadczaiącego, że w czasie Ustawami Kommissyi wyznaczonym Raportu do Szkoły gtt, ze wszystkich Szkół, które J.X. Pijarom do uczenia są pozwolone dać niemogą, z przyczyny znaczney onychże od siebie odległości, tak, iż przeciągu Kilkomiesięcznym odwiedzić one niepodobna, uwalnia tegoż J.X. Prowincyała teraz i następnie po Nim sprawuiących tenże Urząd, co do Hierarchii Stanu Akademickiego w stopniu Rektora wydziałowego, względem wszystkich tegoż Prowincyi Szkół i Kollegiów uważanych od zamierzonego temiż Ustawami terminu przesełania rzeczonych Rapportów w ostatnich dniach Miesiąca Lutego, chcąc, ażeby w ciągu Wizyt, podług sposobności i odległości mieysc, przez siebie odbywanych Rapport do Szkoły Gtt udzielnie z każdego mieysca odesłał, miarkuiąc dobrze, aby przed Zakończeniem Roku Szkolnego, Kolęy wizyt, i doniesienie o nich do Szkoły Gtt niezawodnie uskutecznione były. Warunie potém Kommissya, że Szkoły wszystkie Pijarskie, od Wizytatorów Szkoły Gtt, Koncem utrzymywania Hierarchii Stanu Akademickiego, i iednostaynego sposobu uczenia corocznie wizytowane będą —

Z Pro-

Z Protokułu Ekonomicznego Kommissyi Edukacyi
Narodowey wypisane i wydane.
Joachim Gintowt Dziewiałtowski
Komm: Eduk: Sekretarz

L. S.

Do Szkoły Główney Koronney w Krakowie.

3. Kommissya Edukacyi Narodowey odbieraiąc od Szkoły Gł. Raport z Wizyt Generalnych, prócz spoznienia w odesłaniu onegoż, nieznayduie w nim tey dokładności, iaką mieć chciała Zaleceniom danym w Roku przeszłym sub Nro 3tio w Rezolucyach ogólnych względem Wizyt Szkołom Głównym do wykonania przepisanych - Nieznayduie ieszcze zapewnienia siebie, i względem wielu ważnych okoliczności, temiż Rezolucyami Kommissyi w czasie Wizyt do exekucyi Wizytatorom poleconych - Z tego powodu Extrakt powtórny rzeczonych Rezolucyi tu przytaczaiąc, nieodwłoczną onychże exekucyą przez następuiącą Wizytę Generalną od Szkoły Gł. wyiednać się maiącą donosi o tym wczesnego, a przyzwoitego Raportu iak naymocniey Zaleca. A nadewszystko, ponieważ Raportu od Szkoły Gł. względem Nauk, Osób, i Interessów iey właściwych, ani Extraktu Konkluzyi wszystkich z Protokułu wypisanego, które podług Rozd: II. Artykułu 22. Ustaw wraz z Raportami Wizyt Szkolnych coroczne odesłane być powinny, Kommissya dotąd nieodebrała: dopełnienia więc tey powinności ściśle dopomina się; Niemniey dyspozycyą Szkoły Głowney względem pozostałych Bibliotek Pojezuickich sprzedawania niezgodna z Prawem Kommissya znayduie, do odwołania onegoż nieodwłocznego, a uskutecznienia Rezolucyi Kommissyi swoiey sub Nro 5to w przytaczonym tu Extrakcie podłożoney Szkołę Gł. obowiązuie. Nakoniec: aby Rejestr Uczniów lepiey się uczących w Szkołach Koronnych stosownie do Rezolucyi sub Nro 10mo tu przytaczoney z Rapportów Wizytatorskich ostatnich wypisany, i do

Kom:

Kommissyi bez odwłoki był odesłany mieć chce. Wybranie przyszłych Wizytatorów, co do Osoby JX^a Trefflera niezgodne będąc z Przepisami Kommissyi, nie może bydź potwierdzone, a co do Osoby JX^a Popławskiego zatrudniaiąc tegóż nowym a trudnym obowiązkiem dalszego ieszcze spoznienia Dzieła Nauki Moralnéy dla Szkół Narodowych arcypotrzebnéy /: Któreby iuż dawno przez niego wygotowane bydź powinno :/ obawiać się każe; Z tychwięc Uwag Szkoła Gł. one powtórzyć zechce. Inne szczególne w Raporcie doniesienia, potrzebuiące zaradzenia Kommissyi, gdy zostaną ułatwione, pozniéy Szkoła Gł. Rezolucyą w téymierze odbierze.

Dan w Warszawie na Sessyi dnia 23. Grudnia, 1785.

(L.S.) M. Pon. Xże Prymas.

Szkoła Główna idąc za myslą P. Kommissyi, zalecaiącą powtórną Elekcyą Wizytatorów Generalnych, wybrała na te funkcye, do Prowincyi W^{ko} Polskiéy, JX^a Waleryana Bogdanowicza, do Prowincyi zaś Małopolskiéy JX^a Garyckiego zabespieczaiąc ninieyszą Konkluzyą JX^u Garyckiemu nadgrodzenie Kosztów, gdy te dla drogości w tym Roku przewyższą Pensyą Jego Wizytatorską.

Do trzeciego. Wyczytawszy Szkoła Gł. w Nocie JX^a
4. Trefflera Rektora Wydziału Małopolskiego zaskarżenia przeciwko niektórym Nauczycielom Szkół Lubelskich, przestępuiącym obowiązki Nauczycielstwa publicznego w nieregularnym do Klass chodzeniu, przenoszeniu się z Klass do Stancyi prywatnych z Uczniami na dawanie Lekcyi, chybiaiącym prawu Subordynacyi i winnéy dla Przełożonych deferencyi, a szczególniéy przeciwko P. P^m Girtlerowi Wymowy, i Sołtykiewiczowi Prawa Professorom, z których pierwszy bardziéy duchem uporu i niepodległości, niż czuciem swego Powołania zdaie się bydź ruszony do wciągania innych w niezgodne całe z Ustawami postępki. Wyczytawszy ieszcze z zastanowieniem, iż Zgromadzenie całe, chybiaiąc celu obrad swoich takie przewinienia swemi Ustawami upoważnia; Szkoła Gł. zapobiegaiąc dalszym nieprzyzwoitościom

z tako-

z takowych postępków wypadz mogącym, zawiesza ninieyszą Konkluzyą Zgromadzenie Szkół Lubelskich od składania Obrad, i onemu zabrania póty cożkolwiek stanowie, póki wszedłszy pilnie w dochodzenie i roztrząśnienie podanych sobie Punktów, nie zaradzi skutecznie całości Praw i obowiązków Nauczycielskich, i nie zapobiezy zdroznościom Osób, które znaydzie obwinione. W czém Zgromadzenie Szkół Lubelskich czekać ma powtórney Szkoły Gtt rezolucyi — a zostawuiąc JXa Trefflera przy Prawie mu służącym w wybieraniu Metra do dawania Lekcyi Języka francuskiego, też lekcyą Pu Sołtykiewiczowi odebrać Szkoła Głowna pozwala.

5. Do 4tego Przeczytawszy Szkoła Główna Notę JXa Tąbskiego Plebana Nasiechowskiego, powierzyła JXu Prokuratorowi umiarkowanie i ułożenie z JXdzem Trąbskim o Pretensye w Nocie JEgo zawarte —

6. Do 5tego Tabellę wydatków pro Sartis Tectis na Szkoły Narodowe od P. Kommissyi podpisaną zleciła Szkoła Gtt oddać na Prokuratoryą

Do 6tego Delegowanii do przeyrzenia Papierów do Probostwa Miechowskiego stósownych, z powierzonego Im dzieła zdali Szkole gtt następuiącą Sprawę: —

7. „Przeswietna Kommissya Edukacyi Krajowey wyiednawszy Przywiley u JO K. Mci inkorporuiący Probostwo Miech. Szkole Gtt Koronney, oraz maiąc sobie nadane rozrządzenie dochodów tegoż Probostwa; postanowiła pod dniem 26go miesiąca kwietnia Roku zeszłego 1785go oddać też Dobra per plus offerentiam Prawem wieczności Osobom Stanu Szlacheckiego na wzor Konstytucyi, względem Dóbr Po-Jezuickich przepisany — Że szacunek Dóbr Probostwa Miechowskiego był przez JPa Skopowskiego, niegdyś Kommissarza Xcia Jmości Prymasa Podowskiego wyprowadzony, i przysięgą stwierdzony; P. Kommissya podług tegoż szacunku Miasteczko Skaryszew, i Wieś Sławno z przyległościami warluiące 110,000 Złł. za Cenę powiększoną 122,222 Złł: groszy 6. i szeląg 1. JWu Biskupowi Cieciszewskiemu.

Klucz

Klucz czyli Folwark Wrocieryż z przyległościami, wartuiące 98.819 Złł. gr. 17. denarów dwa i dwie dziesiąte cząstki denara, za 103.334 Złł Jmć Pu Gintowtowi Szambelanowi Jo K. Mci i Sekretarzowi swoiemu — Klucz czyli folwark Gortatowice z przyległościami, wartuiące 111,891 Złł. gr. 10. za 116.666. Złł gr. 23. J. Pu Lelewelowi Kassyerowi swoiemu nadała — Jnne tegoż Probostwa Klucze, iako to: Szczepanowice, Krzesławice i Michałowice, do dalszéy Licytacyi po skonczonych Kontraktach arędownych zostawiła — A dla teraznieyszych Possessorów następuiące przepisała warunki. —

1mo Powinni cały tegoroczny dochód z nabytych Kluczów anticipative wnieść do Kassy Szkoły Głowney —

2do W przyszłych latach procent po półpięta od sta. w zwykłym czasie anticipative, dwiema ratami, nulla obstante Calamitate, do Kassy Szkoły głowney oddawać —

3tio Zapisać Ewikcyą na swoich dziedzicznych ruchomych i nieruchomych Dobrach, lub od innych uroczyście zapisaną w Grodzie Dóbr leżących oblatowaną z zaswiadczeniem tegoż Grodu, lub Ziemstwa o wartości Ewikcyi wyiętém w Archivum Szkoły Głowney złożyć

4to Nie mogą alienować też Dobra, ani na nie zaciągać długów, bez wiedzy i zezwolenia P. Kommissyi —

5to Nie mogą między swoich Sukcessorów też Dobra na Części dzielić.

6to W przypadku nieregularnego opłacenia Procentu, lub dezolacyi Dóbr, stawać i odpowiadać w Sądzie P. Kommissyi obowiązani

7mo Jnwentarz Dóbr Probostwa, w obecności Osoby od Szkoły Głł wyznaczoney, oraz zesłanego od Possessora prawem wieczności też Dobra odbieraiącego, urzędownie na mieyscu sporządzony bydź ma, i ieden onegoż Exemplarz przez obie strony podpisany, na gruncie zostawiony, drugi do Archivum P. Kommissyi, trzeci do Archivum Szkoły Głł oddany zostanie.

8vo Mappę z zupełnym Dóbr opisaniem, wielości gruntów

pomia=

pomiarem, oraz z dokładnym gatunków tychże wyszczególnieniem przez przysięgłego Geometrę spolnym kosztem z Szkołą Gtt sporządzić, i ieden takowéy Mappy Exemplarz na gruncie zostawić, drugi do Archivum Szkoły Gtt w przeciągu Roku iednego oddać powinni —

9no Obowiązani są Ciż Possessorowie do złożenia Zapisów Submissionis z powinnościami opisanemi, w Archivum Szkoły Głównéy

10mo P. Kommissya, przyimuiąc Ewikcyą za JPa Gintowta, Szambelana, Sekretarza swoiego, przez JPa Ignacego Gintowta Starostę Krasninskiego, zapisaną, mieć także chciała, aby JPan Szambelan Gintowt rzeczoną Ewikcyą w Grodzie Chełmskim oblatował, Ewikcyonalnéy Oblaty Extrakt ieden w czasie nieodwłocznym, do Archivum swoiego, drugi do Archivum Szkoły Głównéy oddał, tudzież zaswiadczenie Ziemstwa lub Grodu Chełmskiego, względem pewności Zapisanéy Ewikcyi, wyiednał, i w Originale w Archivum Szkoły Gtt, a w Oblacie w Archivum P. Kommissyi złożył.

Tym wszystkim powinnościom, od P. Kommissyi przepisanym, ieden tylko Jmć Pan Lelewel uczynił zadosyć, oddawszy Szkole Gtt Zapis z wszystkiemi Warunkami uroczyście uczyniony. tudzież Ewikcyą przez JPana Żabickiego, Łowczyca Nowogrodzkiego w Grodzie Warszawskim zapisaną, a w Grodzie Czerskim oblatowaną, także zaswiadczenie o wartości rzeczonéy Ewikcyi, w tymże Grodzie oblatowane. Zostaie ieszcze ażeby Mappę z Klucza Gortołowic sporządzić kazał — JPan Szambelan Gintowt złożył tylko Ewikcyą w Grodzie Warszawskim zapisaną. Zostaie żądać po Nim, ażeby podług Przepisu P. Kommissyi, tęż Ewikcyą oblatował w Grodzie Dóbr Ewikcyonalnych, oraz zaswiadczenia Oryginał o wartości Ewikcyi, i Zapis z Submissą na wzór JPa Lelewela uczyniony, w Archivum Szkoły Głównéy złożył. —

JWzny Biskup Cieciszewski żadnych Papierów Szkole Głównéy nie oddał —

Szkoła Główna nie delegowała żadnéy osoby do Opisania Inwentarza Dóbr Miechowskich —

Przypominaią teraz Delegowani Szkole Głównéy

iako

iako Beneplacitum Apostolicum, zezwalaiące na Jnkorporacyą rzeczonego Probostwa nie iest oddane — J. Jaskiewicz Kollegium Fizycz. Prezes, Andrzey Badurski M. D. Path. Prof. S. R. M. X. Stanisław Minocki K. K. Krak. P. i T. D. Prof. Prawa Duchowne. X. B. Garycki Prawa Staro Rzymskiego Prof. X. Bogdanowicz Prawa Kościelne Prof. —

8. Do 7go Maiąc sobie Szkoła gtt przełożoną Prozbę JJ XX. Cystersów Klasztoru Jędzeiowskiego, żądaiących pozwolenia na zamianę dziesięcin należących do Prebendy Szydłowskiey Juris Patronatus Szkoły Głowney zapadła ieszcze Roku 1765 u Zwierzchności Duchowney, na takową zamianę Szkoła Głowna pozwala, pod tym iednak warunkiem, że Wżny Rektor, ~~[illegible]~~ ułoży między JJ XX. Cystersami i Prebendarzem pretensye, iakie w tey mierze zachodzić mogą — X. Hugo Kołłątay mp.

POSIEDZENIE DRUGIE.

Złożone dnia 16go Lutego.

Do zaradzenia i stanowienia w następuiących Punktach:

Naprzód, Wysłucha Szkoła Głowna Sprawy od delegowanych do Drukarni, i iakie z tego Rapportu wypadną Artykuły Drukarni się tyczące, tym zaradzi

Powtóre Do Konferowania wakuiącey w Kościele Katedralnym Altaryi Clericatura zwaney, Juris Patronatus Szkoły Głowney, a po śmierci Xa Komorowskiego wakuiącey —

Potrzecie Do wysłuchania Rapportu od Delegowanych do wizytowania Biblioteki Szkoły Głowney.

Poczwarte Do ułatwienia żądań niektorych Professorow Szkół Poznańskich proszących o wypłacenie im Romanentu z funduszu Lubrańskiego, i do upoważnienia tego Konkluzyą

Szko-

Szkoły Głł, ile że tychże Professorów P. Kommissya do Szkoły głł o rozporządzenie tego funduszu odesłała —

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach W. Rektora JJXX JJPP. Jozefa Szabla, Jana Jaskiewicza, Andrzeia Badurskiego, Krzysztofa Jdatte, Bonifacego Garyckiego, Franciszka Kolendowicza, Wincentego Smaczninskiego, Antoniego Popławskiego, Jana Schastera, Jozefa Bogucickiego, Waleryana Bogdanowicza, Jozefa Muszynskiego, Franciszka Scheidta, Jozefa Januszewicza i Sekretarza.

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyslnością Obrady następuiące rzeczy słuchała i uchwaliła.

Co do pierwszego. JX. Garycki, i JX. Smaczninski wezwani do examinowania Drukarni i odebrania Rachunków od Prefekta, Zakonczywszy dzieło swoie, zdali przed Szkołą Główną następuiący Rapport —

1.

Rapport

„O Drukarni Szkoły Głł od Roku 1783go Dnia 1wego Marca do Roku 1785go dnia ostatniego Września

Zdany na Sessyi Szkoły głł dnia 11. Lutego. 1786go.

„Delegowani do Rachunku Drukarni Szkoły głł dnia 7go Listopada Ru 1784go. Nayprzod zaczęliśmy od rewizyi Inwentarzów i Rejestrów, które zastaliśmy następuiące. 1mo Rejestra Percepty pieniędzy wchodzących do Kassy Drukarni za roboty obcych Xiążek, za Xiążki Starego Magazynu, za Xiążki Elementarne i s Prokuratoryi Szkoły głł. 2do Rejestra wydatku na Drukarzy, odlewanie Pisma, Reparacyą Domu i Sprzętów, Skupowanie potrzebnych materyałow, na Podatek Dymowego, na Zapłacenie Korrektora, Chłopców przyiętych 4rech do Drukarni, Parobka, na Skupowanie Papieru, na którym się Xiążki Elementarne i do Magazynu drukuią. 3tio Rejestr Xiążek dawnych sprzedanych, i sprzedawać się maiących. 4to Rejestr Xiążek Elementarnych sprzedanych i pozostałych 5to Inwentarz zamykaiący w sobie Sprzęty Drukarskie, Pisma, matrices, ponsony spisany dnia 20. Grudnia Roku 1783go częścią z Akademi

demickich Drukarn sprowadzone, częścią w drukarni Seminaryjskiey pozostałe, przez JXa Rydulskiego oddane. Przeyrzawszy naprzód Jnwentarz sprzętów tak pozostałych iak nowo zakupionych znalazłszy przystąpiliśmy do Rachunku Percepty, którą w Roku 1783 znaleźliśmy dwoiaką: 1mo z Prokuratoryi Szkoły Gtt Złł Poll. 4678 groszy 14 i ½ 2do Za drukowanie Xiążek obcych Złł Poll. 1579. gr 13. Jn Summa całey Percepty w tymże Roku Złł Poll. 6257 gr 27½ – W Roku 1784. była Percepta następuiąca: 1mo z Prokuratoryi Złł: Poll. 9243 gr 11. 2do Za drukowanie obcych Xiążek Złł 2477. gr 15. 3tio Za sprzedane Xiążki Elementarne przez JXa Prefekta Drukarni Złł 827. gr 3. 4to Za sprzedane Xiążki z dawnego Magazynu przez tegoż Złł. 927. gr 15. Summa ogólna Percepty w tym Roku Złł 13475. gr 14.

W Roku 1785tym było Percepty 1mo z Prokuratoryi Złł 2722. gr 13. 2do Za drukowanie obcych Xiążek Złł: 1917. gr 15 — 3tio Za sprzedane Xiążki Elementarne przez JXa Prefekta Drukarni Złł: 943. gr 27. 4to Za sprzedane Xiążki z dawnego Magazynu Złł. 440. Za sprzedane Kalendarze Złł 3333. gr 10 —

Summa Percepty w tym Roku Złł 9357

Więc pokazało się w tych 3ch latach Percepty 1mo z Prokuratoryi Złł: 16644. gr. 8. i ½. Za drukowanie obcych Xiążek Złł: 5974. gr 13. Za sprzedane Xiążki Elementarne przez JXa Prefekta Drukarni Złł: 1771. Za sprzedane Xiążki z dawnego Magazynu i Kalendarz Złł. 4700. gr 25. Jn Summa miała Drukarnia Percepty przez trzy lata rachuiąc od dnia 1go Marca w Ru 1783. do 30. Września w Roku 1785tym Złł. 29.258 gro: 16.

Z tey Percepty takowy Wydatek okazała Drukarnia —

1mo w Roku 1783. na Reparacyą Drukarni Złł: 386.
2do Na przelewanie Pisma – Złł – – – 932.
3tio Na Drukarzów, to iest Liceów i Presserów, – – 3147. gr 12½
4to Na Chłopców Parobka, Dymowe i rożne sprzęty. 755. gr 28.
Jn Summa było Expensy w tym Roku – Złł. 5221 gr 10½
W Roku 1784tym okazała się Expens 1mo na Repar: 233.
2do Na odlewanie Pisma – – – – 1255. gr 21.

3tio

3tio Na Drukarzy Złł 4603 gr 15. 4to Expens potoczna Złł. Poll. 3452 gr 4. 5to Na Papier Złł 4900.

Summa Expensy w Roku 1784. Złł. 14234. gr 10.

W Roku 1785tym była Expensa następuiąca:

1mo Na Reparacyą Złł 15. gr 4.

2do Na Odlewanie Pisma Złł 149. 3tio Na Drukarzy Złł 3436. gr 29. i ½ 4to Expens potoczna Złł 2153. gr 23. 5to Na Papier Złł 3006. ——

Summa Expensy w tym Roku Złł 8760. gr 26 ½

Summa z trzech lat Expensy Złł - - - - 28426. gr 17.

Summa z trzech lat Percepty Złł - - - 29.258. gr 16 ½

Więc zostało się w Remanencie . Złł - - - 831. gr 29. ½

W Rejestra Expensy niewciągniona iest Pensya JXa Prefekta Drukarni, którą brał s Prokuratoryi Szkoły gtł. to iest w Roku 1783. a 1ma Martii ad 1mam 8bris tegoż Roku Złł. 900. a 1ma 8bris 1783. ad 1mam 8bris 1784. Złł 2000, ad 1mam 8bris w Roku 1785tym Złł 2000. — In Summa wybrał JX Prefekt z Prokuratoryi Szkoły Gtł. a 1ma Martii 1783 ad 1mam 8bris 1785. Złł 4900. — Z Expensy na Drukarzy, Papier, odlewanie Pisma sporządzenie Narzędziów w pożytku zastaliśmy wydrukowanych Książek — 1mo Elementarnych podług Rejestru osobnego, i Rewizyi naszey za Złł. 81026 gr 22. Które drukuiąc ich kosztowałyby Złł 25.072. Więc gdyby były na mieyscu sprzedane, odtrąciwszy expens, miałaby Szkoła Gtł czystey Intraty Złł. 55948 gr 22. Z którey to czystey Intraty ieszcze ma bydź, Expens na rozsełanie tychże Książek po Szkołach Narodowych — Na rozdawanie onychże darmo dla uczących Professorów, i ubogich Studentów, co się dotychczas praktykuie, podług Rejestrów Xiążek Elementarnych po niektórych Szkołach — Jeżeli Szkoła gtł zechce podeymować Expens na Xiążki Elementarne dla Professorów i ubogich Studentów, interessem iest Szkoły gtł, aby w tey mierze coś pewnego stanowiło 2do Wydrukowana iest Xiążka pod tytułem Bieg Roku Całego Examplarzy 996. Exemplarz po gr 12. przychodzi za nie Złł 398. gr 12. na Intratę gdy będzie sprzedana ——

Potém

Potém przystąpiliśmy do Rewizyi Magazenów Xiążek dawnych i Elementarnych znaleźliśmy zgadzaiące się Rejestra z Rewizyą Xiążek pozostałych i sprzedanych — Expens Papierow pokazało się 1mo Klejowego, częścią na Xiążki Elementarne do każdey po dwie Libry, częścią na Korrekty wszystkich Xiążek elementarnych, częścią na Prawa Akademickie, które się na nim drukowały, na co wszystko wyszło Ryż 64. Pozostaie Remanentem Ryż 16. —

2do Papieru wodnego pokazała się expensa na Xiążki Elementar= Bel 220. Zostało się Remanentem Bel 2. i ½ — Oprocz tego, iest papieru wodnego Półbelków 6. przed Lat 50. z Węgier sprowadzonego na Xiążki Kościelne — Potém przystąpiliśmy do Xiążek Elementarnych po Szkołach rozesłanych, które co do naszego interessu Rachunków, znaleźliśmy troiakiego gatunku: to iest: pozostałe od P. Kommissyi, przesłane z Magazenu Warszawskiego znayduiącego się w Kollegium X.X.zy Piarów, i z Magazenu Drukarni Szkoły Główney — Chcieliśmy obrachować massę pieniędzy w Xiążkach Elem= znayduiącą się, lecz niewiedząc ceny Xiążek, mianowicie pozostałych po Szkołach Narodowych od P. Kommissyi, daremnieśmy przez długi czas pracowali. Niespuszczaiąc się tedy na Wizytatorów, którym ten Interess bezskutecznie był zalecony, mogłaby Szkoła głł przez Rezolucyą zlecieć JX.u Rzążewskiemu, Prefektowi Drukarni, aby ten do wszystkich Szkół Listy rozpisał, aby Zgromadzenia wyciągnęły z Rejestrow Xiąg Elementarnych, wiele, iakich, i poczemu miały Xiążek elementarnych w Remanencie po uczynionym ostatnim porachunku z J. P. Lelewelem Kassyerem P. Kommissyi, wiele odebrały z Magazenu Warszawskiego i Krakowskiego, wiele uprzedały, wiele oddały Wizytatorom pieniędzy za Xiążki sprzedane? s przyłączeniem Kosztu na sprowadzenie tych Xiążek, ieżeli ten podeymowały — Z Rejestrów Prokuratoryi pokazało się iż Wizytatorowie wnieśli do Kassy Prokuratoryi za Xiążki Elementarne od Ru 1782 ad 1man 8bris w Roku 1785. Złł 13.101. — gr. 28. ½. S których Drukarnia roznemi czasy, podług Rejestrow Prokuratoryi wybrała 10878. gr. 20. Wizytatorowie za Rezolucyą Szkoły głł w Roku 1784. wzięli Złł 1000. Zostało się

w Kassie

w Kassie Prokuratoryi Złł: 2222. gr 8. i ½ Lecz na to Prokuratorya oprocz wzwyż wyrażonych Złł: 10878. gr 20. wydała w tych latach na potrzeby Drukarni, i na Opłacenie Prefekta teyże Drukarni 11205. gr 17. na ktory dług niezostaie się w Kassie Prokuratoryi do dziś dnia tylko Złł: 2222. gr 8. i ½ — Do tego czasu od Roku 1782 żadney Intraty Szkoła Głł nieodbiera z Drukarni, ani nawet za Xiążki w Magazenie dawnym pozostałe, których przez te lata uprzedano za Złł 4700. gr 25. Więc rachuiąc Intratę z drukarni przynaymniey po 4000 na Rok, za trzy lata Złł 12000. Długu spieniędzy od Prokuratoryi wydanych 9083. gr 9. Za Xiążki z dawnego Magazenu Złł 4700. gr 25. należy się Akademii z Drukarni Złł 25784. gr 4. Odbiera wprawdzie Szkoła głł w Xiążkach, iako się wyżey rzekło elementarnych i nie elementarnych wydrukowanych Złł 56347 gr 4. lecz te w Intratę czystą wnizdz nie mogą. Naprzód dla przyczyn wyżey wyrażonych, powtóre że Xiążki razem sprzedane nie będą, a zatem Prowizya róść będzie od łożonego na nie Kapitału. Potrzecie za Sprzedane Xiążki po trosze intrata wchodząca wychodzić będzie na opłacenie rożnego wydatku Drukarzy, sprzętów, podatków, Urzędników, na Skupienie Papieru, i innych materyałów potrzebnych do drukarni, iako się pokazało z Rejestrów Expensy, więc łatwo stąd wnosić można, że pożytek na oko wielkim okazany, nieznacznie trawić się będzie, a Szkoła Głła bez Intraty spodziewaney zostanie, iako się do dziś dnia praktykuie. A to dlatego, że Xiążki Elementarne, i które Drukarnia zatrudniaią, i coraz więcey zatrudniać będą, tak dalece, że innych Xiążek intratnieyszych do druku nie będzie mogła przyimować; bardzo za tanio taxowane, biorąc porownanie z innemi Xiążkami, które się gdzieindziey drukuią, i bez porównania droiey przychodzą, niżeli Xiążki Elementarne — Szkoła Głł maiąc przyiąć do Drukarni Xiążki Elementarne, naprzód miała na to obrócić Uwagę, czyli Xiążki sprzedawane podług taxy przypisaney opłacą Koszta wietorakie, iako to roczne, pierwiastkowe i Zakładowe, i przyniosą dla Szkoły głł procent od łożonych na Zakłady Drukarni Kapitałów — Taxa od P=

Kom=

Taxa od P. Kommissyi iest przepisana 2. gr i pół od arkusza, w początkach używano do Xiążek Elementarnych pisma rożnego, drukowana Xiążka większem Pismem mniey kosztuie niżeli mnieyszym, a zatem iedno drugiemu przynaymniey iakożkolwiek nadgradzało — Teraz z Rozkazu P. Kommissyi, a mianowicie JO. Xcia Jmości Prymasa przepisane iest Pismo bardzo drobne nazwane Garmunt. a to dlatego, ażeby Xiążka mnieysza się stała, i tańsza wyszła dla studentów. To Zalecenie przyłącza się tu JO. Xcia Jmci Prymasa:
„ Pozwalam drukować Elementarz dla Szkół Parafialnych, ale
„ zalecam Drukarni Krakowskiey, ażeby wszystkie Xiążki Ele=
„ mentarne na bielszym Papierze, i drukiem mnieyszym, to iest
„ takim; aby na iedney Kolumnie zmieściło się wierszów 32.
„ wydawane zawsze były — M. Poniatowski Xże Prymas P. Kom=
„ Edukacyi Narodz. Któreto zalecenie służy względem wszystkich
„ Xiążek Element. 19. Junii 1785. w Warszawie —
Chcąc aby Pismo Garmunt było wystarczaiące na drukowanie Xiążek Elementarnych, nayprzód powinno bydź podwoyne, to iest iedno w Rękach Gissera, drugie w rękach Zicera i Prezesa, to iest: gdy się iedno zepsuie, drugie aby było w gotowości. Pisma takowego poiedynczego odlewa się pospolicie Antykwy Kamieni 30. Kursywy Kamieni 15. Materyi na to Pismo dobrze hartowaney funt kosztuie Złł 1. gr 15. na Kamień rachuie się funtów 32. więc sama materya na Pismo poiedyncze kosztuie Złł 2160., na podwoyne 4320 Złł — Odlewanie tego Pisma kosztuie Antikwy Kamień Złł 44, Kursywy iako w robocie przytrudnieyszey kosztuie 46. Złł — In Summa przelewanie pisma poiedynczego kosztuie Złł 2010. Do przelewania tego Pisma, które zamyka w sobie liter 387. Matrices z Ponsonami czyli formy z Stęplami, rachuiąc iedną formę razem z Stęplem po Złł 6. kosztuią Złł 2322. które będąc tak często używane, ledwo do lat 5ciu poiedyncze wystarcza Pismo tedy na Xiążki Elementarne kosztuie Złł 10652. Co pięć lat trzeba łożyć na przelewanie Pisma poiedynczego Złł 2010. w przelewaniu ginie materyi funtów 5. więc na całym Pismie poiedynczym ginie Kamieni 7. tak dalece: iż prze=

lewa=

lewaią sześć razy takow Pismo na Kamieniach 45. ginie Kamieni 42. prawie cała materya, to iest w lat 30. Matrices i Formy lubo są daleko trwalsze, y dłużey wytrzymaią, aby były dobrze Konserwowane iednakże i te z Czasem podpadaią zepsuciu, oprocz tego ieszcze rachować należy Expens na Prassy. Których części iedne dłużey drugie krocey trwać mogą, a temi samemi wcześniey, lub poźniey potrzebuią odmiany, lecz całe były kosztowały, ieszcześmy w to nie wchodzili —

Dwa Punkta tedy zostaią się do przyszłych Rachunków w Drukarni.

1mo Uregulowanie Xiążek Elementarnych po Szkołach rozesłanych, Spisanie tychże porządne z przyłączeniem taxy, Sprzedania Remanentu Expensy na Sprowadzenie tychże xiążek

2do. Przyłączenie taxy do wszystkich rzeczy Drukarnią Składaiących, nawet i Domu, aby się pokazała Massa Kapitału, iaki w drukarni cyrkuluie od którego należy się Procent niezawodny Szkole Głowney, oprocz expensy roczney, pierwiastkowey i zakładowey —

Dom w którym Drukarnia znayduie się

iest dziedziczny Seminarii Academico-Dioecesani

Żądanie

1mo Jmć Xdz Szaszewski Prefekt Drukarni przez Rezolucyą Szkoły głó miał przydany do swoiey Pensyi procent od xiążek starych sprzedanych groszy 5ty. czego dotychczas nieodbierał, kontentuiąc się swoią Pensyą, i chętnie tego procenta odstępuie, iedynie uprasza Szkoły głą, aby go uwolniła od trzymania Magazynu, Xiążek i Papieru, lecz ten obowiązek wyciągaiący wielkiego zatrudnienia i pracy, który On dla słabości zdrowia swoiego wydołać nie może, komu innemu powierzyła.

2do Drukarnia potrzebuie nieustannego dozoru, aby się szkody w Pismach i innych sprzętach przez ludzi w Drukarni będących nie działa, Żąda Jmć Prefekt, aby adjunkt dla dozoru i wprawiania się w obowiązki Prefekta drukarni mieszkał w teyże Drukarni, dla którego na drugim piętrze mieszkanie iest gotowe —

3tio Jmć Batorowski na adjunkta wyznaczony podług uznania

nia JX^a Prefekta dosye zdatny i pilny, na ręce Delegowanych podał Notę, w Ktorey uprasza Szkoły gtt, aby Jego los swoią Rezolucyą Zabespieczyła, i Zapewniła dla Niego promocyą, gdy swego czasu Prefektura drukarni zawakuie, Ktorego JX= Rządzuszki obiecuie usposobic na Prefekta, aby bysko z Nim mieszkaiąc, mogł Go uczywać do wszystkich Obowiązków — Delegowani radzą za rzecz pożyteczną tak dla Drukarni, iako tez dla samey Szkoły gtt ażeby JX= Batorowiez w dalszym losie był przez Rezolucyą Szkoły gtt zapewniony, w Drukarni umieszczony, przyzwoita Senzyą opatrzony, Ktoremu mogłaby Szkoła gtt powierzyć Magazenu Xiąszek i Papieru, tudzież Rejestru percepty i Expensy, aby za kwitami JX^a Rządzewskiego, wypłacał Drukarzom, Rzemieślnikom, Kupcom, Czeladzi i.t.d. i tez kwity przed Delegowanemi do Rachunku produkował — Mógłby z Wizytatorami Rachunki czynić, iako wiedzący, wiele Xiąszek, i iakowych przy każdey Szkole znaydować się powinno, mogłby pieniądze od Wizytatorów, iako dochod Drukarni odbierać, te Prokuratoryi Szkoły gtt okazać dla bespieczeństwa w Kassie Prokuratoryi składać z wiadomością Prokuratora, w wydatkach nadzwyczaynych, a gdyby tego potrzeba wyciągała z wiadomością Szkoły gtt expensować, Sdwem Drukarnia znoszęc się z Prokuratorem Szkoły gtt, łatwiey i exzacyey dałaby poznać, w iakim Stanie znayduiesz, gdzie JX= Prokurator mogłby na Posiedzeniach informować Szkołę gtt. Ma X= B. Garychi Delegowany. X= W. Smaczniński Delegowany.

Wyszczególnienie Expensy na Xiąszki Elem^ry

Grammatyka na klasę I. w arkuszach 7. ark: á ff 63.	441	—
Przypisy do tey Grammatyki w Arku: 15 arkuszach á ff 65.	975	—
Za papieru na tę Grammatykę Bel 22. Bela á ff 32.	704	—
Summa — — —	2120	—
Grammatyka na klasę II. w ark: 4. i ½, ark: á ff 63	283 -	15.
Przypisy do tey Grammatyki w ark: 18 i ½ ark: á ff 65	1202 -	15.
Za papieru na tę Grammatykę Bel 22. Bela á ff 32.	736	—
Summa —	2222	—

	Złote	Grosze
Grammatyka na Klasę III. w Arkuszach 7. arkusz a złł 63.	441	—
Przypisy do tey Grammatyki w ark. 17. arkusz a złł 65.	1105.	—
Za Papieru na tę Grammatykę Bel 24 Bela a złł 32	768.	—
Summa	2314.	—
Dykcyonarz Łacińsko-Polski w Ark. 33 arkusz a złł 65.	2145.	—
Za Papieru Bel na ten Dykcyonarz 33. Bela a złł 32	1056.	—
Summa	3201	—
Wypisy z Autorów Klassycznych na Klasę I. w Arkuszach 20. Arkusz a złł 65.	130.	
Za Papieru na tez Wypisy Bel 2. Bela a złł 32	64.	
Summa	194.	
Wypisy z Autorów Klassycznych na Klasę II. w arkuszach 3 i ½. arkusz a złł 65.	227.	15.
Za Papieru na tez Wypisy Bel 3 i ½ Bela a złł 32	112.	
Summa	339	15.
Wypisy z Autorów Klassycznych na Klasę III. w Arkuszach 12 i ½ arkusz a złł 45	560	—
Za Papieru na tez Wypisy Bel 9. Ryz 6. Bela a złł 32	310.	—
Summa	870	—
Wstęp do Fizyki w Ark. 26. arkusz a złł 50.	1300.	—
Za Papieru na Fizykę też Bel 16. Bela a złł 32	512.	—
Za Papieru Bele iedne na Figury	32	—
Taborskiemu Zegarmistrzowi od zrzucenia Tablic 6.	162.	—
Od wybiania tych Tablic	540.	—
Summa	2546.	—
Moralna Nauka na Klasę I. i II. w Ark. 2. ark. a złł 65	130	—
Przypisy do tych Nauk w ark. 6. i ¼ arkusz a złł 65.	406	¼
Za Papieru na tez Nauki Bel 8. Ryz 2. Liber 10. Bela a złł 32	258	—
Summa	794.	¼
Historya Powszechna w Arkuszach 5 i ¼ ark. a złł 25	367.	15
Za Papieru wodnego na tę Historyą Bel 5. Ryz 2. i ½ Bela á złł 32	168.	
Summa	535.	15.

Arytmetyka w Arkuszach 16. arkusz a fl 70 - -	1120
Za Papieru na tęż Arytmetykę Bel 16. Bela a fl 36. -	576
Summa -	1696
Jeometryi Część 1. w Arkuszach 24. arkusz a fl 70 - -	1680
Za Papieru na tęż Jeometryą Bel 24 Bela a fl 32 -	768
Jeometryi Część II. w Arkuszach 14. arkusz a fl 70. - -	980
Za Papieru na tęż Jeometryą Bel 14. a fl 32 - - -	448
Od wybicia Tablic z Figurami do obydwoch tylko połyciem	800.
Summa -	4676
Elementarz w Arkuszach 2. arkusz a fl 70. - -	770.
Za Papieru na tenże Elementarz Bel 21 Bela a fl 32	352
Summa - -	1122

Summy ogolney iest Wydatku Złł. 25.078 1/4

Wyszczególnienie Xiążek Elementarnych w Krakowie drukowanych z oznaczeniem oraz ich liczby i Ceny Roku 1784 i 85.

	Exemplarz	Złote	Grosze
Grammatyka z Przypisami na Klassę I. a fl 1. gr 8 - -	4995	6326	10
Grammatyka z Przyp. na Kl: II. a fl 1. gr 8 - -	5000	6333	20
Grammatyka z Przyp. na Klassę III. a fl 1. gr 12	4995	6993	—
Wypisy z Autorów Klassycznych na Kl: I. a gr 5.	5000	838	10
Wypisy z Autorów na Klassę II a gr 8 - -	4981	1328	8
Wypisy z Autorów na Klassę III. a gr 18.	3993	2395	24.
Moralna Nauka na Kl: I. } Cena obydwoch a gr 5.	5000		
Moralna Nauka na Kl: II. } - - - - - - - -	5000	833	10
Przypisy do Moralney Nauki na Kl: I i II. a gr 15	5000	2500	—
Dykcyonarz Łacińsko-Polski a fl 2. gr 20 -	4997	13325	10
Arytmetyka na Szkoły Narodowe a fl 1. gr 10	5000	6666	20
Wstęp do Fizyki - - a fl 1. gr 15. - -	2994	4491	—
Historya Powszechna - - - a gr 12 - -	5000	2000	—
Jeometryi Część I. - a fl 3. - - -	5000	15000	
Jeometryi Część II. a fl 1. gr 15. - -	5000	7500	
Elementarz dla Szkoł Parafialnych a gr 27.	5000	4500	—
In Summa fl - -		81.026	22
Expensy iest na te Xiążki - -		25.078	1/4
Więc zostaie się na Intratę - -		55948	22.

Szko=

Szkoła Główna, po wysłuchanym tym Rapporcie, uznała za potrzebę wniżdż w pilne roztrząsnienie niektórych Artykułów od Delegowanych w Rapporcie podanych, osobliwie zaś tych, które się Xiążek Elementarnych tyczą, a zdaią się grozić Szkole głd uszczerbkiem znacznym, tak w dochodzie z Drukarni, iako też w niszczeniu materyałów zakładowych przez drukowanie Xiążek elementarnych, J dla tego zleciła Sekretarzowi swemu z Rapportu podanego + ważnieysze Artykuły do tego stósowne wyciągnąć, i podać pod Uwagę na naypierwsze Szkoły Gtt Posiedzenie ——

Złożyli s tey okoliczności Delegowani Notę Xa Batorowicza, używanego dotąd do Korrekty drukuiących się Xiążek, a proszącego w Nocie swoiey o Zabespieczenie Mu przyszłego losu. Przełożyli zaraz Delegowani Żądanie JXa Rzążewskiego Prefekta, ażeby przez wzgląd na Słabość sił Jego, i na inne obowiązki do Dozoru Drukarni należące, uwolniony bydź mógł od trzymania w swoim dozorze Magazynu, Papierów i Xiążek, Zalecaiąc do tego Xa Batorowicza, iako Człowieka przykładnie się dotąd w swoich powinnościach sprawuiącego, i pilnego. Szkoła Główna, na fundamencie Zalecenia Delegowanych, Zabespiecza ninieyszą Konkluzyą Xu Batorowiczowi mieysce przy Drukarni swoiey, Zalecaiąc Mu, ażeby od dnia 1go 8bra Roku bieżącego przeniosł się na mieszkanie sobie w Drukarni wyznaczone, Dozór Magazynów, tak Xiążek, iako Papierów odebrał, i ćwiczył się w tym wszystkim, cokolwiek do Rządu Drukarni bydź może potrzebne. W czém obszernieysze Przepisy obowiązków swoich odbierze, gdy mu Magazyny Xiąg i Papierów oddane będą. Będzie ieszcze obowiązkiem Xa Batorowicza w ciągu Roku teraźnieyszego Szkolnego dopomagać JXu Rzążewskiemu w pracach i Obowiązkach Funkcyi Jego tyczących się ——

Zaleca Szkoła Główna, aby Xiążka fizyczna o Elektryczności, prezentowana od JPana Scheidta, kosztem Jey wydrukowana była, iako służąca dla pożytku uczących się Fizyki, Zabespieczaiąc

JPanu

JPanu Scheidlowi Czer. Złł 30 za pracę podiętą w napisaniu tey Xiążki z funduszu, który potém Szkoła Gtt upatrzy, i wyznaczy ——

Do drugiego. Altarya w Kościele Katedralnym
2. Clericatura zwaną, a wakuiącą po Smierci Xa Komorowskiego, Konferuie Szkoła Gtt JXu Dziewońskiemu ——

Do 3go. Rapport o Bibliotece Szkoły Główney na
3. inne Posiedzenie iest odłożony, przy którym podane Odpowiedzi JXa Putanowicza na Zarzuty sobie czynione, Kommunikowane są Delegowanym do Biblioteki osobom.

Do 4tego. Przychylaiąc się Szkoła Gtt do sprawie=
4. dliwych Żądań JXa Chudzickiego, i JXa Oczykowskiego Professorów niegdyś Akademii Lubrańskiey w Poznaniu, proszących, aby zaległości funduszu Lubrańskiego, teraz windykowane, wypłacone Im były, w nadgrodę łożonych kilkoletnich prac publicznego w teyże Akademii Lubrańskiey Nauczycielstwa, gdy ten Interess Szkole gtt do rozrządzenia od Kassy Jeneralney odesłany został, Stanowi Szkoła gtt, ażeby wzwyż opisany Remanent wypłacony był, i rozdzielony między JXa Chudzickiego, Professora Prawa Kanonicznego w Kollegium Poznańskim, i JXa Oczykowskiego, Prefekta Szkół Trzemeszeńskich —— X. Jozef Szabel. iako Prezyduiący mpp.

POSIEDZENIE Trzecie
Złożone Dnia 14. Marca
Do Zaradzenia i Stanowienia w następuiących Punktach: ——

Nayprzód Do zaradzenia Punktom niektórym wyiętym z Rapportu o Drukarni Szkoły Gtt stosownie do Konkluzyi poprzedzaiącego Posiedzenia —

Powtóre Do przeczytania Listu JO. Xcia Jmości Prymasa do Wo Rektora pisanego w Interessie obranych Wizytatorów

Gene=

Generalnych na Szkoły Narodowe —

Potrzecie Do przeczytania Rapportu Prefekta Łuckiego, donoszącego o Smierci JXa Stabniewicza, Rektora Wołyńskiego, i do rekomendowania P. Kommissyi Osoby na Wakuiący Rektora Urzęd. stosownie do myśli P. Kommissyi wyrażoney w Liście do Sekretarza w tey Materyi pisanym —

Poczwarte Do wysłuchania Rapportu o Bibliotece Szkoły Głowney —

Popiąte Do obrania Seniora do Bursy Jeruzalem.

Po szóste Do przeczytania Noty JX. Cyankiewicza, Prokektora Pińczowskiego, proszącego o Assignacyą do lasów Szkoły Głowney na drzewo do budowli przy Kościele Proszowskim.

Po siódme. Do wysłuchania i examinowania Projektu JXa Przyłuskiego, Rektora Wielko-Polskiego o Konwikcie Lubrańskim w Poznaniu, który z Zlecenia Szkoły Głowney dawniey sobie danego ułożył, i do approbacyi Szkoły Głowney podaie —

Szkoła Główna Zgromadzona w Osobach JJXX. JJPP. Józefa Szabla, Jana Jaskiewicza, Andrzeia Badurskiego, Franciszka Kolendowicza, Bonifacego Garyckiego, Krzysztofa Idatte, Stanisława Minockiego, Vincentego Smacznińskiego, Józefa Bogucickiego, Jana Schastera, Waleryana Bogdanowicza, Józefa Muszynskiego, Józefa Januszewicza Franciszka Scheydta i Sekretarza.

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością obrady następuiące rzeczy słuchała i uchwaliła: —

Co do 1go Sekretarz Szkoły Głł stosównie do Konkluzyi na poprzedzaiącym Posiedzeniu, informował Szkołę Główną o nieodwłoczney potrzebie zaradzenia dobremu po Szkołach porządkowi w obrachunku z Książek Elementarnych — Jztego powodu ułożyła Szkoła Głł do Rektorów Pro-Rektorów i Przełożonych Szkół Narodowych następuiące Zlecenie:

Rektorom, Pro-Rektorom i Przełożonym Szkół Narodowych w Koronie od Szkoły Głowney

Przyiąwszy Szkoła Główna obowiązek drukowania Xiążek Elementarnych i tych dostarczania podług potrzeby na wszystkie

stkie Szkoły w Koronie; a w przedaży ich nie zaladziwszy sobie in=
nych pożytków, prócz odzyskania znacznych nakładów i Kosztów
corocznych, które tak rozległe wyciągą przedsięwzięcie; tém więcéy
czuie się obowiązaną do troskliwego pilnowania całości należytego
stąd dochodu, im bardziéy spostrzega, że opuszczenie iakie przy=
1. prawić by ią mogło o znaczną stratę i nawet o upadek Dru=
karni swoiéy, a razém o niepodobieństwo dopełniania dalszego te=
go obowiązku z powszechną Szkół Krajowych niewygodą i za=
wodem. Wnoszony dotąd przez Wizytatorów Jeneralnych przy=
chod za Książki Elementarne, gdy całe nie korrespondnie kapita=
łom corocznie na Druk ich łożonym, i wielości rozesłanych z Ma=
gazynu Książek, dowodzi przez to, iak znaczna zaległość książek
bydź musi po wielu Szkołach; o któréy to zaległości nigdyby Szko=
ła Gł. z pewnością dowiedzieć się niemogła, gdyby Rachunki Prze=
łożonych Szkół zdawane były przed Wizytatorami tak niedokła=
dnie iak dotąd, to iest: bez wyszczególnienia liczby i gatunku
książek tak sprzedanych, iak w Remanencie zaległych, i poró=
wnania ich z Dokumentami Prefektta Drukarni, i Dozorcy Ma=
gazynu Warszawskiego. Z tego powodu chcąc Szkoła Główna
przez tegoroczne Wizyty Jeneralne wprowadzić raz na zawsze
porządek dostatecznego obrachunku po Szkołach Koronnych, ało=
żyła wzór Tabelli tu przyłączony, podług którego Rektorowie,
Pro=Rektorowie, Prefekci, i Prełożeni Szkół układać maią ka=
żdego Roku Rachunki swoie z Książek Elementarnych, tak ułoż=
one wciągać w Xięgę in Folio, osobno na to sporządzoną z nie=
mi się przed Wizytatorami Jeneralnemi popisywać, po zakwito=
waniu od Nich, wypis takowy Tabelli przy Aktach Wizyty
Wizytatorowi z podpisem wydawać; aby tym sposobem mimo
odmiany zachodzące między Osobami uczącemi i rządzącemi
znaydował się przy każdym Zgromadzeniu Rejestr porządny
xiąg sprzedanych i zaległych, a Drukarnia Szkoły Głównéy
informowana dostatecznie była o dochodzie swoim, i potrzebie
każdego gatunku Książek dla każdych Szkół w szczególności.
Chce zaś Szkoła Główna, aby przed tegorocznemi Wizytatorami
Jeneralny Obrachunek był uczyniony tak z przedanych, iako re=
manentowych Książek podług tu przyłączonego sposobu, wycią=
gniony z Rejestrów dawnych od Wizytatorów iuż podpisanych i

2.

3.

począ=

począwszy od czasu kiedy pozostałe po szkołach Xiążki w Warszawie drukowane oddane były Szkole Gtt, aż do Roku teraznieyszego. Żeby zaś Konkluzya ta Szkoły Gtt na przyiazd Wizytatorów tegorocznych w przyszłym Miesiącu wyieżdzać maiących, iuż była w Exekucyi znaleziona po wszystkich Szkołach Koronnych; postanowiła ią Szkoła Gtt wydrukowaną do wszystkich Rektorów Wydziałowych rozesłać, aby przez nich doyśdź mogła nieodwłocznie wszystkich Szkół ich Rządowi poruczonych. Ufa Szkoła gtt doswiadczonému Rektorów Wydziałowych przywiązaniu do porządku Szkół i dobra Szkoły Gtt, że dopilnuią troskliwie prędkiéy Exekucyi wyrażonych w teraznieyszéy Konkluzyi myśli Szkoły Gtt. ——

Działo się w Krakowie na Posiedzeniu Szkoły Głównéy Koronnéy 14go Marca Roku 1786go

Tu następuie ułożona od Szkoły gtt Tabella wykładaiąca sposób, którego trzymać się maią Przełożeni Szkół, rachuiąc się z Książek Elementarnych ——

Co do drugiego. Czytany był Szkole gtt List JO. Xcia Jmci Prymasa z Warszawy 19go Lutego Roku bieżącego pisany
2. do Wo Rektora w Interessie obranych przez Szkołę Główną Wizytatorów Jeneralnych Szkół, który iest do Protokułu Korrespondencyi wciągniony.

Co do trzeciego. Odebrawszy Szkoła Gtt Rapport od Szkół Łuckich o śmierci JXa Słabniewicza Rektora Wydziału
3. Wołyńskiego, zmarłego na dniu 21. Lutego Roku bieżącego, á znáiąc tak z Rapportów Wizyt Jeneralnych, iak z dobrze utrzymywanego dozoru Szkół Krzemienieckich, gorliwość pracy, i wierność w wykonywaniu Obowiązków sobie poruczonych; JXa Łukasza Swiebockiego Prefekta Krzemienieckiego, postanowiła teraznieyszą Konkluzyą żądać od Wo Rektora swego w Warszawie bawiącego, aby oddawszy Sprawiedliwość pracy i Zasłudze JXa Swiebockiego, onego Jmieniem Szkoły Gtt na wakuiący Urząd Rektora Wołyńskiego, a JXa Brzośniowskiego na funkcyą Pro-Rektora Łuckiego, P. Kommissyi polecił — Przekonawszy się zaś Szkoła Gtt z kilkoletniéy Obserwacyi, iak iest ważną rzeczą, aby Prefektowie Szkół

Exa=

Examen po Klassach w swych Obowiązkach maiący, opatrzeni byli wiadomością Nauk Matematycznych Fizycznych i moralnych składaiących istotną część Instrukcyi Publiczney, przez coby pożyteczniey wglądać mogli w Korzyści uczących się, i obowiązki uczących, a Szkoła gtt mieć pewnieysze świadectwa o Kursie Nauk przy każdych Szkołach, w czém te zupełnie odpowiadaią Zamiarom P. Kommissyi, a w czém wyciągaią zaradzenia; Chcąc iak nay lepiey zaradzić potrzebie Szkół Krzemienieckich znacznie zaludnionych i pierwszych Wydziału Wołyńskiego; postanowiła upraszać P. Kommissyi, aby raczyła zawiesić ieszcze Nominacyą Prefekta do Szkół Krzemienieckich, lub tę wyborowi Szkoły Główney poruczyć, kiedy przez wizytę teraznieyszą zapewni się lepiey Szkoła gtt o zasłudze Professorów niektórych dawniey uczących, i przez Kurs wszystkich Nauk przeprowadzonych, aby iednemu z Nich ciągłą applikacyą zaleconemu Funkcyą Prefekta z większym dla Szkół pożytkiem powierzyć.

Co do Czwartego. JX. Franciszek Kolendowicz, i JX. Bonifacy Garycki delegowani do Biblioteki Publiczney Szkoły Główney,
4. z Dzieła swego następuiący zdali Rapport:

"Działo się Dnia 10. Października Roku 1785 na Posiedzeniu w Domu Biblioteki Publiczney w godzinach porannych.

"Jmć Pan Jacek Przybylski, Prefekt Biblioteki, stósuiąc się do porządku, w którym zdawał sprawę z czynności swoich w Bibliotece Dnia 20 Lipca, oddał też Bibliotekę składaiąc, Klucze i Inwentarze, rzeczy Biblioteki pokonczone podług następuiących Punktów: —

1mo Pokazał Książeczkę in 8vo w którey iest porządny Wypis 1o Kluczów od Zamków, Domów, i Szaf Biblioteki Publiczney przy Rządzcy Biblioteki zostaiących; 2o Xiążek składaiących Kancellaryą Bibliotekarską, iakoto: Katalogów, Inwentarzów, i Rejestrów, których okazuie się dawnieyszy i teraznieyszy Stan Biblioteki Publiczney. 3o roznych Rewersów Konserwowanych w Bibliotece, dla zaświadczenia o rzeczach do Biblioteki przybywaiących, lub z niey wyniesionych, i podług tego Inwentarzyku okazał i złożył wszystko.

2do

2do Oddał do schowania przez czas trzechletni swego woiażu do Skarbu Collegii Moralis 1.800. Sztuk rożnego waloru monet i medalów, iuż to Duplikat od tych, które są uklassyfikowane, iuż do dalszego examinowania odłożonych, a umieszczonych, częścią na 18 Tablicach, częścią w Szafce blaszanej, częścią w Papierach podług Rewersu, którego Kopia zostawiona iest w Bibliotece. Okazał zas w Katalogu Jeneralnym Numismatyki Bibliotelu Publicznéy przez siebie sporządzonym, i wprzytączonym do niego porachunku, ile sztuk, i iakich odebrał, a ile i iakich za Jego Prefektury przybyło, zanotowano wszystkie sztuki monet i medalów tak uklassyfikowanych, i w Bibliotece zostawionych w liczbie 1151, iako też odłożonych i do Skarbu oddanych w liczbie 1800. podług Rachunku na pierwszéy Sessyi okazanego.

3tio Produkował skończony Rejestr wydatków Ordynaryinych, i extraordynaryinych na potrzeby Bibliotehi z Summy 1033 Złt tożonych.

4to Prezentował Jx.a Wilkoszowskiego zasłużonego przy Bibliotece przez lat Ośm oddaiąc Sprawiedliwość Jego przymiotom, zaświadczaiąc o Jego wierności w pełnieniu swoich obowiązków, i prosząc o powiększenie dla niego szczupłey Pensyi, iako dla potrzebnego Bibliotece przez znaiomość Stanu i porządku Bibliotehi. Zalecił także Parobka, czyli Robotnika Bibliotehi, którego potrzebę utrzymywania i powinności Bibliotece użyteczne okazał w Raporcie o Stanie Bibliotehi do Szkoły Gtt podanym, a którego na Rok za Złt Pol. 200 skontraktował, prosząc za nim, ażeby w ciągu swéy służby niebył pokrzywdzanym, ile że się sprawował trzezwo, posłusznie, i pilnie –

Tym tokiem uważane prace Jmć Pana Przybylskiego Bibliotekarza, uznaliśmy, celniejsze Rejestra, iakoż Inwentarze rzeczy Bibliotehi podpisaliśmy, i osądziliśmy, ażeby zapobiegaiąc zatrudnieniu Szkoły Gtt względem Bibliotehi, w czasie woiażu Bibliotehi Prefekta, ci sami ludzie, których Prefekt Bibliotehi dotąd używał, i o których zdalności i wierności zaświadczył i zaręczył, utrzymywani byli aż do powrotu Jego zza granic, ieżeli się tak sprawować będą iak teraz są znalezionemi –

„Działo się Dnia 20. Lipca Roku 1785.
na Posiedzeniu w Domu Bibliotehi Publicznéy w godzinach południowych –

„J. Dr. Jacek Przybylski Prefekt Bibliotehi zdał przed nami

Spra=

Sprawę z Robót swoich w Bibliotece Publiczney porządkiem na=
stępuiącym: =

1mo Złożył w roku naszych Opis Bibliotheki Publiczney Stanu wia=
kim ią od Jdo Putanowicza, Poprzednika swego odebrał. Robota ta
w Języku Łacińskim składa się z 10 Arkuszy. Naczele iey iest Obraz
Geograficzny i wewnętrzny Bibliotheki dla zupełnego obiaśnienia
Symetryi w iakiey ią znalazł opisane są

2do Prawo, i czas obięcia przez nowego Prefekta Rządu Bi=
bliotheki; tudzież sposób utrzymywania oneyże, w porządku, iaki
tymczasem będzie może naylepszy od niego przedsięwzięty –

3tio Stan Szaf i Okien principalnego Gmachu Bibliotheki

4to Stan i liczba Woluminów, tak Kopism w 4rech Szafach
ułożonych z uwagami nad ich rozdzieniem i Katalogiem

5to Stan rękopism dotąd nieułożonych

6to Stan Xiąszek w dwudziestu dwoch Szafach podług swo=
ich Objektów umieszczonych z wyrażeniem liczby woluminów
Każdey Klassy, i z okazaniem, ile ich stósownie do Katalogów
będz powinno, a ile zastaw, tudzież z uwagami nad ich utrzy=
mywaniem i Katalogiem

7mo Stan Xiąszek niespisanych po rożnych mieyscach
principalnego Gmachu Bibliotheki dawniey rozrzuconych

8vo Stan Osobliwości i darowizn Konserwowanych w Bi=
bliotece tym porządkiem, którym rozłożone znalazł.

9no Portrety Mężów Naukami wsławionych w Bibliotece
rozwieszone.

10mo Stan Sprzętów i naczeń do wygody Bibliotheki słu=
żących

11mo Domy w których są Zamknięte Duplikaty Xiąszek,
i pomieysze Bibliotheki do Publiczney należące.

12mo Katalogi i Rejestra iakie są oddane

13mo Klucze od Zamków, i Kłodek, iuż do principalnego Gma=
chu Bibliotheki, iuż do innych domów Xiąszkami Zapełnionych.

2do Reprezentował swoie prace w niniejszym Roku
Akademickiem w Bibliotece podięte –

1mo Jako sobie zadał staranie, aby liczbę wszystkich Wolu=
minów Ręka. pisanych i drukowanych wiedział, i one nayści=
śley =

sleyszym Kalkułem opisał w Rapporcie o Stanie Biblioteki, który może bydź uważany, iako pierwszy Inwentarz rzeczy Biblioteki

2º Jako pooddzielał rękopisma rzadkie od poslednich, i one do osobliwości przyłączył, a Rękopisma nieułożone, które były w oprawie osobno, ułożyć kazał, nieoprawne zaś związane w plikach 44. i tytułami oznaczone w Skrzyni wielkiey zamknął, żeby się nie rozsypywały, i żeby ie w czasie wolnieyszym łatwiey można było examinować. Tychzas 44. plik Manuskryptów sporządził osobny Katalóg –

3º Jako ułożył 1824 woluminow rożnych xiążek dotąd w Bibliotece Publiczney nierachowanych, nieznaczonych, i w Katalogach niezapisanych, a słych niemaiąc więcey czasu, 571. Tytułów wydyktował, resztę zaś liczbami oznaczył. Co zaswiadcza Katalog osobny, po którym niezostaie się iuż w Bibliotece ani iedna xiążka, któraby nie była zanotowana –

4º Jako uklassifikował Kollekcyą Starożytności, osobliwych malowideł, rzeźb, i Koperstychów, Rękopism wybornych edycyi xiążek rzadkich, i sprzętów Biblioteki, ile mieysce w Szafach pod zamkami pozwalało, co wszystko nazwał zwyczaiem Bibliotekarzow Cimeliarchium i Katalóg porządny wszystkich tych rzeczy, sporządził. Że zas robiąc mieysce pomnażaiącym się Zbiorom Starożytności, i niechcąc nic mieć w Bibliotece, coby z Jego dozorem i wiadomościami nie miało związku, poodsełał do Muzeum fizycznego, i do Teatrum Chirurgicznego rożne obce Kollekcye, iako to minerałów, Narzędzi Matematycznych, dzieci potwornych, w Spiritusach utrzymywanych, które właściwie do Kollegium fizycznego należeć powinny, które mieściły się przedtém w Bibliotece, i z Rządem Jey oddane mu były, przeto okazuiąc, że w tym stanie, w którym one odebrał, i w tey liczbie z Biblioteki one wynieść kazał, produkował na to Rewersa, od tych Osób, które ie do Kollegium fizycznego odebrały.

5to Jako spisał wszystkie sztuki monet starych i nowych, tudzież Medalów, które dotąd nie były spisane, że zaś iuż za Jego Rządu tysiąc kilkaset sztuk rożnych numismatów przybyło, przeto uklassyfikować wszystkich niemógł; sporządził iednak. 1mo Wypis Familii Rzymskich, pod których Imieniem pieniądze bito za Konsulów i Imienia wszystkich Cesarzów Rzymskich, Konstantynopolitańskich, i Rzymsko-Niemieckich dla objasnienia Nauki Starożytności. 2º Ułożył

1151.

1151. Sztuk Monet Greckich, i Rzymskich Polskich i Zagranicznych, tudzież Medale, i Medaliony wszystkie 3º Spisał Katalog Jeneralny całey Numismatyki do Biblioteki Publiczney należący, w którym są uklassyfikowane Sztuk 1151 z wszystkiemi znakami i Jnskrypcyami; odłożone zaś i dalszemu czasowi do examinowania zostawione, sztuk 1800 porządnie są zanotowane. 6to Pokazał w Książce, w którey się zapisuią Xiążki i rzeczy z Biblioteki dla Publicznego użytku pożyczane z wszelkim staraniem i z datami starał się mieć zapisane cokolwiek, maiącym prawo żądać, wydał

Ztio Prezentował Xiążkę od Arkuszy 12. w którey zapisane są porządnie rzeczy, za Jego rządu do Biblioteki wprowadzone: 1mo Xiążki do Szaff zwyczaynych wniesione. 2º Rękopisma rzadkie, do osobliwości przyłączone. 3º Koperstychy, i rzezby. 4to Medale i Numismata 5to Osobliwości różne. 6to Sprzęty Biblioteki pomnożone 7mo Naczynia i Narzędzia potrzebne. 8vo Xiążki na Katalogi, i Rejestra sporządzone 9no Powierzchowne opatrzenie Biblioteki

4to Produkował Rejestr wydatków z Summy na Potrzeby Biblioteki od P. Kommissyi Edukacyi Narodowey, wyznaczoney, z przyłączeniem rewersów na wydanie Pensyi roczney JX. Adjunktowi należytey. Lubo zaś podpisał się w Pensyonarzu do P. Kommissyi maiącym bydź posłanym, iakoby wziął Złł Poll 3000. że iednak realnie nie odebrał, tylko Złł 1000. dico Tysiąc, pokazał na to Rewers JX. Prokuratora Jeneralnego Szkoły Głowney, która, przez iedną z swoich Konkluzyi udecydowała, ażeby Summa dwa tysiące, od potrzeb Biblioteki w tym Roku pozostaiąca, na zapomorzenie Ogrodu Botanicznego, obrocona była. Że zaś Summa wydana z Kassy Jeneralney na Potrzeby Biblioteki służyć powinna aż do 1go 8bra odłożyliśmy Rachunki do nowey Sessyi po Wakacyach —

Ponieważ zaś JX. Putanowicz Opis Biblioteki przez J. Pana Przybylskiego uczyniony, miał sobie za pokrzywdzenie, żądał od nas Kommunikacyi tego Opisu, na który podał na Piśmie Respons, usprawiedliwiaiąc swóy Rząd Biblioteki, który przeczytawszy, osądziliśmy, iż ten Jnteress osobistey bytności J. P. Przybylskiego potrzebuie — Franciszek Kolendowicz Delegowany. Bonifacy Garycki Deleg.

Dowie=

Dowiedziawszy się Szkoła Główna z przeczytanego o Bibliotece Rapportu o stracie wielu książek z Bibliotheki uróżnionych, z przyczyny, iż Przełożeni Bibliotheki, mimo obowiązki swoie, nadto ufali adjunktom, i Pomocnikom, powierzając Im Klucze od Bibliotheki, przeto zapobiegając na potém podobnym stratom i nieprzyzwoitościom, chce Szkoła Gtt, aby Jd= Substytut Bibliotheki Klucze u siebie trzymał, i bez swéy przytomności Pomocnika do Bibliotheki nie puszczał, przestrzegając z należytém Staraniém całości tego wszystkiego, co Prefekt teraźniejszy Bibliotheki w Inwentarzu Szkole Gtt. podany za wyszczególnił. —

Ponieważ zaś Jd= Putanowicz podał na usprawiedliwienie siebie Notę Szkole Głównéy czytaną, iakoby książki za zgubione miane, przez Prefekta teraźniejszego Bibliotheki, niektóre znalezione były, a niektóre całe się w Bibliotece nieznaydowały, przeto będzie obowiązkiem Jd= Substytuta w dni te na wiosnę, w które Bibliotheka podług Przepisów, otwarta bydź powinna, Punkta Jd= Putanowicza i Inwentarz Książek Jd= Przybylskiego zweryfikować, i o tém wczasie Szkole Gtt Rapport uczynić. Ostrega zaś sobie Szkoła Gtt w teraźniejszéy Konkluzyi poszukiwanie strat Bibliotheki Jéy doniesionych, gdy te oczywiście dowiedzione bydą.

5. Co do Stego Zaradzając Szkoła Główna zaniedbanemu porządkowi i Rządowi Bursy Jeruzalem, na Seniora teyże Bursy obrała J Pana Józefa Czecha Professora w Szkołach Krakowskich, zakładaiąc sobie uprasza Jd= Kommissyi, aby zostaiącego na Funkcyi także do Edukacyi i dozoru Młodzi należącéy wzmiankowanego Seniora uwolnita od wspólnego mieszkania —

6. Co do 6tego. Czytana była Szkole gtt Nota Jd= Cyankiewicza Prorektora Pinczowskiego i Proboszcza Proszowskiego, upraszaiącego o Assygnacyą do lasów Szkoły gtt na budowle przy Kościele Proszowskim Juris Patronatus Akademii, którą to Notę i wydanie Assignacyi na drzewo potrzebne, powierzyła Szkoła Gtt Jd= Prokuratorowi —

7. Co do 7mego Do wyexaminowania Projektu Jd= Prytuskiego Rektora Wydziału W= Polskiego na Konwikt Lubrańskich w Domaniu wezwani są Jd= Garyelki, Jd= Bogdanowicz, i Sekretarz Szkoły Gtt.

J. Pan Scheidt Vice Professor Collegii Physici, oswiadczył się Szkole Gtt, iż czytać będzie Dyssertacyą Fizyczną o Elektryczności na Posiedzeniu Publicznym Szkoły Gtt odprawić się maiącym w Maju, Roku teraznieyszego z okazyi Jmienin J. K. Mci —

X. Jozef Szabel. Prezyduiący. mpp.

POSIEDZENIE IV.

Złożone Dnia 28. Marca

Do zaradzenia i Stanowienia w następuiących Punktach:

Naprzód. Do przeczytania przysłanego Szkole Głowney Obwieszczenia o Licytacyi Dóbr Probostwa Miechowskiego, w Woiewodztwie Krakow. leżących, i wykonania Zleceń P. Kommissyi Edukacyiney o rozmiar tychże Dóbr przez Jeometrów od Szkoły Gtt posłanych, wygotowanie Mapp podwoynych, zweryfikowanie Jnwentarzy i. t. d. co wszystko aby na Sty Jan wygotowane było. P. Kommissya po Szkole Gtt wyciąga —

Powtóre Do ułożenia Zleceń szczegolnych dla Wizytatorów Generalnych względem porządku wprowadzić się maiącego w przedarzy Xiążek Elementarnych stosownie do Punktów od Prefekta Drukarni na ten Koniec ułożonych i podanych —

Potrzecie Do wysłuchania Żądań niektórych ieszcze Osób Zgromadzeń Akademickich o Stopnie Doktorskie proszących —

Poczwarte Do wysłuchania Sprawy o urządzeniu Konwiktu Lubrańskiego w Poznaniu, od Kommissarzy do tego wyznaczonych —

Szkoła Gtt Zgromadzona w Osobach JJ. XX. i JJ. PP. Jozefa Szabla, Stanisława Minockiego, Jana Jaskiewicza, Bonifacego Garyckiego, Jozefa Bogucickiego, Wincentego Smacznińskiego, Antoniego Popławskiego, Andrzeia Badurskiego, Rafała Czerwiakowskiego, Franciszka Kolendowicza, Waleryana Bogdanowicza, Wincentego Schastra, Jozefa Januszowicza, Franciszka Scheidta, i Sekretarza,

Po Za=

Po zagaieniu i przypuszczeniu jednomyślnością Obrady, następuiące rzeczy słuchała i uchwaliła:

1. Co do Pierwszego: Czytane były Zlecenia K. Kommissyi wyciągaiące, ażeby Dobra Probostwa Miechowskiego, za Kontraktami arędownemi do tychczas zostaiące, były od Jeometrów od Szkoły Gtt wyznaczonych, rozmierzone, granice Ich dobrze determinowane, Mappy podwoyne każdey Wioski sporządzone, Inwentarze dokładnie spisane, i cała ta robota wygotowana na Sty Jan Roku bieżącego, podług Informacyi dla Jeometrow od K. Kommissyi ułożoney i przysłaney.

Złożony był przytem Projekt Obwieszczenia od K. Kommissyi przysłany względem Licytacyi tychże Dóbr nastąpić maiącey 9. Maja Roku teraźnieyszego. Na koniec oddane Szkole Gtt Inwentarze Dóbr: Szczepanowic, Michałowic, Krzesławic, Parkoszewic, Imrokowa, sporządzone dawniey przez J. Pana Skopowskiego Kommissarza Generalnego Dóbr JO Xcia niegdyś Lodoskiego Prymasa, iako Probostwa Miechowskiego na ów czas possessora: Szkoła Gtt, przeyrzawszy wszystkie złożone Akta te papiery, a chcąc dopełnić Zleceń K. Kommissyi, powierzyła nayprzód JM. Prokuratorowi, i Sekretarzowi swemu, ażeby Ci wybrali i ugodzili Jeometrów do wymierzenia Dóbr wspomnionych Probostwa Miechowskiego stosownie do Informacyi od K. Kommissyi dla nich przystaney. Chcąc zaś, ażeby Inwentarze wspomnionych Dóbr były iak nayakkuratniey spisane, obliguie Szkoła Gtt J. Pana Lustratora Dóbr swoich, ażeby przed Terminem Sgo Jana, Dobra Michałowice, Krzesławice, Szczepanowice, Parkoszewice, i Imroków zwiedził, i Inwentarz każdey zosobna na mieyscu spisał i ułożył, do czego wydane mu będą z Prokuratoryi Inwentarze dawne tychże Dóbr, od K. Kommissyi przysłane, a służyć maiące za pomoc i wzór do maiących być sporządzonych nowych Inwentarzy ——

2. Co do drugiey: Naprzód. Zaradzaiąc Szkoła Gtt nieregularności w rozsełaniu Xiążek Elementarnych po Szkołach Krayowych, Zaleca Drukarni swoiey, ażeby gdy Xiążka taka Elementarna z druku wyidzie, zostawiwszy w Krakowie część proporcyonalną do potrzeb Szkół tuteyszych; reszty Exemplarzy rozdzielała na Wydziały proporcyonalnie do ludności Szkół w każdym Wydzia-

Wydziale znayduiących się, iak rozdzielone po wszystkich Wydziałach, rozesłać starała się, niezgromadzaiąc ich zbytnie do Magazynu Warszawskiego, skąd potém w czasie potrzeby na Szkoły, albo ciężko, albo z znacznym Kosztem rozsełane bydź mogą. Uważać ieszcze będzie w rozsełaniu tych Książek Drukarnia Krakowska na zmnieyszenie Kosztów w transportowaniu Książek, korzystaiąc z pory, która się coroczne wydarza przy rozsełaniu Nauczycielów na Szkoły Narodowe przez Szkoły gtt - Rozsełaiąc rozdzielone na Wydziały Książki JXDz Prefekt Drukarni, adressować ie będzie do Rektora Wydziałowi przyłączonym Rejestrem, tak gatunków, iako Exemplarzy, na co Rektor Wydziałowy odesłać nieodwłocznie obowiązany będzie rewers z Książek odebranych, i te na Szkoły wydziału swego rozdzielić i rozesłać, odbieraiąc od Prefekta i Prorektora Szkół każdych partykularne Rewersa, które zebrawszy, Wizytatorowi Jeneralnemu złożyć powinien. tym sposobem złoży się, przy każdych Szkołach Magazyn partykularny wszystkich Książek Elementarnych pod dozorem Prefekta, i zaradzi się nieporządkowi wypadaiącemu z niedostatku, i z ciężkości przesłania przesłania ich w naglęy potrzebie — JXDz Prefekt Drukarni stosownie do Woli Szkoły gtt zniesiesie z Dozorcą Magazynu Warszawskiego o wykonanie teraźnieyszéy reguły, i dostarczenie wszystkim Szkołom Książek w tymże Magazynie Warszawskim zaległych, a Wizytatorowie Jeneralni, przy teraźnieyszéy Szkół Wizycie, zapiszą zalecenie to, tak dla Rektorów Wydziałowych w przyimowaniu przysełać się maiących Książek na cały Wydział, rozsełaniu ich w nadarzonych okazyach po Szkołach w tym Wydziale znayduiących się, iako w przestaniu nieodwłocznym rewersu do Drukarni Krakowskiey, lub Magazynu Warszawskiego, za odebraniem Książek, iako też dla Prefektów i Pro-Rektorów w pilnym oddawaniu Rewersów partykularnych Rektorowi Wydziałowemu. Powtore. Ponieważ w niedostatku Książki takiey Elementarney Przełożeni Szkół zgłaszaią się do Osób Szkoły Głównéy, do dozoru Książek całe nienależących o przysłanie teyże Książki, a przez takie oderwy często kroć spóźnione bywaią ich Żądania: przeto zaleca Wizytatorowie Jeneralni, ażeby w przy-

padku

padku potrzeby Szkoły Wołyńskie, Poznańskie, i Ukraińskie prosto do Magazynu Warszawskiego o przysłanie potrzebnych xiążek zgłaszały się, upatrując do tego okazyi wydarzaiących się, przez Furmanów do Warszawy iadących, a prożno z tamtąd powracaiących, przez co z mniey-szaiąc Kosztu, będą mogły bydź łatwiey i prędzey usłużone —

Do trzecie. Jchmć X.X.ce Wizytatorowie zalecą Przełożonym każdych Szkół, ażeby zachęcali uczących się do Kupowania Xiążek z Przypisa-nii, przez wzgląd, tak na większą uczących się Korzyść; iako też na znaczne. Zaległości tychże Przypisów, bezprzykrzenie i ze Stratą Dru-karni w Magazynie zostaiących —

Do czwarte. Gdy niektóre Szkoły przez upatrzone okazye z sa-mego mieysca nie starają się Xiążek Elementarnych sprowadzać, ażeby uniknęły potrzebnego na transport wydatku; przeto Wi-zytatorowie Jeneralni zapewnią Szkoły wszystkie, osobliwie Zgro-madzenia J.X.Ży Bazylianów, iż takowy wydatek na trans-port, przy każdorocznym obrachunku podany, przyięty Im będzie.

Do piąte Jchmć X.X.ce Wizytatorowie, odbieraiąc Rachun-ki z Xiążek Elementarnych podług Konkluzyi Szkoły głównéy, 14. Marca roku bieżącego zapadłéy, i po wszystkich Szkołach Krajowych rozesłanéy, wysłuchaią, ieszcze osobno Przełożo-nych Szkół rachunku z Xiążek rozdanych dotąd na ubogich Studentów, a w Zleceniach swoich dalsze to rozdawanie póty zawieszą, póki Szkoła ogłl dokładnych Tabell obrachunku z ka-żdych Szkół nie odbierze, pokiéy stałey na potém Reguły, każdym Szkołom służącéy, nie przepisze; i nie obwieści, ile że rozdawanie to nie iest za obowiązek położone od K. Kommissyi Szkolnéy przy oddawaniu Jéy Xiążek Elementarnych — Do szóste. Szkoły Akademickie Warszawskie, gdy dotychczas żadne-mu Wizytatorowi Jeneralnemu pieniędzy za Xiążki Elemen-tarne, tam sprzedane, nie zdziały, ani dokładnego Obrachun-ku nie uczyniły, Zatrzymawszy u siebie Dochód Kilkoletni, Szkole ogłl należący; Jdc Wizytator dopomni się o oddanie téyże zaległości, i złożenie dokładnego z Lat Kilku Rachun-ku, uwolniwszy Jdc Rektora Wydziałowego od wszelkich dla Szkoły ogłl Kommissyi, na które ten dochód był przy tych Szko-łach z lat Kilku zachowany ——————

Coda

Co do 3go Za odebraniem wyraźnéy na Piśmie Licencyi od JX. Podkanclerzego Szkoły gtł. JX. Wizytator konferować będzie stopień Doktorski w Teologii JX. Oczykowskiemu Prefektowi Trzemeszyńskiemu i JX. Śliwińskiemu Kaznodziei Szkół Lubelskich. W Oboim Prawie: JX. Kwiatkowskiemu, Prefektowi Lubelskiemu. Wniidzie przytem JX. Wizytator w dokładne poznanie i rozsądzenie sprawy Zgromadzenia Lubelskiego, od składania Obrad do tych czas zawieszonego: poczém wolność składania Obrad temuż Zgromadzeniu przywróci —

3.

4. Co do 4tego Jmć Xdz Garycki, JX. Bogdanowicz, i Sekretarz Szkoły gtł. delegowani na poprzedzaiącey Sessyi do roztrząśnienia Proiektu na Konwikt Lubrański w Poznaniu, złożyli przed Szkołą główną następuiący fundusz tegoż Konwiktu, tudzież Rachunki Percepty i Wydatku od Rektora Wydziału Wielko-Polskiego przysłane —

„Fundusz czyli zebranie Summ Oryginalnych przeszłey Akademii Lubrańsko-Poznańskiey.

	Kapitał	Prowizya roczna
1wsza Summa od Rozdrażewskiego Szufragana Kuiawskiego dana, a ztąd nazywaiąca się Rozdrażewska od swego Dawcy na dwoch Alumnów, i na Professorów w rzeczoney Akademii pracuiących, rozrządzona, na Przygodzicach Dobrach JeOgo Xcia Radziwiłła, Kasztelana Wileń. w Woiewodztwie Kaliskim będących zapisana, i znayduiąca się Złł. Poll: — —	28000.	980.
2ga Summa rzeczona Krzycka przez Fundatora na iednego Alumna i na Professorów dysponowana, znayduiąca się na Sielcu. Dobrach Wo Jmć Pana Krzyckiego, Kasztelanica Krzywińs. leżących w Woiewodztwie Kaliskim Złł Poll. — — —	10000.	500.
3cia Summa Lubrańska na Strzyżewie i Bugaiu Dobrach JWo Górzeńskiego, Stolnika Poznańskiego w Woiewodztwie Kaliskim leżących znayduie się i wynosi Złł. Poll. — — — — — — —	10000.	500.
Summa Lateris	48000	1980

Transp

	Summa Kapitalna	Prowizya roczna
Transp. Lateris	48,000.	1,980.
4ta Summa na Babinie Dobrach Wo Jmc Pa Xawerego Malczewskiego Sędzica, leżących w Woiewodztwie Kaliskim, w Powiecie Pyzdrskim zostaie wynosząca	3,000.	105.
5ta Sumka na Lewicach Dobrach Jmc Pana Hassy, leżących w Woiewodztwie i Powiecie Poznanskim iest, i czyni Złł Poll.	1,000.	50.
6ta Na Targoszycach Złł Poll.	3,000.	105.
Summa Funduszu Całego	55000	2240

NB. Fundusz Raczyńskich Zapisu Złł Poll. 10000. dotąd niewindykowany, i trudny do windykowania

Percepta funduszu Lubrańskiego Poznańskiego.

	Złote	grosze
Z Strzyżowa od Summy 10000. zapłacono zupełnie za lat 4ry i ½	2250.	
Z Targoszyc od Summy 300. zapłacono ad rationem Prowizyi	450.	
Z Babina od Summy 3000. za Rok teraźnieyszy	105.	
Z Przygodzic od Summy 28,000. ad rationem zaległych Prowizyi	1800.	
Z Sielca od Summy 10,000. za Ratę Trzech Krolewską Roku 1786go	250.	
Summa Percepty	4855.	

Expensy tego.

Na umorzenie długu S.p. JXa Bagnowskiego za Rozrządzeniem Szkoły Głównéy	Złł 702.
Za Assygnacyą Kommissyi Edukacyi XX. Professorom: Skibińskiemu i Giecemu	400
Za całoroczny Wikt dla Alumnow: Żychlinskiego Przyłuskiego, Targowskiego i Płonczynskiego	1,200.
Za Wikt dla Czaplińskiego	250.
Na rożne Expensa Prawne	69-8.
Summa Expensy	2615-8.
Restant Złł:	2,239-22.

Po wysłuchaney Informacyi o tym Konwikcie, Szkoła gtt uchwaliła. Naprzód: Ponieważ fundusz Akademii Lubrańskiey wyznaczony iest w Roku 1783cim od P. Kommissyi na utrzymywanie dzieci ubogich Szlacheckich przy Szkołach, zachowuiąc wolą P. Kommissyi, zaleca Szkoła Główna, aby zaległość tegoż funduszu od Roku 1783go inclusive, została w Kassie Konwiktu Lubrańskiego, służyć maiąca w czasie niedoboru należytych Prowizyi, lub na inne ważne tegoż Konwiktu potrzeby. Zaległość zaś od dopiero wyrażonego czasu w Summie Złł Poll: Dwoch Tysięcy czterech, groszy dwadzieścia i dwa, ma bydź rozdzielona między JXa Chudzickiego, Prawa Kanonicznego Professora w Collegium Poznanskim, i JXa Oczykowskiego Prefekta Trzemeszyńskiego, iako tych; którzy przez kilkunastoletnie w Akademii niegdyś Lubrańskiey Publicznego Nauczycielstwa sprawowanie przy bardzo szczupłey nadgrodzie, rzetelne położyli zasługi. Powtóre Rozporządzenie dochodu teraznieyszego, wynoszącego Złł Poll: Dwa tysiące dwieście czterdzieści na utrzymywanie Sześciu Alumnów, rachuiąc po Złł 300. na Stół dla iednego, Szkoła Główna potwierdzaiąc, wyznacza Pensyi roczney: Prefektowi tegoż Konwiktu Złł Poll: Dwieście pięćdziesiąt, na utrzymywanie Dyrektora Złł Poll: Sto, na przypadki choroby Alumnów, na Rok Złł Polskich dziewięćdziesiąt — Skoro zaś reszta funduszu windykowana będzie, liczba Alumnów tegoż Konwiktu ma bydź powiększona — Potrzecie Dla zachęcenia Possessorów funduszu do regularnego wypłacania dochodu, pozwala Szkoła Główna, aby Raczynskim służyło prezentowanie Alumna na fundusz od Nich zapisany, resztę zaś Alumnów, których prezentowanie zostało do rozporządzenia, prezentować będzie Rektór Wydziału Wielkopolskiego, iako Rząd tegoż Konwiktu sprawuiący, z obowiązkiem windykowania dochodu, i oddawania Kalkulacyi — Poczwarte. Alumni do Konwiktu Lubrańskiego przyięci, zapisywani będą na

Lat

Lat siedm, pod obowiązkami w Ustawach P. Kommissyi wyrażonemi, dla których te same powinności przy wstępie służyć będą, iakie są włożone na Alumnów Konwiktu Szołdrskiego —

Popiąte. Jmć Xdz Rektor Wydziału Wielko-Polskiego, ugodziwszy się z Possessorami Summ o zaległości dotąd niewypłacone, przyłoży zwykłéy troskliwości, aby Dochod roczny tego Konwiktu regularnie i corocznie dochodził, w przypadku, żeby drogi ugody zostały nieskuteczne; trzymać się będzie Sądu P. Kommissyi Edukacyinéy, iako Sądu przyzwoitego, każdemu funduszowi na Edukacyą przeznaczonemu. —

X. Jozef Szabel. iako Prezyduiący mpp

POSIEDZENIE V.

Złożone Dnia 28. Kwietnia

Do zaradzenia i stanowienia w następuiących Punktach:

1. Naprzód. Do przeczytania Rezolucyi P. Kommissyi Edukacyinéy dla Zgromadzeń Szkół Narodowych i Szkoły głł zapadłych —

2. Powtóre: Do przeczytania Listu JO. Xcia Jmości Prymasa do Szkoły Głównéy pisanego, Za Sukcessorami JXa S. p. Żołędziowskiego, ażeby Jm Szkoła Główna odstąpiła Summy Kapitalnéy 14000. u JWgo Popiela, Kasztelana Sendomirskiego lokowanéy; a od S. p. JXa Żołędziowskiego Szkole Głównéy Zapisanéy, w którym Punkcie JO Xże Jmość żąda iaknayrychleyszéy Rezolucyi od Szkoły Głł.

Szkoła Główna Zgromadzona w Osobach Jchmć XXży Jchmć PPw. Jozefa Szabla, Jana Jaskiewicza, Jozefa Pułanowicza, Andrzeia Badurskiego, Krzysztofa Jdalle, Stanisława Minockiego, Bonifacego Garyckiego, Franciszka Kolendowicza, Rafała Czerwiakowskiego, Wincentego Schastra, Jana Schastra, Jozefa Bogucickiego, Jozefa Januszewicza i Sekretarza —

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością Obrady, następuiące rzeczy wysłuchała, i uchwaliła:

Co do

Co do pierwszego: Czytane były Szkole Głównéy Rezolucye P. Kommissyi następuiące:

Na Sessyi Kommissyi Dnia 4. Kwietnia 1786go

Do Szkoły Głównéy Koronnéy.

1mo Pierwszym Instrukcyi Wizytatorów punktem zawsze iest dopilnowanie exekucyi Ustaw dla Stanu Akademickiego i Szkół Narodowych przepisanych, a rzetelne do Kommissyi o tem doniesienie prawdziwym powinności Ich dopełnieniem.

2o Teraznieysi Wizytatorowie dopilnuią, aby Rezolucye w Roku przeszłym od Kommissyi do Szkoły Głównéy przesłane, i teraz powtórnie, tak Szkole Głównéy, iako i Wizytatorom, aby one na mieyscu wykonali, zalecone, w czasie wizyty teraznieyszey wzięły swoy skutek niezawodnie, i aby o tém w tegorocznym Rapporcie Wizyt sprawa Kommissyi dana była —

3o Jest zaleceniem Kommissyi, ażeby Wizytatorowie wszystkie mieysca w Instrukcyi sobie wyznaczone, sami wizytowali, wyiąwszy przypadek choroby, w którym Ustawy Kommissyi subdelegować Osobę do tego Urzędu zdatną Wizytatorom pozwoliły

4to Medale dane od Nayiaśnieyszego Pana, zawsze Korzyściom Edukacyi przychylnego, i o wzrost iey naywięcey troskliwego, za wyznaczoną dla naylepiey uczących się i zaleconych w Obyczaiach Uczniów nadgrodę, w iakim duchu od Łaskawego Krola Kommissya przyięła, w takim rozdanie onychże przez Wizytatorów uskutecznione mieć pragnie, to iest: żeby Wizytatorowie przeyzrzawszy akta przeszłey Wizyty, w których pilni Uczniowie są zapisani, i te na Examinach s postępkiem tegorocznim porównawszy, zniosłszy się oraz z Rządcami i Nauczycielami mieyscowemi, względem ciągłey applikacyi, i Obyczaiów Uczniów, którzy są między pilnieyszemi umieszczeni; w rozdaniu z Rąk swoich téy nadgrody, nie samą tylko okazałością obrządku, ale też sprawiedliwym sądem o prawdziwéy zasłudze umysły Młodzi Szkolnéy przekonali, i do cnoty, oraz do dalszego w Naukach postępku zachęcili — Nie czyniąc zaś rożnicy między Uczniami ubogiemi i bogatemi, nawet między

dzy Szkołami większemi i mnieyszemi Wizytator maiący z Woli Kommissyi pewną liczbę Medalów Złotych i srebrnych do rozdania, w podziele onych naywiększy wzgląd mieć będzie na prawdziwie Nauką i cnotą dystyngwuiących się, tak; że i Złoty medal Uczniowi niższey Klassy, i mnieyszych Szkół, gdy go tey nadgrody godnym bydź uzna, oddać może — Wszelako bądź w Szkołach Akademickich, bądź Zakonnych, gdzie Przepisy Kommissyi i porządek Nauk nie iest doskonale zachowany, a zatem postępek uczniów i dozor onychże okaże się zaniedbany; tam Wizytator oszczędzaiąc daru Krolewskiego, upomniawszy rownie Nauczycielów, iak Uczniów, medalów nie odda, i ostrzeże, że póty Szkoły takowe nie będą domieszczone do zaszczytu Nadgrody Krolewskiey; póki w nich zachowanie Ustaw Kommissyi, oraz istotna korzyść z Nauk dla Szkół przepisanych nie okaże się —

5to Względem Szkół Bazyliańskich Extrakt Rezolucyi, iaką Kommissya, koncem upomnienia Zgromadzeń X. X.zy Bazylianów Prowincyi Koronney wydała, tu przyłącza się

6to Na wakuiące po śmierci JX.a Słabniewicza Rektorstwo Wydziału Wołyńskiego poseła Kommissya na Ręce Wizytatora Patent dla JX.a Swiebockiego, którego Urząd i Pensya od Roku przyszłego szkolnego zaczynać się będzie — Pro-Rektorem w Łucku zaleconego sobie JX.a Brzosniowskiego podobnież od teyże daty mieć chce; a wybor Prefekta do Szkół Krzemienieckich, stosownie do przełożenia Szkoły głó do dalszego czasu, oczekuiąc o tém Rapportu przed zaczęciem przyszłego Roku szkolnego, zawiesza —

7o Względem Szkół Trzemeszynskich i Kieleckich podała Kommissya przełożenie na Pismie JO. X.ciu Jmości Prymasowi z prozbą aby poprawie i potrzebom onychże skutecznie zaradzić raczył —

8vo JX. Mysłowski Ex-Professor Emeryt. na Pensyi dawniey sobie wyznaczoney Złł. 600. przestawać ma —

9no Zgromadzenie Sendomirskie może raz uczynić Expens ex Sartis Tectis na zrobienie Studni, oszczędzaiąc codziennego Wydatku na Kupowanie wody —

10mo

10mo Zgromadzenie Krakowskie Unteroffiçyera dla mustry Studentów za pomierną kwotę umowiwszy, tę tymczasem ex Sartis Tectis zastąpić może —

11mo Zgromadzenie Łuckie maiąc dom nowy od Kapituły tameczney wystawiony, niektóre w nim ieszcze do wygody potrzebne oporządzenia ex Sartis Tectis zastąpić powinno; co teraznieyszy Pro Rektor JX. Brzosniowski wykonać nieomieszka —

12mo Gdy Kollegium Kamienieckie, po ustąpieniu Konwiktu zostanie od Osób obcych uwolnione, a przez Zgromadzenie Akademickie zamieszkane, potrzeba, aby wczestnie była przygotowana, planta względem Reparacyi i oporządzenia Onegoż w Roku przyszłym do wykonania Szkole gtt zaleconego —

— Po uskutecznieniu Licytacyi, którą Kommissya nieodwłocznie nakaże, stare aptekarskie naczynia, w Kollegium Kamienieckim pozostałe, będą sprzedane, i pieniądze za to wzięte, zostaną na fundusz do skupienia niektórych Instrumentów Matematycznych i fizycznych ku potrzebie Szkół tamteyszych —

JXu Kwiatkowskiemu, iako Ex-Professorowi pensyą Złł Poll sześćset rocznie, od przyszłego Roku Szkolnego zaczynać się maiącą wyznacza —

13mo Jmć Pan Witwicki za zastępowanie w Winnicy Professora Matematyki chorobą złożonego przez Rok cały, tenże Rok w lata Emerytury ma sobie policzony — Jmć Xdz Chaiewski expens na przeniesienie się ze Szkół Winnickich do Żytomierza poniesioną Wizytatorowi na Piśmie do uznania poda, a po uznaniu do Kassy generalney Warszawskiey przeszle — Wizytator na mieyscu będący w Żytomierzu, Zlecenie Kommissyi, przez Rezolucyą osobną tu przyłączoną, dane, względem ułożenia się, i pisania Konwencyi z Jmć Panem Zelińskim Sędzią Grodzkim Kijowskim bez dalszego odkładania wykona —

14to Doniesie Wizytator Zgromadzeniu Poznańskiemu, iż chce Kommissya, aby stosownie do Zaszłey Konkordaty z

JWnym

JW= Biskupem Poznańskim, Kanclerzem W Kor= ta część podworza,
którą Kommissya na Mappie przez Prezydującego podpisaney przy
Kollegium Poznańskim zostawiła Zgromadzeniu, powrocona była: ócz
gdy teraz w Sądach Kommissyi wypadł Dekret na Kondescendyą. JK=
Przyłuski, Rektor powinien będzie dopilnować, aby Zgromadzenie do
Possessyi rzeczoney części podworza iak nayprędzey przyjść mogło=
Kommissya JKMci Golechiemu Prefektowi Szkół Poznańskich w nadgro=
dę zastępowania powinności Rektorskich w Poznaniu, blisko przez
trzy kwartały, roku ieden do Emerytury przyczynia. — Gdy Colle=
gium Poznańskie przez ułożenie Szkoły Głowney z Imię Dzesięciu
Rektorem Wydziału Wielko=Polskiego, co do utrzymania Sarłów
Teetów, tak iest na czas dalszy opatrzone, aby ie z naymu części
onegoż, bez rocznego na to kosztu w całości utrzymywać; przeto
Kommissya potwierdzaiąc takowe ułożenie mieć chce; aby nayprzód
JK= Stefański Kanonik Katedralny Gnieznieński w przeciągu trzech
miesięcy od Aktu teraźnieyszey wizyty, Aptekę swoią do Gniezna
przeniósł, i wszystkie mieszkania, które tak dla siebie, iako i
na tęż Aptekę zaymował, do wolnego rozrządzenia Szkołu
Rektorowi i Zgromadzeniu Poznańskiemu oddał. — Zaleca rownie
Kommissya, ażeby Emerytowi, którzy maią swoie Beneficya, lub
którzy in Collegio nie mieszkaią, ale tylko czasami do Pozna=
nia zieżdżaią, i często bardzo w Stancyach swoich obcem nie=
szkać pozwalaią, z tychże Stancyi, w przeciągu trzech Miesięcy,
od powyższey daty, rzeczy swoie exportnąwszy, zupełnie ustąpili.

M= Poniatowski Kanc. Ermeł.

Joa= Fintowt Dziewiałtowski Kanon. E. S.

Dnia 4to Kwietnia 1786go = Gdy Szkoła Gtt.

teraźnieysze zatrudnienie swoie skoro iaknayrychleyszego wyprawia=
nia Wizytatorów z Krakowa takowey, dogodnie własnym interessom
i potrzebom uczyni, kiedy na Zwyczaynych posiedzeniach wczesnie za=
radzać będzie o przygotowaniu na Rok przyszły generalnego roz=
porządzenia, tak co do Nauk, aby o nim w czasie Kommissyi

i Lu=

i Publiczność uwiadomić mogła; iako też co do rozkładu i umiarkowania Expensy z obudwu funduszów, to iest własnego Akademii, i od Kommissyi dla Niey stale determinowanego — A takowe układy s przełożeniem myśli swoich do Kommissyi przesławszy, przed zaczęciem Roku przyszłego, żądane odmiany w dawnieyszych rozporządzeniach i w Tabelli Expensy na czas dalszy ułożyć się maiącey, proponować i otrzymać przyzwoicie będzie mogła — M. Poniatowski X.ze Prymas.

1. Dopełniaiąc Szkoła Główna ostatniey Rezolucyi P. Kommissyi, zalecaiącey ułożenie Etatu, tak przychodu, iak wydatku przyszłorocznego na Szkołę gtł, zgodziła się na wyznaczenie Osób, któreby całe toż dzieło ułożyli, i iuż wygotowane w Tabellach Szkole Głównéy do roztrząsnienia podali; do czego wezwani są Jmć Pan Jaskiewicz, Jmć Xiądz Bagurski, JX. Minocki, JX. Smaczniński, JX. Popławski i JPan Sniadecki, którey to roboty nie przytomność dwoch Osób tamować nie ma —

2. Co do 2go Czytany był List do Szkoły Gtł od JO. X.cia Jmości Prymasa 30. Marca Roku bieżącego z Warszawy pisany, i w Protokuł Korrespondencyi wciągniony, w którym to Liście JO X.ze Jmość radzi Szkole gtł ugodzić się z Sukcessorami S. p. Żołędziowskiego, processuiącemi Exekutorów o maiątek zmarłego na fundusz Szkole Gtł Testamentem legowany — Szkoła Gtł zaradzaiąc całości Praw Jurysdykcyi Akademii, postanowiła nayprzód wezwać JX.a Minockiego i JPana Januszewicza do naradzenia się z Patronami iakim by sposobem zapobiec można, aby Dekreta in Contumaciam w Ziemstwie Krakowskim przeciwko Exekutorom zapadłe, nienaruszały na potém swobód Jurisdykcyi Akademickiey, a w przypadku dopełnioney z Sukcessorami ugody, podług myśli JO. X.cia Jmości Prymasa, iakby nayskuteczniey można zaradzić niewzruszoney pewności maiącego nastąpić przez Sukcessorów Zakwitowania? — Przytém postanowiła

odpi=

odpisać JO. Xciu Jmości Prymasowi z wyrażeniem trudności iakie ieszcze zachodzą, do zrobienia trwałe i bespiecznie żądaney ugody, zasięgaiąc myśli JO Xcia Jmości, czyby nie było lepiey dla Szkoły Głównéy wyciągnąć Process do Trybunału przeciwko Dekretowi Ziemstwa Krakowskiego? — X. Jozef Szabel. S. T. D. iako Prezyduiący. mpp.

POSIEDZENIE VI.

Złożone Dnia 7go Maja

Do zaradzenia i stanowienia w następuiących Punktach:

Naprzód: Do przeczytania Listu P. Kommissyi Edukacyinéy do Szkoły głł. pisanego, zaradzenia Punktom w tym liście zaleconym: przytém do przeczytania doniesień Sekretarzowi dla Szkoły głł wyrażonych o zapadłych Rezolucyach P. Kommissyi względem wizyty do Szkoły głł swieżo wyznaczonéy.

Powtóre: Do przeczytania Noty Zgromadzenia Szkoł Krakowskich.

Potrzecie: Do wysłuchania Sprawy Delegowanych do naradzenia się w Materyi Processu z Sukcessorami s. p. Jmć Xdza Żołędziowskiego. —

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach Jchmć XXży Jmć P. P. Jozefa Szabla, Jana Jaskiewicza, Jozefa Putanowicza, Andrzeia Badurskiego, Jozefa Bogucickiego, Franciszka Kolendowicza, Stanisława Minockiego, Krzysztofa Jdatte, Bonifacego Garyckiego, Wincentego Smacznińskiego, Antoniego Popławskiego, Wincentego Schastera, Rafała Czerwiakowskiego, Jana Schastera, Andrzeia Trzcińskiego, Jozefa Muszyńskiego Franciszka Scheydta, Jozefa Januszewicza i Sekretarza. —

Po Za=

Do Zagaienia i przypuszczeniu iednomyślności Obrady, Szkoła Główna następuiące rzeczy słyszała i uchwaliła:

Co do 1go Czytany był List od L= Kommissyi do Szkoły Głównéy 28go Kwietnia, Roku bieżącego pisany, z zaleceniem, aby Szkoła Główna oświecona kilkoletnią praktyką, i Uwagą, Ustaw dla niey przepisanych, przystąpiła się do poprawy tychże Ustaw, maiąc na widoku szczególnieysze Punkta w Liście L= Kommissyi wyrażone: Szkoła gtt chcąc dopełnić Woli L= Kommissyi, Zleciła, aby Wypis z Listu Punktów, powodować ią maiących w poprawie Ustaw, rozesłany był wszystkim Osobom w Radę wchodzącym dla dokładnieyszego ich rozważenia, i podania na Piśmie Uwagi, iakie każda w szczególności Osoba, do Rady wchodząca, ułoży. List ten w Protokule Korresp: karcie 95.

Przytém czytał Sekretarz Doniesienia o zapadłey L= Kommissyi Rezolucyi, powierzaiącey Wizytę Szkoły Głównéy J= W=mu Felixowi Oraczewskiemu Kommissarzowi Edukacyi Narodowéy ——

Co do 2go Czytana była Nota od Zgromadzenia Szkół Krakowskich, żądaiącego, aby Propozycye na Spis Publiczny Szkół wraz z Uczniami pilnieyszemi drukowane były, i proszącego o Nakład na to drukowanie; Szkoła Główna postanowiła, aby sam tylko Katalog Uczniów, do Szkół chodzących, był wydrukowany, z przydaniem słowa: Pilnieyszy: dla tego, który sobie na to zasłużył. Propozycye zaś z Nauk Uczniowie wypisywać, i examinuiącym Gościom podawać maią ——

3. Co do 3go Delegowani na poprzedzaiącey Sessyi do roztrząśnienia Papierów w Sprawie z Sukcesorami ś. p. Jmć Xdza Załęskiego, i uczynienia Konferencyi z Patronami, zdali przed Szkołą Gtt następuiący

Rapport

„Rapport

„Delegowani od Szkoły Główney na Sessyi 28go

3. „ Kwietnia do uczynienia Konferencyi w Sprawie z Sukcessorami
„ S. p. Jmć Xdza Załęzniowskiego, na dniu 7 Maja, wezwawszy
„ do teyże Konferencyi Jchmć P-P-w Karońskiego i Olearskiego,
Adwokatów i Subdelegatów Ziemstwa i Grodu Krakowskiego,
wdzięczonego na nas dopełniliśmy Obowiązku, z czego na dzi-
siejszey Sessyi mamy honor Szkole Głównéy zdać Sprawę.

Ponieważ Szkoła gtl w tym interessie nie tak miała Cel
nieodstąpienia pretendowaney Sukcessorom Summy, iako raczéy
aby ocalić mogła Przywileie swoie nadwerężone przez Dekret Ziem-
ski krakowski Aō 1784. Feria secunda post Dominicam Cor-
ductus zapadły; przed z Konferencyi uczyniony wypadło tako-
we resultatum; ażeby chcąc też Przywileie ocalić, iednego z na-
stępuiących użyła sposobów; to iest: albo na mocy Konstytucyi
1776. Forum Sądów Kommissyi Edukacyiney, tak dla Osób Sta-
nu Akademickiego, iako też i w Sprawach o fundusze dawniey
uczynione, lub nastąpić mogące przepisuiącey. Zapozwała
do Sądów Kommissyi Edukacyiney Sukcessorów S. p. Jdō
Załęzniowskiego, o Ewokacyą do Ziemstwa Osób Stanu Akade-
mickiego, a Zyskawszy w Sądach Kommissyi Edukacyiney Dekret
forum Sądu swego, téy Sprawie za właściwy uznaiący, uchylony
per indirectum będzie Dekret Ziemstwa Krakowskiego -
albo też zapozwać wzwyż pomieniona Stronę do Sądu
Ziemskiego Krakowskiego, i okazać irrecte motivum Decreti,
bo nietylko że S. p. Jdz Załęzniowski był Kanonikiem Kra-
kowskim i Akademikiem, ale oraz przez Testament wyznaczył
pro re fundi Educationis Summę, o którą rzecz idzie, i do-
praszać się o odesłanie téy Sprawy S. na mocy wzwyż wspo-
mnioney Konstytucyi 76tey S. ad forum competens. to iest:
do Sądów Kommissyi Edukacyiney — Te są Sposoby, któ-
rych Szkoła Główna w przypadku nawet maiącey nastąpić

Z Sukcesso-

z Sukcessorami ugody, facto condictamine o przypuszczenie Dekretu, użyć powinna, niechcąc bydź w dalszych czasiech w podobnych okolicznosciach, na mocy raz iuż zapadłego Dekretu w Sądach Ziemskich, lub Grodzkich processowana —

Co się zaś tycze ugody Szkoły Głł z Sukcessorką S. p. Łotędziowskiego o pretendowaną Summę, potrzeba, aby Szkoła głł zyskała od tyże Sukcessorki zakwitowanie cum omnibus solemnitatibus Juris, to iest: w przytomności Tutora do skassowania, albowiem pierwszego zakwitowania przez tęż Sukcessorkę Exekutorom danego, było powodem Sądowi Ziemskiemu, iż w tym pretermissae były solemnitates Juris. luboć iest Rezolucya R. N. pozwalaiąca Wdowom przybierania sobie, lub nie, w podobnych przypadkach Tutorów. Potrzeba nadto wymodz na Sukcessorach przy ugodzie, iżby w przypadku zerwania téy dobrowolnéy Transakcyi, obydwie strony obrały sobie do odpowiadania forum Sądów „Kommissyi Edukacyinéy — I to iest o czém na dzisieyszéy Sessyi Szkołę Główną uwiadomić należało —

„X. Minocki K. K. Kr. Professor Processu Prawa iako Delegowany

„Jozef Januszewicz Sprawę zdawaiący —

Szkoła Główna wybor iednego z Projektów, w téy sprawie podanych, odłożyła do Odpisu JO. X.cia Jmci Prymasa, na List w tym Interessie od Szkoły Głównéy posłany —

X. Jozef Szabel. S. T. D.
iako Prezyduiący. mpp

POSIEDZENIE VII.

Złożone Dnia 11. Maja

Do zaradzenia i stanowienia w następuiących Punktach:

Nayprzód: do czytania Listu JO. X.cia Jmości Pry-

Prymasa odpowiadaiącego Szkole Głowney na List w Interessie Sukcessorów S.p. Żołędziowskiego, i do wyznaczenia Osób maiących traktować o ugodę z temiż Sukcessorami ——

Powtóre: Do wysłuchania Żądań JWgo Dembowskiego, Kasztelana Czechowskiego względem Summy na Dobrach Jego lokowaney, i zapisaney Bursie Jeruzalem.

Potrzecie: Do wysłuchania Propozycyi Wo Rektora Szkoły Głł, względem Sposobu przyimowania Wizytatora, od P. Kommissyi do Szkoły Głł zesłanego ——

Szkoła głł Zgromadzona w Osobach JJ XX.zy JJ P. Panow: Jozefa Szabla, Jana Jaskiewicza, Jozefa Pułanowicza, Krzysztofa Jsalle, Andrzeia Badurskiego, Jozefa Bogucickiego, Wincentego Smaczninskiego, Franciszka Kolendowicza, Antoniego Popławskiego, Jana Schastera, Rafała Czerwiakowskiego, Wincentego Schaflera Jozefa Muszyńskiego, Franciszka Scheidta, Jozefa Januszewicza, i Sekretarza ——

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyslnoscią Obrady, Szkoła Głowna następuiące rzeczy słyszała i uchwaliła:

Co do Pierwszego: Czytany był List JO. Xcia Jmości Prymasa do Szkoły głł 6tego Maja pisany, w którym radzi JO Xże Jmość Szkole Głowney zakonczyć przez Kompromis Sprawę z Sukcessorami S.p. JXa Żołędziowskiego, ustępuiąc Jm Summy Czternastu tysięcy, zostaiącey u JW: Popiela Kasztelana Sendomirskiego: Szkoła głł przychylaiąc się do mysli JO Xcia Jmości, wyznaczyła Jmę Xdza Minochiego Kanonika Katedralnego Krakow: JXa Smacznińskiego Prokuratora swego, i Jmę Pana Januszewicza Vice-Professora Collegii Moralis aby, ułożywszy naybespiecznieyszy Sposób ugody z Sukcessorami S.p. Żołędziowskiego, i stosowny do mysli JO Xcia Jmości Prymasa; tęż ugodę z niemi Jmieniem Szkoły głł zawarli, Cessyą Summy Czternastu Tysięcy u JW Popiela Kasztelana Sendomirskiego będącey, a przez Testament Szkole głł legowaney, wspomnio=

mnionym Sukcesorom uczynili, z ostrzeżeniem; iż Szkoła Główna, przez sam szacunek zasług w Akademii położonych ś.p. JXa Załęskiego, zdobywa się na tę dla Jego należących, i Sukcesorów Ofiarę, dopomniawszy się w przód od Sukcesorów uczynienia Recessu od wszystkich Dekretów, przeciwko Exekutorom zapadłych, i zrzeczenie się w naypewnieyszy sposób wszelkich na zawsze, tak do Szkoły gtt, iako też do Exekutorów ś.p. JXa Załęskiego pretensyi.—

Co do drugiego: JWgo Jmć Pan Dąbowski Kasztelan Czechowski, chcąc Summę Kapitalną Złt Polsk= Ośmnaście Tysięcy, zapisaną Bursie Jeruzalem Szkoły gtt. i lokowaną na Sekwestrowid Dobrach swoich Dziedzicznych, przenieść na Dobra Chmielów w Woiewodztwie Krakowsk= leżące, dziedziczne JWo Jmć Pana Fryderyka Dunina Starosty Zatorskiego, gdy żądał od Szkoły gtt Zezwolenia na takowe wspomnionego Kapitału przeniesienie, ile że teraźnieyszy Ewiktor, JWgo Starosta Zatorski, upatrzony iest, i wybrany przez samego JWo= Kasztelana Czechowskiego, Szkoła gtt przystała, i zezwoliła nato przeniesienie, warunkuiąc sobie bezpieczeństwo Ewikcyi, procent po pięć od Sta, i Forum Kommissyi Edukacyiney, funduszom Edukacyinym przywite. Jmć Xdz Smaczniński Prokurator umocowany iest niniey= sza Konklurya do Zawarcia potrzebney w takowym przeniesieniu Kapitału Transakcyi imieniem Szkoły Głównej—

Co do trzeciego: Do uczynienia Attencyi Jmieniem Szkoły gtt JWmu Felixowi Oraczewskiemu, iako Kommissarzowi Edukacyinemu, i zestanemu do Szkoły gtt Wizytatorowi, wyznaczeni są; Prezesowie obydwóch Kollegiów, Sekretarz i Prokurator. Gdy zaś tenże JWty Kommissarz rozpocznie dzieło Wizyty swoiey na nayprzewszém Posiedzeniu Szkoły gtt, Sekretarz Jmieniem całego Zgromadzenia tegoż JWgo Wizytatora przywita

X. Jozef Szabel. S.T.D.
iako Prezyduiący. mpp.

POSIEDZENIE VIII.

Złożone Publicznie Dnia 19. Maja. w Sali Jagiellońskiéy

W przytomności wszystkich Osób Radę Szkoły Głównéy składaiących,

Do Otworzenia i Zapisania Aktu Wizyty Szkoły Głównéy od K. Kommissyi zesłanéy.

1. Jaśnie Wielmożny Felix Oraczewski, Kommissarz Edukacyiny, uproszony od K. Kommissyi do uczynienia Wizyty w Szkole Głównéy, przy licznym Zgromadzeniu Gości, przywitany od Sekretarza Imieniem całéy Szkoły Głównéy, przybranéy w ubiory Akademickie, Akt Wizyty swoiéy otworzył, i rozpoczął; naprzód przez Mowę miana, o szczególnieyszych Zamiarach, stósownych do potrzeb Kraiu, na które naybardziéy baczyć należy Nauczycielom Publicznym w Edukacyi Młodzi Narodowéy, a które nayżywiéy zatrudniaią starania i gorliwość K. Kommissyi. Po téy Mowie czytana była następuiąca K. Kommissyi Rezolucya, zawieraiąca Instrukcya do poczynaiącéy się Wizyty ——

Działo się w Warszawie na Sessyi Ekonomicznéy Kommissyi Edukacyi Narodowéy dnia 29tego Miesiąca Kwietnia, Roku Tysiąc, Siedmset, Osmdziesiątego Szustego

2. Kommissya Edukacyi Narodowéy, stósownie do Rozdziału Drugiego, Artykułu dwudziestego drugiego Ustaw swoich, uznaiąc potrzebę wysłania Wizyty do Szkoły Głównéy Koronnéy, Akademii Krakowskiéy, wybrała do niéy uproszonego z pomiędzy Kommissarzów Jmć Pana Oraczewskiego

Z Zu=

z zupełną mocą dokonania, i zakończenia dzieła rozpoczętego,
i chwalebnie kontynuowanego przez Jmć X. Józefa Kołłątaia.
Kanonika Krakowskiego dzisieyszego Rektora Szkoły Głównéy
Koronnéy, który w przeciągu do przyszłego Sgo Jana 1786.
Roku, zdaiąc wszelkie akta należące do Wizyty Jeneralnéy,
czyli Reformy Szkoły Głównéy Koronnéy, temuż JW.mu
Kommissarzowi w Krakowie znaydować się maiącemu, nie
ubliży oraz udzielić potrzebnych wiadomości i świateł
przez siebie ciągłém staraniem i pilną uwagą w Jn=
teressach Akademii Krakowskiéy nabytych — Jnforma=
cya zatém dostateczna, naprzód co do funduszów
akademickich ściągać się może, i pilność potrzebna
względem zabezpieczenia onychże iest żądana — Po=
wtóre odebranie i zdanie na mieyscu wszelkich Doku=
mentów i Papierów in Archivo Szkoły Głównéy zo=
stawać maiących, tudzież zwizytowanie i zweryfikowa=
nie z Rejestrami Bibliotéki, Gabinetów, Skarbcu,
wszelkich Kollekcyi, oraz Jnwentarzów, Domów, i Ruch=
mości, należących do Szkoły Głównéy — Potrzecie
Traktowanie z Jurisdykcyą Duchowną, w rożnych ok=
licznościach nastąpić powinno: A w ciągu tych robót,
ważnym będzie obowiązkiem Wizytuiącego, pilnie exa=
minować, i Kommissyą informować o stanie Nauk,
z iakiem pożytkiem aby dotąd Lekcye w Katedrach Szko=
ły Głównéy; i czego się Naród spodziewać może, po Reli=
gii, Obyczaiach, rostropności Kandydatów, i postępku tychże
w nabywaniu wiadomości, oraz w sposobności udzielania
onych, i prawdziwéy chęci do nayużyteczniejszéy posługi
w Edukacyi w Edukacyi Publicznéy — Nakoniec: cokolwiek
z okoliczności i potrzeb na mieyscu upatrzonych do Za=
łatwienia przyzwoitém uzna, to w Rapper=

tach

tach swoich dokładnie wyrazi——

I Protokułu Ekonomicznego Kommissyi Edukacyi Narodowéy wypisano i wydano—— L.S.

Joa: Gintowt Dziewiałtowski
Kommissyi Eduk= Sekretarz.

Stosownie do Punktów w téy Rezolucyi umieszczonych Ur= Wzny Kommissarz i Wizytator rozdzielił na Klassy Interessa traktować się maiące, a wyznaczywszy Sessye Wizytatorskie trzy razy w tydzień, do pracowania z sobą nominował Osoby ze Szkoły Głównéy w następuiący sposób:——

B. Osoby Szkoły Głównéy nominowane Do Departamentów szczególnych Wizyty.

Archivum — { Imć Ks Szabel Prezes Collegii Moris; Jx= Minocki Professor Processu Duchow=; Jx= Kolendowicz Professor Teologii Moraly=; J Pan Januszewicz Vice=Professor Moraly=; Archiwista.

Fundusze Szkoły Głównéy — { Jx= Smaczniński Prokurator Szkoły głó; Jx= Muszyński Vice Prfr Collegii Moris

Rząd wewnętrzny Szkoły Głównéy. { J. P. Sniadecki Sekretarz Szko: Gł.

Biblioteka. { Jx= Putanowicz Emeryt Szkoły głó; Jx= Bogucicki Prfr Historyi Kościel=; Jx= Jezierski Substytut Bibliotekі.

Szpi=

Szpital, iego Rząd, i fundusz.	J. Pn. Badurski Professor Patologii J. Pn. Czerwiakowski Prfr Chirurgii
Do Konkordaty z Jurisdykcyą Duchowną	J. X. Minocki J. X. Jdatte Podkanclerzy S. G. J. P. Badurski J. P. Sniadecki.
Kandydaci stanu Akademickiego i Jch Edukacyą	J. X. Jdatte J. X. Popławski J. P. Sniadecki iako zastępuiący dozor nad Kandydatami za J. Xa Garyckiego — J. X. Muszyński —
Lekcye, i pilność Professorów Szkoły gł.	J. X. Szabel J. P. Jaskiewicz } Prezesowie Collegior.
Gabinety Lekcyi Fizycznych, i Medycznych	J. Pn. Jaskiewicz Professor Hist: Natu. J. P. Czerwiakowski Prfr Chirurg. J. P. Sniadecki Prfr Astronomii J. P. Trzcinski Professor Fizyki J. P. Wincenty Schaffer Prfr Anat: J. P. Scheidt Vice-Professor Coll: Phy.
Do Urządzenia Szkoły Chirurgiczney —	J. P. Czerwiakowski J. P. Wincenty Schaffer J. X. Popławski.

Do trzy=

Do trzymania Aktów Wizyty. { J. Pan Janaszewicz.

Szkoła Główna pisała List do P. Kommissyi, donosząc o Otwarciu Wizyty, i dziękuiąc za gorliwą JEy o Dobro Szkoły Głównéy Opiekę.

Felix Oraczewski
Komisarz Uczytator

Posiedzenie IXte.

złożone dnia 30. Czerwca.

Do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzód. Do przeczytania Rezolucyi Prześw. Kommissyi Edukacyi:ney zawieraiącey Nominacyą Rektora Szkoły Głównéy, i do za:radzenia o uroczystości odprawiać się zwykłey przy objęciu rzą:dów Rektorskich.

Powtóre. Do wydania Kontraktu na Wieś Bronowice dzie:dziczną Szkoły Głównéy.

Potrzecie. Do przeczytania Rezolucyi Prześw. Kommissyi za:padłych o Konwikcie Poznańskim i Konwikcie JXX. Pijarów War:szawskich.

Poczwarte. Do zaradzenia o ułożeniu Etatu Wydatków na Szkołę Główną i załatwienia Interessów Szkół Koronnych, roz:porządzenia Nauczycielów na też Szkoły podług Raportów listo:wnych od Wizytatorów na ręce Sekretarza przysłanych.

Popiąte. Do wyznaczenia Osób z Rady Szkoły Głównéy na Seymik Poselski Wodztwa Krakowskiego z uczynieniem rekogni:cyi Obywatelom Imieniem Szkoły Głównéy.

Poszóste. Do zaradzenia o interessach, któreby Szkoła Główna uznała za potrzebne do proponowania na Seymie przyszłym.

Posiódme

Posiodme. Do załatwienia żądan JP. Kownackiego wypadaią:cych z Dzierżawy Sieborowic, i Dekretu Delegacyi P. Kommissyi w sprawie JX.a Marxena o pretensye iuż przyznane.

Poosme. Do przeczytania żądań W.o Rektora Szkoły Gł. aby Summa Kapitalna Złtch 7000. na Niecesławicach lokowana mogła bydź za pozwoleniem Szkoły Głowney przeniesiona na Dobra JPana Pisarza Ziemskiego Krakowskiego.

Podziewiąte. Do wyznaczenia Osób na słuchanie rachun:ków JX.a Prokuratora Szkoły Głowney. –

Podziesiąte. Do ułożenia publicznego obwieszczenia lekcyi dawać się maiących w Szkole Głowney od początku przyszłego roku Szkolnego.

Poiedynaste. Do przeczytania Noty JX. Muszyńskiego składaiącego lekcyą Literatury od przyszłego roku Szkolnego.

Podwunaste. Do przyięcia prozb Professora Matematyki Wyższey, aby Go Szkoła Głowna uwolnić raczyła od dalszego spra:wowania Funkcyi Sekretarza.

Potrzynaste. Do wysłuchania Projektu JX.a Prokuratora i Sekretarza Szkoły Głowney, względem nabycia Domu na Wiślney Ulicy, Bursie Jagellońskiey, i Collegio Physico przyległego i do ustanowienia o tym Rezolucyi. –

Szkoła Głowna zgromadzona w Osobach Imę XX. i JWP. Jozefa Szabla, Krzysztofa Idatte, Jozefa Putanowicza, Jozefa Bogucickiego, Wincentego Smaczninskiego, Franciszka Kolendowi:cza Rafała Czerwiekowskiego, Stanisława Minockiego, Andrzeia Trzcińskiego, Franciszka Scheidta, Jozefa Muszyńskiego, Jo:zefa Januszewicza i Sekretarza. –

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością Obrady następuiące rzeczy, czytała i uchwaliła.

1. Co do pierwszego. Czytana była Rezolucya P. Kommissyi nominuiąca na Urząd czteroletni Rektora JW.o Felixa Oraczewskiego w następuiący sposób.

Działosię.

Działo się w Warszawie na Sessyi Ekonomiczney Kommissyi Edukacyi Narodowey Dnia drugiego Miesiąca Czerwca Roku Tysiąc Siedmset Osmdziesiątego Szóstego.

Kommissya Edukacyi Narodowey z okoliczności wypływaiących iuż lat Ustawami przepisanych chwalebnemu sprawowaniu Urzędu Rektorskiego w Szkole Gł: Koronney przez W. Jmx. Kołłątaia Kanonika Krakowę, maiąc zachowaną sobie do Urzędów Stanu Akademickiego Nominacyą, a upatruiąc z troskliwością Osoby Zdolney do piastowania Urzędu Rektora Szkoły Główney, i gorliwością publicznych posług zaleconey; nominuie nań z ukontentowaniem iednego z Zasiadaiących w Gronie swoim Kommisarza W. JPana Oraczewskiego, aktualnie Wizytę Szkoły Główney odprawuiącego, i pełnienie obowiązków Urzędu Rektora Szkoły Główney Koronney do lat czterech od dnia dwudziestego Miesiąca Czerwca Roku 1786tego. zaczynaiąc dobrowolnie przyimuiącego.

Z Protokułu Ekonomicznego Kommissyi Edukacyi Narodowey wypisano i wydano. (L. S.)

Franciszek Zabłocki Kommis. Eduk: Protokolista.

Przyiąwszy Szkoła Główna takowe P. Kommissyi rosporządzenie, postanowiła aby stosownie do Ustaw Akt Inauguracyi nominowanego Rektora odprawił się publicznie pierwszego Października; że zaś WJX: Kołłątay Rektor Szkoły Główney w Liście swoim 10. Czerwca do Sekretarza Szkoły Główney z Lublina pisanym i na Sessyi produkowanym oświadcza prawie niepodobieństwo znaydywania się na Akt Inauguracyi w Krakowie; przeto zaradzaiąc tey nieprzytomności uchwaliła Szkoła Główna, ażeby, ieżeli W. Rektor rząd kończący na dzień pierwszego Października do Krakowa niezjedzie, Pierwszy Prezes odebrał na Akcie Inauguracyi od obeymuiącego rządy Rektora publiczne per manum stipulatam zaręczenie Ustawami przepisane.

Co do drugiego

2. Co do drugiego. Kontrakt na Bronowice dany JmXdzu Michałowi Sołtykowi, Dziekanowi Katedralnemu Krakowę i Prezydentowi Trybunału Koronnę, po upłynionym iuż terminie, potwierdziła w tych samych warunkach ieszcze do roku, i takowe potwierdzenie Prezesowi pierwszemu i Prokuratorowi podpisać zleciła.

3. Co do trzeciego. Czytane były Szkole Główney Rezolucye P. Kommissyi nayprzód o Konwikcie JXX. Piiarów, następuiące:

Działo się w Warszawie na Sessyi Ekonomiczney Kommissyi Edukacyi Narodowey dnia drugiego Miesiąca Czerwca Roku Tysiąc Siedmset Osmdziesiąt Szóstego.

Kommissya Edukacyi Narodowey z powodów obszerniey wyrażonych w Rezolucyi swoiey na dniu 13. Czerwca 1780 Ru. która oddana była JMu Stadnickiemu natenczas Assystentowi Prowincyi Koronney pod tytułem = Reflexa od Kommissyi dla JXX. Pijarów, Prowincyi Koronney = ninieyszą Rezolucyą oświadcza pilność swoią względem exekucyi nieodwłoczney zaleceń w przerzeczonych punktach umieszczonych, tak, ażeby przed zaczęciem przyszłego Roku Szkolnego uskutecznione zostały mianowicie co się tycze wybrania nayzdatnieyszych Subjektów na Urzędy ProRektorów i Prefektów, które Kommissya patentować będzie. A ponieważ Collegium Nobilium JXX. Piiarów w Warszawie będące, dla Konwiktorów tamże edukuiących się osobnych, a nawet podwoynych, z Osób Swoiego Zgromadzenia wyznaczonych utrzymuie Professorów i Dozorców ze Szkodą publicznych Szkół, do których też same Osoby zwiększym daleko i powszechnieyszym mogłyby być użyte pożytkiem, więc Kommissya wcześnie przed nastąpić maiącym rozrządzeniem Osób do Edukacyi publiczney przeznaczonych Zwierzchności JXX. Piiarów Prowincyi Koronney, oświadcza wolą swoią w następuiącym sposobie: Jako w opatrzeniu na dal

dla

dla Polskiey młodzi zgodnych Nauczycielów za nayprzyzwoitszy
srzodek osądziła założenie Stanu z powołania i obrania na
ten iedyny koniec poświęconego, aby nieustannie dostarczał Lu:
dzi zdatnych do dawania publiczney edukacyi; tak wtymże
celu uważa Zakon JXX. Pijarów ustanowiony na ćwiczenie
młodzi w pobożności i Nauce, i dlatego chcąc wprowadzić zwią:
:zek rzeczonego Zakonu ze Stanem Akademickim przez Rezolu:
:cyą na Dniu 16. Mca Listopada Roku 1781. postanowiła =
= Że Prowincyał wczasie będący poczytany będzie co do Hie:
:rarchii Stanu Akademickiego w Stopniu Rektora Wydziałowego
względem wszystkich teyże Prowincyi Szkół i Collegiów, że on
odsyłać ma prosto do Szkoły Główney Raporta z Wizyt swoich
Szkolnych podług sposobu innym Rektorom Wydziałowym prze:
:pisanego; że Szkoły JXX. Piiarów od Wizytatorów Akademickich
względem sposobu uczenia corocznie wizytowane będą; że Osoby
Zgromadzenia tego będą mogły wchodzić w Konkurs o Katedry
Collegii Physici w Szkole Główney, a nawet udzielaiąc znacznie
z dochodów Funduszu edukacyinego JXX: Piiarom Prowincyi
Koronney, tak na utrzymanie Szkół onym do uczenia powie:
:rzonych, iako też i Seminarium Zgromadzenia Onychże, nie in:
:nym iak tylko wyż wyrażonym stałego zabespieczenia Edu:
:kacyi Kraiowey czyni to końcem. Spodziewa się zatym iż
iż Rządcy teyże Prowincyi JXX: Piiarów i wszystkie Osoby Zgro:
madzenia onychże, równie gorliwe o pomnożenie Edukacyi
publiczney, będą Jey skuteczną podług zamiarów i zamysłów
Kommissyi pomocą, a z partykularnych względów i widoków
trwaiące ieszcze do rosprzestrzenienia iey przeszkody sami
oddalić zechcą. Między innemi przeszkodami do zagruntowania
Edukacyi publiczney w Kraiu, których Kommissya dotąd doznała
liczy tę nieposlednią: Naprzód ze strony źle uprzedzonych albo
do dawnego uczenia sposobu przywiązanych, którzy przez swoie

wrażenia

wrażenia wystawuiąc Rodzicom o dobre wychowanie Dzieci troskli:
wym Edukacyą w Szkołach publicznych za niedokładną, są przy:
czyną że partykularne pensye i Edukacya prywatna pozbawia
Szkoły publiczne ludności i sposobności do rozszerzenia powszech:
nieyszego Nauk tamże zaprowadzonych; a powtore ze strony
Osób cisnących się do dyrekcyi i utrzymywania takowych pen:
syi prywatnych, które bez powołania i przyzwoitego przygotowa:
nia podeymuiąc się powinności Stanu Nauczycielskiego szko:
dliwy czynią zawód Rodzicom i powszechności. A zatym uprzą:
taiąc powoli rzeczone przeszkody, przedsięweźmie Kommissya
tym czasem sposoby przyzwoite do zobowiązania utrzymuią=
cych takowe pensye, czyli Konwikta prywatne, aby maiąc
zręczność posyłania Uczniów swoich do Szkół na lekcye pu:
bliczne bynaymniey im niezagradzali sposobności ćwiczenia
się podwybranemi do tego Professorami w naukach od Kommissyi
przepisanych, które gdy niewięcey nad kilka godzin podług rozło:
żenia czasu w Szkołach publicznych zabierać mogą, zostanie
ieszcze dosyć czasu tymże Uczniom na doskonalenie się w in:
nych umieiętnościach, iakie prywatna Edukacya i wola Rodzi:
ców szczegulniey dla nich obierze. Do czego skutecznie i bez
uprzykrzenia chcąc przystąpić; JXX. Piarowie Prowincyi Koronnej
utrzymuiący Collegium Nobilium w Warszawie, wiele zamiarom
Kommissyi posłużyć mogą przykładem, kiedy na następuiący
Rok Szkolny uczyniwszy wybor iak nayzdatnieyszych Profeso:
rów Zgromadzenia swego do uczenia w Szkołach publicznych
obok tegoż Collegium znayduiących się, Konwiktorów swoich
tamże na lekcye bez excepcyi posyłać będą. Kilkunastu zaś oso:
bnych Professorów teraz użytych in Collegio Nobilium; dla powsze:
chnieyszego Edukacyi publiczney zasilenia rozeszlą na inne
mieysca w Prowincyi, gdzie daleko pożyteczniey pracować będą

mogli

mogli. W Porządku przeto niezawodnego uskutecznienia tak powyższych Rezolucyi w ogulności, iako też teraźnieyszey wszczegulności, żąda Kommissya aby JX. Stadnicki Rektor Collegii Nobilium teraz na piśmie podał Kommissyi. 1mo Liczbę Konwiktorów z Funduszu utrzymywanych, z wyrażeniem ich wieku i Klass do których chodzą. 2do. Liczbę znayduiących się w Konwikcie Uczniow prócz Funduszowych z wyrażeniem ich wieku i Nauk które traktuią, dokładaiąc którzy edukacyą prywatną iuż w tym roku zakończą, a którzy ieszcze na przyszły rok zostać się maią. 3tio. Imiona i przezwiska wszystkich Professorów i Dozorców, którzy in Collegio Nobilium aktualnie znayduią się, z wyszczegulnieniem Ich powinności wyrazi. Przytym Kommissyą informować będzie, dla czego dawnieysze urządzenia Kommissyi, względem posyłania Konwiktorów do Klass na Lekcye w Szkołach publicznych dawane, mimo kilkokrotnie powtorzone oto w czasie Wizyty Generalney Zalecenia, tak przez Szkołę Główną, iako i Wizytatorów od niey wyznaczonych uczynione skutku dotąd niewzięły.

Z Protokułu Ekonomicznego Kommissyi Edukacyi Narodowey wypisano i wydano. L. S.

Franciszek Zabłocki Komm. Eduk: Protokolista

2. Powtore o Konwikcie Szkół Poznańskich:

Działo się w Warszawie, na Sessyi Ekonomiczney Kommissyi Edukacyi Narodowey, dnia 26. Miesiąca Maia, Roku Tysiąc Siedmset Ośmdziesiątego Szóstego.

Kommissya Edukacyi Narodowey. Gdy Kommissya przez Rezolucyą swoią na Dniu 19. Miesiąca Maia Roku 1783.o Fundusz Szkół Akademickich w Poznaniu przez Lubrańskiego dawniey uczyniony, przeznaczyła na utrzymanie Konwiktu ubogiey Szlachty

w Poznaniu

w Poznaniu oddaiąc dozor tegoż Funduszu Rektorowi Wydziału Wielkopolskiego, z dołożeniem aby Szkoła Główna Koronna Intraty które dotąd zaległy po odzyskaniu onychże rozrządziła, z przyszłych zaś dochodów rzeczonego Funduszu aby rachunek co roczny przed Wizytatorem od Szkoły Głównej przysłanym był zdawany; przeto rozporządzenie względem Funduszu Akademii Lubrańskiej i Konwiktu Szołdrskich w Poznaniu będących przez Szkołę Główną uczynione w następuiącey rzeczowie niniejszą rezolucyą potwierdza: 1mo. Uczniowie funduszu Lubrańskiego połączeni z Uczniami Funduszu Szołdrskiego maią mieć iednego Prefekta opatrzuiącego im wszystkie wygody życia, zdrowia i instrukcyi. 2do. Dochod z Funduszu Lubrańskiego wynoszący co rocznie Złtch 2240. tak się rozrządza: Na Oeiu Alumnow wyznacza się na rok Złt: 1800. Prefektowi Złt: 250. Dyrektorowi Złt: 100. na przypadki choroby i aptekę Złt: 90. 3tio. Ponieważ ieszcze od Summy Raczyńskich w Kapitale 10000. Złtch polsk: wynoszącey prowizya nie dochodzi, tedy Jd: Rektor Wydziałowy w Sądach Kommissyi windykować powinien a z windykowaney kwoty Konwiktorowi powiększyi. 4to Iako dawniey niektórym Posesorom Summ Kapitalnych rzeczonych Konwiktow służyło prawo rekomendowania na wakuiące mieysca, więc i teraz pozwala się Ml: Raczyńskim prezentować do Konwiktu iednego na funduszu od nich uczynionym zostawać maiącego Konwiktora, aby i tym sposobem zobowiązać ich do regularnego opłacania prowizyi. a na resztę Wakansow Rektor Wydziałowy zatrudniaiący się windykacyą rządem i co rocznym z dochodów rachowaniem się będzie miał Prawo podawania dwóch lub trzech Kandydatów, z wyrażeniem wieku, przymiotów i innych okoliczności Ustawami w Rozdziale 19. Artykule 2um opisanych, których Wizytator wybierać będzie. 5to. Zaległości dochodu od Szkoły Koronney Kommissyi w Roku 1787um, ponieważ Szkoła Główna potrzebnym osądziła zostawić w kassie Konwiktu iaka Summę

wieczyste

wieczystą służyć maiącą służyć naczasy niedoboru, przeto w teyże Kassie do dalszey dyspozycyi zostawać ma. 6to. Podobnież Zaległość dawnieyszą aż do roku 1783go exclusivè gdy Szkoła Główna rozporządziła tak aby między JXX. Chudzickiego i Oczykowskiego iako Professorów w Akademii niegdy Lubrańskiey przez lat 12. usilnie pracuiących, a tylko po Złtch 100. pensyi rocznie biorących podzieloną była, więc tę ostatnią Zaległość wynoszącą Złt: 2004. rzeczonym Professorom sprawiedliwie należącą Kommissya uznaie. — 7mo. Podług Rozdziału 19. Artykułu 6tego Ustaw Rektor lub Prefekt w Szkołach Wydziałowych, Pro Rektor lub naypierwszy w Uczeniu w Podwydziałowych naybliższy dozor nad Uczniami funduszowemi mieć powinni, i do nich należy opatrywać wszelkie dla tychże Uczniow potrzeby, tak w teraźnieyszym przypadku połączenia Uczniow funduszu Lubrańskiego z Uczniami funduszu Szołdrskiego, ponieważ iednego Prefekta płatnego też obydwa Konwikta mieć będą Kommissya i w teymierze referuiąc się zupełnie do Ustaw wancie. Naprzód: Aby stosównie do Ustaw pod dozorem iednego Dyrektora niewięcey iak 6ciu, ani mniey nad 4ch Uczniów Funduszowych ile okoliczności mieyscowe pozwolą oddzielnie mieszkaiących w wyznaczonym na to Domu mieściło się. Powtóre. Aby do Konwiktu rzeczonego prócz Uczniów funduszowych inna Młodzież ze strony za opłatę przyimowana niebyła. Potrzecie. Aby tak teraźnieysi, iako i przybywaiący za pomnożeniem funduszu Konwiktorowie pod żadnym pozorem od uczęszczania do Szkół Publicznych na lekcye uwalniani niebyli. Poczwarte. Ponieważ dla zbyt kosztownego w Poznaniu naięcia Stancyi staie się, iż Uczniowie tak funduszu Szołdrskiego, iako i Lubrańskiego, tudzież inni zczasem przybywać maiący w iednym Domu mieszczeni będą, poucza to Kommissya Zwierzchnemu Dozorowi Szkoły Główney, oraz Osób bliżey do rządu rzeczonych Uczniów użytych, aby w oddzielaniu onychże na Stancye pod Osobnemi Dyrektorami i pil-

nym

i pilnym baczeniu na Obyczaie, naybardziey mieć oko nato: żeby przez złe nałogi w niektórych zdarzyć się mogące niebyło okazyi zepsucia dla drugich wspolnie mieszkaiących. –

Z Protokułu Ekonomicznego Kommissyi Edukacyi Narodowey wypisano i wydano. L. S.

Joa: Gintowt Dziewiałtowski
Kommis. Edukac. Sekretarz.

Potrzecie o Szkołach Kaniowskich.

Działo się w Warszawie na Sessyi Ekono:
:miczney Kommissyi Edukacyi Narodowey
Dnia 23go Miesiąca Maia, Roku Tysiąc
Siedmset Osmdziesiątego Szóstego. –

Kommissya Edukacyi Narodowey zważaiąc uczynione przeło:
:żenia przez JXa Fizykiewicza Opata Kaniowskiego względem
Szkoł Kaniowskich JXX. Bazylianom do uczenia powierzo:
:nych, z przyłączoną prozbą, ażeby te Szkoły przy Jego rządzie
i dozorze na potym zostać się mogły, a przeznaczone na pensyą
dla Pro-Rektora Stanu Akademickiego Złtch Polę 1750. w dalszym
czasie zostały użyte na utrzymanie Metra ięzyka Niemieckiego,
oraz nakupienie Książek i Instrumentów dla Professorów i
Uczniów koniecznie potrzebnych, ninieyszą Rezolucyą uwalnia;
Szkołę Główną Koronną od wyznaczania osobnego Pro Rektora
ze Stanu Akademickiego do rządu Szkół Kaniowskich, oraz
Summę całkowitą Trzytysiące pięćset pięćdziesiąt Złotych
rocznie dla Szkół Kaniowskich przeznaczoną na ręce JXa Opa:
:ta Kaniowskiego chce mieć opłacaną, z których w czasie wi:
:żyty Generalney Kalkulacya zdawana bydź powinna przez
osobę nato od JXa Opata Kaniowskiego wyznaczyć się ma:
:iącą.

Z Protokułu

Z Protokułu Ekonomicznego Kommissyi Edukacyi Narodowey wypisano i wydano. L. S.

Joa: Gintowt Dzieniałtowski
Komm: Edukac: Sekretarz.

Co do Czwartego. Wypełniaiąc Szkoła Główna Rezolucyą Prześw: Kommissyi, 4tego Kwietnia Roku bieżącego zapadłą, o ułożeniu Tabelli wydatku na rok przyszły, lubo wyznaczyła na Posiedzeniu 28. Kwietnia Osoby do ułożenia takowey Tabelli, podług Konkluzyi zapisaney na karcie 46., że atoli robota ta dla choroby Iednych, a nieprzytomności drugich Delegowanych, wykonana dotąd bydź niemogła, przeto Szkoła Gł. wyznaczyła nową Delegacyą w Osobach: JX. Szabla, JX: Idatte, JX: Kolendowicza, JX: Putanowicza, JX. Smacznińskiego, i W. Śniadeckiego daiąc tymże Delegowanym zupełną moc ułożenia całorocznego wydatku na Szkołę Główną, wciągnienia go do Aktów, i przesłania Extraktem do Prześw: Kommissyi, iako rzecz zwoli Szkoły Gł. zrobioną i przyiętą. Nieprzytomność dwóch Osób Delegowanych niebędzie mogła psuć ważności tego Dzieła. Aż Sami Delegowani mieć będą moc rosporządzenia Nauczycielów po Szkołach Narodowych.

Co do Piątego. Punkt ten został na potym odłożony.

Co do szóstego. Żądaiąc Szkoła Główna zabespieczyć Prawa i Przywileie swoie przez inserowanie ich do Księgi Praw Kraiowych postanowiła pisać do JO Xcia Imci Prymasa, iako Kanclerza i Konserwatora Praw Swoich, prosząc o radę, czyliby mogła Szkoła Gł. na nastąpić maiącym Seymie podać tę propozycyą Stanom Rzeptley Zgromadzonym.

Co do siodmego. JX. Prokurator umocowany iest teraźnieyszą Konkluzyą do wypłacenia JPu Sebastyanowi Kownackiemu przeszłemu Dzierżawcy Sieborowic Złtch 820. które stanowią rzetelną pretensyą, z tey Dzierżawy wypadaiącą, przyznaną Dekretem Delegacyi

w Sprawie.

w Sprawie między Szkołą Główną i JX Marxenem. —

Co do ósmego. Na Żądanie WJX^a. Kołłątaia Rektora Szkoły Gł. przez Sekretarza do Rady wniesione, aby Summa Kapitalna Złtch Polę 7000. lokowana na Niecesławicach przeniesiona bydź mogła na Dobra W^o JPana Rusockiego Pisarza Ziemę Krakow. Szkoła Główna pozwoliła na takową Summy pomienioney deportacyą, za poprzedzaiącym świadectwem Ziemstwa lub Grodu Krakow. iako Dobra, na które ma bydź przeniesiona, niesą długami obciążone i wystarczaiące na Ewikcyą rzeczonego Kapitału 7000. Złtch. JX. Prokurator za złożeniem takowego świadectwa, umocowany, iest teraźnieyszą Konkluzyą do zawarcia zwykłych tranzakcyi.

Co do dziewiątego. Do wysłuchania Rachunków JX^a. Smacznińskiego Prokuratora Generalnego z administracyi Kassy, od pierwszego Października 1785tego Roku, do pierwszego Października 1786go wyznaczeni są: JP. Jaśkiewicz Prezes Collegii Physici, i JK. Bogdanowicz, którzy po wykonaniu tey roboty, winni będą zdać iak naydokładnieyszy na piśmie przed Szkołą Gł. Raport, w ciągu Miesiąca Października.

Co do dziesiątego. Obwieszczenie lekcyi publicznych w Szkole Gł. od roku przyszłego Szkolnego dawać się maiących, zleca Szkoła Gł. Prezesom Obydwóch Kollegiów, którzy odebrawszy od Professorów, szczególne każdey lekcyi opisanie wydrukować ie razem na dzień pierwszy Oktobra zalecą.

Co do iedynastego. Po przeczytaniu Noty JX^a. Muszyńskiego, lekcyą Literatury Łacińskiey i Polskiey składaiącego, wezwała Szkoła Gł. JK^a. Putanowicza, i JK^a. Minockiego do wyperswadowania JX^u. Muszyńskiemu, aby daley ieszcze tę lekcyą kontynuował.

Co do dwunastego. JP. Sniadecki sprawuiąc 4roletni Urząd Sekretarza Szkoły Gł. upraszał całego Zgromadzenia, aby Go iuż uwolnić chciało od dalszego trzymania tak pracowitey Funkcyi,

oświadczaiąc.

oświadczaiąc iż podług Ustaw demissyą swoią na piśmie do Prześw. Kommissyi poszle, Szkoła Gł. atoli po długim naleganiu zobligowała tegoż JmPa Sniadeckiego, aby przynaymniey do roku ieszcze Funkcyą tę sprawował, ofiaruiąc mu przyiąć wszystkie pomocy, którekolwiek dla ulżenia sobie w pracy sam obmyśli i poda.

Co do trzynastego. Szkoła Gł. daie moc JX. Prokuratorowi i Sekretarzowi swemu ułożenia Proiektu do nabycia Domu Chorosżewiczów na Wiślney Ulicy leżącego, na rzecz Szkoły Głowney, i byleby takowy Proiekt nienaruszał regularności w Kassie, przywiedzenia onego do skutku.

X. Jozef Szabel. S. T. D. i Prfr
iako Prezyduiący. mpp.

Posiedzenie Xte.

Dnia 1go Miesiąca Lipca.

1. Sessya ta iest kontynuacyą Sessyi poprzedzaiącey, na którey przytomne były też same Osoby i JP. Wincenty Schaster, do rezelwowania Punktów, które sama Szkoła Główna na poprzedzaiącey Sessyi podała.

Naprzód. Do ułatwienia zachodzących trudności o Wieś Gołczą u Szkoły Gł. Zastawną, do rosporządzenia Summy maiącey bydź złożoney od Dziedziców Gołczy.

Powtore. Do zaradzenia dalszym interessom w Prokuratoryi zachodzić mogącym, i wyznaczenia terminu, do którego trwać ma zamknięcie Obrad Szkoły Głowney.

W tych Punktach następuiące wypadły Rezolucye:

1. Co do Pierwszego. Szkoła Gł. stanowi JP. Januszewicza Vice Professora Collegii Moralis Prokuratorem swoim do odebrania Summy Złtch Polę 27.800. od WW. Kosseckich na wykupienie połowy Wsi Gołczy w Zastawie u Szkoły Gł. będącey, podług Dekretu w Sądach P. Kommissyi Edukacyiney zapadłego i daie moc zupełną temuż JP. Januszewiczowi zakwitowania Urzędownie WW. Kosseckich Imieniem Całey Szkoły Głowney.

Szkoła.

Szkoła Gł. Koronn. daie moc JX.u Smaczninskiemu Generalnemu Prokuratorowi swemu do sprzedania i ustąpienia Prawa Zastawu do połowy Gołczy WW. Russockich dziedziczney, za Summę, iaka była na ten Zastaw przez Szkołę Gł: dana, byleby przy Zawarciu tran:zakcyi JX. Prokurator ugodził się Imieniem Szkoły Gł., i zupełnie przelał na Osobę Nowego Possessora wszelkie pretensye, któreby sobie kiedyikolwiek Dziedzice obudwóch części Gołczy do Szkoły Gł. formować mogli.

JX. Prokurator złoży Summę tę na Banku połowę u Hellera, połowę u Laśkiewiczów do S.go Jana przyszłego.

Co do drugiego. Daie Szkoła Gł. moc Osobom do ułożenia Etatu Delegowanym, ieżeliby iakie interessa ekonomiczne nagłey potrzebowały rezolucyi, tych rezolucyi wydawania Imieniem Szkoły Głowney.

Sessye Szkoły Głowney zamknięte są do dnia 24. Września.

X. Jozef Szabel. S. T. D. P.
iako Prezyduiący mpp.

1786. Dnia 10. Września.

1. Wyznaczone od Szkoły Głowney Osoby do ułożenia Imieniem całey Szkoły Głowney Nauczycielów po Szkołach Akademickich Koronnych, po przeczytaniu Raportów listownych Wizytatorów Generalnych, i po wywiedzeniu się od samychże Wizytatorów o potrzebie Szkół pod prezydencyą JW.o Oraczewskiego, Kommisarza, Wizytatora i nominowanego Rektora Szkoły Głowney, w następuiący sposób na rok przyszły Szkolny Tabellę Zgromadzenia Nauczycielów ułożyli.

Tabella Nauczycielów w Szkołach Akademickich Koronnych na rok przyszły Szkolny od 1. 8bra 1786. Ru.

Wydział Wielkopolski
Szkoły Poznańskie

Rektor JX. Przyłuski Kanonik Kaliski.
Prefekt JX. Gołecki.
Professor. 1. Klassy JX Woyciech Skibiński.

Professor.

Profesor II. klasy Jś. Ignacy Giecy.
Wymowy JP. Mateusz Tomaszewski.
Matematyki JP. Krzeski. —
Fizyki JP. Kasper Luzzewski.
Prawa JP. Domaradzki.
Juris Canonici Jś. Jerzy Chudzicki.
Kaznodzieia Jś. Michał Penza. na którego miejsce weźmie pensyą
Emerytalną Jś. Golsteyn. Ex Kaznodzieja. —

Szkoły Krzemieszyńskie.

Prefekt Jś. Ignacy Ożychowski.

Szkoły Kaliskie.

Pro Rektor Jś. Gorczycewski. —
Profesor. I. klasy Jś. Tomasz Paszkiewicz.
II. klasy JP. Antoni Wannich.
Wymowy Jś. Konicev.
Matematyki JP. Kajat Gulczyński.
Fizyki JP. Józef Leńczewski.
Prawa. Jś. Jan Widlak.
Kaznodzieia Jś. Cedrowicz.

Szkoły Toruńskie.

Pro Rektor Jś. Józef Gojski.
Profesor. I. klasy JP. Maciey Tyblowski.
II. klasy Jś. Jacek Wiśniowski.
III. klasy Jś. Józef Milinski.

Wydział Mazowiecki

Szkoły Warszawskie.

Rektor Jś. Adam Jakubiewicz.
Prefekt Jś. Tadeusz Turkowski.
Profesor I. klasy JP. Piotr Łopiński
II. klasy JP. Paweł Smuczyński.
Wymowy Jś. Szczepan Pieślak.
Matematyki Jś. Wiktor Poniatowski.
Fizyki JP. Jacek Kruzinski. Kandydat.
Prawa Jś. Sosenkowski. —
Kaznodzieja Jś. Bernard Gołaszewski.

Szkoły.

Szkoły Płockie.

Pro Rektor JX. Borgiasz Pęczkowski.
Professor. I. Klassy JP. Jakub Budzyński.
II. Klassy JP. Adam Kobyłecki.
Wymowy JP. Jozef Brzozowski.
Matematyki JP. Tomasz Dobrowolski.
Fizyki JX. Polaczkiewicz.
Prawa JP. Tomasz Polański.
Kaznodzieia JX. Jakub Ossowski. —

Szkoły Łęczyckie.

Pro Rektor JX. Joachim Więckowski.
Profr. I. Klassy JP. Antoni Sławiński.
II. Klassy JX. Stanisław Delert.
Matematyki JP. Jakub Chodacki.
Fizyki JP. Maciey Kubicki.
Prawa i Wymowy JX Jan Krygier.

Szkoły Rawskie.

Prefekt JX. Sebastyan Porębiński.

Szkoły Pułtuskie.

Prefekt JX. Gościcki. —

Wydział Małopolski.

Szkoły Lubelskie

Rektor JX. Trefler.
Prefekt JX. Stanisław Kwiatkowski.
I. Klassy JP. Michał Zaleski
II. Klassy JP. Michał Zarzecki.
Wymowy JP. Kalasanty Girtler.
Prawa JP. Sołtykowicz. —
Matematyki JP. Jozef Salinger.
Fizyki JX. Mikołay Chruścielski
Kaznodzieja JX. Tomasz Sliwiński. —

Szkoły.

Szkoły Sandomirskie.

Pro Rektor Jx. Wiktoryn Goslyński.
Profesor. I. Klassy W. Dzielawski.
II. Klassy Jx. Szczepan Janiszewski.
Wymowy Jx. Tomasz Cwiklinski.
Matematyki Jx. Antoni Lachowski.
Fizyki W. Michał Bacrabski.
Prawa W. Tomasz Blaszczykiewicz.
Kaznodzieja Jx. Tomasz Płotnicki Emeryt. po którym wchodzi pensyą emerytalną Jx. Staszyński Ex Kaznodzieia.

Szkoły Krakowskie.

Pro Rektor Jx. - Mariszowski.
Profesor. I. Klassy W. Franciszek Szczawicz.
II. Klassy W. Słomczyński.
Wymowy W. Marcin Fiałkowski.
Matematyki W. Józef Czech.
Fizyki W. Jan Dymidowicz.
Prawa W. Nepomucen Tyłkowski.
Kaznodzieja Jx. Antoni Muszyński.

Szkoły Pińczowskie.

Pro Rektor Jx Lyanskiewicz.
Profesor. I. Klassy Jx. Jasinski.
II. Klassy W. Ktosowski.
III. Klassy Jx. Branicki.

Wydział Wołyński.

Szkoły Krzemieńieckie.

Rektor Jx. Swiebocki.
Prefekt W. Czechron.
I. Klassy Jx. Stanisław Andrzejowski.
II. Klassy Jx. Benedykt Krzesz.
Wymowy Jx. Wedyłowski.
Matematyki W. Karol Mirowski.
Fizyki W. Maciey Dziewiejowski
Prawa W. Antoni Jarkowski.
Kaznodzieja Jx Synchaiewski.

Szkoły.

Szkoły Łuckie.

Pro Rektor JX. Popiel Broszniowski.
Professor 1. Klassy JX Tuszyński.
II. Klassy JP. Głowacki z dobrey woli rok 1.
III. Klassy JP. Zozef Obmiński.
Kaznodzieia JX. Ruszkowski. —

Szkoły Kamienieckie.

Pro Rektor JX. Jan Wrzeszcz.
Professor 1. Klassy JX. Seweryn Kobyliński.
II. Klassy JX. Antoni Hymonowski.
Wymowy JX. Mikołay Baranowicz.
Matematyki JX. Ciszewski.
Fizyki JP. Maciey Kasprowicz.
Prawa JP. Mateusz Schmit.
Kaznodzieia JX. Bogdanowicz.

Wydział Ukraiński.

Szkoły Winnickie.

Rektor JX. Nikodem Mokrzycki.
Prefekt JX. Woyciech Jabłoński.
1. Klassy JX Szydłowski.
II. Klassy JP. Nawrocki.
Wymowy JP. Kubeszowski
Matematyki JP Felix Ancypa.
Fizyki JP. Jan Witwicki. —
Prawa JP. Męcherzyński.
Kaznodzieia JX Jabłoński Prefekt.

Szkoły Zytomirskie

Pro Rektor JX. Jan Odyniec
1. Klassy JX. Xawery Olędzki.
II. Klassy JX. Antoni Kapica.
Wymowy JX. Daniel Chaiewski
Matematyki JP. Marszewski
Fizyki JP. Orzechowski
Prawa JX. Więckowski
Kaznodzieja JX Woynarowski.

Zaradzaiąc

Zaradzaiąc ieszcze nagleyszym interessom i żądaniom przez
1. Osoby Akademickie na Wizycie Gnalney zaniesionym postanowiono.
Naprzód. Antoni Woliński Professor Prawa w Szkołach Wimiec:
:kich stosownie do żądania Wizytatorowi Generalnemu podanego
powróci na dalszą edukacyą do Szkoły Gtt. i przy pensyi Kandydata
wciągu tey edukacyi utrzymywany będzie. Wróciwszy zaś na
Nauczycielstwo do Szkół iakichkolwiek Akademickich odbierać
będzie pensyą taką, na iaką sobie w ostatnim roku uczenia za:
:służył. Nadgradzaiąc zaś koszt na siebie łożony, przez pewną liczbę
lat, iaką Szkoła Główna w przyszłym czasie przepisze, tenże
Professor pensyi dorobkowey odbierać nie będzie. —
Powtóre Szkoła Gtt. maiąc Ustawami P. Kommissyi włożony
na siebie obowiązek utrzymywania Prefektów Akademickich przy
Szkołach publicznych powierzonych Zgromadzeniom Zakonnym i na:
fundamencie tychże Ustaw postanowiwszy JX.a Wawrzeńca Drzewiec:
:kiego między Akademików policzonego, Prefektem na lat trzy, przy
Szkołach Wschowskich Zgromadzenia XX Cystersów, gdy przez ten prze:
:ciąg czasu, tak z Wizyt Prowincyonalnych, iako i z Wizyt generalnych
odebrała świadectwo, o wiernym pełnieniu obowiązków Prefekta i
pilnowania całości Ustaw przez JX.a Drzewieckiego, tegoż po upły:
:nionym iuż 3letnim czasie iego urzędu, na drugie trzy Lata, to:
iest od 1. Października 1786. Roku do 1go. Października 1789.o Roku
przy Prefekturze Szkół Wschowskich utrzymuie i potwierdza.
Potrzecie. Żądanie JXX Cystersów w Nocie Ich do Szkoły Gtt. po:
:daney wyłożone, o Założenie mieszkania spolnego dla uczą:
:cych się w Kollegium Wschowskim, gdy podług zeznania Wizy:
:tatora Generalnego nie iest Ustawom P. Kommissyi przeciwne,
Szkoła Gtt. zaradzaiąc wygodzie młodzi Obywatelskiey na Zało:
:żenie takowego spolnego mieszkania przy Szkołach Wschowskich
zezwala, pod następuiącemi Warunkami: Aby wszyscy Uczniowie
w Kollegium mieszkaiący na nauki do Szkół publicznych
chodzili; żeby mieszkanie ich było zupełnie oddzielone od mie:
:szkania Nauczycielów; żeby Nauczyciele publiczni nie zatrudnia:
:li się ani ekonomiką ani dyrekcyą tych Uczniów, ale osobnego
dla nich Dozorcę i Dyrektora utrzymywali; JmX Rektor Wy:
:działu.

Wydziału Wielkopolskiego zapytywać się będzie pod czas Wizyty swoiey o całość i exekucyą takowych Szkoły Głł. zleceń, i o tym w Raportach swoich donosić. —

Poczwarte. JX. Jabłoński Prefekt w Winnicy zaniosłszy żądanie swoie do Wizytatora Generalnego, aby się mógł przy całey pensyi Kaznodzieyskiey utrzymać, postanowiono zanieść ~~całe~~ interessowanie się Imieniem Szkoły Główney do P. Kommissyi, o przyznanie temuż JXu Jabłońskiemu całey Kaznodzieyskiey pensyi w nadgrodę Zasług, które w chwalebnym sprawowaniu funkcyi Prefektowskiey położył, za zeznaniem Wizytatorów Generalnych. —

Po piąte. Chcąc Szkoła Główna tym skuteczniey dopilnować Ustaw P. Kommissyi nakazuiących używanie Książek Elementarnych, przez Nię Szkołom Narodowym przepisanych, postanowiła zalecić wszystkim Prefektom i Przełożonym Szkół, ażeby przychodzących do Klass Uczniów nieprzyimowali, póki Ci Uczniowie nie pokażą wszystkich Książek elementarnych na tę Klassę przepisanych, do którey wchodzą; w wykonaniu atoli tego Zalecenia przestrzegać maią Prefekci i Przełożeni Szkół. naprzód: ażeby nie przymuszać Uczniów do kupowania Książek z Magazynu Szkolnego, ale przestać powinni na Książkach pokazanych sobie, gdziekolwiek kupionych, a nawet i przepisanych. powtóre: żeby wszelką zachowali dyskrecyą względem Studentów prawdziwie ubogich, i nie wyciągali po nich tego, od czego ich niedostatek uwalnia; zgoła żeby to zalecenie w granicach wszelkiey rostropności i delikatności wykonać starali się, nie wystawiaiąc Szkołę Główną na podeyrzenie iakiego w tym interessu. —

Po szóste. Ponieważ z wyznania Wizytatorów Generalnych pokazało się, iż koszt na transport Książek elementarnych, z Magazynu Warszawskiego na Szkoły przesyłanych, bywał arbitralnie podawany, i żadnemi niestwierdzany dokumentami, rozkazała Szkoła Główna zalecić JXu Zdzieńskiemu Dozorcy Magazynu Warszawskiego, ażeby przy każdym

rozsyłaniu

rozsyłaniu pak z Książkami na Szkoły, transport w Warszawie ugodził, o takowey ugodzie z wyrażoną ceną Prefektowi Szkół każdych doniosł, ostrzegaiąc, ażeby List iego do porachunku przed Wizytatorem Generalnym był dochowany, i na usprawiedliwienie wydatku na transport produkowany, pod karą nieprzyięcia takowego wydatku. —

X. Jozef Szabel. S. T. D. i P.
iako Prezyduiący.
mpp.

Posiedzenie XIte. —

złożone dnia 24. Września.

Do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach. —

Nayprzód. Do odebrania Sprawy od Delegowanych, o ułożeniu Nauczycielów po Szkołach Narodowych, i zaradzeniu tychże Szkół potrzebom.

Powtóre. Do ułożenia Aktu Inauguracyi Nowego Rektora, i otwarcia lekcyi publicznych. —

Potrzecie. Do ułożenia Dnia uroczystości obchodzić się maiącey z okoliczności Imienin JOXcia Imci Prymasa.

Poczwarte. Do przeczytania, i wyexaminowania Tabelli Nauczycielów po Szkołach Piiarskich. —

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach: JXX. i JPP. Jozefa Szabla, Jozefa Pułanowicza, Andrzeja Badurskiego, Jozefa Bogucickiego, Bonifacego Garyckiego, Wincentego Smacznińskiego, Rafała Czerwiakowskiego, Felixa Radwańskiego, Wincentego Schastera, Jozefa Januszewicza, Franciszka Scheidta, i Sekretarza. —

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością Obrady, następuiące rzeczy czytała i uchwaliła. —

Co do pierwszego. Przeczytawszy Szkoła Główna Tabellę Nauczycielów, na Szkoły, przez delegowane od siebie Osoby ułożoną, gdy dla zawodu wyznaczonego na Professora do Łucka, JP. Głowackiego, własnym kosztem edukuiącego się, wypadła konieczna do uczynienia odmiana, w Szkołach Łuckich i Winnickich, Szkoła Główna, wspomnione dwie Szkoły, w następuiący na nowo rosporządziła sposób: —

Szkoły.

Szkoły Łuckie

Professor I. Klassy JX. Tuszyński.
II. Klassy JP. Nawrocki.
III. Klassy JP. Jozef Obmiński.

Szkoły Winnickie.

Professor I. Klassy JX. Szydłowski.
II. Klassy JP. Sebastyan Girtler.
Wymowy JP. Kubeszowski.
Matematyki JX. Felix Ancypa.
Fizyki JP. Jan Witwicki.
Prawa JP. Męcherzyński. —

Co do drugiego. W Przypadku nieprzytomności kończącego rządy Rektora, JmćiXa Kołłątaia Kanonika Krakowę utrzymuiąc Szkoła Główna zapadłą Konkluzyą, dnia 30. Czerwca, o odebraniu przysięgi publiczney, od nowo obeymuiącego Rządy Rektora przez pierwszego Prezesa, zleciła aby Akt ten Inauguracyi Sekretarz Szkoły Główney otworzył; po czym nastąpić ma odebranie ślubu, Ustawami przepisanego. Otwarcie zaś lekcyi publicznych, naznaczaiąc Szkoła Główna zaraz po Inauguracyi, odnawia przepisany na Sessyi 30. Czerwca Prezesom obowiązek ułożenia, i podania do druku Lekcyi dawać się maiących. —

Co do trzeciego. Postanowiła Szkoła Główna pisać List z powinszowaniem do JOXcia Jmci Prymasa, i Posiedzenie publiczne z tey okoliczności wyznaczyła dnia 3go. Października, po południu.

Co do czwartego. Złożona była Szkole Gł. Tabella Nauczycielów Szkół Piiarskich, przysłana od JXa Wąsowskiego, Prowincyała i Rektora Wydziału tego Zgromadzenia, następuiąca. —

1. Raport o Osobach Zgromadzeń Wydziału Szkół Piiarskich, na Rok Szkolny à 1a 8bris 1786go zaczynaiący się. —

Zgromadzenie Warszawskie.

Pro Rektor X. Cypryan Zapolski.
Prefekt X. Teodor Ostrowski.
Professor Fizyki X. Anzelm Zdzieński.
Matematyki X. Ignacy Zaborowski.

Wymowy

Wymowy. X. Filip Golański.
Prawa X. Korneli Meszczyński.
II. Klassy X. Kajetan Madaliński.
Początkow Kl. Hieronim Szyelu
I. Klassy Kl. Nepomucen Bazaliński.
Kaznodzieia X. Konstanty Bogusławski.

Zgromadzenie Helmskie.

Pw Rektor . X. Konstanty Klopocki.
Prefekt . . . X. Erazm Sołotowski.
Profesor Matemat. X. Zyderyk Lintner.
Wymowy X. Jakub Pieniarski.
I. Klassy Kl. Mikołay Millowski
Kaznodzieia . . . X. Tadeusz Dorff.

Zgromadzenie Lowickie.

Pw Rektor . . . X. Woyciech Zeliński.
Prefekt . . . X. Wincenty Zbrożek.
Profesor Matem. X. Jan Paltheym.
Wymowy X. Zygmunt Szynkler.
I. Klassy Kl. Alexy Kotkiewiczyński.
Kaznodzieia . X. Wincenty Zbrożek.

Zgromadzenie Piotrkowskie.

Pw Rektor . . . X. Josef Osiński.
Prefekt . . . X. Prosper Zarębski.
Profesor Matem. X. Woyciech Gralichowski.
Wymowy X. Łukasz Karabudziński.
II. Klassy X. Adolf. Mrocikowski.
I. Klassy X. Barnaba Kleyn.
Początków Kl. Leopold Wnorowski.
Kaznodzieja X. Krzysztof. Nekrebski.

Zgromadzenie Górskie.

Pw Rektor . . . X. Eucebi Ciężadłowski.
Prefekt . . . X. Kajetan Kamiński.
Profesor. Matem. X. Damascen Kapaun.
Wymowy X. Kaietan Kamiński.
I. Klassy Kl. Ruszkowski.

Zgromadzenie Radomskie.

Pw Rektor . . . X. Nepomucen Iwan.

Prefekt — X. Jakub Gotawski.
Profesor Matemat: X. Konstanty Wolski.
Wymowy X. Franciszek Siarczyński.
I. Klassy Kl. Adam Dąbrowski.
Kaznodzieia X. Ambroży Siedlecki.

Zgromadzenie Wieluńskie.

Pro Rektor X. Zygmunt Linowski.
Prefekt — X. Kajetan Kurowski.
Profesor Matematyki X. Dyonizy Drożdżyński.
Wymowy X. Wacław Piotrowski.
I. Klassy X. Wojciech Wacławik.
Kaznodzieia X. Kaietan Kurowski. —

Zgromadzenie Szczucińskie.

Pro Rektor X. Joachim Karwowski.
Prefekt X. Jacek Rogowski.
Profesor Matematyki X Ludwik Paprocki.
Wymowy X. Jacek Rogowski.
Profi I. klassy Kl. Józef Wierzbiejowski.
Kaznodzieia X. Emanuel Silemberg. —

Zgromadzenie Lukowskie.

Pro Rektor X. Ezechiel Strączyński.
Prefekt X. Adolf Chraczyński. —
Profesor. Matematyki X. Samuel Bledziński
Wymowy X. Augustyn Truskolaski
I. Klassy Kl. Stanisław Dobiński.
Kaznodzieia X. Bernard Rzochowski

Zgromadzenie Międzyrzeckie

Pro Rektor X. Dominik Szybiński.
Prefekt X. Chryzostom Dylewski.
Profr. Matematyki Kl. Karimien Tymiński.
Wymowy X. Antoni Leszczyński.
I. Klassy X. Kornel Danilowicz
Początkow X. Hipolit Iwanicki.
Kaznodzieia X. Jozafat Maciewski.

Zgromadzenie.

Zgromadzenie Drohickie.

Pro Rektor X. Jakub Olszewski.
Prefekt X. Wincenty Jakubowski.
Profr. Matematyki. Kl. Piotr Niwiński.
Wymowy X. Chryzostom Sawicki.
1. Klassy X. Antoni Dąbrowski.
Początków Kl. Stanisł. Chełstowski.
Kaznodzieia X. Wincenty Jakubowski.

Zgromadzenie Rydzyńskie.

Pro Rektor X. Atanazy Pomorzkant.
Prefekt X. Adam Truczborski.
Profr. Matemat: X. Jacek Filipkowski.
Wymowy X. Adam Truczborski.
1. Klassy X. Michał Skarzyński.
Kaznodzieja X. Jakub Wilczek.

Zgromadzenie Łomżyńskie.

Pro Rektor X. Innocenty Ormieński.
Prefekt X. Waleryan Tafilowski.
Profr. Matemat. X. Kajetan Turowski
Wymowy X. Franciszek Dmuchowski.
II. Klassy X. Franciszek Siennicki.
1. Klassy X. Jan Koc.
Kaznodzieia X. Waleryan Tafilowski.

X. Waler: Wąsowski. Prowincyał Zgro:
:madzenia Piarskiego. Rektor Wydzia:
:łowy Szkół Narodowych. mp.

X. Jozef Szabel S. T. D. i Profr.
iako Prezyduiący. mpp.

Rok Szkolny.

zaczęty od 1go Października 1786tego

Posiedzenie Iwsze.

złożone

złożone Dnia 2go Października. —
do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach: —
Naprzód: Do przeczytania Listu do Szkoły Główney pisanego od Wo JXa Kanonika Kołłątaia.
Powtóre. Do zaradzenia powierzonemu interessowi ieszcze 30. Czerwca Osobom Delegowanym do nabycia Domu Choroszewiczów dla Szkoły Główney, i obmyślenia mieysca na mieszkanie Rektora.

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach Jchmć XX. i JPPw Jozefa Szabla, Jozefa Putanowicza, Andrzeja Badurskiego, Stanisława Minockiego, Krzysztofa Idatte, Bonifacego Garyckiego, Franciszka Kolendowicza, Wincentego Smaczninskiego, Antoniego Popławskiego, Jozefa Bogucickiego, Felixa Radwańskiego, Rafała Czerwiekowskiego, Wincentego Schastera, Waleryana Bogdanowicza, Jana Schastera, Jozefa Muszyńskiego, Jozefa Januszewicza, Franciszka Scheidta, i Sekretarza. —

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością Obrady następuiące rzeczy czytała i uchwaliła.

Co do pierwszego. Czytany był List do Szkoły Główney pisany pod dniem 29. Września, od Wo JXa Kołłątaia, Kanonika Krakowę, Kończącego rządy Szkoły Główney Rektora, w którym donosząc iż na Akt Inauguracyi w Krakowie stawić się niemoże, wyraża, iakoby Go Szkoła Główna od przytomności temu Aktowi uwolniła. Szkoła Główna zleciła odpisać Temuż JmXu Kanonikowi Kołłątajowi, iż Go nieuwolniła, ani nawet uwolnić mogła od obowiązku Ustawami P. Kommissyi przepisanego, ale tylko zaradziła przypadkowi Jego nieprzytomności, przez Konkluzyą 30. Czerwca zapadłą, przepowiedzianemu w Liście tegoż JmćXa Kanonika do Sekretarza Szkoły Główney, z Lublina pod dniem 10. Czerwca pisanym, i na Posiedzeniu 30. Czerwca czytanym. —

Co do drugiego. Co do tego punktu zapisana Konkluzya w Protokule Ekonomicznym, na karcie 11.tey.

X. Jozef Szabel. S. T. D. i Profr.
iako Prezyduiący. mpp.

Posiedzenie.

Posiedzenie Publiczne.

złożone Dnia 3ciego Października.

1. JW. Felix Oraczewski, Komisarz Edukacyiny i delegowany od P. Kommissyi do Szkoły Główney Wizytator, obeymuiąc Urząd Rektora Szkoły Główney i całego Stanu Akademickiego w Koronie, w przytomności wszystkich Stanów Akademickich, po skończoney w Kościele Akademickim uroczystey Wotywie, na Akt Inauguracyi do Sali Jagellońskiey zgromadzonych, przysięgę Ustawami P. Kommissyi przepisaną w ręce JmciXdza Szabla, Collegii Moralis Prezesa publicznie złożył. Obwieszczenie zaczętego rządu do wszystkich Szkół Koronnych rozesłane podpisał; ustanowiwszy Assessorów i Surrogatów z Osób Szkoły Główney, Juryzdykcyą Sądów Rektorskich zafundował, i Ordynacyą od siebie przepisaną ogłosić zalecił. –

Felix Oraczewski.

Posiedzenie IIIcie.

złożone dnia 15tego Października.

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzód. Do wysłuchania Sprawy z Roku zeszłego o Kandydatach Stanu Akademickiego, odebrania Rachunków z ich pensyi, i zakwitowania JXa Garyckiego z dozoru i administracyi pensyi tychże Kandydatów.

Powtore. Do wyznaczenia Examinatorów dla ubiegaiących się do Stanu Akademickiego i zaradzenia o popisach i ćwiczeniach Kandydatów na rok Szkolny zaczęty.

Potrzecie. Do załatwienia trudności podanych od JmPa Baczyńskiego Plenipotenta Szkoły Główney w Warszawie zachodzących o bespieczeństwo Plenipotencyi mu zapisaney przez Prokuratoryą

:kuratoryą Szkoły Głowney. —

Poczwarte. Do wysłuchania żądania JX^a Bogdanowicza, aby Go Szkoła Gtt. uwolnić chciała od obowiązku słuchania Ra:chunków Prokuratoryi, przez wzgląd na prace do funkcyi Wizy:tatora Szkół Generalnego przywiązane: i inną na mieysce Jego Osobę do odebrania Sprawy z Administracyi Kassy, wyznaczyć.

Po piąte. Do obrania Seniora Bursy Stranigielskiey na mieysce X^a Białorowicza przenoszącego się na mieszkanie do Drukarni, stosownie do Konkluzyi 16. Lutego w tym roku za:padłey.

Po Szóste. Do słuchania Żądań JX^a Suffragana Sandomir:skiego proszącego o Stopień Doktorski w Teologii, aby mu ten mógł bydź w Sandomirzu przez Plenipotenta konferowany.

Po Siodme. Do załatwienia żądań wielu Professorów po Szkołach Narodowych, proszących o zaświadczenie i rekomendacyą na otrzyma:nie Przywileiów na Geometrów przysięgłych. —

Po osme. Do rosporządzenia Szprzętów pozostałych w Oratorium Szkół Krakowskich.

Po dziewiąte. Do ułożenia porządku i robot in Archivo Szkoły Głowney. —

Szkoła Gtt. zgromadzona w Osobach: JW^o Oraczewskiego Rektora, JchmXXzy i JchmVV. Jozefa Szabla, Jana Jaśkiewicza, Jozefa Putanowicza, Krzysztofa Idatte, Bonifacego Garyckiego, Andrze:ia Badurskiego, Stanisława Minockiego, Franciszka Kolendowicza Wincentego Smarzninskiego, Rafała Czerwiekowskiego, Antoniego Popławskiego, Felixa Radwańskiego, Jozefa Bogunickiego, Waleryana Bogdanowicza, Wincentego Schastera, Jana Szastera, Andrzeia Trzcińskiego, Jozefa Muszyńskiego, Franciszka Scheidta, Jozefa Janu:szewicza i Sekretarza.

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością Obrady na:stępuiące rzeczy czytała i uchwaliła.

Co do pierwszego. JmX. Garycki Przełożony nad Kandydatami Stanu Akademickiego, zdał o tychże Kandydatach przed Szkołą Główną następuiący Raport. „

Raport.

„Rapport.

1. „Okandydatach z roku 1786.go zdany Szkole Głównej.
„dnia 15.go Października na Posiedzeniu przez X.a Boni:
„facego Garycliego Rządcę Kandydatow.

„Szkoła Główna oddała w dozor Kandydatow sposobiących się
„do Nauczycielstwa w Roku Szkolnym. poczynaiącym się 1go Paździer:
:nika 1785.go kończącym się 1786.go. ostatniego 10rzesnia, Prze:
:nowanych 19. bez pensyi, 8miu, Zakonnikow 6ciu, których Zgro:
:madzeniu Szkoły publiczne są powierzone.

Imiona Osob.

Maciey Kubicki, Jacek Krzesiński, Marcin Klosowicz, Adam Kopi:
:jewski, Andrzey Bielinski, Sebastyan Girtler, trzeciego roku.
Woyciech Jarkowski, Antoni Stawiński, drugiego roku. —
Konstanty Bemusiewicz, Michał Kostkowski, Franciszek Rychwski,
Andrzey Smolikowski, Franciszek Waydner, Jan Orłowski, Mar:
:cin Smulkowicz, Tomasz Grochowski, Michał Grabski, Woyciech
Swidlicki, Konstanty Tymieniecki, pierwszego roku. pensyono:
:wani. Walenty Więckowski, Modest Kabzinski, Felix Smie:
:tanka, Jakub Głowacki, Józef Wyziekierski, Szymon Majewski,
Franciszek Dziekanowicz, Eustachi Kichtanowicz, bez pensyi. —
Paweł Przybylski, Paweł Jerzykowski, Krzyżacy. = Remigiusz
Pawlicki, Kwadrat Wichlinski, Cysterci. = Petrycy Koncewicz,
Grayan Litynski Bazylianie. —

Powinności

Kandydaci na początku roku Szkolnego zapisali się, których lekcyi
słuchać mieli. Wyznaczeni są Cenzorowie, którzy by nie przyto:
:mnych na lekcyach donosili.
Kandydaci pensyonowani, którzy powtórną Submissyę uczynili,
i niektórzy Zakonnicy odprawili popisy z nauk Fizycznych i
Moralnych. w przytomności Nauczycielów Szkoły Gł.t. do tego wy:
:znaczonych. Z nauk Fizycznych popisali się dobrze. Maciey Ku:
:bicki, raz za siebie, drugi raz za Wincentego Kowalskiego. który

będąc

będąc Kandydatem pensyonowanym poiechawszy w Kordon Cesarski na rozmiary do swoich obowiązków niepowrócił. Jacek Kruziński, Marcin Kłosowicz, Adam Kopiiewski, Sebastyan Girtler, Woyciech Jarkowski, Petrycy Koncewicz, Gracyan Lityński. - Bardzo mały pożytek okazali: Andrzey Bieliński, Antoni Sławiński, Remigiusz Pawlicki, Paweł Przybylski. = Na Popisach Moralnych popisali się dobrze: Woyciech Jarkowski, Petrycy Koncewicz, Gracyan Lityński. Mały pożytek okazali: Antoni Sławiński, Remigiusz Pawlicki. Jnni zaś Kandydaci iaki dali dowód swoiey zdatności na popisach Moralnych zapewni Szkołę Główną JmPan Sniadecki Sekretarz Szkoły Głowney trzymaiący dozór Kandydatów w nieprzytomności Rządcy.

Kandydaci zatrudniali się prywatną dyrekcyą, których ProRektor w Stancyach odwiedzał, w prace ich i obyczaie wglądał, i Rządcy raportował.

Rządca miewał z Kandydatami Posiedzenia, na których odbierał od Cenzorów rapporta o niebywaiących na lekcyach, niedbałych napomniał, Ustawy ściągaiące się do Stanu Nauczycielskiego czytał, Propozycye z Prawa tłómaczył; wszystkich do pracy, bogoboyności, i Cnoty zachęcaiąc. —

Należytość.

Odebrawszy Rządca dwiema ratami Złotych 12000. na potrzeby Kandydatów, produkuie Regestra wydatku i remanentu. Konstanty Tymieniecki Kandydat pierwszego roku pensyonowany, odebrał pensyą za pół roku, lecz niemaiąc intencyi daley zostawać w Stanie Akademickim, drugiey raty nieodebrał; i owszem oświadczył, iż odebraną pensyą za pół roku powróci Szkole Głł. Franciszek Rycharski dotychczas nie powracaiący z wakacyi nie odebrał pensyi za pół roku.

w Pierwszym tedy półroczu iest wydatku rzeczywistego iako Regestra okazuią, Złotych. 5452. groszy 18. w drugim Półroczu Złotych.

Złotych. 4894. Całego wydatku z Summy dwunastu Tysięcy, iest Złotych: 10346. groszy 18. Remanet: Złotych: 1653. gros: 12. rachuiąc w ten remanent Pensyą pułroczną Konstantego Tymienieckiego, i Franciszka Rycharskiego. Złożyłem na Prokuratoryi remanent przeszłoroczny, na co kwit produkuię.

Rosporządzenie Kandydatów.

Kandydaci wyznaczeni do uczenia Szkół: w Łęczycy, Maciey Kubicki, i Antoni Sławiński. w Warszawie: Jacek Krusiński. w Winnicy: Sebastyan Girtler. = Konstanty Tymieniecki inszy sobie Stan obiera. Więc 5ciu ubyło z liczby Kandydatów pensyonowanych.

X. B. Garycki. mp.

2. Po przeczytaniu takowego Raportu złożył JX. Garycki Rachunki z wyznaczonego na Kandydatów dochodu, i zaraz produkował Kwity też rachunki usprawiedliwiaiące. Okazało się zaś z produkowanych regestrów, iż po wypłaconych Pensyach i potrzebach Kandydatów z całorocznego dochodu zostaie się w remanencie u JXa Garyckiego Summa Złotych Polskę 1653. groszy 12. Po podpisaniu na Sessyi wspomnionych rachunków, Szkoła Gtt. JXa Garyckiego z dozoru i Administracyi Kassy Kandydackiey od 1go Października 1785go Roku. do 1go Października 1786go Ru. teraźnieyszą Konkluzyą kwituie. Chcąc zaś Szkoła Gtt. utrzymać w całości Ustawę P. Kommissyi o ubiorze Kleryckim dla Kandydatów przepisaną, zleca JXu Garyckiemu dopilnowanie całości i exekucyi takowey Ustawy.

Co do drugiego. Do examinowania z postępku nauk tak Kandydatów do drugiey Submissyi maiących bydź przypuszczonych, iako też Uczniów ubiegaiących się do Stanu Akademickiego, i do wybrania z tych ostatnich szczegulniey celuiących zdatnością, usilnością i obyczaiami na Kandydatów Stanu Akademickiego, wyznaczeni są z Rady Szkoły Głowney: JP. Jaśkiewicz, JX. Garycki, JP. Radwański, JP. Trzciński, JX. Muszyński, i JP. Januszewicz.

i JP. Januszewicz, którzy po zakończonym examinie i uczynionym wyborze Osób Konkuruiących, winni będą zdać sprawę na piśmie przed Szkołą Główną. Zaradzaiąc zaś Szkoła Gtt. popisom tygodniowym przez cały rok od Kandydatów odbywać się maiącym, zaleca Professorom Matematyki, Historyi Naturalney, Fizyki, Prawa i Wymowy, ażeby z nauk swoich podali pytania dla Kandydatów popisywać się maiących, które potym wybrane i ułożone JX. Garycki i Sekretarz Szkoły Gtt. wydrukować zalecą i Kandydatom ogłoszą.

Co do trzeciego. Objaśniaiąc Szkoła Gtt. obowiązki i Prawa Generalnego swego Prokuratora, i uznaiąc Go Plenipotentem natum do wszystkich Interessów Sądowych i ekonomicznych, daie mu moc substytuowania na swoie mieysce innych Plenipotentów i zapisywania im urzędownych Plenipotencyi tak w Sądach P. Kommissyi, iako we wszelkich innych Jurysdykcyach Kraiowych. JX. Szabel i JP. Januszewicz są umocowani do zapisania takowey Gnalney Plenipotencyi, Imieniem Szkoły Gtt. na Osobę JX. Smaczniński ego iako Prokuratora.

Co do czwartego. Lubo Szkoła Gtt. na Posiedzeniu swoim dnia 30. Czerwca do słuchania Rachunków JX.a Smaczniński ego Prokuratora Generalnego, wyznaczyła JP. Jaśkiewicza, i JX.a Bogdanowicza, gdy atoli JX. Bogdanowicz Urząd Wizytatora Generalnego Szkół sprawuiący przełożył niepodobieństwo wykonania tego obowiązku dla prac do Wizyty Szkół przywiązanych; przeto Szkoła Gtt. uznaiąc przyczyny JX.a Bogdanowicza za ważne, wezwała na mieysce iego JX.a Kolendowicza.

Co do piątego. Obranie Seniora Bursy Starnigielskiey odkładaiąc Szkoła Gtt. do następuiącey Sessyi uznała za rzecz potrzebną wysłać Osoby na rewizyą Stancyi wyznaczoney dla XdZa Batorowicza w Drukarni, do którey to rewizyi wezwani są JX. Prokurator i JP. Radwański.

Co do Szóstego. Czytał JX. Kanonik Idatte Notę podaną Imieniem JmćXdza Radoszewskiego Nominowanego Sandomirskiego Suffragana, w którey żądaiąc tenże JmXdz Suffragan Konferowania.

:wania Stopnia Doktorskiego w Teologii, dopraszа się Szkoły
Głównej, aby mógł bydź uwolniony od stawienia się na examen
i promocyą w Krakowie; Szkoła Główna niemogąc naruszać
Praw swoich zalecaiących examen w przytomności Poblandenego
i Professorów dla wszystkich ubiegaiących się do stopni Doktorskich,
a zwłaszcza Osoby Stanu Akademickiego w publicznym edukacyi
dziele pracuiące maiąc prawo uwalniać od przytomności w Krako:
:wie, odpowiedziała: iż niemoże uwolnić JX.ego Suffragana Sando:
:mirskiego od Obowiązku stawienia się na examen i promocyą
w Krakowie.

Co do siodmego. JX. Lachowski, JPP. Kasprowicz, Salinger,
Definanc, Anyspach, Ktosowski, Professorowie Matematyki w
Szkołach Krakowych, i JP. Florkowski Ex Professor Matematyki
w Szkołach Kamienieckich, dawszy dowody przez publiczne Nau:
:czycielstwo swych w Geometryi wiadomości, gdy iedni z nich przez
Wizytatorów Generalnych, drudzy przez Szkołę Matematyczną
zaleceni, proszą o wydanie sobie Swiadectwa publicznego służyć
maiącego do otrzymania Przywilejów na Geometrów przysięgłych,
Szkoła Główna pozwoliła na wydanie Im takowych świadectw.

Co do ósmego. Oratorium w Szkołach Krakowskich stoiące do:
:tychczas na Nabożeństwo dla służących się, i razem na Salę Po:
:pisów, gdy, iako Domu Modlitwy, niemogło pod czas popisów
w należytym bydź uszanowaniu, a blisko Kościoła Akademickiego
S. Anny, czyni go niepotrzebnym; i gdy z tego powodu Jurysdykcya
Duchowna na Supressyą onego zezwoliła, umocowawszy iuż nawet
do takowego dzieła przez swóy instrument JX.ego Minockiego;
przeto Szkoła Główna, wspomnione Oratorium na Salę Popi:
:sów odtąd przemianiaiąc, wszystkie iego sprzęty Kościelne oddać Kolle:
:giacie S. Anny zleciła, i do oddania onych JXdza Szabla, i JX.
Prokuratora wezwała.

Co do dziewiątego. JP. Maiey Mirosławski maiąc funkcyą
Archiwisty przy Szkole Głównej, przez notę swoią Szkole Głównej
podaną, za tąż funkcyą podziękował w następuiący sposób: „
„ Z łask JW. Kommissarza Edukacyinego, Wizytatora, a Dzisiey:

:szego

„szego Rektora zapewniony, iż pensya Złotych 2000. przywiąza=
„na do obowiązków Archiwisty ma bydź celem prac moich w Szko=
„le Główney, za te tedy uprojektowanie Szkoły Główney czynię
„podziękowanie, które wraz z odstąpieniem od takowego za=
„pewnienia losu mego w ninieyszym składam piśmie. M.
„Mirosławski. =„ Szkoła Główna po przeczytaniu tako=
:wego pisma, zawarte w nim podziękowanie i demissyą przy=
:ięła, rosporządzenie zaś robot w Archivum swoim na inne
odłożyła Posiedzenie. –

Felix Oraczewski Rektor
mp

Posiedzenie IV.te

złożone dnia 28go Października.

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzód. Do odebrania przysięgi zwykłey Osobom inkorpo=
:ruiącym się od JX.a Muszyńskiego Vice Professora Collegii Mo=
:ralis, którey przy okazaniu Patentu na Vice Professorstwo w
Roku 1784. na Sessyi 23. Maia nie złożył, wyszedłszy z Rady
dla zapadnienia na siłach.

Powtore. Do widzenia Patentu JP. Jana Kantego Kruszińskiego
na Vice Professorstwo Collegii Physici, inkorporowania tegoż
do Rady Szkoły Główney za odebraniem przysięgi.

Potrzecie. Do wysłuchania Sprawy od wyznaczonych na
poprzedzaiącey Sessyi Examinatorów dla Kandydatów 1go Roku
i dla nowo do Stanu Akademickiego ubiegaiących się: odebra=
nia od nich Submissyi i zapisania ich w Protokuł.

Po czwarte. Do rosporządzenia robot in Archivo Szkoły Głó.
przeczytania Rezolucyi P. Kommissyi wyznaczaiącey JX.a Czo=
:chrona do układania Archivum, i do przepisania potrzebnych
do tego obowiązków.

Po piąte. Do obrania Seniora do Bursy Stranigielskiey.

Po szóste. Do przeczytania Noty podać się maiącey do Rady
Nieustaiącey.

Nieustaiącey olepszym opatrzeniu Chirurgów.

Szkoła Główna zgromadzona w osobach JW.o Oraczewskiego Rektora Jchmć XX. i Jchmć PP. Jozefa Szabla, Jana Jaśkiewicza Jozefa Putanowicza, Andrzeia Badurskiego, Krzysztofa Idatte, Franciszka Kolendowicza, Bonifacego Garyckiego, Wincentego Smaczninskiego, Jozefa Bogucickiego, Felixa Radwańskiego, Rafała Czerwiekowskiego, Andrzeja Trzcińskiego, Antoniego Popławskiego, Waleryana Bogdanowicza, Wincentego Szastera, Jacka Przybylskiego, Jozefa Muszyńskiego, Jozefa Januszewicza, Franciszka Scheidta, i Sekretarza. —

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością Obrady, następuiące rzeczy czytała i uchwaliła.

Co do pierwszego. JmX. Jozef Muszyński Vice Professor Collegii Moralis złożywszy Patent na Vice Profesorstwo ieszcze w Roku 1784. na Sessyi 23. Maia, gdy dla słabości zdrowia zaraz po zagaioney Sessyi wyszedł niezłożywszy przysięgi zwykłey Osobom do Rady Szkoły Główney wchodzącym, dopełniaiąc tego obowiązku na Posiedzeniu dzisieyszym, przysięgę wykonał. Czas iednak inkorporacyi Jego rachować się będzie od złożenia Patentu na Vice Profesorstwo.

Co do drugiego. JPan Jan Kanty Kruciński złożył Szkole Główney Patent P. Kommissyi na Vice Profesorstwo Collegii Physici i po wykonaniu zwykłey przysięgi do Rady Szkoły Główney inkorporowanym został.

Co do trzeciego. Delegowani od Szkoły Główney na poprzedzaiącey Sessyi do examinowania Kandydatów, którzy rok pierwszy proby przy Szkole Główney odbyli, i ubiegaiących się nowo do Stanu Akademickiego, zdali przed Szkołą Główną następuiący Raport. —

Raport o examinie Kandydatów, i ubiegaiących się do Stanu Akademickiego. —

JP. Jaśkiewicz, JX. Garycki, JP. Radwański, JP. Trzciński, JX. Muszynski, JP. Januszewicz, i ia dopełniliśmy włożonego na nas od Szkoły Główney obowiązku, doświadczenia iak daleko postąpili w naukach tak Kandydaci odbywaiący pierwszy rok proby.

3. proby, iakoteż i ci, którzy po zakończonym nauk biegu w Szko-
:łach o Sześciu Klasach oświadczyli się z chęcią przyięcia Kandy-
:dacyi. Z ważności obowiązków Stanu Nauczycielskiego, które-
:go Zamiarem iest: tworzyć dobrych i oświeconych obywatelów
w Oyczyźnie, braliśmy miarę iaką mieć było potrzeba prze-
:zorność w wybieraniu Kandydatów, iaką trwożliwość w doś-
:wiadczaniu onych, iakie nakoniec upewnienie się w przyimo-
:waniu ich do tak publicznej w swoim czasie posługi. Odby-
:liśmy całe to Dzieło na dwóch Posiedzeniach 23. i 24. Paździer-
:nika złożonych. Na pierwszym Kandydatów pensyonowanych,
na drugiem, Kandydatów nie pensyonowanych, razem z ubie-
:gaiącemi się doświadczaliśmy. Kandydatów niepensyonowa-
:nych umieściliśmy w iedney Klassie z ubiegaiącemi się; ponie-
:waż przeszłoroczne onych przyięcie tyle im dało prawa do
pensyi, ile równą z innemi ubiegaiącemi się obiażą zdatności.
Z liczby Dziewięciu Kandydatów w pierwszym roku proby pensyo-
:nowanych Andrzey Smoliłowski naylepiey dogodził oczekiwaniu
Szkoły Głównej, bo zkażdey prawie Nauki takie odniosł po-
:żytki, iakie otwarty rozum z pilnością złączony obiecywać mo-
:że. Oprócz równey z innemi pensyi, to w nadgrodę odebrał,
iż pierwszym w porządku iest umieszczony. Brzeziwnie Michał
Grabski, mierny we wszystkim obarał pożytek, a dla tego nale-
:żało mu ubliżyć pensyi, i do submissyi nie przypuszczać; atoli
ponieważ wiek iego młody, zdrowie dobre, łatwość w tłumacze-
:niu się tego co umie, pilność od wielu zalecona, a nadewszystko
dobre obyczaie, nie omylną czynią nadzieię, że mierność tale-
:tów ustawiczną pracą nadgrodzi, i przysposobi się dobrze do wy-
:pełnienia obowiązków swego powołania; przypuściliśmy go do
pensyi i do złożenia powtorney submissyi. Inni wszyscy Kan-
:dydaci pensyonowani nie we wszystkich Naukach wprawdzie
ale w wielu zdatności swoiey dali dowody. Konstanty Zeni-
:szewicz

3.

3. szewią odbywszy w przeszłym roku examen, bardzo mało po swoiey zdatności obiecywał, przyczyna którą on naznaczał była dosyć pozorna: że wtenczas na lekcye publiczne przyszedł, kiedy iuż Kursa były rospoczęte, zdało się więc podówczas rzeczą sprawiedliwą, aby dawszy mu pensyą, do submissyi ieszcze go nieprzypuszczać. Teraz kiedy się oczywiście pokazało, iż mimo iego usilność i chęć do nauk, niemożna w nim było znaleść śladów zdatności do Nauczycielstwa potrzebney, osądziliśmy, iż musi ustąpić tego, co się należy obyczaiom złączonym z nauką. Oddalonym iest od pensyi i submissyi, a bardziey ieszcze do iakiegoś czasu zawieszony, zostawiwszy mu wolność odbywania powinności Kandydackich. Bydź może że wtym roku przez ustawiczną pracę przemoże tępość umysłu, wydobędzie talent i ułatwi przeszkody tamuiące postępek iego w naukach, a tym sposobem i pensyą na końcu roku odbierze, i do submissyi zostanie przypuszczonym. Kandydatów niepensyonowanych w roku przeszłym było pięciu: Modest Kobziński, Jozefat Wysiekierski, Franciszek Dziekanowicz, Szymon Maiewski, Eustachi Kichtanowicz, z których pierwszy i ostatni niestawili się na examen, innych zaś trzech na Kandydatow pensyonowanych przyieliśmy. Z ubiegaiących się do Stanu Akademickiego, osądziliśmy za godnych pensyi i złożenia pierwszey Submissyi: Wincentego Ostrowskiego, Macieia Zaiączkowskiego, Jacka Kuklińskiego. Na Kandydatów niepensyonowanych wybraliśmy z pomiędzy siedmiu trzech: Ignacego Jaślikowskiego, Jana Bartscha, Jana Like bez prawa do przyszłey pensyi, to bowiem prawo tylko równa z innemi w przyszłym roku ubiegaiącemi się zdatność nadać im może. W przyimowaniu na Kandydatów niepensymowanych pokazaliśmy się trudnemi i oszczędnemi, takim bowiem sposobem stopień ten słabym aż nadto dowcipom ubliżony, który do niczego w Stanie akademickim niedaie Prawa, i który bynaymniey skarbu nie kosztuie, będzie nabierał ceny i będzie znaczył pewien gatunek nadgrody za mierne ale lepsze nad innych talenta. Przyłącza się tu Tabella

Kandydatów.

Kandydatowo z Roku 1786go na rok 1787.

Kandydaci dawniejsi, którzy powtórną Submissyą złożyli.

1. Antoni Wolinski Exprofessor Wimichi.
2. Adam Kopijewski.
3. Marcin Klosowicz.
4. Wojciech Jarkowski.

Andrzey Wilinski wziąwszy iuż przez dwa roki pensyą kandydacką i złożywszy przed Szkołą Gtt. Submissyą, gdy w potrzebie był na Szkoły wzywany zapomniał uroczyście danego słowa, i niechciał przyjąć funkcyi Nauczycielskiey, a nawet na rozporządzenie Szkolnego roku i słuchanie lekcyi nie zjechał, dla tego nieznayduie się w rzędzie Kandydatów.

Kandydaci świeżo do drugiey Submissyi przypuszczeni z pensyą równą pierwszym.

5. Andrzey Smolikowski.
6. Michał Kostkowski.
7. Franciszek Rycharski.
8. Jan Orłowski. —
9. Marcin Smukrowicz.
10. Franciszek Waydner.
11. Tomasz Grochowski.
12. Woyciech Swidlicki.
13. Michał Grabski. —

Kandydaci pensyonowani na roku 1mym. proby.

14. Szymon Majewski.
15. Franciszek Dziekanowicz.
16. Joachat Wyziekierski
17. Wincenty Ostrowski.
18. Maciey Laiączkowski.
19. Józef Kulikinski.

Kandydaci nie pensyonowani:

Ignacy Jasikowski.
Jan Barski.
Jan Lisc.

Znayduie się więc przy Szkole Głównej Kandydatów pensyonowanych

wanych 19tu. niepenzyonowanych 3ch. podług Konkluzyi Szkoły Głowney Rū 1783. liczba Kandydatow wszystkich razem toiest tak z pensyą iako i bez pensyi niepowinna bydź większa nad 30. Późnieysza od tey Konkluzya 1784. Rū. warowała ażeby w tymże roku niebyło na pensyi więcey nad 18. Kandydatow. Ponieważ iuż potym nie więcey Szkoła Głowna niepostanowiła, więc na fundamencie tey Konkluzyi ostatniey Rū 1784. zapadłey nienależało się więcey przyimować na pensyą tylko 18tu. Powiększyliśmy iednak tę liczbę dla tego że JX. Ganyckii zapewnił, iż remanent z Summy na Kandydatow wyznaczoney wystarczyć może na utrzymanie 19.tego, iuż aktualnie będącego, i 20tego Konstantego Beniszewicza, ieżeli sobie w przeciągu roku na pensyą zasłuży. Z tey zaś liczby Osób płatnych powiększoney oczewisty wynikuie pożytek, kiedy Szkoła Głowna będzie miała zawsze na dorzeczu doszyć osób zdatnych do prac Nauczycielskich. Yte to są odnas wykonane obowiązki zktórych mamy honor zdawać Sprawę Szkole Głowney, prosząc aby Szkoła Głowna raczyła od Kandydatow wymienionych odebrać Submissyą i Imiona ich w Protokuł osobny zapisać. Przydać tu ieszcze można co się tyczy Submissyi, iż dwóch z Kandydatow niepensyonowanych to iest: Jan Barsch, i Jan Lihe, prosili aby mogli bydź przyięci za Kandydatów lubo odmienny maią cel od wszystkich innych, toiest: doskonalenie się w samey Nauce Lekarskiey, dla tego Submissya od nich przed Szkołą Głowną złożona powinna się od innych różnić iako niemaiąca zmierzać do obowiązkow Nauczycielskich.

J. Jaśkiewicz mp.
B. Ganycki mp.
A. Trzciński.
Felix Kadwański.
Józef Muszyński.
Józef Januszewicz.
Jan Kruszyński zdaiący sprawę.

Szkoła Głowna po przeczytaniu tego Raportu wybranych przez Examinatorow Kandydatow, i Uczniow do Stanu akademickiego ubiegaiących się, przyięła. Odebrawszy od prezentowanych Kandydatów Submissye Ustawami przepisane, wszystkich w osobny Protokuł za-

zpisać.

3. pisać zleciła. Ponieważ zaś między przyjętemi do Stanu Akademickiego: Jan Barstch i Jan Like szczególniey doskonalenie się w Naukach lekarskich sobie obrali, nie ubiegaiąc się o pensyą Kandydacką, przeto Szkoła Główna zostawuiąc ich przy chęci doskonalenia się w Naukach lekarskich, uwolniła ich w złożoney Submissyi od obowiązku uczenia lat Sześciu. —

— Co do czwartego. JX. Czochron złożył Szkole Główney Rezolucyą P. Kommissyi następuiącą. —

Działo się w Warszawie na Sessyi Ekonomiczney Kommissyi Edukacyi Narodowey dnia 27. Miesiąca Września Roku Tysiąc Siedmset Ośmdziesiąt Szóstego. —

Kommissya Edukacyi Narodowey przeznacza JX.a Czochrona w tym roku do układania Archivum Szkoły Główney Koronney w Krakowie, i pensyą dawniey onemuż Dwa tysiące Złotych wyznaczoną chce mieć z Funduszu na Szkołę Główną koronną destynowanego opłacaną, pewna będąc że użyty w tym sposobie obróci swoie staranie nie tylko na okazanie powinney aplikacyi do posług Akademii, ale też na przysposobienie się na ciągłą usilność i prace do dalszego użycia Kommissyi w tym widoku w jakim wysłany był za granicę i tam swoie Nauki odprawił.

Z Protokułu Ekonomicznego Kommissyi Edukacyi Narodowey wypisano i wydano. L. S.

Joachim Gintowt Dzieniałtowski Kommissyi Edukacyi: Sekretarz.

Ponieważ zaś Szkoła Główna stosownie do myśli JOścia Jmci Prymasa i Rezolucyi Wizyty zalecaiącey wybranie Osoby w Radę Szkoły Główney wchodzącey do bliższego dozoru i rządu Archivi wezwanego na to JPana Januszewicza przy Funkcyi Dozorcy Archivum swego utrzymuie i potwierdza; będzie przeto obowiązkiem tego: roboty i prace potrzebne w Archivum JX.u

Czochronowi

Czochronowi wyznaczać, ich pełnienia pilnować, Projekt względem ułożenia Archiwum podać, z doniesieniem Szkole Główney na wypadaiących Sessyach o gatunku i postępku takowych robot. JXdz. Prokurator z woli Szkoły Główney, obligowany iest Stancyą iedną w Kollegium Jagellońskim do wygodnego około Archivum pracowania dla JPana Januszewicza wyznaczyć i wyporządzić.

Co do piątego. Punkt ten na inszą Sessyą iest odłożony.

Co do szóstego. Czytana była ułożona do P. Rady Nieustaiącey Nota o lepszym opatrzeniu Bursy Chirurgiczney, którą Szkoła Główna postanowiła podać, tak iak następuie:

Nayiaśnieyszy Panie i Prześwietna Rado!

Ma ufność Szkoła Główna Koronna, że Jey chęć usłużenia Narodowi przez rozszerzenie Nauki lekarskiey i Cyrulickiey, tak iest tłumaczona od P. Rady, iak sobie zasługuie przedsięwzięcie ludzkości przychilne w oczach władzy Kraiowey gorliwey o pomnożenie tych istotnych dla obywatelów korzyści, które od zaprowadzonych pożytecznych w Kraiu umieiętności, i od Zgromadzenia wezwanego do ich szerzenia zawisły. Usiłuiąc zbliżyć skutek tak ważnego zamiaru, Szkoła Główna przy założeniu Bursy Cyrulickiey ofiarowała dla Uczniów z Miast przysłanych mieszkanie wolne, przyłączyła fundusz na iego utrzymanie, wyznaczyła z własnych swoich dochodów pensyą dla Prefekta Bursy, obowiązała Collegium Fizyczne do szczegulnego dozoru uczących się Chirurgów w lekcyach publicznych i examinach, opatrzyła istotniey potrzebne dla nich Książki, w nadziei że te ofiary tym sercem będą od Narodu przyięte z jakim są dobru powszechnemu poświęcone. Gdy atoli mimo tyle starań doświadczenie samo odkryło ieszcze zawady spóźnić mogące pożądane tego ustanowienia korzyści, należy do obowiązku Szkoły Główney przeiętey Uszanowaniem tak pożyteczney Ustawy przełożyć wyciągnione z doświadczenia następuiące uwagi: Pierwsze ułożenia tego zamysłu lubo od Osób Szkoły Główney uproiektowane, bez niey iednak czynione, niemaią ieszcze tey gruntowności która zapewnić może, stałość i pewność przedsięwzięcia. Zbyt mało.

mało oszacowano potrzeby Konieczne Uczniów; należało przewidzieć, że Ci dla łatwieyszego z stósownemi do powołania Naukami oswo:
:ienia, muszą bydź w Mieście, gdzie żywność i pierwsze potrzeby odzienia są droższe. Nieprzełożono Miastom i Miasteczkom, że przyspieszanie pożytków z wysyłanych od nich Uczniów zawisło naywięcey od Stopnia zdatności, w którey przychodzą po Naukę Cyrulicką lub lekarską; że Ci którzy muszą od początkowych Klass zaczynać, kilka lat strawią, nim będą w stanie korzysta:
:nia z nauki lekarskiey, i późniey daleko mogą bydź wygodni łożącym na nich Miastom, kiedy Uczniowie przysyłani z IV. przynaymniey Klassy mogliby prosto lekcye Cyrulickie i lekar:
:skie rospocząć, i tych praktycznego stosunku uczyć się w Szpi:
:talach. I chociaż Szkoła Główna nieodmawia przyiąć takich nawet Uczniów, w których początkowe dopiero usposobienie do powołania przez lat kilka poprzedzić istotną korzyść musi, ma sobie iednak za powinność ostrzedz P. Radę: że gdyby Miasta i Miasteczka przynaymniey z IV. Klassy wysyłały Uczniów z umieiętnością ięzyka Polskiego i łacińskiego, prędze by widziały do:
:godzenie potrzebom cierpiącey ludzkości, i chęci szczyre Szkoły Główney w tey usłudze publiczney prędzeyby uskutecznione były. Doświadczenie w przeszłym roku uczynione iest tey prawdy do:
:wodem, gdy ze stu kilkudziesiąt Uczniów ledwo 30. znalazło się po odprawionym examinie mogących z pożytkiem słuchać lekcyi lekarskich; wszyscy zaś inni musieli zaczynać od pierwszych Klass Szkolnych, i tam dopiero poprzedniczą, a z ich przezna:
:czeniem nierozdzielną, rospoczynać Naukę. Ma przyczyny oba:
:wiać się Szkoła Główna, aby Ci którzy maią ieszcze taiemne powody do przeciwnego tłumaczenia naylepszych Iey chęci nie:
korzystali z opóźnienia skutków w teymierze, i błędu wyboru Uczniów w Miasteczkach nieprzypisywali zaniedbaniu pilności i dozoru Szkoły Główney. Co się zaś tycze nieuchronnego na

kładu.

:kładu Miast na wyszłamych Uczniów, ma honor i w tym przełożyć
Szłota Złowna:

1mo. Że wyrażona w Uniwersale kwota co wczney pensyi na każ:
:dego Ucznia 240. Złotych nie iest i bydź niemoże wystarczaiąca
iak się to z samey praktyki okazuie. Uniwersał opiewa co po:
:winna Bursa Cyrulicka dostarczać Uczniom; iakoto: żywienie
opał, światło, pranie, atrament, papier, nayspotrzebnieysze Xiążki
i instrumenta, do czego przydawszy Czeladź domową, wygodę cho:
:rych, utrzymanie Rządcow i Dozorców, oraz Repetytorow potrze:
:bnych; przytym sprawianie, reperacyą Naczyń kuchennych, stoło:
:wych i innych w gospodarstwie domowym nieuchronnych, iakże
wystarczyć ztąd szczupłey pensyi, natyle rozmaitych potrzeb w:
ciągu całego roku trwaiących? Wszakże ieden artykuł odzienia
i bielizny iak nayoszczędniey rachuiąc, kosztuie 70. naymniey
złotych. Zkąd nieuchronna wypada potrzeba podwyższenia ro:
:cznej pensyi na Ucznia, 60. przynaymniey złotemi.

2do. Zbyt także daleką od rządu domowego Bursy Cyrulickiey,
zbyt trudną co do exekucyi iest droga, odbieranie przypadaiących
od Miast pensyi przez kollektorye w szłotach Wydziałowych. Nim
Raport od nich o kwocie złożonych tamże pieniędzy nadeydzie,
nim onych przestanie do Kassowa nastąpi, nim Szłota Złowna
doniesie P. Departamentowi Policyi, o niedoborze, lub spóźnieniu
odmiast płacy, nim P. Rada Nieustaiąca wyda exekucyą, nim
przez exekucyą uiszczenie w zapłaceniu nastąpi, to wszystko i:
tym podobne, iakże wielu ciężkim podpada zawsze zatrudnieniom,
szkodom, niebezpieczeństwom i zawadom? W takowym rzeczy
ułożeniu niepodobna, tey naypierwszey w oszczędności reguły trzy:
:mać się, aby wszystko skupowali wcześnie, i kiedy naytaniey,
aby razem i ogułem opatrywali się w rzeczy i prowianty po:
:trzebne: w przypadku zaś spóźnienia lub niedoboru pieniędzy,
o czemże, i skąd zastępować expens domową raz wraz idącą i
zwłoki naymnieysze nieścierpiącą, co do potrzeb istotnych? Kto:
:re to wszystkie ciężkości, iako i doznane już poniekąd przypadki
usprawiedliwiaią prozbę Szłoty Złowney Koronney, aby innym
obmyślonym

obmyślonym od P. Rady sposobem wypadaiąca co rocznie na Uczniów należytość prosto do Krakowa, i anticipative ryczałtem na rok każdy do Burzy Chirurgiczney, bydź mogła zawsze opłacana. Ten zaś sposób zdaie się nayprzyzwoitszy, żeby P. Departament Policyi maiący moc nakazania Miastom, i będący w Warszawie, gdzie ze wszystkich Województw i Powiatów ustawiczne zdarzaią się łatwości przesłania pieniędzy, kazał te przed świętym Janem bez wszelkiey zwłoki do Swoiey Kassy składać, i w całości do Kassy Szkoły Główney przez naypewnieysze ręce assygnować. To ostrzeżenie z głębokim uszanowaniem czyniąc Szkoła Główna P. Radzie, ma nadzieię: że znaydzie w przykładney do uszczęśliwienia Kraiu przychilności ułatwienie przeszkód, któreby mogły naylepsze iey chęci nieskutecznemi uczynić. —

F. Oraczewski. K. E. N. R. S. E. K.

Posiedzenie Vte.

złożone dnia 12go Listopada. —

Do słuchania Raportów Wizytatorów Generalnych Szkół Narodowych, lub do wyznaczenia Delegacyi, któraby po przeczytaniu Raportów zdała sprawę przed Szkołą Główną. —

1. Szkoła Główna zgromadzona w Osobach: JW. Oraczewskiego Rektora, Jchmć Xży i Jchmość Panów, Jozefa Szabla, Krzysztofa Idatte, Andrzeja Badurskiego, Stanisława Minockiego, Jozefa Bogucickiego, Bonifacego Garyckiego, Franciszka Kolendowicza, Antoniego Popławskiego, Felixa Radwańskiego, Jacka Przybylskiego, Waleryana Bogdanowicza, Jozefa Muszyńskiego, Jozefa Januszewicza, Franciszka Scheidta, i Sekretarza.

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością Obrady, zgodziła się Szkoła Główna na wyznaczenie z Rady swoiey.

iey Osób, któreby odebrawszy Raporta od Wizytatorów Generalnych Szkół Narodowych, ułożyły z nich punkta, tak do Raportu P. Kommissyi wchodzić maiące, iako też do decyzyi Szkoły Główney należące, i zbiór takowych Artykułów na następuiącey Sessyi do rostrząśnienia i potwierdzenia Szkole Główney podały. Do tey roboty wezwani są oprócz JXXży Garyckiego i Bogdanowicza Wizytatorów Generalnych, JX. Szabel, JP. Radwański i Sekretarz Szkoły Główney. —

F. Oraczewski KEN
Sz. GKR

Posiedzenie VIte. —

złożone dnia 18go Listopada. —

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzód. Do wysłuchania Proiektu JP. Januszewicza, o ułożeniu Archivum, i robotach w nim przedsięwziąć się maiących; i uchwalenia, względem przyięcia i potwierdzenia tego Proiektu.

Powtóre. Do obrania Seniora Bursy Stranigielskiey.

Potrzecie. Do przeczytania punktów maiących bydź przepisanych Zgromadzeniu Drukarzy, Jurysdykcyi akademickiey podległych, i uwag nad ich przywilejami. —

Szkoła Główna Zgromadzona w Osobach JWo Oraczewskiego Rektora, JchmęXX. i JchmęPP. Jozefa Szabla, Jana Jaśkiewicza, Stanisława Minockiego, Krzysztofa Sdatte, Bonifacego Garyckiego, Wincentego Smaczninskiego, Jozefa Bogucickiego, Franciszka Kolendowicza, Felixa Radwańskiego, Waleryana Bogdanowicza, Antoniego Popławskiego, Wincentego Schastera, Andrzeja Trzcińskiego, Jacka Przybylskiego, Jozefa Muszyńskiego, Jozefa Januszewicza, Franciszka Scheidta, Kantego Kruzińskiego, i Sekretarza.

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością obrady, następuiące rzeczy czytała i uchwaliła. —

Co do pierwszego. JP. Januszewicz Rządca Archivum Szkoły Główney podał i czytał do układu tegoż Archivum następuiący Proiekt:

Projekt.

Proiekt względem układu Archivum Szkoły Główney Koronney.

Kiedy Szkoła Gł: przez swą Konkluzyą na Posiedzeniu 28. Października zapadłą, na Urzędzie Dozorcy Archivi potwierdzić mnie raczyła, włożyła oraz na mnie obowiązek przygotowania Proiektu, maiącego służyć do układu Papierów w tymże Archivum znayduiących się. Podziękowawszy Naprzód Szkole Gł. za tę ufność, którą we mnie położyć raczyła powierzaiąc straży i dozorowi moiemu Zbiór swych Praw, swobód, wolności i maiątku swoiego, i zapewniwszy Ią oraz z mey strony, o tey wierności i usilności, którey ten urząd po mnie wymaga, włożonego na przeszłym Posiedzeniu w przygotowanym Proiekcie dopełniam obowiązku.

Papiery Szkoły Gł. z rozkazu przeszłey Wizyty na następuiące dzisiay podzielone są materye, to iest: Privilegia Regia, Bullas Summor. Pontificum, Consensus Regios, Gratias Episcoporum, Gratias variarum Familiarum, et Personarum Academicarum, in Documenta Universitatis, Collegiorum, Facultatum, Collegiatarum, Beneficiorum, Colonianum, Contubernionum, Borcanarum, Typographianum, et Oratorii. Podział ten Papierów acz do dawnieyszego urządzenia akademii stosowny, a do nakazaney w Roku przeszłym rewizyi koniecznie potrzebny, w przyszłym układzie Archivum zachowany bydź niemoże, już to dla zaszłey Akademii Reformy, iuż dla ustanowioney generalney teyże Akademii Kassy, trzeba zatym stosowny do teyże Reformy w układzie onego zachować porządek, a ten zdaie się bydź: dzieląc wszystkie Papiery na iedynaście następuiących Klass, umieszczaiąc w pierwszey: Przywileie Królewskie, w drugiey: Bulle Papieskie, w trzeciey: łaski Biskupów, w czwartey: Dokumenta do Dóbr należące, w piątey: do Beneficyów, w szóstey: do Summ, w siódmey: do różnych Domów Akademickich, w ósmey: Dokumenta Jurysdykcyi Rektorskiey tyczące się, w dziewiątey: Korrespondencye z Akademiami Zagranicznemi, i Listy Concilionum, w dziesiątey: różne Księgi: jakie są Akta Rektorskie, Konkluzye Universitatis,

Collegiorum

Collegiorum, Facultatum, Metrykii, i t d. w Jedynastey na lonicei: Księgi Rachunkow Prokuratorskich. W Klassie Przywileiow, te tylko mieścić się powinny Przywileie, ktore w sobie zawieraią Prawa, swobody i wolnosci Akademii. Co się tycze Przywileiow, przez ktorie Krolowie albo nadali iakowe Akademii Dobra, albo zapisali Summy, albo pozwolili używania Propinacyi, wybierania Mostowego, albo nakoniec ustąpili Jus Patronatus do niektorych Beneficyow, te mowię Przywileie przy Dokumentach do tych Dobr, Summ, albo Beneficyow, należących, umieszczone bydź powinny; toż samo ma się rozumieć o Bullach Papierskich. ani wiem potrzeby umieszczania wszelkiey Klassie Consensus Regios: te albowiem pozwolenia wydawane bywały, albo na nadanie jakowey wsi, albo zapisanie Summy, albo na lonicu na przeniesienie oneyże z danego mieysca na drugie. a zatym przy Dokumentach tego gatunku Dobr, lub Summ tyczących się znaydywać się powinny. Dokumenta Beneficiorum, można podzielić na Dokumenta Beneficiorum Juris Activi et passivi, razem i na Dokumenta Beneficiorum juris passivi tylko. Rownie i Dokumenta Summ tyczące się na dwie podzielone bydź powinny części; to iest: na Dokumenta Summ na użytek Akademii zapisanych, i na Dokumenta Summ, rządzeniu tylko i dozorowi Akademii poddanych; iakiemi są wszystkie Summy na Bursie i Bonharmy zapisane.

Ponieważ Szkoła Gtt. utraciła swoie Dochody, w Dobrach, Summach, Beneficyach, w kordonie leżących, a Papiery takowych tyczące się Dochodow w Archivum tey znaydują się, oddzielić przeto takowe Dokumenta, i w osobney umieszczi należy Klassie. Tesz myśli moie względem przyszłego układu Archivum, ten atoli: wyiąwszy Przywileie i Bulle Papierskie: dopoty nastąpić niemogą, dopoki Summaryusze zkompletowane niebędą; i robota w Archivum od kompletowania Summaryuszow rozpocząć się nie może.

Po ustanowionym Archivum nowa znowu dla pracuiących wtymże otworzy się robota, to iest: spisywanie nowych Summaryuszow. Bo lubo Summaryusze ś.p. X. Bularniego są pracowite, atoli nie tak dostatecznie opisane, aby się można z samego Summaryuszu o interesie dokładnie oświecić, a ten iest cel iedyny spisywania Summaryuszow.

Izby przeznaczone na układ Papierow maią sklepienia mogą bydź wygodne, bytyby tylko potrzebne drzwi i okiennice żelazne, na mysz-

ice

mieysce podłogi, posacka z cegieł, ażeby tym sposobem zapobiedź można przypadkom Ognia trafić się mogącym. W Szafach też zamykanych na wysokich wspieraiących się postumentach złożone papiery, ocalone bydź mogą od wilgoci, kurzu i myszy. I lubo jakom iuż wyżey namienił, robota nie od układu papierów, ale od kompletowania Summaryuszów rozpocząć się ma, sporządzenie atoli nieodwłoczne Szaf zdaiemi się bydź potrzebne, a to ażeby dźwignąć od tylu lat na Ziemi leżące Papiery. Co się tycze wyznaczenia czasu do robot w Archivum, cztery godziny na dzień w dni Poniedziałkowe, Srzodowe i piątkowe, z obowiązkiem dania Szkole Gł. co kwartał Raportu, o gatunku i postępku robot zdaią mi się bydź wystarczaiące. Jozef Januszewicz. V. Prfr. i A. Dozorca. —

Który Proiekt Szkoła Główna co do wszystkich Punktów w nim zawartych przyięła, przydaiąc ieszcze, ażeby Przywileie oryginalne, Prawa i swobody Szkoły Główney w sobie zawieraiące, były od innych Papierów oddzielone, i w Skarbcu Szkoły Główney, w umyślnie na to zrobioney blaszaney skrzyni złożone. Zakazuie przytym Szkoła Główna, prawiącym około Archivum ze światłem wchodzić do niego. Te zaś obowiązki, i inne w Raporcie JP. Januszewicza umieszczone, chce Szkoła Główna mieć w exekucyi zachowane. —

Co do drugiego. Na Seniora Bursy Stranigielskiey obrany iest iednomyślnością JP. Jozef Skorupski, Professor II. klassy w Szkołach Krakowskich. Współubiegaiącemu się zaś o tąż Bursę JP. Antoniemu Wolinskiemu Ex Professorowi Winnickiemu, dla doskonalenia się w naukach do Krakowa przybyłemu, do pensyi roczney Kandydackiey przydaie Szkoła Główna Złtch Polskich Dwieście, z funduszu Kandydatów. A Xdzu Batorowiczowi ustąpić z Bursy na dniu 1. przyszłego Mca zaleca. —

Co do trzeciego. — JXX. Bogucicki, Popławski i Muszyński wezwani są do examinowania proiektu na nowy dla Drukarzy Przywiley, i do roztrząśnienia uwag nad dawnemi tychże Drukarzy Przywileiami, o czym na wypadaiącey Sessyi winni będą uczynić Raport. —

Felix Oraczewski KEN
Sz. Gł. K. R.

Posiedzenie VIIme.

złożone dnia 28. Listopada.

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Nayprzód. Do wysłuchania i przyięcia Raportu do P. Kommissyi o Wizytach Generalnych Szkół Krajowych, który Sekretarz Szkoły Gł. Imieniem Jey ułożył i zebrał z Rapportów Wizytatorskich, za zdaniem Osób z Rady Szkoły Głównej do tego delegowanych.

Powtore. Do stanowienia w niektórych interessach Szkół kraiowych które od decyzyi Szkoły Głównej zależą, iakoto: oświadczenie satysfakcyi dla Osób lub Zgromadzeń szczegulniey przez Wizytatorów zaleconych, napomnienie opuszczaiących się, wprowadzenie stosownego do Ustaw porządku, udzielenie Stopni Doktorskich, i t. d.

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach JMWo Cravzewskiego Rektora Jchmęzk. i Jchmęzk. Józefa Szabla, Jana Jaśkiewicza, Andrzeia Badurskiego, Stanisława Minockiego, Bonifacego Garyckiego, Franciszka Kolendowicza, Krzysztofa Datte, Klimentego Smaczniańskiego, Antoniego Popławskiego, Józefa Bogucickiego, Felixa Radwańskiego, Walerya na Bogdanowicza, Józefa Muszyńskiego, Józefa Januszewicza Jacka Przybylskiego, Franciszka Scheidta, Kantego Kruszińskiego i Sekretarza.

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością Obrady następuiące rzeczy czytała i uchwaliła.

Co do pierwszego. Delegowani od Szkoły Głowney na Posiedzeniu 12go. Listopada wysłuchawszy i roztrząsnąwszy Rapporta Wizytatorów Generalnych, podali Artykuły i uwagi Sekretarzowi Szkoły Gł. do ułożenia następuiącego Rapportu do P. Kommissyi, który na Radzie był czytany i przyięty. „

1. „ Rapport do Prześw. Kommissyi Edukacyinej o Wizycie Szkół Narodowych w koronie od Szkoły Głowney. 1786go.

Jmć X. Garycki do Szkół Krakowskich, Lubelskich, Sandomirskich, Krzemienieckich, Kamienieckich, Łuckich, Olyckich Włodzimierskich, Barskich, Szarogrodzkich, Ostrogskich, Winnickich, Zytomirskich, Humańskich.

Humańskich, Kaniowskich, Owruckich, Lubarskich, Chełmskich, Miedzyrzyckich; Jmć X. Bogdanowicz do Szkół Pinczowskich, Kieleckich, Poznańskich, Kaliskich, Wschowskich, Trzemeszyńskich, Toruńskich, Warszawskich, Rawskich, Łęczyckich, Płockich, Pułtuskich, Wągrowskich, Radomskich, Piotrkowskich, Łowickich, Wieluńskich, Rydzyńskich, Łomżyńskich, Szczucińskich, Drohickich, Łukowskich i Gurskich, od Szkoły Główney wysłani Wizytatorowie, wszystkie Szkoły w Jnstrukcyi sobie wyznaczone, przed wakacyami zwiedzili. Rezolucye P. Kommissyi, i zlecenia Szkoły Główney przez nich do Szkół posłane ogłosili i wierne ich zalecili wykonanie. Uczniów każdey Klassy w każdych Szkołach doświadczali, i których pilnością obyczaiami, i postępkiem z nauk znaleźli celuiących, zabrawszy ieszcze świadectwa od Nauczycielów i Rządców o ich przykładaniu się i usilności wciągu całorocznego Nauk biegu, tych do daru J.o K. Mości w rozdawaniu Medallów przypuszczali, stosownie do myśli P. Kommissyi, wtym Artykule Wizytatorom podanych. Wchodzili nadto Wizytatorowie w poznanie zdatności, pilności i obyczajów tak Nauczycielów iak Rządców, każdego Zgromadzenia, ażeby postępek Instrukcyi, iey przeszkody i pomocy w każdych wszczegulności Szkołach poznawszy oświecić mogli Znieruchność Edukacyi w Rapportach swoich o śrzodkach które ieszcze do obmyślenia zostaią w całym Dziele edukacyi Krajowey. W ciągu Miesiąca Listopada zdawszy Sprawę przed Szkołą Główną o obowiązkach do urzędu Wizytatorskiego przywiązanych, z Rapportów tych następuiące wypadły dostrzeżenia i uwagi:

Instrukcya w Szkołach Akademickich.

2. Zeznali Wizytatorowie iż we wszystkich Szkołach Akademickich znaleźli wiernie wykonane Przepisy P. Kommissyi względem Nauk. Nauczyciele w większey liczbie Szkół pilni, ale w niektórych Szkołach do Nauk przepisanych nie zdatni. Szkoły Kra-

kowskie

Kowskie, Lubelskie, Winnickie, celowały przez pilność, dobre obyczaie i zdatność Nauczycielów we wszystkich naukach. Zalecitysię Szkoły Poznańskie co do łaciny i Matematyki; Warszawskie, co do Matematyki, Fizyki i Wymowy; Kaliskie co do Matematyki Fizyki i Wymowy; Łęczyckie, Płockie, Krzemienieckie, co do łaciny Wymowy, Matematyki i Prawa; Kamienieckie co do Fizyki, Prawa i wymowy. Znaleźli zaś Wizytatorowie niedokładnie dawaną Fizykę w Szkołach Płockich, Łęczyckich, i Krzemienieckich; Prawo w Szkołach Warszawskich, i Żytomirskich: Matematykę w Szkołach Kamienieckich; 1. klaszę, prawo i wymowę w Szkołach Łuckich. Szkoły Sandomirskie we wszystkich prawie Naukach mają Nauczycielów niezdatnych. w nich Matematyka, tylko lubo ieszcze niedokładnie, lepiey atoli dawana bywa, niż wszystkie inne. W Szkołach Toruńskich znalazł Wizytator Nauczycielów Fizyki i Wymowy do dawania Nauk tych wcale niezdatnych, czego przyczyną był Pro-Rektor Szkół tych, że porządek Nauczycielów od Szkoły Głowney przepisany przewrócił: zleciwszy Profesorowi wyznaczonemu na Wymowę uczyć Matematyki którey nieumiał, a Profesorowi 1. klaszy powierzywszy Wymowę i Prawo, do których ani był zdatny, ani przysposobiony, wzręcz przeciwko rozporządzeniu Szkoły Głowney. W Szkołach Akademickich Warszawskich, prócz niedokładnie dawanego Prawa dostrzegł ieszcze Wizytator nawet na popisach publicznych, bardzo wiele nieużywanych z Alwaru wyrazów od Nauczyciela 1. klaszy. co pokazuie iż Przepisy P. Komissyi względem Gramatyki przez Nauczyciela tey klaszy i Dyrektorów, nieszą zcałą wykonywane wiernością. Chcąc zaradzić niedokładności wielu Nauk po Szkołach Akademickich potrzebaby opatrzyć ie w Nauczycielów zdatnych przy Szkole Głowney edukowanych. Ponieważ zaś między niezdatnemi Nauczycielami znayduią się Akademicy z Krakowa wysłani, przed dokończeniem Nauk swoich w Szkole Głó. których Szkoła Głowna przymuszoną była użyć objąwszy rządy Szkół Kraiowych wprzód niż można było dostarczaiącą liczbę Kandydatów zdatnych wystawić, potrafi

więc

więc Szkoła Główna co do takowych Osób zaradzić potrzebie Szkół wysyłaiąc świeżo wyedukowanych, po skończonym Nauk kursie Kandydatów, á nie douczonych wracaiąc na powrót do Krakowa, dla kończenia edukacyi swoiey i doskonalenia się w dawniey rospoczętych Naukach; jako to już w tym roku Szkoła Główna zaczęła wykonywać. Że zaś ieszcze między Nauczycielami niezdatnemi znayduią się albo niektórzy Pojezuici, albo Osoby obce od Rektorów i Pro-Rektorów zażyte, których Wizyty Szkoły Główney w pracy Nauczycielstwa zastały, zachodzi trudność dla Szkoły Głł. w rozrządzeniu takowych Osób, któreby i niekrzywdziło ich pracy, i dogodziło potrzebie Szkół wyciągaiących Nauczycielów zdatnych. Zdaie się Szkole Głł. iż opatrzywszy takowe Osoby pensyą wysłużonych, niektóre do sprawowania urzędów Karnodzieyskich wezwawszy, można będzie na ich mieysce zdatnych Kandydatów użyć, przez co zaprowadziwszy dobrze przysposobionych do wszystkich Szkół Nauczycielów, Ustawy P. Kommissyi wierniey wykonywane, a korzyści uczących się będą mogły bydź znacznie pomnożone.

3. Przeniesienie Szkół Toruńskich.

Był podawany P. Kommissyi Projekt przeniesienia Szkół z Torunia do Radziejowa, Wizytator doniosł w Raporcie swoim, że Radziejów, iest Miastem w mieszkania wygodne nieopatrzonym, niezdrowym dla położenia w mieyscu błotnistym. W nim Szkoły i Kościoł od mieszkania Zgromadzenia bardzo odległe. Szkoły nowo wystawione, bardziey do Szopy iak do mieszkania podobne źle opatrzone. Miasto oprócz tego doświadcza trudności dostania wszelkich do życia potrzeb, a zatym do założenia w nim Szkół iedno znayniewygodnieyszych. Zdaie się Wizytatorowi, aby raczey Szkoły w Toruniu trzymać, odmieniwszy całe przy tych Szkołach Zgromadzenie, nawet przez wzgląd na wsparcie upadaiącego Miasta.

4. Zalecenie i zaskarżenie Osób Zgromadzeń Akademickich.

JmćX. Przyłuski Rektor Wydziału Wielkopolskiego, JmćX. Pęczkowski Pro Rektor Szkół Płockich, JX. Marciszowski Pro Rektor Szkół Krakowskich.

Krakowskich, JX. Gorczyczewski Pro-Rektor Szkół Kaliskich, JX. Brzośniowski Pro-Rektor Szkół Łuckich, JX. Jabłoński Prefekt Szkoł Winnickich przez wierne, pilne i gorliwe urzędów swoich sprawowanie, zasłużyli sobie na szczegulne Wizytatorów zalecenie, których Szkoła Gtt. względom P. Kommissyi ma honor polecić. Wystawia Wizytator Zgromadzenie Szkół Kaliskich za nayprzykładnieyszy wzór zgody, przyiaźni między Osobami, i wierności w wykonywaniu wszystkich Ustaw. JP. Witwicki Professor Fizyki w Szkołach Winnickich, lubo żadnego prawie do Nauki swoiey w instrumenta niema opatrzenia pokazał się w tym wartym zalety przed P. Kommissyą, że Uczniów Klassy swoiey wszystkich w znacznym i ledwo nierównym postępku wystawił i przygotował, niezostawiwszy żadnego opuszczonego i niekorzystaiącego.

JmX. Wrzeszcz Pro-Rektor Szkół Kamienieckich oskarżony przed P. Kommissyą, z zarzutów sobie poczynionych przed Wizytatorem Generalnym teraz zupełnie się usprawiedliwił; i Wizytator zeznał iż obowiązki sobie powierzone JmćX. Wrzeszcz dobrze wykonywa, ani co do obyczaiów nic w nim nagannego Wizyta teraźnieysza nieznalazła.

JmćX. Goyski ProRektor Szkół Toruńskich od wszystkich prawie Wizytatorów, okłutliwe, przykre i nieszczyre ze Zgromadzeniem obchodzenie się oskarżany, po tylokrotnym napomnieniu niemoże dotychczas odwyknąć od postępków ustawicznie to Zgromadzenie kłucących. W Roku zeszłym po wyieździe Wizytatora Gnalnego dopuścił się samowładnie dwóch Nauczycielów od Szkół oddalić, którzy potym przez Konkluzyą Szkoły Gtt. na mieysca wróceni, niebyli do tych Klass od niego użyci, do których ich Szkoła Gtt. wyznaczyła. tak dalece że JmX. Goyski przez nieposłuszeństwo stał się przyczyną zawodu, który ponieśli Uczniowie Szkół Toruńskich, w słuchaniu lekcyi tłumaczonych, przez Nauczycielów w cale ich nierozumieiących. Zeznanie Wizytatora teraźnieyszego zgadza się ze zdaniem poprzedzaiących Wizyt, iż JX. Goyski iest cale niesposobny do piastowania powierzonego mu urzędu, i że niepodobna będzie kilkoletniey niezgody tego Zgromadzenia uspokoić, póki Przełożony od Urzędu swego oddalony niebędzie. Gdy więc czas ProRektoryi 4ro-

letni

:letni JmciX.u Goyskiemu upłynął, uznaie Szkoła Gł. za rzecz ważną aby od przyszłego roku Szkolnego Funkcya ta była Mu odjęta.
JmciX. Giecy Professor II. Klassy w Poznaniu, od wszystkich Wizy:tatorów i Rządców oskarżony, pokazał także dane sobie kilko:krotne napomnienie nieskuteczne, lekcye swoie czasami opuszcza, w Szkole bawi się czytaniem Książki jakiey, a Uczniom między sobą lekcye Korrepetować każe. W Zgromadzeniu nieprzyiazny i Wspoł Nauczycielów swemi obmowami krzywdzący, w materyach nawet Religii częstokroć się nieuważnie wymawia, przez co i na siebie i na Stan Akademicki nienawiść obywatelów ściąga. Zgoła gdy ten Nauczyciel mało już pokaznie przywiązania do pracy i Sta:nu, a do przyięcia poprawy wcale już stał się przez swóy nałóg niesposobny, pożyteczniey byłoby żeby P. Kommissya wyznaczywszy Mu pensyą Wysłużonego, chciała go od obowiązków Nauczyciel:skich uwolnić.
JmciX. Kwiatkowski Prefekt Szkół Lubelskich oskarżony iest iż spokoyność Zgromadzenia tego, zawsze dotąd cichego zaczyna burzyć i mieszać.

Mieszkania Zgromadzeń.

5. Ponieważ w Kaliszu Szkoły przeniesione są do Kollegium, a dawny Budynek Szkół znacznie się ruynuie i pustoszy, ponawia Szko:ła Główna dawnieyszy Rektora Wydziałowego Projekt, ażeby Szko:ły dawne mogłybydź przez licytacyą sprzedane. Spodziewa się te:raźnieyszy Pro-Rektor Kaliski iż po ogłoszeniu licytacyi będzie można znaleść kupca na uskutecznienie tego Proiektu; oprócz tego podaie ieszcze ProRektor Szkół Kaliskich Projekt: aby ten Bu:dynek mógłbydź obrócony na Szpital Woiewodzki, na którego wy:reperowanie i utrzymywanie za przyłożeniem się Wodztwa i Znierz:chności Duchowney wystarczyć by mogły Fundusze różnych Szpi:talów tak w samym mieście jako w Okolicach będących.
6. W Kościele Akademickim oddanym Kollegiacie Kaliskiey znayduią się sprzęty i srebra Kościelne, których dotąd P. Kommissya nie:rozrządziła, a Zgromadzenie utrzymywać musi Zakrystyana dla strzeżenia tych Sprzętów, na którego domaga się w tym roku

wyznaczoney.

wyznaczonej pensyi. Zdaie się Szkole Głównej iżby było rzeczą pożyteczną pozostałe srebra Kościelne sprzedać, a dochód ich obrocić na opatrzenie Szkół Kaliskich, a gdyby można i innych tego Województwa, nieuchronnie potrzebnemi do Nauk fizycznych i Matematycznych machinami i Książkami nowemi, których ledwo nie wszystkie Zgromadzenia do Nauk dzisieyszych potrzebuią. Sprowadzana była woda do Kollegium przez rury o ½ mili od Miasta, te rury znacznie się nadrugnowały, których reperacya teraźnieysza wyciągaiąc kosztów, gdyby nawet była dokończona, utrzymywanie każdego roku w dobrym stanie takowych rur, potrzebowałoby expensy rocznej do Złtch 250. radzi Pro-Rektor Szkół Kaliskich iżby było pożyteczniey zaniechać takowego wody sprowadzania, a nato mieysce utrzymywać na Dziedzińcu Kollegium Studnią, w czym potrzeba wyraźnego P. Kommissyi do tego Artykułu zlecenia.

7. Przy Szkołach Leczyckich. Mury na kościoł zaczęte, na Staynią obrócone znacznie się rugnuią, sądzi Wizytator za rzecz potrzebną, ażeby P. Kommissya Gmach ten albo kazała rozebrać, albo na skład Tabaki sprzedać.

8. w Lublinie. Zastał Wizytator Dom i Sale Szkolne od XX. Trynitarzów wystawione, nie dokończony, zdaie zaś to mieszkanie gdyby nawet skończone będzie, dla Zgromadzenia bardzo niewygodne.

9. w Lucku. Potrzebuie Zgromadzenie wystawienia Izby Oeladniey przemawiaiąc nato iedną z Sal Szkolnych zbytnią podług abrysu i projektu Szkole Gtt. przystanego, rachuiąc całą expens na tę reperacyą do Złtch 460. Co Szkoła Gtt. przy układaniu Sartorum Tectorum, w tym roku uskutecznić zaleci. Kapituła Lucka należąca aby Biblioteka 2tysiące Ksiąg zawieraiąca z Kollegium do teraźnieyszego Zgromadzenia mieszkania była przeniesiona. na pomieszczenie tylu Książek, mieysca w teraźnieyszym mieszkaniu niemasz.

10. w Krzemieńcu. Kassa Skarbu Rzpltey umieszczona na drugim piątrze, przyprawia o znaczną ruinę całe Kollegium, i wielką Szkołom i Zgromadzeniu czyni przeszkodę. Wizytator uznał iż taż Kassa mogłaby bydź wygodnie na samym dole pomieszczona

:czona przez co by się oddaliły przeszkody, od officyalistów Skar:
:bowych, na które się Zgromadzenie już od lat kilku żali. Wi:
:zytator podaie Projekt aby Kommissya Rzeczttey Skarbu koron:
:nego wyznaczyła officyalistów Skarbowych, którzyby z wyzna:
:czonemi z Zgromadzenia Krzemienieckiego osobami upatrzyli
i wybrali mieysce wygodne i bezpieczne na dole przy aptece do
umieszczenia Kassy i przeniesienia iey z drugiego piętra. —

11. w Kamieńcu. Gmachy Akademickie zamykaiące Kościoł, Kon:
:wikt, Kollegium i Szkoły iak nayrychleyszego wymagaią za:
:radzenia, ponieważ w tym Mieście Departament Woyskowy
murnie koszary, w których tylko połowa Garnizonu będzie mo:
:gła bydź umieszczona, zdaie się Wizytatorowi za rzecz bardzo
pożyteczną, ażeby P. Kommissya weszła w umowę z Departa:
:mentem Woyskowym ofiaruiąc mu Kościoł, Konwikt, i Kollegium
Kamienieckie, w którym by Kazernie bardzo wygodne dla drugiey
połowy Garnizonu Kamienieckiego mogły bydź założone. Można:
:by w tey ugodzie zachęcić Departament Woyskowy, ażeby w nad:
:grodę za odebrane Gmachy swoim kosztem w Budynku Szkolnym
mury z obydwóch stron Kazat pociągnąć, a tak na dole umieś:
:ciłby można wszystkie Klassy, a na pierwszym piętrze mie:
:szkanie dla Zgromadzenia. Projekt ten iest nawet za bardzo
pożyteczny uznany od Komendanta Fortecy Kamienieckiey.

12. w Żytomierzu. Wizytator przywiódł do skutku Rezolucyą P.
Kommissyi, i tranzakcyą z JP. Zelińskim Sędzią Grodzkim
Kijowskim zawart względem Placu do Kollegium Żytomier:
:skiego dawniey należących, w którey zostawił ieszcze dla Zgro:
:madzenia Ogród i niektóre place dla bezpieczeństwa od ognia
wygody i spokoyności Zgromadzeniu potrzebne. Potrzebna iest
P. Kommissyi takowey tranzakcyi Ratyfikacya, którą się teraz
wraz z Mappą przy Rapporcie przytącza. —

13. w Sandomirzu. Kollegium znayduie się pustoszy przez bardzo
niewygodne Dachy, z których woda nagle spadaiąc rymy prze:
:pełnia i Kollegium zalewa. Chcąc temu spustoszeniu zaradzić
potrzebaby —

potrzebaby Dachy całe zrzucić i nowe w innszey Architekturze wybudować, co ciągnie bardzo znaczny za sobą koszt dla niezmierney rozległości tego Budynku. Wieże Kościelne upadkiem także i niebespieczeństwem grożą, któreby potrzeba rozebrać, co znowu koszt bardzo wielki za sobą ciągnie.

Szkoły Pińczowskie i Olyckie.

14. Szkoły Pińczowskie którym Wizytator oddaie sprawiedliwe zalecenie z usilności i zdatności Nauczycielów, mieszkania dla Zgromadzenia wygodnego niemaią. Professorowie: ieden przy Szkołach, drugi w Domu Proboszczowskim, trzeci przy zamku Pińczowskim mieszkaią, bo Dom Szkolny oprócz Sal na klassy niewygodnych, dwie tylko Komórki dla pomieszczenia iedney osoby nie bardzo wygodne w sobie zamyka, reszta Gmachu przed lat kilkunastą zaczęta nie iest dokończona. Potrzebaby koniecznie funduszu albo na dokończenie teraźnieyszego Szkół Gmachu, albo gdyby Proboszcz Pińczowski część Probostwa dla Szkół i Zgromadzenia ustąpił, na wyreperowanie tey ustąpioney części i oddzielenie iey zupełnie od reszty mieszkania Kościelnego. Wiadoma iest P. Kommissyi umowa zaszła między Szkołą Gtt. i Proboszczem Pińczowskim, przez którą tenże Proboszcz obowiązał się z Dochodu Swego płacić na Szkoły XX200. co rocznie. Który to Dochód złączony z dochodem na Kahale Pińczowskim zapisanym, nieczyni ieszcze takowey Summy, która by wystarczyć mogła na utrzymanie Zgromadzenia, w równey z innemi Szkołami pensyi; tak dalece że Nauczyciele teraźnieysi od Szkoły Gtt, tam wysłani, ponoszą nietelmą krzywdę, przez niedobor zaręczonych im Ustawami pensyi. Z tego powodu wypraszaią się aby ztamtąd na inne mieysca byli przeniesieni. Żeby więc Szkoły te tak dawno edukacyi publicznej służące mogły się utrzymywać, potrzebaby wsparcia P. Kommissyi na ich przyzwoite opatrzenie i oraz na zabespieczenie tego, co im iest z dochodu Probostwa zapisane. Wizytator sądzi iż byłoby rzeczą bardzo pożyteczną całe Probostwo z dochodami na użytek Szkół obrocić, a

do posługi

posługi i rządu Kościoła wyznaczyć Komendarza z pensyą na Dochodach tegoż Probostwa zabespieczoną. Naco wszystko rachuiąc już Wikaryuszów, i expens Kościelną, dochody tego Probostwa wystarczyłyby. Takowy Projekt przy Opiece P. Kommissyi, woli Dziedziców Pinczowa, i pomocy Jurysdykcyi Duchowney mógłby bydź uskuteczniony. Inaczey ieżeli wsparcie P. Kommissyi, dla Szkół tych nienastąpi, niepodobna będzie to Zgromadzenie przy takim niedostatku utrzymać.

15. Szkoły Ołyckie nakładem Kapituły tameczney utrzymywane, i zapisy swoie na Dobrach JO. Xcia Radziwiłła maiące, w zachowaniu Przepisów P. Kommissyi wierne, niemaią także Funduszu dostarczaiącego. Ztego powodu Professorowie do tych Szkół niebywaią od Szkoły Główney wysyłani, ale tylko Kapituła używa kogo do uczenia namówić może; zkąd wypada nieprzyzwoitość, że Nauczyciele Szkoła Głł. nieznani do Nauk wprowadzonych niezdatni zapełniaią częstokroć mieysca w tych Szkołach. Rzeczą iest bardzo ważną, ażeby P. Kommissya zniosłszy się z Dziedzicem Ołyki o lepszym tych Szkół opatrzeniu i zaprowadzeniu należytego porządku zaradziła; albo Szkoły te na Szkołę tylko Parafialną zamieniła, podług podanego już w dawnieyszych Rapportach Projektu.

Biblioteki Zgromadzeń.

16. Wszystkie Zgromadzenia Akademickie prócz Kalisza i Torunia odesłały Katalogi Bibliotek swoich, które oddane były JX. Kanonikowi Kołłątajowi do przesłania ich P. Kommissyi. Wizytatorowie examinuiąc te Biblioteki, znaleźli niektóre z bardzo wielkiey liczby Ksiąg złożone i nieułożone porządnie. i lubo P. Kommissya przez Rezolucyą Swoię 19 Marca 1785° Roku zapadłą zaleciła Zgromadzeniom Akademickim ułożenie Bibliotek pod utratą pensyi dorobkowych, wchodząc atoli w rozległe i pracowite powinności Nauczycielów, w nad:

grodę.

grodę bardzo szczupłą i mierną do tych powinności przywiązaną
w wielką i niebespieczną pracę, Który od tylu lat nieruszane
Księgi za sobą ciągną, uznali Wizytatorowie iż ten obowiązek
na Zgromadzenia Akademickie włożony iest bardzo uciążliwy. Kto:
kolwiek zastanowi się nad obowiązkiem trzygodzinnego co dzień w
szkole Gadania, nad pracą Którey przygotowanie się do Klassy wyciąga,
nad potrzebą nieuchronną spoczynku dla ludzi spracowanych, ktoż:
kolwiek tak ciężkiego obowiązku doświadczył, niemoże nieuznać za
słuszne takowe Wizytatorów uwagi. Gdy więc ten obowiązek cale
iest dla Zgromadzeń nieznośny, raczy P. Kommissya Rezolucyą swoię
w tym artykule wydaną odmienić, à na iey mieysce, albo Emerytów
młodych do ułożenia Bibliotek wezwać, albo też wyznaczyć iako:
wą nagrodę dla tych, którzyby się na tę pracę ofiarowali. Ta nagro:
da niekoniecznie ma bydź pieniężna, ale przydanie na przykład
lat do Emerytury dla takowych Zgromadzenia osób, któreby się podje:
ły Bibliotheki układać. Tą nagrodą zachęceni Nauczyciele mogliby
czas wakacyi takowym robotom poświęcić i dobrowolnie ofiarować
rzecz spoczynku, Który im sprawiedliwie zabespieczaią Ustawy.
Ponieważ w Rezolucyi wyżey wspomnioney wyraża P. Kommissya
danego zlecenia powód, ażeby z ułożonych Bibliotek wiedzieć można
któremu Zgromadzeniu do instrukcyi Ksiąg potrzeba, zaświadczaią
Wizytatorowie iż żadnych pomocy do tego celu z ułożonych nawet
Bibliotek obiecywać sobie niemożna, bo te naywięcey składaią się
z Ksiąg Szkolney Filozofii i ascetycznych; lepiey by były Księgi te
sprzedać, a dochód na zakupienie potrzebnych świeżych dzieł obrócić.
Wczym ieszcze wielka iest wątpliwość, czyli można dziś znaleźć
kupca na takowego rodzaiu książki.

Potrzeby Zgromadzeń.

17. Zaprowadzone do Szkół Narodowych Nauki, póty nie będą mogły
bydź dawane dokładnie, póki P. Kommissya nieopatrzy Szkół wszy:
stkich, w nieuchronnie potrzebne Instrumenta Matematyczne, fi:
zyczne i w Książki, z których by Nauczyciele czerpać mogli dokładniey:
sze światła, niż ie w książkach elementarnych znayduią. Wszystkim
sprawie

prawie Szkołom potrzebne są Atlazy, Globy, Kule ziemskie i niebieskie, tak do tłumaczenia Geografii i Historyi, iakoteż wskazpu do Fizyki. Potrzebne są oprócz tego Stoliki i grafometra do Geometryi, Machina Elektryczna, pompa pneumatyczna, Magnesy, Barometra, Thermometra i Hygrometra do Fizyki; bez których niepodobna Nauczycielom ztą korzyścią tłumaczyć wprowadzonych Nauk, iakich zamiary P. Kommissyi wyciągaią. Bytoby rzeczą pożyteczną ażeby na takowe zakłady wyznaczana była corocznie pewna Summa, a Szkoła Główna iedne ztakowych Machin przy sobie robić by kazała i Szkołom wszystata, drugie podjęłaby się zapisać i sprowadzić. Potrzeba oprócz tego Szkołom wybranych do Historyi Naturalney, Fizyki, Prawa i innych Nauk Dzieł, a ponieważ nie wszyscy Nauczyciele znaią języki cudzoziemskie, uczyniłoby Towarzystwo Elementarne rzecz pożyteczną, gdyby się zatrudnić chciało tłumaczeniem wybranych do tych Nauk Autorów. Jeżeli tym istotnieyszym potrzebom edukacyi publicznej nie zaradzi się, odwleką się znacznie te korzyści, których sprawiedliwie w Narodzie spodziewać się po wprowadzoney teraźnieyszey Instrukcyi należy. —

18. Osoby przychylne Zgromadzeniom Akademickim.

JP. Lubiński Starosta Nakielski Zgromadzeniu Kaliskiemu, JP. Stokowski Podkomorzy Łęczycki Zgromadzeniu Szkół Łęczyckich, JP. Lipiński Podkomorzy Podolski, i Artowski Sędzia Ziemski Zgromadzeniu Szkół Kamienieckich szczególne przychylność swoiey do Stanu Akademickiego i edukacyi dawaią dowody, znayduiąc się na wszelkich popisach Szkół i kredyt między Obywatelami iednaiąc Nauczycielom.

Stół Wspólny.

19. Zgromadzenie Szkół Płockich niema w tym roku Stołu wspólnego dla niedostatku naczyń stołowych i kuchennych, o których opatrzenie uprasza. Zeznali Wizytatorowie iż utrzymywanie Stołu wspólnego ciągnąc za sobą znaczne zatrudnienia iest dla

Zgromadzeń.

Zgromadzeń Akademickich przy ciężkie, chyba że P. Kommissya utrzymywać będzie swym kosztem przy Szkołach Prowizorów Stołowych, lub Substytutów, którzy by całą ekonomią Zgromadzenia zawiadywali; ile że Professorom tylą obowiązkami zaiętym nie zostaie dosyć czasu do pożytecznego zatrudnienia się Stołem i ekonomią Zgromadzenia Całego.–

20. Żądania Osób Zgromadzeń Akademickich.

Wyznaczyła P. Kommissya lat 6. do uczenia z powinności dla Nauczycielów, którzy się przez 4. lata, kosztem P. Kommissyi przy Szkole Gtt, jako Kandydaci edukuią, gdy między Nauczycielami Akademikami znayduią się Osoby które lat 4ch edukacyi przy Szkole Gtt. na koszcie P. Kommissyi nie przepędziły, ale albo początkowe lata swym odbyli kosztem, albo przed upłynionym lat 4ch przeciągiem są na Szkoły wysłani, sprawiedliwe iest takowych Osób żądanie, aby do Sześcioletniego z powinności uczenia niebyli pociągani, i niepostradali pensyi dorobkowey do lat 6ciu Raczy więc P. Kommissya tak sprawiedliwemu dogadzaiąc żądaniu wydać Rezolucyą swoię, aby Nauczyciele którzy przez 4. Lata zupełne na Funduszu P. Kommissyi przy Szkole Gtt. nieedukowali się, oduczali z powinności bez pensyi dorobkowey proporcyonalną tylko lat liczbę.

21. JX. Jaskulski Professor 1. Klassy w Szkołach Pinczowskich nim był do tych Szkół wezwany, uczył przez lat kilka w Szkołach Ołyckich pod rządem P. Kommissyi, uprasza aby lata iego uczenia w Szkołach Ołyckich były mu do emerytury rachowane, gdyby z rozrządzenia Szkoły Gtt. był kiedy do innych Szkół na fundusz P. Kommissyi przeniesiony.

22. Zgromadzenie Szkół Toruńskich prosi o Metra ięzyka Niemieckiego, Zgromadzenie zaś Kaliskie o Metra ięzyka Francuskiego JX. Baranowski Kaznodzieia Szkół Toruńskich przeszło 72. lat maiący i wypracowany w Zgromadzeniu Jezuickim, lubo Funkcyi Kaznodzieyskiey w tych Szkołach sobie powierzoney nie składa, aby niemaiąc innego sposobu życia dochodu sobie niezmnieyszył, sądzi iednak Wizytator za rzecz sprawiedliwą, ażeby tak wypracowany.

pracowany Staruszek i mowę bardzo nienyraźną maiący, był przy całkiey pensyi, iaką teraz na urzędzie Kaznodzieyskim odbiera utrzymany, a od obowiązków i pracy Kaznodzieyskiey uwolniony. —

23. Jan Brzychwa Laik przeszło 70. lat maiący i biorący pensyi Złtch 400. uprasza P. Kommissyi o powiększenie mu tey wysłużoney pensyi, ile że Stryiowie iego bardzo wiele poczynili zapisów Jezuitom niegdyś Krakowskim. —

Żądaią Obywatele Wództwa Łęczyckiego, ażeby przy Szkołach Łęczyckich zamiast Metra ięzyka Niemieckiego utrzymywany był Metr ięzyka Francuskiego. Nauczyciele tego Zgromadzenia proszą o Instrumenta Matematyczne i fizyczne, o Książki: a szczegulniey Professor Wymowy uprasza o Historyą Naruszewicza.

Prefekt Szkół Warszawskich wyieżdzaiącemu do Szkół Płockich

24. Nauczycielowi Matematyki JP. Czehowi wypłacił na drogę ✠ 3. i te przed Wizytatorem dokumentem usprawiedliwił, o ich więc powrócenie uprasza.

25. W Szkołach Krzemienieckich JX. Glinowiecki Ex Jezuita 15 lat na Nauczycielstwie w Zakonie strawiwszy, gdy się dopraszał o pensyą Emeryta, zyskał Rezolucyą P. Kommissyi w Rku 1784. przez którą zaręczona była mu pensya Zasłużonego skoro wakans jaki nastąpi. Upatrzywszy takowy Wakans po Emerycie Niewęgłowskim uprasza P. Kommissyi aby stosównie do wyżey wzmiankowaney Rezolucyi na ten Wakans nastąpił. —

26. W tychże Szkołach JX. Synchaiewski Kaznodzieia w Zakonie Jezuickim pracuiąc lat 20. na Kaznodzieystwie i Nauczycielstwie lat 12. uprasza P. Kommissyi aby miał wyznaczoną Pensyą

27. Emeryta od przyszłego roku Szkolnego. — JP. Stanisław Andrzejowski Prfr 1. Klassy w Szkołach Krzemienieckich Ex Jezuita, od czasu suppressyi Swego Zakonu ciągle w Nauczycielstwie pracuiący, doprasza się P. Kommissyi, aby od obowiązków Professorskich na rok przyszły został uwolniony, a maiąc prawo do pensyi wysłużonego żąda aby Kassa Gnalna ugodziła się z nim

o pensyą.

pensyą emerytalną i pewną umówioną Summę raz nazawsze z zlecenia P. Kommissyi onemu wypłaciła. —

28. W Kamieńcu JP. Kasprowicz Professor Fizyki wydawszy na Machiny do swey Nauki Złtch 37. i te przed Wizytatorem usprawiedliwiwszy uprasza o powrócenie takowego wydatku.

29. JX. Dobraczyński Kantor Kamieniecki w prośbie swoiey o pensyą Emeryta będąc od P. Kommissyi odesłany do Wizytatora, czyli żądanie iego iest stosowne do Rezolucyi P. Kommissyi o Emerytach, przekonał się Wizytator iż żądanie JX.a Dobraczyńskiego jako maiącego bardzo szczupły dochód Kościelny iest sprawiedliwe, a zatym o pensyą Emeryta prośby swoie ponawia.

Zgromadzenie Szkół Ołyckich uprasza o przysłanie mu Ustaw P. Kommissyi, których dotychczas niema

30. W Szkołach Żytomirskich Pożarski Ex Jezuita Laik będąc Zakrystyanem bez żadney wysłużonego pensyi, prosi o pensyą Emeryta Złtch 300. na rok.

31. JP. Szymonowski Professor 11. Klassy w tychże Szkołach będąc przeniesiony z Krzemieńca do Winnicy, powtóre z Winnicy do Żytomirza, bez żadney na drogę pensyi, prosi o powrócenie mu łożonego na to kosztu. —

32. JX. Odyniec Pro Rektor będąc sprowadzony z Łucka do Winnicy w Rū 1777. potym z Winnicy do Żytomirza w Roku 1783. i swoim własnym kosztem tę podróż odbywszy, prosi o powrócenie łożonego wydatku.

Kassa Prowincyonalna.

33. Ustawy o Kassie Prowincyonalney Wizytatorowie wszędzie do exekucyi przywiedli. Kassa Wydziału Wołyńskiego zostaiąc dotąd w Łucku dla rezydencyi przeszłego Rektora Wołyńskiego, gdy teraźnieyszy Rektor Wydziału mieszka w Szkołach Krzemienieckich sądzi Wizytator za rzecz przyzwoitą, aby Kassa Prowincyonalna z Łucka przeniesiona była do Krzemieńca. —

Szkoły Jchmęx X. Kommunistów.

34. Szkoły Kieleckie i Wągrowskie powierzone Zgromadzeniu JXX. Kommunistów, ledwo się nienazwać mogą zgorszeniem Szkół wszystkich.

wszystkich. Kilkakrotne Wizyty tak Generalne iak Wydzia:
:łowe niemogły Zgromadzenia Szkół tych zachęcić do wier:
:ności iaka się Ustawom P. Kommissyi należy. Wizytator zna:
:lazł Nauki wtych Szkołach, w stanie naynikczemnieyszym
Nauczycielów prawie wszystkich niezdatnych i wszystkie Prze:
:pisy P. Kommissyi i Szkoły Gtt: przestępuiących. Książki Ele:
:mentarne niektórym tym Szkołom całe są nieznane, inne
znowu służą raczey do omamienia Wizytatorów i zasłonienia
na moment wszystkich sposobów Instrukcyi dawney, która się
wtych Szkołach utrzymuie, a przyciągaiąc zinnych Szkół Mło:
:dzież do dzisieyszego sposobu uczenia niechętną, utwierdza w
nich fatalne przeciwko edukacyi uprzedzenie, ogałaca inne
Szkoły z Uczniów, którzy raczey w korzyściach swoich zawo:
:dzą się przy tych Szkołach. Jeżeli z liczby wyszłych na te Szko:
:ły Książek elementarnych stosuiąc ich liczbę do Ludności
Szkół, która się niżey przytoczy, sądzić można o przestępowa:
:niu Ustaw, wyznał Wizytator że w przeciągu 3ch Lat wy:
:szło w Szkołach Węgrowskich na Klassę I. Gramatyk 2. na
Klassę II. pięć, a na 3cią żadna. Przekładała iuż pokilkokrot:
:nie Szkoła Gtt: P. Kommissyi, iak iest ważną rzeczą zapro:
:wadzić potrzebny i stósowny do Ustaw w tych Szkołach po:
:rządek, atoli jeżeli JXX. Kommuniści nie postaraią się o Nau:
:czycielów zdatnych, niewezmą przywiązania do wiernego i gor:
:liwego przepisów zachowania, Szkoły Ich raczey będą szkodli:
:we jak pomocne edukacyi publiczney. Dopiero wtym roku
przysłali JXX. Kommuniści Kieleccy dwóch od siebie wybra:
:nych Kandydatów na edukacyą do Szkoły Główney: ale Szko:
:ły Węgrowskie nieprzysłały nikogo. Po tylokrotnych Raportach
przekonała się Szkoła Gtt. iż niepodobna będzie inaczey wmó:
:wić temu Zgromadzeniu przywiązania i wierności do sposo:
:bu dzisieyszego instrukcyi, tylko dawszy Im Prefektów Akade:
:mików stósownie do Ustaw, którzyby czuwali nad sposobem

Instrukcyi

Instrukcyi, i oświecali Zgromadzenie iak go się trzymać maią. Takoni Prefekci przykładem innych Zgromadzeń Zakonnych powinniby bydź utrzymywani kosztem JXXży Kommunistów na który ma Zgromadzenie Kielecklie wieś Widuchową, Konstytucyą Stanów Rzeptey nadaną, pod tymi warunkami: że utrzymywać będą edukacyą publiczną i P. Kommissyi podlegać. Ma Zgromadzenie Wągrowskie wyznaczoną z Kassy P. Kommissyi pensyą, któraby na utrzymywanie Prefekta Akademika mogłabydź obrócona, posłała wprawdzie Szkoła Gtt. do Węgrowa Prefekta w Roku 1784. którego Zgromadzenie przyiąć niechciało, a ten krok nieposłuszeństwa niebędąc mu zganiony, ośmiela ie co raz bardziey do przestępowania istotnieyszych P. Kommissyi Przepisów. Ponieważ zaś Zgromadzenia te maią dostateczny Fundusz na utrzymywanie Szkół publicznych, raczy P. Kommissya przez Rezolucyą swoię zaradzić, aby Szkoły te niebyły dla Uczniów tam garnących się zawodem, a dla Szkół inszych pokrzywdzeniem i zgorszeniem. —

35. Stan Nauk w Szkołach JXXży Piiarów.

Wizyta Generalna oddaiąc sprawiedliwość Szkołom Radomskim Warszawskim, Międzyrzeckim, Gurskim i Łukowskim iako opatrzonym w Nauczycielów zdatnych Ustawom P. Kommissyi wiernym i zaleconym z korzyści przez Uczniów odniesionych, znalazła niektóre Szkoły w Nauczycielów niezdatnych opatrzone, pokazuiące bardzo małe w uczących się pożytki. W Szkołach Łowickich prawie wszystkie nauki bardzo słabo idą. W nich łacina, Matematyka, Prawo, miały Nauczycielów, którzy tych Nauk nierozumieli. Wymowa lubo niedokładnie naylepiey w tych Szkołach była dawana. W Szkołach Piotrkowskich. Matematyka tylko, Fizyka i łacina są naylepiey dawane. W Szkołach Wieluńskich ieden tylko Professor Prawa i wymowy był zdatny. w Łomży. Professor Matematyki i Fizyki lubo zdatny i pilny, mało atoli Uczniowie z tych nauk korzystali. Nauczyciel Prawa i Wymowy iest zdatny lecz niepilny. W Szczucinie mnieysze ieszcze w Uczniach pokazały się

korzyści

korzyści iak w Łomży. W nich z Matematyki ledwie który na pytania odpowiadał. Professor Prawa i Wymowy pokazał się wcale niezdatnym. W Drohiczynie nauczycielów Wizytator znalazł zdatnych. Uczniów zaś naylepiey popisuiących się z łaciny. W Rydzynie. Professorowie pokazali się zdatni lecz Uczniowie nie prawie niekorzystaiący. czego przyczynę znalazł Wizytator w zbytniey aplikacyi Uczniów do Nauk i Sztuk Rycerskich, które ich attencyą od Nauk Szkolnych odrywaią. Znalazł ieszcze Wizytator po wielu Szkołach JXXży Piiarów wyrazy Gramatyki dawney Piiarskiey, których Uczniowie tłumacząc się z łaciny używali, zostawiwszy zlecenia aby wiernie ucząc Grammatyki dzisieyszey odzwyczaiać Uczniów od takowych wyrazów. W wielu Szkołach JXXży Piiarów Professorowie są razem ~~są~~ Prefektami i Karnodzieiami, które to Funkcye ciężko aby w iedney Osobie pogodzić. Nauczyciele ieszcze oprócz obowiązków Szkolnych są Dyrektorami w pensyach i Konwiktach przy wielu Szkołach utrzymywanych, iako to w Piotrkowie w Łowiczu, Łomży i Rydzynie.

Zalecenie Osób.

36. JX. Zarębski Prefekt Szkoł Piotrkowskich, zalecony Nauką, usilnością i gorliwością od Wizytatora. JX. Szybinski Rektor i JX. Dulewski Prefekt Zgromadzenia Międzyrzyckiego odebrali świadectwo i zalecenie od Wizytatora o wiernym pilnym i gorliwym swych obowiązków pełnieniu, których Szkoła Gtt. względom P. Kommissyi poleca.

Konwikt. Rydzyński

37. Łoży P. Kommissya na Konwikt Rydzyński Summę podobno 6000. Złłch. wynoszącą, na którym Funduszu utrzymuią się Dzieci Rodziców dosyć maiętnych i będących w stanie łożyć na edukacyą Synów swoich, kiedy w Szkołach Mazowieckich i Podlaskich a szczególniey w Łomży i Szczucinie, bardzo znaczna liczba iest Dzieci Szlacheckich w wielkim ubostwie zostaiących.

którzy.

którzy prawie o żebranym chlebie edukuią się, a chcąc zyskać pomieszkanie w Mieście ostatnie po Domach Gospodarskich odbywaią posługi. Uczyniłaby P. Kommissya Dzieło pełne ludzkości i zlitowania, gdyby fundusz Szkół Rydzyńskich raczyła rozdzielić na Szkoły Szczucińskie i Łomżyńskie, i pomodz znaczney liczbie Ubóstwa w tych Szkołach edukuiącego się. Uznać zaś Wizytatur iż Szkoły Rydzyńskie, są wcale niepotrzebne i zbytnie, ile że od Szkół Wschowskich są tylko na trzy mile odległe.

38. Edukacya Nauczycielów Zgromadzenia JXX. Piiarów

Ponieważ P. Kommissya łoży nakład na Nowicyat i edukacyą JXX. Piiarów ważną, iest rzeczą aby korzystaiący z tego funduszu sposobili się na zdatnych w Kraiu Nauczycielów. Niemożna wyciągać po Zgromadzeniu JXX. Piiarów, tak wielkich zakładów, jakich dziś Nauki fizyczne i Matematyczne potrzebuią, a bez których pomocy ciężko iest wymagać doskonałości po uczących się. Szkoła Gtt w części opatrzona i opatruiąca się coraz bardziey w takowe zakłady podaie nayzręcznieyszą sposobność doskonalenia się w naukach fizycznych i Matematycznych dla wszystkich tych, którzy się tym umieiętnościom poświęcaią. Jest więc rzeczą nietylko ważną ale koniecznie potrzebną, aby iako Nauczyciele akademicy Nauczyciele, tak Nauczyciele Zgromadzeń Zakonnych do tey Samey użyci posługi, korzystali z tych pomocy, które do oświecenia się przy Szkole Gtt. znaleść mogą. Zachęcić tylko zostaie Zgromadzenie JXX. Piiarów, ażeby w Konwencie Krakowskim Studium Nauk Matematycznych i fizycznych założyli, a Szkołę Teologiczną z Krakowa gdzie indziey przenieśli. Tym sposobem korzystać by mogły Osoby Zgromadzenia JXX. Piiarów na Nauczycielów się sposobiące z lekcyi Fizyki, Chemii, Matematyki i Historyi Naturalney przy Gabinetach i innych pomocach, których w Zgromadzeniu swoim mieć niemogą: a ponieważ sposobiący się na Nauczycielów zwykli z Nowicyatu do Studium

retorycznego

retorycznego, a ztąd na Nauki Matematyczne i fizyczne bydź przenoszeni, należało by ku wygodzie, te trzy mieysca tak urządzić: aby wszystkie były w bliskości siebie. Czemu wszystkiemu zaradzić można założywszy Nowicyat w Piotrkowie, Studium retoryczne w Radomiu, a Szkołę Matematyczną i fizyczną w Krakowie, w którey oszczędzą JXX. Piiarowie kosztu na Professorów Matematyki i fizyki ucząc się tych Nauk w Szkole Gtt. Drogość wyżywienia w Piotrkowie, nie powinnaby odstręczać JXX. Piiarów od tego proiektu: ma bowiem Kollegium Piotrkowskie swoie possessye, z których równie iak z Pensyi roczney od P. Kommissyi na utrzymanie Nowicyatu wyznaczoney łatwiey by im było i wygodniey opatrywać wszystkie potrzeby, niż w Drohiczynie, gdzie z gotowego grosza żyć muszą i po cudzych Wsiach skupować wiktuały z wielką dla siebie niewygodą. Mieysce także w Piotrkowie iest aż nadto obszerne, wszakże w nim oprócz Osób Zgromadzenia mogą JXX. Piiarowie do 30. Konwiktorów mieścić. W Radomiu także maiąc własne possessye i mieysce po temu obszerne daleko wygodniey założyć można Studium Retoryczne iak w Łomży gdzie także z gotowego grosza Zgromadzenie żyie.

Szkoły Zakonne.

39. Oddał Wizytator dobre świadectwo Szkołom Wschowskim oddanym Zgromadzeniu XX. Cystersów, znalazłszy w nich Przepisy P. Kommissyi wiernie wykonane i Nauczycielów zdatnych, którzy edukacyą swoię przy Szkole Gtt. odbyli.

40. Szkoły Trzemeszyńskie powierzone Kanonikom Lateraneńskim, lubo wiernie wykonywaią Ustawy P. Kommissyi, nie maią atoli Nauczycielów zdatnych do Matematyki, Fizyki i prawa, ale też i liczba Uczniów w tych Szkołach iest bardzo mała. JX. Kosmowski Opat Trzemeszyński godzien szacunku i wdzięczności za gorliwe do wzrostu edukacyi przykładanie się

cały.

caty fundusz Szkół Trzeneszyńskich i Konwikt na 12. fundu:
jnowych Alumnów utrzymuie szczęśliwy znaczney Swoich docho:
41. dów nato toionych. Summę Złtch Polkę. 10000. w Roku 1774.
13. Obrą na Mieście Toruniu zapisaną oddaie Jx. Opat pod
Opiekę P. Kommissyi, aby te z prowizyą od lat kilku zale:
:głą windykowali rauzyła, i rozrządzita na dobro edukacyi dla
Alumnatu i Szkół Trzeneszyńskich. Doprasza się Jenie Jx.
42. Opat P. Kommissyi, aby Zapis na Młynie Wylatowskim
w Kondzi Pruski odpadłym na 180. korcy Żyta na Stół dla
Alumnów, zamienionym potym w natury Dobr Ziemskich,
mógł tychże Alumnów dochodzić, za podaniem Noty od P. Kom:
missyi do Rezydenta Pruskiego. —
43. w Szkołach Rawskich. powierzonych Zgromadzeniu Jxx. Mie:
chowitów znalazł Wizytator Przepisy P. Kommissyi wykona:
ne, ale Nauki w bardzo złym Stanie, korzyść Alumnów, nie:
wielka, dla niezdatności Nauczycielów, z których tylko Profesor:
Prawa pokazał się zdatnym.
44. w Szkołach Pułtuskich. Zgromadzeniu Jxx. Benedyktynów odda:
:nych, znalazł Wizytator wielką w Nauczycielach do uczenia
ochotę, ale bardzo małą zdatność. Ustawy P. Kommissyi w:
tych Szkołach zachowuią się zupełnie. Książek żadnych prócz
Elementarnych nie używaią. Ubolewać przychodzi że przy nay:
lepszych Nauczycielów chęciach, w niektórych Naukach bardzo
mało, a w Matematyce prawie żadney uczący się nie charak:
teryzuie.
45. Szkoły Włodzimierskie. Jxx. Bazyliánów Prowincyi Litewskiey
zalecone dawniey z zdatności Nauczycielów i korzyści Alum:
nów, niebyły od Wizytatora tak dobrze znalezione, iak przedtym
dla tego że zwierzchność Zakonna wyprowadziwszy ztamtąd
zdatnych Nauczycielów, innych na ich miejsce mniey zdatnych
osadziła. Jx. Antonowicz Prefekt Szkół tych, zawsze chwa:
lebnie i pilnie urząd swóy sprawuiący zlecenia P. Kommissyi
o Szkoły Gtt. iest od Wizytatora do Stanu Akademickiego przy:
:ięty.

przyięty. Żeby ta prerogatywa niebyła dla niego próżna raczy P. Kommissya przez wyraźną swoią Rezolucyą zobowiązać Zwierzchności Zakonną JXX. Bazylianow Prowincyi Litewskiey, ażeby bez pozwolenia P. Kommissyi lub Szkoły Gł. niebył od urzędu oddalany. I gdyby nawet wypadało go iako Akademika do innych Szkoł na funkcyą użyć, aby przytym prawie Szkoła Główna zabespieczona była.

W Jnszych Szkołach JXX. Bazylianów znalazł Wizytator nayprzód Rektorów bardzo oziembłych, i mało do edukacyi przykładaiących się, iako to: Rektor w Szkołach Szarogrodzkich; W ostrogu oprocz Matematyki i Fizyki nauczycielów innych Szkoł niezdatnych; w Humaniu Nauczyciela 1. Klassy; w Kaniowie i Lubarzu Nauczycielów Wymowy i 1ey Klassy niezdatnych; Prefektów zbytniemi obowiązkami obciążonych: powierza im bowiem Zgromadzenie nietylko obowiązki Prefektowskie, ale ieszcze Nauczycielskie. Professorowie tego Zgromadzenia niemogąc sobie przez obowiązki Nauczycielstwa publicznego zrobić w Zakonie zasługi, ani nawet prawa do promocyi w ich powołaniu zdarzaiących się, nayprzód przymuszeni bywaią Szkoły opuszczać, a wpraszać się na słuchanie Teologii, z którey dopiero mogą sobie drogę do promocyi torować. Oprócz tego praca Nauczycielstwa publicznego nieściągaiąc żadnych prawie w tym Zakonie na siebie względów, Professorowie niemogą z tą ochotą i gorliwością do niey się przywiązywać, jak by się przywiązywali, gdyby ich obowiązki pilnie i dobrze sprawowane, zabespieczyły im promocye i względy w Zakonie. Z kilkokrotney obserwacyi pokazuie się, iż niepodobna będzie w Szkołach tego Zgromadzenia wmówić należytey pracy i przywiązania, jeżeli P. Kommissya Powagą swoią niezobowiąże Zwierzchności JXX. Bazylianów, aby prace Nauczycielstwa publicznego pierwsze miały do promocyi

cyi wtym Zakonie względy. J lubo JX Ochocki Koadjutor Opactwa Owrudzkiego i Prowincyał Zgromadzenia JXX. Bazylianów z przełożenia Wizytatora przekonał się o potrzebie zabespieczenia Względów i promocyi dla Nauczycielów, lubo za świadectwem Wizytatora Tenże JX. Prowincyał przeięty iest nayżywszą żądzą oglądać wskutku takowy Proiekt, gdy atoli od niego Samego niezawisło, i trudnoby mu było tak pożyteczną wprowadzić Ustawę, raczy P. Kommissya powagą swoią wesprzeć tak pożyteczne JX^a Prowincyała chęci, i do ich uskutecznienia przyłożyi się.

JP. Borzęcki Gubernator Szarogrodzki podał Notę Jmieniem JW^u Sosnowskiey Wojewodziny Połockiey żądaiącey aby JXX. Bazylianie rachowali się z Summy dwóch tysięcy wyznaczoney od P. Kommissyi na utrzymanie Zgromadzenia i Metrów w Szarogrodzie. ponieważ ta Summa iest Szkołom Barskim przyłączona, uprasza Szkoła Gtt. aby mogła bydź informowana, czyli nie wypadła późnieysza P. Kommissyi Rezolucya na przeniesienie takowey Summy z Szarogrodu do Baru.

46. Uwagi nad Szkołami Zakonnemi.

Roztrząsnąwszy Raporta Wizyty teraźnieyszey i rozważywszy to wszystko co kolwiek wysyłane dotąd od Szkoły Gtt. Wizyty doniosły o Szkołach Zakonnych pokazuie się że w większey daleko ich liczbie Jnstrukcya publiczna bardzo źle idzie. Wszystkie nawet napomnienia, przestrogi, które tak od P. Kommissyi, jakoteż od Szkoły Gtt niedobrze zaleconym Szkołom Zakonnym były podane, niewiele dotychczas skutkowały. Bardzo nawet odlegli iesteśmy, od tey epoki, żeby Szkoły Zakonne opatrzyły się w Nauczycielów zdatnych, żeby Nauczyciele do tey posługi publiczney użyci przeięci byli tą ochotą i gorliwością w uczeniu jakiey to powołanie wyciąga, i lubo niektore Zgromadzenia Zakonne przeięte są naylepszą chęcią dobrze służenia Krajowi ta atoli chęć staie się nieużyteczną niemaiąc tych wszystkich sposobów, których tak ważny zamiar w dzisieyszym Stanie Nauk wyciąga. Zakonnicy nayprzód niemogą przy Szkole Gtt. utrzymywać.

wywać dostarczaiącey liczby swych Kandydatów, bo takowe utrzymywanie ciągnie za sobą koszt niemały do którego Bracia nie chcą się należycie przykładać. A gdyby nawet kożdy Zakon edukacyą trzymaiący, zdobyć się na utrzymywanie potrzebney swych Kandydatów liczby, Subjekta takowe niezawsze są szczęśliwie wybrane. Dziesięcioletniego doświadczenia przekonała się Szkoła Gtt. że między Zakonnikami przy niey uczącemi się rzedko niemaią dary pojętności, dowcipu, które są wtym wieku gdzie Umysł naylatwiey potrafi się przywiązać do Nauki, i przez szczęśliwy entuzyazm i zapał niezrażaią się trudnościami na które w początkach natrafia. Są iednak Zakonnicy młodzi edukuiący się przy Szkole Gtt. których przykładanie się do Nauk wypadło rzadzey z posłuszeństwa Zakonnego nie z dobrowolnego tey prawy poświęcenia się. Takie pobudki niemogą zaiste wiele obiecywać Szkole Gtt. po poświęcaiących się Naukom Zakonnikach. żeby ci mogli przez swoie doświadczenie wynieść na Nauczycielów zdatnych potrzebaby nielliey przestrogi w ich wyborze. aby tylko Ludzie obdarzeni pojętnością i talentem nie mocą posłuszeństwa, ale szczerą chęcią oświecenia się pociągnieni, byli na Kandydatów do Szkoły Gtt. przysyłani. Przypuściwszy nawet iż wybor takowych Kandydatów byłby zawsze dobrze uczyniony, Zakonnicy w miarę swego oświecenia się, tracą przywiązanie do powołania Zakonnego, i Nauka podniosły ich refleksyą napełnia ich żalem i wstrętem do stanu który sobie obrali. Te ważne uwagi wyciąga Szkoła Gtt. z doświadczenia i obserwacyi Osób przy niey się ćwiczących. Czego się zaś spodziewać można po człowieku niechętnym i nudzącym sobie w swym Stanie? Takowy rzeczy widok przekona P. Kommissyą iż zmniejszaią się w Kraiu Szkoły Zakonne, iest to rzadzey spostrzegaią te pozytki w Narodzie, których się po Mieszkańcach oświeconych spodziewać należy. iest to przeciwdziałanie wszelkiey niedozwolonych Instytucyi publiczney. Mamy: dziś tyle Szkół Zakonnych w Kraiu, ze w ich liczbie Szkoły Akademickie

47.

michie nikną. Że Szkoły Zakonne są w takim położeniu, że ludność uczących się w nich niezmiernie przewyższa ludność Szkół Akademickich. Ogarniaiąc całą liczbę edukuiących się Dzieci, wypada, że dziś iedna tylko 3cia część wychodzić będzie ze Szkół Akademickich, a dwie trzecie części ze Szkół Zakonnych. a zatym większa nierównie ze Szkół opatrzonych Nauczycielami niezdatnemi. Nauka źle wrażona Młodemu zamiast oświecenia może w nim zaszczepić błąd i prezumpcyą: dwie rzeczy ieszcze szkodliwsze nad niewiadomość. A zatym z całey około Instrukcyi publiczney troskliwości niemożna będzie takich obiecywać sobie owoców, jakieby wynikły, gdyby wszystkie Szkoły opatrzone były Nauczycielami zdatnemi, albo przynaymniey kiedy stać się mogły sposobne do zaprowadzenia takowych Nauczycielów. Jeżeliby więc było ciężko zmnieyszyć dziś liczbę Szkół Zakonnych w Kraiu, spodziewa się Szkoła Gtt. iż gorliwość przykładna o pożytki publiczne wstrzyma P. Kommissyą od dalszego takowych Szkół pomnażania. Żeby atoli przyspieszyć takowe Instrukcyi urządzenie, iakie iest w dzisieyszym Stanie rzeczy podobne, potrzeba aby P. Kommissya Powagą swoią zobowiązała Zgromadzenia Zakonne do poddania Nauczycielów zupełnemu Szkoły Gtt: rządowi, to iest: żeby Zwierzchność Zakonna, niemogła Nauczycielów odmieniać i przenosić, tylko za wyraźnym Szkoły Gtt. pozwoleniem; i nawet tych tylko na Nauczycielstwo używać, których Wizytatorowie, lub Szkoła Gtt. uznaią za zdatnych, albo co na iedno wyidzie żeby Nauczycielami i Kandydatami Zakonnikami w naznaczaniu Im Klass i mieysc tak Szkoła Gtt: rządziła, iak rządzi Nauczycielami Akademikami. Powtóre: żeby dla Nauczycielów Zakonników zabespieczyć promocye i względy w ich Zakonie, aby przynaymniey temi korzyściami przywiązać ich do tak pożyteczney usługi. Potrzeba oprócz tego aby P. Kommissya zobowiązała Prowincye Zakonników do opatrzenia Szkół Im powierzonych w Instrumenta Matematyczne fizyczne i Książki im potrzebne.

Medalle.

47. Ze wszystkich Szkół w Koronie Kieleckie i Wągrowskie iako Przepisów P. Kommissyi niezachowuiące do daru J.o K.Mości w rozdawaniu Medallów.

dallow niebyły przyznane.
W szkołach Krakowskich. otrzymali Medale Antoni Sylitowski z klassy V. złoty, Franiszek Lgocki, z klassy IV. Kazimierz Ciempiełowicz z klassy V. srebrne. W Lubelskich. Kajetan Kozmian z klassy V. złoty, Benedykt Skarbiewski z klassy II. srebrny. W Poznańskich. Felix Rupniewski z klassy II. złoty, Xawery Jaciewski, Ludwik Nayman z klassy V. srebrne. W Kaliskich. Alexander Orzega z klassy VI. złoty. Franiszek Jaranowski z klassy V. srebrny. W Pinczowskich. Antoni Gtębocki z klassy III. srebrny. W Sendomirskich. Józef Kozubski z klassy V. złoty, Felix Zwierzchowski srebrny, Koch Wnorowski, z klassy IV. srebrny. W Krzemienieckich. Daniel Oraczewski z klassy VI. złoty, Tomasz Wysocki z klassy V. srebrny, Józef Drzewiecki z klassy IV. srebrny. W Kamienieckich. Mikołay Sciskowski z klassy VI. złoty. Michał Nierabitowski z klassy IV. srebrny. W Łuckich. Jan Orchowski, Grzegorz Luczyński z klassy III. srebrne. W Łęczyckich. Jonatat Stokowski z klassy I. złoty, Józef Lubieński z klassy III. srebrny, Tomasz Dzierzanowski z klassy IV. srebrny. W Płockich. Emeryk Zakliczki z klassy IV. złoty, Franiszek Czerminski z klassy V. srebrny. W Toruńskich. Józef Płoski z klassy II. srebrny. W Wiznickich. Franiszek Jedlicki z klassy VI. złoty, Konon Zarnowiecki z klassy V. Ignacy Samborzecki z klassy IV. srebrne. W Zytomirskich. Stanisł. Hołowiński z klassy V. złoty, Szymon Miecznikowski z klassy VI. Hipolit Prohura z klassy IV. srebrne. W Otyckich. Grzegorz Glasiewicz z klassy II. Jerzy Wąsowicz z klassy I. srebrne. W Radomskich. Gabryel Rogaziński z klassy III. Ignacy Bienkowski złotzie srebrne. W Piotrkowskich. Wincenty Kwaszkowski z klassy II. srebrny. Karol Korkowski z klassy III. srebrny. W Łowickich. Felix Łuckowski z klassy II. srebrny, Xawery Zaborowski z klassy III. srebrny. W Wieluńskich. Macicy Murawski z klassy II. Franiszek Gutkowski z klassy III. srebrne. W Rydzyńskich. Xawery Bronikowski z klassy II. srebrny. W Łomżyńskich. Tomasz Skarzyński z klassy II. Józef Staniszewski z klassy III. srebrne W Szczucińskich. Józef Kramkowski z klassy III. srebrny. W Drohiczkich. Józef Zieliński z klassy II. Piotr Kozinski z klassy III. srebrne. W Łukowskich. Stanisław.

48.

sław Kwiatkowski z Klassy I. Tomasz Rzewuski z Klassy II. srebrne. Jan Wereszkiewicz z Klassy III. złoty. w Gurskich. Jgnacy Charzyński z Klassy III. srebrny. w Miedzyrzeckich. Jgnacy Dąbrowski z Klassy IV. Jgnacy Pausza z Klassy III. srebrne. Chełmskich: Tomasz Gniewosz z Klassy III. Jgnacy Znamierowski z teyże srebrne. Wschowskich. Jozef Kurowski z Klassy II. srebrny. w Trzemeszyńskich: Marcin Węsierski z Klassy I. Stanisław Ormiński z Klassy II. srebrne. w Rawskich. Karol Ulatowski z Klassy III. srebrny. w Pułtuskich. Jozef Czarnocki z Klassy IV. srebrny, Jan Ciemieński z Klassy V. srebrny, Jozef Czaplicki z teyże srebrny. w Włodzimierskich Antoni Baginski z Klassy VI. złoty, Antoni Marczewski, Jozef Kowszewicz z Klassy teyże srebrne. w Barskich. Jakub Makowiecki z Klassy III. srebrny, Michał Kawiecki z Klassy II. srebrny. w Szarogrodzkich. Jgnacy Jżycki z Klassy II. srebrny. w Ostrogskich. Bartłomiey Małuia z Klassy II. srebrny. w Humańskich. Rafał Czaykowski z Klassy II. srebrny. w Owruckich. Jozef Siemianowski z Klassy II. srebrny. Celestyn Wychowski z Klassy II. srebrny. w Kaniowskich. Karol Drabowicz z Klassy II. srebrny. w Lubarskich. Bazyli Smalewski z Klassy III. srebrny. Jozef Kraiewski z Klassy II. srebrny. Rozdali Wizytatorowie Medallów złotych 13. srebrnych 65. Został się ieszcze ieden Medal srebrny przy Szkole Główney. Sądzą za rzecz bardzo zachęcaiącą młodź pilnieyszą Wizytatorowie, żeby Medalle rozdawane były z Uszkami, aby udarowani niemi nosić ie mogli przy Sukniach i dystyngowali się tym między innemi Współuczącemi się.

48. Ludność Szkół.

Znaleźli Wizytatorowie liczbę Uczniów w Szkołach Krakowskie 467. Lubelskich 150. Sandomirskich 171. Krzemienieckich 350. Łuckich 155. Kamienieckich 190. Ołyckich 106. Włodzimierskich 320. Barskich 424. Szarogrodzkich 291. Ostrogskich 113. Winnickich 400. Zytomirskich 500. Humańskich 322. Kaniowskich 150. Owruckich 184. Lubarskich 303. Chełmskich 66. Międzyrzyckich 300. Pinczowskich 24. Kieleckich 217. Poznanskich 113. Kaliskich 212. Wschowskich 56. Trzemeszyńskich 29. Zo-

nińskich

Tomnskich 50. Rawskich 72. Łęczyckich 313. Płockich 192. Pułtuskich 418. Wągrowskich 270. Warszawskich akademickich 368. Piarskich wraz z Konwiktorami 480. Radomskich 141. Piotrkowskich 195. Łowickich 148. Wieluńskich 145. Rydzyńskich 32. Łomżynskich 341. Szczucińskich 180. Drohickich 279. Łukowskich 162. Górskich 64. In Summa wszystkich Uczniów 9463. między temi Uczniami wypisali Wizytatorowie szczegulniey celuiących, pilnością postępkiem w naukach i obyczaiami, których się tu Regestr przyłącza.
Wizytator szczegulną dostrzegł ochotę i pilność ledwo nie we wszystkich Uczniach Szkół Płockich.

Dyrektorowie

49. Po wielu Szkołach Akademickich nieznaleźli Wizytatorowie dostarczaiącey liczby Dyrektorów zdatnych. Nauczycielom Szkolnym broniona dotychczas była edukacya prywatna, lubo Ustawy P. Kommissyi w Rozdziale 14. Artykule 11. pozwalaią Nauczycielom Akademikom po skończonych 4ch latach dobrowolnego uczenia za zezwoleniem Rektora Wydziałowego utrzymywać prywatne dyrekcye. w Szkołach zaś JXX. Piarów żalili się Dyrektorowie przed Wizytatorem, iż niemaią sposobu utrzymywania się przez Dyrekcye prywatne Uczniów dla tego: że maiętnieyszych Obywatelów Synowie utrzymywani bywaią w Konwiktach, i do ich dyrekcyi Nauczyciele Szkolni używani. Jeżeli więc P. Kommissya pozwoli na utrzymywanie takowych Konwiktów, czyli raczey pensyi, niechże przynaymniey Nauczyciele publiczni niezatrudniaią się ich Dyrekcyą, ale raczey niech będą do tego Dyrektorowie lub inne osoby użyte.

Opieka dla uczących się i Dyrektorów.

W zdarzaiących się często kłutniach i pokrzywdzeniach po wszystkich Szkołach Koronnych między Osobami obcemi, i Osobami podległemi Jurysdykcyi Szkolney, Osoby obce znayduią prędką sprawiedliwość i nadgrodę krzywd w Jurysdykcyi Szkolney.

ney, kiedy przeciwnie Osoby Szkolne i Akademickie od obcych po-
krzywdzone, iako to naprzykład Dyrektorowie niezapłaceni od Rodzi-
ców, niewiedzą gdzie maią poszukiwać sprawiedliwości na osoby obce
w swych krzywdach, jeżeli w przyzwoitym Sądzie Jurysdykcyi Kraio-
wych takowy Process ciągnąc za sobą zwłokę Sprawy i koszt czyni
poszukiwanie sprawiedliwości bardzo trudne na osobach obcych;
raczy więc P. Kommissya oświecić przez Rezolucyą Swoią wszystkie
Szkoły w Koronie, czyli w poszukiwaniu swych krzywd mogą osoby
Szkolne pociągać osoby obce do Sądów P. Kommissyi. Jeżeli ta
trudność rozwiąże się affirmative, raczy P. Kommissya zobowiązać
Officyalistów Jurysdykcyi Swoiey, ażeby obronę podobnych Spraw bez
zwłoki i kosztu na siebie przyimowali za zgłoszeniem się Pro Rekto-
ra Szkół, lub Rektora Wydziałowego. Jeżeliby zaś ta trudność roz-
wiązała się negative, a P. Kommissya odesłała takowe Sprawy do
obcych Jurysdykcyi, sprawiedliwe wypadaią Osób Szkolnych prośby
ażeby poszukiwanie takowych krzywd w obcych Jurysdykcyach za
poprzedzaiącym świadectwem Pro Rektora lub Rektora Wydziałowego
o rzetelnym Osoby skrzywdzeniu działo się ad Instaam Instygatora
P. Kommissyi i Jey kosztem. a zatym potrzeba żeby P. Kommissya
wydała stosowne do tego wszystkim Szkołom zlecenia. —

Szkoły Parafialne.

1. Ich liczba już była w dawnieyszych Raportach podana. W Lesznie
w Wydziale Wielkopolę znayduią się Szkoły Dyssydenckie maiące
bardzo wiele Uczniów Religii panuiącey a Przepisów P. Kommissyi
niezachowuiące i od żadnych dotąd Wizytatorów niezwiedzone.
Ponieważ Dyssydenci do posług publicznych Kraiu przez Prawa są
używani, zdaie się rzecz sprawiedliwa aby iednostayność Instrukcyi
publiczney w Kraiu przynaymniey co do Nauk do Religii nienależą-
cych była od nich wyciągana, i aby Szkoły w Lesznie nieprzeszka-
dzały Szkołom innym rządowi P. Kommissyi podległym raczy
P. Kommissya przez Rezolucyą Swoię upoważnić przyszłych Wi-
zytatorów do wizytowania tych Szkół i zaprowadzenia do nich
iednostaynego Nauk układu.
2. w Mieście Hulewiczowie na Polesiu Wołyńskim otworzony iest

Konwikt

Konwikt przez JX^a Macieia Komaniewskiego Proboszcza tamecznego, który z zlecenia Wizytatora zwiedził JX. Brzosniowski Pro-Rektor Szkół Łuckich, o czym Rapport przysłał do Szkoły Gtt. Pokazuie się z tego Raportu iż Dzieci Szlacheckich w tym Konwikcie iest 10ciu. Chłopców służących 5ciu, którzy z Książek Elementarnych biorąc Instrukcyą, daley postępuią niż Przepisy na Szkoły Parafialne pozwalaią. Uczą się Dzieci w tym Konwikcie czytać pisać, łaciny, Nauki Chrześciańskiey, Moralney Historyi powszechney, Arytmetyki, Języka francuskiego i Niemieckiego. Oświadczywszy JX. Pro-Rektor wspomnionemu Proboszczowi myśl P. Kommissyi, iż ta niechce aby prywatne Konwikty zakładane były, ale Dzieci do Szkół publicznych były oddawane, wspomniony Proboszcz przełożył iż Rodzice niektórych Dzieci znayduiących się u niego nie są sposobni wysyłania Dzieci do Szkół publicznych: iedni dla niedostatku, drudzy dla odległości; wspomnione bowiem mieysce iest odległe od Łucka mil 7. od Włodzimierza mil 10. od Lubieszowa mil 8. i to za wodami i błotami, przez które nie zawsze przeiechać można. Że niektórzy Rodzice w nadzieię ciągłey edukacyi ponieśli koszt na wystawienie Budynku niedaleko Cmentarza na mieszkanie Dzieci swoich, gdyż to Miasteczko ani niema Stancyi do mieszkania zdatnych, i daleko iest od Probostwa odległe. Że nakoniec wspomniony Proboszcz nieprzyimuie do swey Szkoły Uczniów mieszkaiących blisko Szkół publicznych. Zechce P. Kommissya wyrazić wolą swoię przyszłemu Wizytatorowi, czyli Szkoła Stulewiczowska na wspomnione przełożenia, ma bydź tak iak iest utrzymywana, czyli też Rektor Wydziałowy obstawać przy całości Ustaw na Szkoły Parafialne.

Elementarz na Szkoły Parafialne dopoty zostanie dziełem próżno w Drukarni leżącym, póki P. Kommissya nieprzedsięweźmie skutecznych śrzodków do reformowania Szkół Parafialnych i utrzymania w nich swych Przepisów i porządku. Do czego podobno potrzeba pomocy Jurysdykcyi Dyecezalnych, któreby nakazały Plebanom i Proboszczom trzymać się ustanowionych od P. Kommissyi Prze-

pisów

pisów. Poczym ieszcze wypada potrzeba regularney dotychże Szkół Wizyty, a zatym obmyślenia dla ProRektorów i Prefektów pewnego funduszu na opłacenie wydatków, których Wizyta wyciąga. Niemożna tego obowiązku domagać się po Rektorach Wydziałowych, którzy za 2950. Złłch. muszą opatrywać całoroczne potrzeby i wygody życia, i oprócz tego przez Wizyty Prowincyonalne, kilkadziesiąt mil po Szkołach Swego Wydziału ieździć. Gdyby Szkoły Parafialne leżały na trakcie Ich Wizyty Prowincyonalney, takowa powinność nieczyniłaby im ciężaru, lecz gdy te tu i owdzie są po Prowincyi rozrzucone, a częstokroć w znaczney od traktu odległości, obowiązek ten byłby dla Rektorów nadto uciążliwy, zważaiąc ieszcze porę zimową, w którey Wizyta Prowincyonalna przypada. Na ProRektorów także, których przytomność przy Szkołach ustawicznie potrzebna, za tak szczupłą pensyą ciężko iest im wkładać, obowiązek wizytowania Szkół Parafialnych, chyba by te w bardzo małey od ich Szkół były odległości. Chcąc atoli raz porządek po Szkołach Parafialnych wprowadzić i tego pilnie postrzegać, przynaymniey z początku częste do tych Szkół Wizyty są nieuchronnie potrzebne. Żeby ieszcze Elementarz wydany mógł bydź pożytecznie dla Dzieci tłumaczony, potrzebaby założyć Szkołę na Dyrektorów, którzyby brali lekcyą tłumaczenia go i uczenia.

ProRektorowie i Prefekci Zgromadzenia tak JXX. Piiarów, iako innych Szkół Zakonnych upraszaią P. Kommissyi o wyraźną Rezolucyą czyli oni równie, jak i ProRektorowie Akademicy maią prawo wizytować Szkoły Parafialne w okręgu Szkół swych położone, i o wyznaczenie funduszu na takowe Wizyty. Żalą się zaś na Elementarz Parafialny, nayprzód że iest dla Dzieci za drogi, powtóre że sposób uczenia iest bardzo długi. Daią uwagę Wizytatorowie ażeby tak bardzo rafinowana Sztuka czytania niedała okazyi do większego przeciwko edukacyi szemrania.

3. W Kupinie o mil 6. od Kamieńca znalazł Wizytator Szkołę założoną przez JP. Stadnickę Starościnę Balińską, i oddaną poddozor XX. Karmelitów, tam mieszkaiących, którzy utrzymywali Dyrektora uczącego Alwaru. Zastawszy Wizytator Memoryał do P.

Kommissyi

Kommissyi podany, i wszedłszy w rospoznanie całego tego interessu, przekonał się iż JX. Wrzeszcz PrRektor nakazawszy zamknięcie tey Szkoły, postąpił stosownie do obowiązku w Ustawach prze:pisanego. Znalazł oprócz tego Wizytator Zakonników niechcą:cych podlegać Ustawom P. Kommissyi w utrzymywaniu Nauk na Szkoły Parafialne przepisanych, o czym przekonawszy JPanią
3. Grabianczynę Córkę JP. Stadnickiey Fundatorki tey Szkoły, przełożeniem swoim przywiódłią, iż tę Szkołę iako Parafial:ną rządowi edukacyi publiczney poddaiąc, chce ią mieć sto:sownie do Ustaw urządzoną, prosząc nawet o wyznaczenie iey zdatnego Dyrektora, dla którego pensyą obmyślić przyrzekła. Wyszukanie takowego Dyrektora, zalecił Wizytator Rektorowi Wydziału Wołyńskiego.

Książki Elementarne.

4. Uwagi nad Arytmetyką Elementarną podał Wizytatorowi JP. Szopowicz, Professor 1. Klassy w Szkołach Krakowskich, które się do teraźnieyszego Raportu przyłączaią. Książka Botaniki nie:będąc dotąd Szkole Gtt. oddana, nie iest po wszystkich Szkołach rozesłana, uprasza Szkoła Gtt. ażeby P. Kommissya, kazała licz:bę wydrukowanych exemplarzy do Magazynu Szkoły Gtt oddać. Jeżeli Instrukcya publiczna, nowo do Szkół zaprowadzona, tyle zrobiła niechętnych obywatelów i mieszkańców, i dała okazyą nieumieiętnym szydzenia z wielu Nauk do Szkół wprowadzonych przypisać to należy niezdatności Nauczycielów, którzy niemogąc sobie czystego o niektórych Naukach zrobić wyobrażenia, podawa:li Uczniom swoim pytania śmieszne i nic nieuczące. Nata:kowe zdarzenia wystawiona naybardziey była Historya Natu:ralna, w którey Nauczyciele o Zwierzętach przez Pytania swoie i lekcye, narażali na ohydę Naukę tę, a z nią razem Instru:kcyą publiczną. Przekonała się P. Kommissya, iak raz wrażo:ne niechętne w obywatelach uprzedzenie, ciężko iest dotychczas uspić i odmienić, zdaie się więc rzeczą przyzwoitszą zakazać

takowych

takowych Nauk dopoty, dopóki nieuformuią się do nich zdatni Nauczyciele. Wszakże ich wprowadzenie i powierzenie Ludziom niezdatnym, nic pożytecznego nieprzynosi a Naukę na śmiech wystawia. Teraźnieysze nawet Wizyty znalazły po wielu Szkołach tak Akademickich iak Zakonnych Pytania Dzieciom podawane z Historyi Naturalney, i Historyi Kunsztów czcze i śmieszne, do czego podobno daią im okazyą Wypisy na Klassę I. i II. z Kolumelli i Pliniusza w ięzyku łacińskim podane, a tytuły Polskie o Gęsiach, Kurach, i t. d. maiące, przez które Nauczyciele mniey rozsądni zdaią się bydź upoważnionemi do poddawania Dzieciom narażaiących Instrukcyą Pytań. Złożyli Wizytatorowie przed Szkołą Gtt. zbior takowych Pytań po wielu Szkołach dawanych, z których przekonała się Szkoła Gtt. o sprawiedliwości ich zdania: iżby było pożyteczniey do póty Nauki Historyi Naturalney i Historyi Kunsztów zakazać, tytuły w Przypisach powyrzucać, dopóki niewyidą Książki Elementarne do tych Nauk i Nauczyciele nieusposobią się dobrze do ich tłumaczenia. Nauka Mineralogii, Fizyki, niemaiąc także żadnych Elementarnych Książek, nie idzie po wielu Szkołach tak iak by iść powinna, a zatym zechce P. Kommissya zaradzić przyspieszeniu takowych Książek, lub przynaymniey opatrzyć dla Zgromadzeń Dzieła naylepsze w tym rodzaiu Nauk, z których by Nauczyciele czerpać mogli potrzebne dla siebie Swiatła.

Co do drugiego. w Materyach Szkół Narodowych, które do Rezolucyi Szkoły Gtt. należą następuiące zapadły Konkluzye:

2. 1° Gdy Wizyta Generalna w Rū 1785. dostrzeżony piiaństwa Natóż niektórych Osobach Zgromadzenia Łęczyckiego sprawiedliwie naganiaiąc zlecenie swoie w Aktach Zgromadzenia zapisane nadto ogulnie rościągnęła; że takowa Ogulność zlecenia Wizytatorskiego bynaymnieysię nieściąga ani do JX.a Więckowskiego Pro Rektora Łęczyckiego zawsze dobrze Szkole Gtt. od Wizyt Generalnych zaleconego, ani do JX.a Krygiera Professora Wymowy i JX.a Dellerta Professora II. klassy, Szkoła Główna ninieyszą Rezolucyą ostrzega.

2° Ponieważ JX. Wizytator Generalny po Szkołach JXX. Piiarów nieznalazł zapisaney Wizyty Wydziałowey, i częstokroć takowa wizyta

w niektórych.

wniektórych Szkołach JJX. Piiarów dopiero po Wizycie Generalney odprawuiesię, zaleca Szkoła Gtt. ażeby Jx. Prowincyał Piiarski, jako Rektor Wydziałowy, wszystkich Szkół Swego Zgromadzenia, był listownie obligowany do wsporządzenia tak Wizyty Prowincyonalney swego wydziału: aby ile to bydź może, ta w bliższych Szkołach Szkołach poprzedziła Wizytę Generalną, oraz do zapisywania Aktu Wizyty w Księgach każdego Zgromadzenia.

3tio. Zaleca Szkoła Gtt. Nauczycielom wszystkich Szkół Koronnych: ażeby ze wszystkich tych Nauk, na których Książek elementarnych niemasz, zebrali z całorocznych lekcyi pytania Uczniom tłumaczone, które przyszłym Wizytatorom Generalnym nie tylko do examinow Szkolnych, ale nawet do Aktu Wizyty podali. Żeby zaś Wizyta takowe Szkoły Gtt. zlecenie już w exekucyi po wszystkich Szkołach znalazła, zleca Szkoła Gtt. donieść o tym wszystkim Rektorom Wydziałowym, ażeby i takowe Szkoły Gtt rozrządzenie Szkołom do wiadomości podali.

4to. Zaleca Szkoła Gtt. aby Jx. Przytuski Rektor Wydziału Wielkopolskiego, był listownie zapytany: czyli Rezolucyą K. Kommissyi o Mieszkaniu Emerytów wzięta swoy skutek. Co jeżeli nienastąpiło ma Temu Jx. Rektor Wielkopolski przy exekucyi wspomnionej Rezolucyi obstawać. powtore. Czyli Projekt Wizytatorowi objawiony, o założeniu pensyi dla uczących się w Kollegium iest wykonany, i czyli zrąd iakie dla Zgromadzenia niewypadaią przestrzeny część Domu do naięcia wydzielona iuż iest naięta i czyni iaki dochod na Sarta Tecta przeznaczony?

5to. Ponieważ z Raportu Wizyty Generalney pokazało się iż Uczniowie wyższych Klass w Szkołach Krakowc podług upodobania ze Szkół zwykli wychodzić, a w przypadku nieprzytomności w Szkole nieprzynoszą zaświadczeń od Dyrektorów swoich o sprawiedliwey przyczynie takowey nieprzytomności, przeto Zaleca Szkoła Gtt. Zgromadzeniu Krakowc; aby nieuważaiąc Uczniów Klass wyższych od powinności Ustawami przepisanych i wszystkim Klassom spolnych, starało się należyty po wyższych Klassach utrzymywać porządek, Uczniów ze Szkoły bez sprawiedliwey tego przyczyny i pobudki nie wypuszczał, i oraz domagał się od każdego Ucznia, ażeby nie-

będąc

będąc w Szkole przyniosł dostateczne swey nieprzytomności usprawiedliwienie Nauczycielowi na piśmie. Przyłożą także wszelkiego starania Nauczyciele Szkół Krakowskich do wprawienia Uczniów w dobre pisanie i formowanie charakterów. Że zaś Dyrektorowie niektórzy podawanych od Nauczycielów Uczniom Kompozycyi na święta i rekreacye, niezwykli poprawiać zastanawiaiąc Ucznia nad własną iego w każdym punkcie omyłką, ale tylko takowe Kompozycye od siebie zrobione Uczniom poddaią, przeto JX. ProRektor złożywszy Sessyą ze wszystkiemi Dyrektorami, ściśle im zaleci, należyte Uczniom, każdych Kompozycyi poprawy i reflektowanie ich nad dostrzeżonemi omyłkami.

6º Chcąc Szkoła Gtt. pewnie się przekonać, czyli Szkoły Parafialne w Krakowie podług Ustaw P. Kommissyi są rozrządzone, i czyli w nich elementarz nowo wydany, iuż iest wprowadzony i tłumaczony, wzywa JXa Marciszowskiego ProRektora i JPa Skorupskiego Professora 11. Klassy w Szkołach Krakowę do zwizytowania wszystkich Szkół Parafialnych w Krakowie i na Przedmieściach będących, do zalecenia całości Ustaw P. Kommissyi, i uczynienia Raportu Szkole Gtt. o takowey Wizycie. Doniosą ciż Delegowani wszystkim Szkołom Parafialnym: że Jm Szkoła Gtt. zakazuie chodzić i spiewać z Gwiazdą po nocy na nowy rok; ile że ten zwyczay pokazał się z doświadczenia więcey nieprzyzwoitości, iak wsparcia dla ubogich Studentów za sobą ciągnąć, na mieysce zaś tego przepiszą Delegowani ubogim Studentom po Szkołach Parafialnych mieszkaiącym inny przyzwoitszy sposób zyskiwania pomocy i Jałmużny po swoich Parafiach. Ponieważ

7. zaś Szkoła Gtt. przez Konkluzyą swoią zapadłą na Sessyi 12. Maia 1783go Ru. pozwoliła iednemu ze Zgromadzenia JXX. Kanoników Lateraneńskich bydź Dozorcą i Seniorem Szkoły Parafialney Bożego Ciała, uwalniaiąc Zgromadzenie od utrzymywania Seniora Akademika pod następuiącemi warunkami: ażeby Senior Szkoły ze Zgromadzenia JXX. Kanoników Lateraneńskich był Stopniem Doktorskim Filozofii w Szkole Gtt. ozdobiony, i żeby wszystkie Ustawy P. Kommissyi, i zlecenia Szkoły Główney wiernie zawsze wykonywał, przeto będzie obowiązkiem JXa ProRektora Szkół Krakowskich, przy Wizycie Szkoły Parafialney Bożego Ciała, wnieść w poznanie czy takowym warunkom od Szkoły Gtt. założonym czyniło się i czyni zawsze zadosyć.

7º

7.º Zaleca Szkoła Gtt. napisać List do JX.a Pro Rektora Szkół Płockich z zapytaniem się czyli JX. Ossowski Kaznodzieia obowiązki swoie dotąd przez Substytuta tylko odbywaiący, uczynił zadosyć zleceniu Wizytatora Generalnego; tudzież czyli insze Wizyty Generalney zlecenia od początku roku teraźnieyszego są do exekucyi przywiedzione, o czym nieodwłocznie JX. Pro. Rektor ma Szkołę Gtt. informować, i oraz przy całości zleceń Wizytatorskich obstawać. —

8.vo Ponieważ Remanent za Książki Elementarne w Szkołach Kamienieckich sprzedane, nie był na teraźnieyszey Wizycie Szkole Gtt. oddany, dla tego że Książki przez Nauczycielów sprzedawane, bez dokładnego z niemi obrachowania się były, przeto Szkoła Gtt zaleca pisać do JX.a Wrzeszcza Pro Rektora Kamienieckiego, ażeby uczyniwszy zawczasu obrachunek z osobami, którym sprzedaż Książek elementarnych powierzał, należytość dotąd nieoddaną w gotowości dla przyszłego Wizytatora miał złożoną. —

9.no Szkoła Główna Zgromadzenie Szkół Żytomirskich następuiącym od siebie Listem napomnieć postanowiła. — „Zaniesione iest przed Szkołę Gtt. zaskarżenie Nauczycielów Szkół Żytomirskich, że nietylko Uczniom swoim na Święta wyieżdżać pozwalaią, ale nawet dopuszczaią się Sami Szkół w przepisane Ustawami Dni nieotwierać, staiąc się przyczyną zawodu i opuszczenia dla młodzi ich Staraniu poruczoney. Takowy w oczach Samych Uczniów postępek wystawiaiąc Nauczycielów jako niedosyć czułych na obowiązki Swego powołania, tym bardziey gorszy Powszechność i zawodzi ufność Szkoły Gtt, że nań ośmielili się Nauczyciele Akademicy, po których Zwierzchność ma prawo domagać się przykładu wierności w wykonywaniu Ustaw, i tey gorliwości w ścisłym obowiązków pełnieniu, jaką należy się przeniknąć Ludziom wezwanym do publiczney w Kraiu usługi, i w Jey Korzyściach własney i całego Stanu chwały poszukuiącym. Winno będzie Zgromadzenie sprawić się i odpowiedzieć na przyszłey Wizycie Generalney za takowe powinności swych przestąpienie, które ukrywaiąc dotąd przed Wizytatorami, do opuszczenia przydało iescze naruszenie

„szenie winney dla swey Zwierzchności wiary. Zapobiegaiąc Szkoła
„Gtł. iak nayprędzéy tak rażącey nieprzyzwoitości, przypomina
„Nauczycielom, większą na swe przeznaczenie czułość, i ściśle zale-
„ca, aby nieoglądaiąc się na małą uczących się liczbę, wszyscy klas-
„sy swoie w przepisane Ustawami dni po każdych świętach i wa-
„kacyach otwierali, a JX. ProRektor pilnie wglądaiąc w nienaruszoną
„całość takiego obowiązku winien będzie natychmiast donosić Szkole
„Gtł. gdyby z strony którego Nauczyciela pokazało się kiedy jakowe
„w tym spóźnienie lub nieposłuszeństwo. Doniesiony iest Szkole
„Gtł. Orzechowski Professor Fizyki, że po zaczętym Szkolnym Roku
„nieostrzegłszy o tym wcześnie ani Szkoły Głównéy, ani Zgromadze-
„nia, klassę swoią z zawodem Uczniów i Szkół porzucił, i od Zgro-
„madzenia oddalił się, przeto Szkoła Gtł. poszukuiąc całości zła-
„manéy dla niey wiary, i chcąc przykładnym ukaraniem zapobiedz
„na daley, tak niepraktykowanemu dotąd w Stanie Akademickim
„postępkowi zaleca Zgromadzeniu Żytomirskiemu, aby złożywszy
„nieodwłocznie Posiedzenie swoie, i takowy Professora Fizyki krok
„ściśle roztrząsnąwszy, przez Rezolucyą swoię w Księgę Zgroma-
„dzenia zapisaną zeznało? czyli uznaie wymienionego Professora
„za Zbiega? którey to Rezolucyi wypis rękami wszystkich
„Zgromadzenia Osób podpisany, ma bydź zaraz Szkole Głównéy
„przysłany. List zaś ten w całości chce Szkoła Główna mieć w
„Księgę Zgromadzenia wciągniony, i Wizyta Generalna winna
„będzie dochodzić wykonania takowego Szkoły Głównéy zlecenia.

Dan w Krakowie na Radzie Szkoły Głównéy, dnia 28go Listopada. 1786go Roku.

Felix Oraczewski K E N
Sz Gł K: P:

Posiedzenie VIIIme:

złożone dnia 18go Grudnia.

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzód.

Naprzod: JW. Rektor dopełniaiąc przepisów Praw przy obeymowa:
:niu Jurysdykcyi Rektorskiey, Wyznania wiary wyciągaiących, toż
wyznanie w przytomności Szkoły Głowney uczyni.
Powtóre. Do przeyrzenia i potwierdzenia Tabelli Nauczycielów na
Szkoły JXX. Bazylianów Prowincyi Koronney. —
Po trzecie. Do odebrania Raportu o Kongregacyi Malarzów, i stano:
:wienia względem sprzętów, o które się taż Kongregacya upomina. —
Po czwarte. Do odebrania Raportu o Punktach do Przywileiu Druka:
:rzy proponowanych.
Po piąte. Do ułożenia i przepisania Cwiczeń dla Uczniów Chirurgii.

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach JW^o Oraczewskiego Re:
:ktora, Jchmć XX^y i Jchmć PP^w Jozefa Szabla, Jozefa Putanowicza, Sta:
:nisława Minockiego, Wincentego Smarzniuskiego, Bonifacego Ga:
:ryckiego, Franciszka Kolendowicza, Jozefa Bogucickiego, Felixa Ra:
:dwańskiego, Rafała Czerwiekowskiego, Waleryana Bogdanowicza, Jana
Schastera, Andrzeia Trzcińskiego, Jacha Przybylskiego, Jozefa Muszyń:
:skiego, Franciszka Scheidta, Jozefa Januszewicza, Kantego Kruszińskiego
i Sekretarza.

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością Obrady następu:
:iące rzeczy czytała i uchwaliła.
Co do pierwszego. JW. Rektor dopełniaiąc Praw obowiązuiących Rekto:
:ra Szkoły Głowney do uczynienia Professionem Fidei, przy obeymowa:
:niu Jurysdykcyi swoiey, toż wyznanie wiary w przytomności Szkoły
Głowney uczynił.
Co do drugiego: Prowincyał Zgromadzenia JXX. Bazylianów ułożoną
Tabellę Nauczycielów na Szkoły swego Zgromadzenia od 1° 8bra 1786°
do 1° 8bra 1787. Szkole Głowney do potwierdzenia podał, która przyięta
została tak iak następnie:

Tabella Nauczycielów na Szkoły JXX. Bazylianów Prowincyi
Koronney, od 1° 8bra 1786^go do 1° 8bra 1787. Ru.

W Owruczu. Pantaleon Maliszkiewicz Prefekt Szkół.
Hilaryon Lelawski Professor Wymowy.
Anatoli Tadowski Prfr. Fizyki i Matematyki
Atanazy Malicki Professor 1. Klassy.

w Ostrogu.

w Ostrogu. Jozafat Przywidzki Szkół Prefekt i Profr. Wymowy.
Innocenty Kostukiewicz Professor Fizyki.
Marcin Skibiński Professor Matematyki.
Jakub Harasiewicz Substytut.
Gracyan Krupski Profr 1. Klassy.

w Lubarzu. Jozef Korzeniewicz Prefekt Szkół, Prfr. Fizyki i Matematyki.
Paweł Kuczewski Professor Wymowy.
Pafuncy Juszczyński Substytut.
Paulin Kaliński Professor 1. Klassy.

w Barze. Benedykt Rzeczycki Szkół Prefekt.
Jozafat Janicki Prfr. Wymowy.
Jozef Stroynowski Prfr. Fizyki i Matematyki.
Wawrzyniec Berczyński Prfr. Klassy 11.
Teodozy Olszański Professor Klassy 1.

w Szarogrodzie. Łukasz Sulżyński Szkół Prefekt Prfr Fizyki.
Jacek Stromaczewski Professor Wymowy.
Szczepan Moszkowski Professor Matematyki.
Teodozy Lewentowski Prfr. 1. Klassy.

w Humaniu. Innocenty Końiewicz Szkół Prefekt.
Nicefor Sierociński Professor Wymowy.
Tadeusz Bobrecki Prfr. Fizyki i Matematyki.
Simplicius Bzierzanowski Professor 1. Klassy.

w Kaniowie. Jozafat Banulski Szkół Prefekt i Professor Wymowy.
Adryan Sławiński Professor Matematyki i Fizyki.
Sepion Piżycki Substytut.
Stanisław Tuczapski Professor 1. Klassy.

Co do trzeciego. JX. Bogdanowicz i JP. Januszewicz wezwani są do pilnego roztrząśnienia Przywileiów Malarzy, którzy z pod Jurysdykcyi Akademickiey poddali się Jurysdykcyi Mieyskiey; i do ułożenia Proiektu: iak by należało Szkole Głównéy ztąż Kongregacyą Malarzy postąpić.

Co do czwartego. Jchmć XX. Popławski i Bogucki czytali ułożone Przepisy dla Kongregacyi Drukarskiey, które obowiązani są ciż Delegowani tymże Drukarzom, i oraz Posessorom Drukarń obcych na złożoney z niemi Sessyi przeczytać i rozważyć.

Co do piątego. Obowiązuie Szkoła Główna wszystkich Professorów Medycyny.

:cyny do examinowania raz w tydzień z lekcyi przez siebie dawanych Uczniów Medycyny i Chirurgii z Miast Kraiowych na naukę przy:
:słanych, wyznaczaiąc na takowy examen, zaraz po 3ch Królach zacząć
:się maiący czas od godziny trzeciey do czwartey po południu w każdy Wtorek. —

Felix Oraczewski KEN
Sz. Gł. K. R.

Rok Ery Chrześciańskiey Tysiączny Siedmsetny Ośmdziesiąty siódmy. —

Posiedzenie od Roku Szkolnego IXte.

złożone dnia 25go Stycznia. —

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzód: Do przeczytania Rezolucyi P. Kommissyi zapadłych świeżo: widzenia Patentów przysłanych nowym Urzędnikom Collegiorum: i stanowienia co kolwiek będzie do ich exekucyi stosowne.

Powtore: Do zaradzenia o wakować maiącey Katedrze Historyi Naturalney i Botaniki. —

Potrzecie: Do odebrania Informacyi od Osób Delegowanych do rostrząśnienia Sprawy z Malarzami. —

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach JWo Oraczewskiego Rektora, JchmćXsl. JchPPw. Jozefa Szabla, Andrzeia Badurskie:
:go, Krzysztofa Idatte, Stanisława Minockiego, Bonifacego Garyckie:
:go, Wincentego Smacznińskiego, Franciszka Kolendowicza, Felixa Radwańskiego, Antoniego Popławskiego, Waleryana Bogdanowicza Wincentego Schastra, Jędrzeia Trzcińskiego, Jacka Przybylskiego, Jozefa Januszewicza, Franciszka Scheidta, Kantego Krusińskiego i Sekretarza.

Po zagaieniu.

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością Obrady następuiące rzeczy czytała i uchwaliła.

Co do pierwszego: Czytane były Rezolucye P. Kommissyi zapadłe: naprzód: o Prezesie Collegii Physici i Sekretarzach obydwóch Collegiów:

Działo się w Warszawie na Sessyi Ekonomiczney Kommissyi Edukacyi Narodowey. Dnia Ośmnastego Miesiąca Stycznia, Roku Tysiąc Siedmset Ośmdziesiątego Siodmego. —

Kommissya Edukacyi Narodowey na Urzędzie Prezesa Collegii Physici w Szkole Głowney Koronney teraz zwakuiącym ninieyszą Rezolucyą umieszcza JP.a Doktora Badurskiego daiącego lekcyą Patologii i Praktyki w Szpitalach w Szkole Głowney, któremu Patent od zaczętego teraz Roku Szkolnego do lat czterech z Pensyą 2000. Złotych Polskich rocznie iako Prezesowi Collegii Physici służyć maiący wygotować Kancellaryi Swoiey zaleca: podobnież i inne dwa Patenta dla Sekretarzów obudwu Collegiów to iest: dla JX.a Bogdanowicza Professora Prawa Duchownego Publicznego i Kraiowego w Szkole Głowney, na Sekretarza Collegii Moralis, a dla JP.a Scheidta Vice Professora Collegii Physici na Sekretarza w tymże Collegium z Pensyą iak dawniey 1000. Złotych Polskich do Funkcyi Sekretarskiey przywiązaną. = Z Protokułu Ekonomicznego Kommissyi Edukacyi Narodowey wypisano i wydano. = L. S. = Joach: Gintowt Dzieniałtowski Kommę Edukę Sekretarz.

Po przeczytaniu takowey Rezolucyi JP. Badurski prezentował Patent od P. Kommissyi sobie dany na Urząd Prezesa Collegii Physici od 1go Octobra 1786go do lat czterech służyć maiący. Na tenże sam przeciąg czasu JX Bogdanowicz prezentował Patent swóy na Funkcyą Sekretarza w Collegium Moralnym, i JP. Scheidt na funkcyą Sekretarza w Collegium Fizycznym. Powtóre: Czytana była Rezolucya P. Kommissyi pozwalaiąca na Sześcio Miesięczny Wojaż do Anglii dla JP.a Sniadeckiego Sekretarza Szkoły Głowney.

Działo się.

„ Działo się w Warszawie na Sessyi Ekonomicznéy Kommissyi Edukacyi Narodowey dnia Osmnastego Miesiąca Stycznia, Roku Tysiąc Siedmset Osmdziesiątego Siodmego.

Kommissya Edukacyi Narodowey. Gdy JP. Sniadecki Profesor Matematyki Wyższey i Astronomii, oraz Sekretarz Szkoły Głównéy przełożył Żądanie swoie Kommissyi, aby mu w tym Roku odprawić Wojaż własnym kosztem do Anglii, nie więcéy iak sześć Miesięcy czasu trwać maiącey pozwoliła, zapewniaiąc iż w obowiązkach Swoich co do lekcyi przez Vice Profesora, a co do Funkcyi Sekretarza przez iednego z Profesorów dostatecznie zastąpionym będzie, i Sam na początku Roku przyszłego Szkolnego, niezawodnie do pełnienia obowiązków Swoich powróci; przeto Kommissya pozwalaiąc Onemuż na czas oddalić się od prac które przy Szkole Głównéy z pochwalną gorliwością i chwałą dotąd podeymuie, niniejszą Rezolucyą czas do Woiażu od dnia 1go Kwietnia Roku teraźnieyszego 1787. do Sześciu Miesięcy, to iest: do Dnia 1go Października za-
mierza: W tym będąc przeświadczeniu: iż Woiaż przedsięwzięty, z podobnym iak i dawnieysze bawieniem się na Naukach za granicą odprawi pożytkiem. Zaleca oraz Prokuratorowi Szkoły Głównéy, aby Pensya Jemu należąca za Ratę Kwietniową Roku bieżącego teraz odjeżdżaiącemu anticipative zapłacona była. = Z Protokułu = Ekonomicznego Kommissyi Edukacyi Narodowey wypisano i wydano. = L S. = Joach. Gintowt Dziewiałtowski Kommu Edukacy Sekretarz. =

Po przeczytaniu tey Rezolucyi uprosił JP. Sniadecki ażeby co do obowiązków Sekretarza mógł w czasie Woiażu Swego być zastąpionym przez uproszonego od Siebie JPa Radwańskiego, co do lekcyi Profesorskiey: przez JPa Kruzińskiego Vice Profesora, na co Szkoła Główna chętnie przystała. Czytane przytym były Listy Kasy Generalney Warszawskiey, z których dowiedziawszy się Szkoła Główna: że użyty do pomocy in Archivo JX. Crochron dopraszał się u P. Kommissyi o konferowanie mu Urzędu Regenta Archiwi, posta-
nowiwszy

postanowiwszy iuż Szkoła Główna rządu i dozoru Archivum Swego niepowierzać Osobom obcym, do Rady niewchodzącym, i zaradziwszy iuż takowemu Wakansowi w osobie JPa Januszewicza, zleciła w Reprezentacyach Swoich donieść P. Kommissyi, o nowym Archivi Urządzeniu, i o zastąpioney iuż Regenta funkcyi: aby prywatne i poboczne Osób żądania nienaruszyły raz wprowadzonego i ustanowionego porządku.

2 Co do drugiego: Ponieważ JP. Jaśkiewicz Professor Historyi Naturalney, Chemii, i Botaniki dla słabości zdrowia swego demissyą Katedry Swoiey do P. Kommissyi przesłał, i lekcye iego zawakować maiące od przyszłego roku Szkolnego są uznane, przeto zaradzaiąc Szkoła Główna wcześnie zastąpieniu tey Katedry, postanowiła zanieść reprezentacye swoie do P. Kommissyi za JP. Franciszkiem Scheidtem, Vice Professorem Collegii Physici, aby na takowy Wakans od przyszłego roku Szkolnego nastąpił. W tych przełożeniach zleciła ieszcze Szkoła Główna upraszać P. Kommissyi, aby JP. Scheidt dla wydoskonalenia się w Botanice, i przypatrzenia się robotom Ogrodu Botanicznego iuż urządzonego, mógł na początku przyszłey Wiosny wyiechać do Widnia, i tam przez całą Wiosnę i lato przy Ogrodzie Botanicznym Wiedeńskim w wiadomościach Botaniki ćwiczyć się.

Co do trzeciego: Ten Punkt na inną Sessyą odłożony ponieważ Malarze żądanych Przywileiów Delegowanym dotąd niezłożyli. —

F. Oraczewski.

Posiedzenie Xte.

złożone dnia 8go Lutego, à kontynuowane dnia 11go Lutego.

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzód: Do czytania Rezolucyi P. Kommissyi Edukacyiney na Artykuły Raportu o Wizytach Szkół Narodowych.

Powtore. Do odebrania Raportu od Delegowanych do uznania Sprawy z Malarzami.

Potrzecie: Do zaradzenia o Sessyach publicznych w Maiu. —

Po czwarte: Do roztrząśnienia Uwag uczynionych na Punkta od P. Kommissyi Edukacyiney do załatwienia Radzie Szkoły Główney podane.

Szkoła Główna.

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach: JW^o Oraczeńskiego Rektora Jchmć XX. i Jchmć PP^w Jozefa Szabla, Andrzeia Badurskiego Jozefa Putanowicza, Krzysztofa Idatte, Antoniego Popłańskiego, Franciszka Kolendonicza, Bonifacego Garyckiego, Wincentego Smaczniń-skiego, Felixa Radwańskiego, Jozefa Bogucickiego, Rafała Czemie-kowskiego, Andrzeia Trzcińskiego, Waleryana Bogdanowicza, Jacka Przybylskiego, Jozefa Januszewicza, Jozefa Muszyńskiego, Franciszka Scheidta, Kantego Krusińskiego i Sekretarza.

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością obrady następuiące rzeczy czytała i uchwaliła.

Co do pierwszego: Czytane były Szkole Głównéy Rezolucye P. Kommissyi następuiące, które na Raport Szkoły Głównéy o Wizycie Szkół zapadły:

„Do Szkoły Głównéy Koronnéy.

„Miło iest Kommissyi wyrażać prawdziwe ukontentowanie swoie z odebranego od Szkoły Głównéy raportu o Wizycie Szkół Koronnych, iako dokładnego w swoich punktach, przezornego w Radach, i obeymuiącego wielorakie potrzeby, wyśledzione ku coraz większemu doskonaleniu i ułatwieniu Jnstrukcyi publiczney. Widzi w nim Kommissya i należytą pilność Wizytatorów w wykonaniu Urzędu Swoiego, i światłą gorliwość Szkoły Głównéy, á mianowicie Jey Rządcy, a Kollegi Swoiego. — W ciągu czytania całkowicie tegoż Raportu, które punkta potrzebowały załatwienia, tych Rezolucye stosównie do podziału Materyi w Raporcie uczynionego, niżey wyrażaią się.

Co do Jnstrukcyi w Szkołach Akademickich.

1°/ Uwiadomiona Raportem Kommissya o niedokładności Professorów, i innych postrzeżonych w czasie Wizyty w Szkołach Akademickich poprawy potrzebach, rozumie że Wizytatorowie nieprzestaiąc na samym o tym Zwierzchności doniesieniu, starali się oraz obmyślić przyzwoite ku ich ulepszeniu środki, tak przez zalecenia swoie, które na mieyscu na piśmie zostawiać

powinni

powinni, iakoteż przez zgłoszenie się nieodwłoczne w pilnieyszych okolicznościach do Szkoły Główney. O czym gdy wzmianki nieznayduie w Raporcie zaleca Szkole Główney, aby przyszli Wizytatorowie niezaniedbali wglądać i doświadczać, czyli też zalecenia od przeszłych Wizytatorów były zostawione, i ieśli wrzeczy samey zostały uskutecznione, tudzież iaka z nich poprawa lub odmiana nastąpiła. I o tym wnastępuiącey Wizycie Kommissya dokładnie chce bydź informowaną.

2/. Kommissya pochwalaiąc przedsięwzięcie Akademii Krakowskiey, co do odmiany niedouczonych Professorów, których z liczby Kandydatów, w niedostatku innych do Szkół Akademickich dawniey użyła, zgadza się aby na mieysce ich wysłała takich, którzy iuż Kurs nauk przepisanych przy Szkole Główney zakończyli, a pierwszych na dokończenie rzeczonego kursu Nauk do Akademii powróciła. Co zaś do Professorów znayduiących się po Szkołach Akademickich z Ex Jezuitów, albo z osób nie ze Stanu Akademickiego użytych od Rektorów i Pro Rektorów do Szkół, którzy teraz okazuią się bydź niezdatnemi, przełożoną trudność od Szkoły Główney, wrozrządzeniu takowychże Osób, niewprzód Kommissya ułatwić może, aż póki nieodbierze Tabelli Osób tak Ex Jezuitów, iako i obcych, które Akademia sądzi bydź potrzebą oddalać z wyrażeniem lat ich uczenia, i do czego który odtąd mógłby bydź użytym, a to końcem obrachowania pierwey przez Kassę Generalną Expensy, iaka by nastąpiła z tey odmiany, i umiarkowania oneyże bez obciążenia funduszu pensyami emerytalnemi, tudzież dopóki niezostanie Kommissya zapewnioną że Szkoła Główna ma już przygotowanych zdatnych Kandydatów w takiey liczbie, aby mieysca oddalić się maiących Professorów bez zawodu zastąpili.

3. Przeniesienie Szkół Toruńskich.

Na żądanie wielokrotnie powtarzane, i usilne nalegania obywatelów Wodztwa Brzeskiego Kujawskiego i Inowrocławskiego Szkoły Toruńskie podług wypadłey iuż Rezolucyi Kommissyi od przyszłego roku Szkolnego, przeniesione będą do Radziejowa, i przez XXży Piiarów maiących tam iuż fundusz dawnieyszy i przydany teraz od Kommissyi dochód

Coroczny.

coroczny utrzymywane. W Toruniu Szkoła Parafialna tylko zo:
:stanie podług uczynionego z Proboszczem mieyscowym w teymierze
ułożenia.

4. Zalecenia i zaskarżenia Osób Zgromadzeń Akademickich.

Z okazyi szczegulnieyszego zalecenia danego w Raporcie Wizyty
Zgromadzeniu Kaliskiemu, oddała Kommissya w Liście do JXa
Przyłuskiego Rektora Wydziału Wielkopolskiego pisanym winną
nadgrodę zasługom iego i pochwałę publiczną dla Zgromadzenia,
którego tu Kopia przyłącza się. Szczegulnieysza applikacya
i zdatność JPa Witwickiego Professora Fizyki w Szkołach Winnic:
:kich, w powtorney Wizycie zalecnego, wyciąga baczności i po:
:twierdzenia następnych Wizyt, oraz wiernego Kommissyi dowie:
:sienia o tym, i o innych w podobnym sposobie celuiących Pro:
:fessorach, o czym Szkoła Główna w Instrukcyi Wizytatorom oso:
:bny punkt umieści, i w przyszłym Raporcie Kommissyi dowie:
:sienie uczyni stosownie do Ustaw w Rozdziale XXIV. Sąd, kary,
i Nadgrody pod tyt: Nadgrody Artyk: 2.

JXa Goyskiego ProRektora Szkół Toruńskich z powodu zaskarżeń
od Szkoły Głównéy zaniesionych, postanowiła Kommissya od rzą:
:du Szkół oddalić po upłynionym czasie urzędowania onegoż:
Co się tycze Xa Giecego Professora II. Klassy w Poznaniu, wzięła
Kommissya środek przyzwoity dozwolić mu usprawiedliwie:
:nia się, przed ukaraniem onegoż: o czym Szkoła Główna w dal:
:szym czasie informowaną będzie. JXa Kwiatkowskiego Pre:
fekta Szkół Lubelskich Szkoła Główna sama naprzód upomni,
a ieśliby niebył powolny w przyszłym Raporcie Kommissyą
uwiadomi.

Mieszkania Zgromadzeń.

5. Względem Kościoła i pozostałego Domu gdzie były Szkoły w Kali:
:szu przełożyła Kommissya prośbę swoią JOXciu Jmci Prymaso:
:wi, srebra tamże pozostałe, aby były sprzedane Kassie General:
:ney zlecone, a co się tycze reperacyi Akweduktu przy Collegium
Kaliskim, zalecone iest Kassie Generalney zleciesienie się z ProRe:
:ktorem i Magistratem Kaliskim, dla zainformowania Kommissyi,

ieśli:

ieśli ta woda dogadza takoż i wygodzie Miasta, aby wspolnym kosztem mogła bydź przedsięwzięta. Względem przeniesienia Kassy w Collegium Krzemienieckim lokowaney, iaka była podana Nota, i Rezolucya na nią otrzymana, kopie są tu przyłączone. Konwencya w Żytomierzu przez Wizytatora z Wro Zelińskim Sędzią Grodzkim Kiiowskim zawarta przez osobną Rezolucyą Kommissyi, tu przyłączoną iest potwierdzona. Projektu podanego względem ustąpienia na koszary garnizonowe Gmachów Pojezuickich w Kamieńcu Podolskim, rostrząśnienie dalszemu czasowi iest zostawione. Dla opatrzenia groiących ruiną Wież Kościelnych, oraz Dachów Collegii w Sandomirzu, zeszle Kommissya Architekta na mieysce, którego Raport wraz z Rezolucyą Kommissyi Szkole Główney kommunikowany będzie.

Szkoły Pińczowskie i Ołyckie.

6. Gdy Sprawa o Probostwo Pinczowskie, nieiest ieszcze skończona, ubespieczenie więc na Dochodach rzeczonego Probostwa pensyi dla Szkół Pinczowskich teraz otrzymane bydź niemoże. Wszelako Proboszcz teraźnieyszy, umowione quantum regularnie Szkołom Pinczowskim płacić iest obowiązany. Względem zaś opatrzenia wygodnieyszego mieysca dla Professorów mogłaby Szkoła Główna zniosłszy się z Dziedzicami przychilnemi Szkołom Pinczowskim, i Proboszczem teraźnieyszym czasowe przynaymniey podług upatrzonych na mieyscu okoliczności uczynić ułożenie się.
Co do Szkół Ołyckich niemaiących pewnych i do utrzymania się dostarczaiących dochodów, postanowiła Kommissya traktować z Xiążętami Radziwiłłami. a gdy fundusz tych Szkół w ten sposób ulepszonym zostanie, na tenczas do urządzenia onychże, i utrzymania podług Ustaw przystąpi. Tym czasem oddanie Ustaw Kommissyi, które też Szkoły mieć żądaią, aby w czasie przyszłey Wizyty nastąpiło zaleca.

Biblioteki Zgromadzeń.

7. JK. Kołłątay przeczy iż niewiedział dotąd o spisanych Regestrach Bibliotek, i że niemiał ich sobie oddanych, Kommissya zaś z swoiey strony, chcąc mieć aby podług dawnieyszych Rezolucyi istotnie

nastąpiło.

7. nastąpiło ułożenie Bibliotek, i porządne Regestrów onychże spi:
:sanie przez Professorów, zaleca Szkole Główney aby Wizytatoro:
:wie osobne Jmieniem Kommissyi każdemu Zgromadzeniu zosta:
:nili na piśmie ostrzeżenie: iż iako to praca nieiest naywiększa
dla Professorów, tak pilnie się oney podeymuiący mogą bydź pe:
:wnemi otrzymania osobney nadgrody, bądź w Książkach nowych
im przydatnych, bądź winnym przyzwoitym sposobie; nie po:
:słuszni zaś wteymierze karze utraty pensyi dorobkowey podle:
:gać maią.

Potrzeby Zgromadzeń.

Artykuł z Raportu Wizyty pod tytułem: Potrzeby Zgromadzeń.
będzie podany Towarzystwu Elementarnemu dla uformowania
Proiektu dogadzaiącego zamiarom Kommissyi, względem opatrze:
:nia Szkół wszystkich w Narzędzia i Księgi nowe, których za:
:prowadzone teraz Nauki koniecznie potrzebuią, aby z pożytkiem
dawane były.

Stół Wspólny.

Jest Ustawa w Rozdziale VI. Art: V. „Spolność każdego Zgroma:
„:dzenia Akademickiego, która iest iedynym z obowiązków tego
„Stanu, zależy na iednakowym ubiorze Akademickim, na miesz:
„:kaniu w iednym Domu i na wspolnym Stole„ Ta Ustawa
iako do rządu wewnętrznego Zgromadzeń należąca, między funda:
:mentalne policzona niemoże bydź odmieniona. I lubo utrzyma:
:nie spolnego Stołu nie iest w powszechney exekucyi we wszyst:
:kich Zgromadzeniach, że iednak z Przepisu Ustaw Kommissyi
koniecznie iest potrzebne, przeto Szkoła Główna przez Wizytato:
:rów wszystkim Zgromadzeniom oznaymi wolą Kommissyi, aby
w nadzieię odmiany wyznaczenia nowego kosztu, i wyłączenia
Professorów od zatrudnienia się domową ekonomiką, utrzymanie
spolnego Stołu w żadnym Zgromadzeniu Akademickim odtąd
spóźniane i zaniedbane niebyło. Owszem gdy wszystkie prawie
Zgromadzenia maią iuż uczyniony Zakład Gospodarski w Na:
:czyniach Stołowych i Kuchennych, tudzież innych przygotowanych
do spólnego Stołu wygodach mieyscowych, wszędzie zatym utrzy:
:manie

:manie stałego porządku i gospodarstwa względem spólnego Stołu w Zgromadzeniach akademickich Ustawami przepisanego nieodstępną
8. Exekucyą mieć powinno. Na żądanie Zgromadzenia Płockiego wydana dyspozycya do Kassy Generalney Warszawskiey, aby w naczynia Stołowe i Kuchenne było opatrzone, końcem utrzymywania spólnego Stołu.

Żądania Zgromadzeń.

9. Kommissya przepisanego obowiązku dla Kandydatów oduczenia lat Sześciu z powinności, odmienić niemoże zwzględu dla tych, którzy na funduszu Kommissyi niezupełne lat cztery edukowali się, tak dla tego, że dobrowolnie przyieli ten obowiązek przez daną na siebie Submissyą przy przyięciu i wysyłaniu onychże, iako też że przez oszczędzony czas na edukacyą Kandydatów Ustawami przepisany, zyskali wrzeczy samey prędsze odbycie lat uczenia z powinności, i zbliżenie się do pensyi dorobkowey. Dla tych zaś, którzy własnym kosztem edukuiąc się przysposobili się na Nauczycielów, pensya dorobkowa, podług Ustaw w Rozdziale V. Arty: 14. w drugim roku uczenia ma bydź wypłacana, przy obowiązku iednak oduczenia lat sześciu z powinności.

Kommissya niechcąc przyznać Prawa do pensyi emerytalney Osobom które dawniey na uczeniu w prywatnych Szkołach lata strawiwszy, teraz do Szkół akademickich przenosić się zechcą, niemoże dogodzić Żądaniu JPa Jaskulskiego Professora 1. Klassy w Pinczowie, i ostrzega aby w przypadku przeniesienia onego do Szkół z funduszu Kommissyi płatnych, lata uczenia w Szkołach Ołyckich niebyły mu do emerytalney policzone. JX. Baranowski przy uwolnieniu go od funkcyi Kaznodzieyskiey w Toruniu ma pensyą wymaczoną Złotych Tysiąc od przyszłego roku Szkolnego. Podobnież JX Synchaiewski w Krzemieńcu umieszczony między Emerytami z pensyą roczną Złotych Sześćset, którą od przyszłego roku Szkolnego odbierać zacznie. JX. Glinoiecki już iest w liczbie Emerytów z pensyą Złotych Polskich pięćset rocznie umieszczony.

Pożarski Laik będąc Zakrystyanem w Żytomierzu, przytey funkcyi może czekać na wakuiące do pensyi emerytalney mieysce. Z JP. Andrzejowskim Professorem 1. Klassy w Szkołach Krzemienieckich Ex Jezuitą teraz chcącym się oddalić, i ułożyć o pensyą emerytalną z Kassą, takowy-

układ

9. układ przyięty bydź niemoże, a to dla doświadczenia, które już było w podobnych zdarzeniach, że opłaceni raz nazawsze tym sposobem Emeryci, powracaią do Kommissyi, o nowe onychże na utrzymanie życia prosząc opatrzenie.

JX. Turkowskiemu Prefektowi Szkół Warszawskich Czerwonych Złotych 3. z Kassy Generalney będą powrócone, rownie iak JPu Kasprowiczowi Professorowi Fizyki w Kamieńcu Złotych 37. —

JX. Odyniec ProRektor i JP Hymonowski Professor w Szkołach Żytomirskich, gdy rachunki z uczynioney expensy na podroże do Kassy Generalney odeszlą, Kommissya tę expens umiarkuie, i powrocić zadysponuie. —

JX. Dobraczynski Kantor Katedralny Kamieniecki, podług danego zaświadczenia od Wizytatora otrzymał wyznaczenie pensyi Emerytalney Złtch 500. rocznie, którą od przyszłego roku Szkolnego, odbierać zacznie. Metr do ięzyka Niemieckiego przy Szkołach Łęczyckich iak teraz iest sądzi Kommissya bydź pożyteczniey:szym, aniżeli do ięzyka francuskiego, i nażądaną w tym odmianę niezezwala nie tylko w Szkołach Łęczyckich, ale i w innych gdzieby była życzona.

Szkoły Kommunistów Kieleckie i Węgrowskie.

Osobne do tych Szkół wygotowane będą listy upominaiące, i zalecenia od Kommissyi.

Szkoły JXX. Piiarów.

Punkta osobne JXX. Piiarom są podane, na które odpowiedzi Szkole Głowney są już kommunikowane.

Konwikt i Szkoły w Rydzynie.

Przełożone uwagi względem Konwiktu i Szkół Rydzyńskich będzie Kommissya mieć na celu w dalszym układzie i odmianach, które końcem pomnożenia liczby Uczniów funduszonych czynić przedsięwzięła.

Szkoły Zakonne.

W Doniesieniach i uwagach nad Szkołami Zakonnemi w raporcie umieszczonych znayduie Kommissya materyą dłuższego namyślenia się potrzebuiącą: co zatym o nich postanowi stosownie do uwag

i sposobów od

od Szkoły Głównéy przezornie podanych w dalszym czasie Szkołę Główną uwiadomi. Co zaś tyczesię doniesionych niedokładności wtychże Szkołach podczas Wizyty postrzeżonych, tym przez zgłoszeniesię listowne od Kommissyi do Zwierzchności Zakonnych, tym czasem zaradzono będzie.

Dyrektorowie

10. Kommissya wątpliwy wyraz umieszczony w Artykule 2. Rozdziale V. Ustaw tak objaśnia: że wolno iest Professorom po skończonych czterech latach dobrowolnego uczenia za zezwoleniem Rektora dawać lekcye prywatne, byle nie w Domu akademickim, kto się zaś podeymuie dyrekcyi obowiązuiącey do mieszkania wraz z Uczniami, niema mieysca w Zgromadzeniu, to iest: że razem Dyrektorem i Professorem w Szkołach publicznych bydź niemoże.

Opieka dla uczącychsię i Dyrektorów.

Gdy zprzepisu Praw Kraiowych w ogulności, i tych wszczegulności, które przy Ustanowieniu Jurysdykcyi Kommissyi nastąpiły, niemoże Kommissya Spraw Sądowi nienależnych przyimować, ani też zapozywać na Instancyą Instygatora Sądowego do innego iak tylko do Swoiego Sądu,: dla dyrektorów więc i Studentów, gdy w pokrzywdzeniach sobie uczynionych z obcemi Osobami Sprawy w Jurysdykcyach przyzwoitych mieć będą, interessowania się Kommissyi, i osób wniey zasiadaiących mogą bydź skutecznym wsparciem i pomocą, ile kroć zaniesione będą, oto przyzwoite od Zwierzchności Szkolney na piśmie rekwizycye.

Szkoły Parafialne.

11. Względem Wizyty i urządzenia Szkoły Dyssydentskiey w Lesznie poźniey Rezolucya Kommissyi Szkole Główney kommunikowana będzie. Szkołka w Hulewiczowie na Polisiu Wołyńskim przez JX.a Kamaniewskiego Proboszcza tamecznego utrzymywana ponieważ zprzełożonych w Raporcie Szkoły Głównéy doniesień niezdaie się bydź na przeszkodzie innym Szkołom może bydź cierpiana, maiąc względy na okoliczności mieyscowe i na porządek w którym dotąd utrzymuiesię. Wszelako Rektorowi Wydziałowemu ciągłe na nią baczenie ma bydź od Szkoły Głównéy zalecone. Wizytowanie Szkół Parafialnych iako iest środkiem naypewnieyszym do zaprowadzenia powszechney w Kraiu Instrukcyi

Instrukcyi, tak Kommissya naymocniey zachęca Rektorów Wy:
:działowych oraz Pro Rektorów Szkół Akademickich i Zakonnych,
aby mimo szczupłości pensyi i inne przeszkody, Wizyty Usta:
wami przepisane do Szkół Parafialnych koniecznie odbywali.
Co się zaś tycze dalszych wybornych Uwag w Raporcie Szkoły Gło:
:wnéy względem Szkół Parafialnych umieszczonych, będzie ie mieć
Kommissya na baczności wciągu przyszłych rozrządzeń i starań
swoich ściągaiących się do stałego urządzenia i dozoru Szkół
Parafialnych.

Książki Elementarne.

12. Przyłącza się pismo osobne odpowiadaiące na Uwagi nad Arytme:
:tyką Elementarną przy Raporcie przysłane.
Książki Botaniki Elementarney Tysiąc Exemplarzy rozkazała
Kommissya złożyć do Magazynu Szkoły Główney u JXX. Piiarów
w Warszawie, aby wraz z innemi Książkami elementarnemi
do Szkół rozesłane były. Znayduie się taż Książka już powiele
mieyscach, gdzie są Szkoły, tak w Litwie iak Koronie kosztem
drukuiącego onęż na składzie złożona. Potrzebne zdaie się
z tey okazyi Wizytatorom zalecenie, aby maiąc z sobą Specy:
:fikacyą, iuż wyszłych z druku Książek elementarnych, dopilno:
:wali, czyli wszystkie i we wszystkich Szkołach są w użyciu.
Uwagi Szkoły Główney względem Ksiąg elementarnych a osobliwie
w tym co się tycze lekcyi Historyi Naturalney i kunsztów w Szko:
:łach dawanych, znayduie Kommissya rozsądnie i przyzwoicie
uczynione. W Wypisach na Klassę I. i II do Historyi Naturalney
powtornie wydanych, iuż zaszła odmiana, która nawet uprze:
:dzeniom dogadza. Względem innych zaś Nauk do których nie:
:są ieszcze wygotowane Książki elementarne, a wszczególności
do Historyi Naturalney ściągaiących się zaleci Szkoła Główna
Professorom na potym rostropność, z którey opuszczą raczey podo:
:bne materye, niżeliby mieli one nieprzyzwoicie traktować. Teraz
rozkazała Kommissya drukowanie Logarytmów do Trygonome:
:tryi, potrzebnych do nauki matematyki Elementarney.
Geometryą praktyczną JXa Zaborowskiego za dokładną uzna:
:ną zaleciła, dla każdego Professora Matematyki po Szkołach ro:
:zesłać.

rozesłai. Dan w Warszawie na Sessyi dnia 25go Miesiąca Stycznia 1787. Roku. M: Poniatowski Xże Prymas. —

Listy, (o których w Rezolucyach P. Kommissyi iest wzmianka) pisane do JXa Przyłuskiego Rektora Wielkopolskiego, i XX. Bazylianów znayduią się w Protokułach Korrespondencyi, z Szkołami Wydziałowemi. —

2. Co do drugiego. JX. Bogdanowicz i JP. Januszewicz zdali Sprawę przed Szkołą Główną o Przywileiach i nowym urządzeniu Kongregacyi Malarskiey, z którego Raportu przekonawszy się Szkoła Główna o potrzebie poznania dawnieyszych Przywileiów Kongregacyi Malarskiey służących, a przez nich Delegowanym niekommunikowanych, postanowiła obligować Plenipotenta Swego w Warszawie do wyszukania i wypisania tych Przywileiów z Metryki, końcem przekonania się: ieżeli Przywileie dawne niepoddaią zupełnie pod Jurysdykcyą Akademii Kongregacyi Malarskiey. JP. Januszewicz wezwany iest do ułożenia Informacyi dla Plenipotenta Warszawskiego do wyszukiwania wspomnionych Przywileiów służyć maiącey. Papiery zaś od Kongregacyi Malarskiey Delegowanym złożone, zleciła Szkoła Główna dla dalszey swey w tym interessie Informacyi przepisać. —

Co do trzeciego: Zleciła Szkoła Główna obydwom Kollegiom: aby na Sessyach Swoich zaradziły o Sessyi publiczney w Maju, przez ułożenie materyi do maiących bydź czytanych dyssertacyi, i razem determinowania Osób te dyssertacye czytać maiących. O czym chce Szkoła Główna na naypierwszym swym posiedzeniu bydź zupełnie uwiadomioną.

Co do czwartego: JP. Badurski Praeses Collegii Physici złożył Szkole Główney uwagi od siebie uczynione na niektóre Artykuły Ustaw stosownie do Listu od P. Kommissyi pod dniem 28. Kwietnia 1786. Roku do Szkoły Główney pisanego, a w Protokuł Korrespondencyi na karcie 95. wciągnionego, których czytanie i roztrząsanie Szkoła Główna na inną Sessyą odłożyła. —

5. Następuiąca Rezolucya P. Kommissyi należy do Artykułu pierwszego: Działo się w Warszawie na Sessyi Ekonomiczney Kommissyi Edukacyi Narodowey, Dnia dwudziestego piątego Miesiąca Stycznia Roku Tysiąc Siedmset Ośmdziesiąt Siódmego.

Kommissya na uczynione sobie od Szkoły Główney Koronney przełożenie.

:łożenie: iż Wizytatorowie niemogą prędzey Raportow swoich wygotować, iak na pierwsze dni Miesiąca Listopada, a Szkoła Główna do odebrania Sprawy od Wizytatorow, roztrząśnienia Kwestyi Artykułu, i ułożenia Raportu do Kommissyi o wszystkich Szkołach potrzebuie przynaymniey kilkonaściedziel:nego czasu, niniejszą Rezolucyą czas do odsyłania rzeczone:go Raportu naypoźniey na dzień piętnasty Grudnia na po:tym wyznacza. = Z Protokułu Ekonomicznego Kom:missyi Edukacyi Narodowey wyięsano i wydano. L.S.:
Joach: Gintowt Dziewiałtowski. Kommiss: Edukac: Sekretarz.

Felix Oraczewski M.P.
S. G. N. K.

Posiedzenie XIte.

złożone dnia 10 Marca.

do zaważenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzód: Do wysłuchania i stanowienia o Instrumentach, Zleceniu i innych Papierach ułożonych dla Wizytatorow Generalnych Szkoł Narodowych.

Powtore: Do stanowienia w powstałych ieszcze punktach z Ra:portow przeszłych Wizyt jeneralnych, które już były dawniey do Rady wniesione, ale dotąd niezałatwione.

Potrzecie: Sekretarz informował będzie Szkołę Gł. o dostanych mu Raportach Prowincyonalnych Wizyt, o spóźnieniu dotąd niektórych, á maiąc honor na ostatniey już Szkoły Głównéy Sessyi się mayd:wać o złożeniu Aktów i Pieczęci w ręce JW. Radzwańskiego donieść, przy wniesieniu Proporzyi do iego urzędu stósownéy.

Po czwarte: Do odebrania Sprawy od obuyga Collegiów o zleconym im ułożeniu Sessyi Publiczney na przyiazd JO. K. Mości.

Po piąte: Do odebrania kwartalnego Raportu od JP. Januszewicza o robotach w Archiwum.

Po szóste. Do wysłuchania Żądań JM. Trefflera Rektora Mazow:polskiego, proszącego o Konsens Szkoły Głównéy na otrzymanie kustodyi wolney.

Posiodme Do upoważnienia Radcę Archiwi aby Papiery należące do Ten:duszów Wileńskich S. Hozyana były Tymże Archiwiuszowi z Archiwem Szkoły Głównéy wydane.

Szkoła Główna

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach JW^o Oraczewskiego Rektora, Jchmć XXży i Jchmć PP. Jozefa Szabla, Andrzeia Badurskie:go, Jozefa Putanowicza, Bonifacego Garyckiego, Franciszka Kolendowi:cza, Wincentego Smaczninskiego, Felixa Radwanskiego, Antoniego Popławskiego, Krzysztofa Jdatte, Jozefa Bogucickiego, Rafała Czer:wichowskiego, Wincentego Schastra, Waleryana Bogdanowicza, An:drzeia Trzcinskiego, Jozefa Muszynskiego, Jacka Przybylskiego, Jozefa Januszewicza, Franciszka Scheidta, Kantego Krusinskiego i Sekre:tarza. Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością Obrady, na:stępuiące rzeczy czytała i uchwaliła:

Co do pierwszego: Dla JmXdza Bogdanowicza do Prowincyi Ma:łopolskiey, i dla JmćXdza Garyckiego do Prowincyi Wielkopolskiey, Generalnych Szkół Narodowych Wizytatorów Szkoła Główna wy:dała Patenta i Zlecenia następuiące: =

„ Szkoła Gł. Koronna Akademia Krakowska:

Powierzony od Zwierzchności Krajowey rząd wszystkich Szkół, tak Aka:demickich iako Zakonnych otworzywszy Szkole Gł. drogę wysługi:wania się Powszechności Krajowey dozorem i doskonaleniem Jnstru:kcyi Obywatelskiey, nieprzestaie zatrudniać usilnych iey starań o:jak naywiększą tak ważnego dzieła pomyślność. Poszukiwanie w:tey Usłudze publicznych dla Kraiu pożytków, kierowało zawsze i kie:rnie Zamiarami Szkoły Gł. w wysyłaniu corocznych generalnych Wizyt do wszystkich Szkół Narodowych w Koronie, i Zgromadzenia Szkolne nauczyły się z doświadczenia, iż oddaiąc Sprawę Wizytatorom Generalnym z prac powołania swego, znaydywały zawsze w sprawie:dliwych żądaniach Swoich pomoc, świadectwo swey wierności w peł:nieniu praw, i szacunek usilności w pracowaniu przed Szkołą Gł. Odnawiaiąc corocznie takowe Wizyty Generalne usiłuie Szkoła Gł. widzieć przez nie co raz szczęśliwsze skutki i łożonych przez Osoby Szkolne prac, i ciągłey troskliwości Swoiey około wydoskona:lenia Jnstrukcyi publiczney, chcąc się przekonać Naprzod: czyli wszystkie Ustawy i Rezolucye P. Kommissyi, Konkluzye i Zlecenia Szkoły Gł., Przepisy i ostrzeżenia od poprzedzaiących Wizytatorów zostawione są przez Zgromadzenia wiernie i pilnie wykonywane. Powtore: Usiłuie Szkoła Gł. przez Wizytę Generalną wyśledzać wszystkie pomoce do wydoskonalenia Jnstrukcyi Kraiowey słu:żące, a razem poznać przeszkody będące na zawadzie takowemu

Zamiarowi.

zamiarowi. Potrzecie: przekonać się o zdatności Nauczycielów i osób Zgromadzeń Szkolnych w pełnieniu powierzonych im obowiąz:ków, i o czystości ich obyczaiów. Poczwarte: Zamierza sobie Szkoła Gtt. oddanie sprawiedliwości osobom celuiącym pracą, gorliwością i szczegulną zdatnością w dziele Instrukcyi publi:czney, opuszczaiących się zaś w tak ważnym powołaniu, albo wrócić do karbu swych powinności, albo zapobiedz wyniknąć mogącym szkodom i zawodom powierzoney ich staraniom Mło:dzi. Popiąte: Chce Szkoła Gtt. dowiedzieć się o korzyściach Uczą:cych się i znakomiciey niemi celuiących przy każdych Szkołach Uczniów mieć sobie podanych i wiadomych. Poszóste: Zabespie:czyć Opiekę, pomoc i Sprawiedliwość dla pracuiących, i ieszcze oddać ią Tym, którzykolwiek poszukiwaliby iey na Osobach Szkolnych. Posiodme. Wglądać chce Szkoła Gtt: czyli Książki Elementarne na Szkoły przepisane są stósownie do Ustaw prze:maczone przez Nauczycielów, i razem przestrzegać należytego tych Książek dla Szkoły Gtt dochodu. Nakoniec: Wywiedzieć się o rzą:dzie domowym Zgromadzeń, poznać Stan Domów, potrzebę w:nich wypadaiących reperacyi i fabryk. Które to Artykuły ogar:niaią ogulne Wizyt Generalnych cele, to iest: czuwanie na całość Praw, wierność Nauki, czystość obyczaiów, prawowierność Religii, usilność i zdatność Osób Szkolnych, oddawanie Sprawiedliwości pracy, zasłudze i talentom, a niszczenie wszelkich omyłek i zawad tym wielkim przedsięwzięciom przeciwnych. Do wyko:nania takowych Zamiarów w Szkołach tak Akademickich iako i Zakonnych: Krakowskich, Sandomirskich, Lubelskich, Krzemie:nieckich, Kamienieckich, Łuckich, Ołyckich, Włodzimirskich, Barskich, Szarogrodzkich, Ostrogskich, Winnickich, Żytomirskich, Humańskich, Kaniowskich, Owruckich, Lubarskich, Chełmskich, i Miedzyrzeckich, wybrała Szkoła Gtt. osobę z Grona Swoiego JKdza Waleryana Bogdanowicza, S.T. i O.P. Doktora, Professora Prawa Ka:nonicznego, Sekretarza Collegii Moralis, którego Wizytatorem Ge:neralnym do Szkół wyżey wspomnionych postanowiła. Wszystkie zatym Osoby Zgromadzeń Szkolnych w Artykułach wyżey wy:szczegulnionych winne są Temuż Wizytatorowi Generalnemu z obowiązków swoich sprawić się, oraz bydź powolne i posłuszne

:na.

na wszystkie Zlecenia i Przepisy, ktòre kolwiek Jemu Wizytatur Ge-
:neralny zaleci i zostawi.

Podobnyż słowo w słowo Patent dla Jmć Xdza Ganychiego Wizy-
:tatora do Szkòł tak Akademickich iak Zakonnych: Pinczowskich
Kieleckich, Poznańskich, Kaliskich, Wschowskich, Trzemeszyńskich,
Toruńskich, Warszawskich, Rawskich, Lęczyckich, Płockich, Pietr-
:kowskich, Wągrowskich, Radomskich, Piotrkowskich Łowickich, Wie-
:luńskich, Rydzyńskich, Łomżyńskich, Szumińskich, Drohickich,
Łuchowskich i Gurskich. —

Zlecenia szczegulne dane Jmć Xdzu Bogdanowiczowi Wi-
:zytatorowi Generalnemu Prowincyi Małopolskiey. —

1mo. JX. Wizytatur starai się będzie wszystkie Przepisy zawarte w Usta-
:wach K. Komissyi pod Rozdział. IV.: Wizyta Zgromadzeń Akademic-
:kich i Szkòł Narodowych. wiernie wykonać.

2do. Dochodzić będzie czyli Ustawy K. Komissyi są od Zgromadzeń Szkol-
:nych we wszystkich punktach dopełniane, wtrącaiąc przy tym wszy-
:stkie Zlecenia poprzedzaiącey Wizyty tak Generalney, iak Prowincyo-
:nalney w Xięgach kożdego Zgromadzenia zapisane: dochodząc czyli wszy-
:stkie takowe Zlecenia wykonane były. W przypadku zaś spostrzeżonej,
lub niedopełnionej exekucyi, wybadywać się będzie o przyczyny tako-
wego opuszczenia, ite w Raporcie Swoim do Szkoły Jtt. umieści.

3tio Gdziekolwiek Jt. Wizytatur w trakcie teraźnieyszey Wizyty znay-
:dzie Szkoły publiczne otwarte, niemaiące wyraźnego nato K. Komis-
:syi pozwolenia, napierwey te Szkoły zwizytuie, po Wizycie zaś oświad-
:czy Przełożonym takowych Szkòł Wolą K. Komissyi: iż stanąwszy
w Osobach poświęcaiących się Edukacyi publiczney, chwalebną chęć
służenia Krajowi, zostawuie onym wolność utrzymywania Szkółek
Parafialnych, w których pisania, czytania rachunków, i rozmiarów
początki dawać mogą, nieudaiąc się bynaymniey w uczenie wyż-
:szych Nauk na Klassy podzielonych. Znaney takowe Szkoły, niepo-
:dług woli i Przepisów K. Komissyi utrzymuiące się, zdobrzącymsię
rolniem Szkolnym, zaszczyca K. Komissya swoią chęcią. Szkołę
atoli Hulewiczowską na Polesiu Wołyńskim przez Jt.a Komaniew-
:skiego Proboszcza tamecznego założoną, i utrzymywaną, iako niebę-
:dącą na przeszkodzie innym Szkołom publicznym kubo K. Komissya
przez Rezolucyą Swoią na dniu 25. Stycznia R.a 1787. utrzymywać
pozwala.

pozwala, wszelako z woli Teyże P. Kommissyi JX. Wizytator zaleci Rektorowi Wydziału Wołyńskiego, ażeby nie tylko w Wizycie Swoiey Prowincyonalney, ale nawet wciągu każdego Vu Szkolnego pilną miał baczność na Edukacyą młodzi w tey Szkole się uczącey, przestrzegaiąc całości Ustaw, względem Kaiążek i Nauk przepisanych. —

4to. Przełoży Wizytator wolą P. Kommissyi: iż Zgromadzenia Akademickie Studentów na wspolnym Stole trzymać niemogą; Także Zgromadzeniom Zakonnym Szkoły publiczne lub Konwikty maiącym doniesie. Rektorom i Pro Rektorom Szkół Akademickich ścisłe wypełnienie Rezolucyi P. Kommissyi o Emerytach Ex Jezuitach pod dniem 7. Lutego Roku 1783. zapadłey zaleci. Informacye iakie względem Tychże Emerytów odbierze, do Szkoły Gtt i Kassy Generalney Warszawskiey prześle.

5to. Sprawy na mieyscu zdarzaiące się między Osobami uczącemi, lub uczącemi się, Rządcami i Officyalistami Zgromadzeń podług wydanego Sobie od Jurysdykcyi Rektorskiey Instrumenta rozsądzi.

6to. Doniesie Wolą P. Kommissyi wyrażoną w Rezolucyi pod dniem 25o Stycznia Roku 1787. iż Szkoły Parafialne wizytowane być powinny od Rektorów i Pro Rektorów tych Szkół publicznych w których się okolicy znayduią. Który to obowiązek równie do Przełożonych Szkół Akademickich, iako i do Przełożonych Szkół Zakonnych rościągasię.

7mo. W zdarzaiących się przypadkach niesnasek i kłótni między Szkołami i Palestrą, zaleci Wizytator Rządcom Szkół, aby nieodwłocznie o tych donosili P. Kommissyi, która z Jurysdykcyami przyzwoitemi o uspokoieniu onychże zaradzać będzie.

8vo. Jeżeli które Szkoły Stanu Akademickiego potrzebować będą Nauczycielów na rok przyszły, i ieżeli Szkoły nawet Zakonne żądać będą tychże Nauczycielów, nim ich Zgromadzenia w osoby do Edukacyi publiczney zdatne opatrzone będą, z obowiązkiem utrzymywania Tychże Nauczycielów kosztem Zgromadzenia Zakonnego JX. Wizytator z każdego mieysca w szczególności nieodwłocznie o tym Szkole Gtt. doniesie, wyraziwszy liczbę Nauczycielów i Klassy wakuiące. —

9no. JX. Wizytator odbierze od wszystkich Nauczycielów Szkół tak Akademickich.

demickich iako Zakonnych Pytania z całorocznego kursu Nauk tych na które Książki Elementarne niewyszły, podług zlecenia Szkoły Głównej na dniu 28. Listopada wyszłego i wszystkim Rektorom Wydziałowym natychmiast ogłoszonego ku wiadomości Szkół w każdym Wydziale znayduiących się. W doświadczaniu zaś Uczniów dochodzić będzie Wizytator, czyli Pytania i ogulny widok materyi w nich zawarty były Uczniom wciągu Nauk tłumaczone.

10mo. JX. Wizytator pilnie dochodzić będzie w każdych Szkołach zdatności Nauczycielów, i ieżeliby który pokazał się niedouczony i niezdatny, takowego zanotuie z wyrażeniem lat na Nauczycielstwie przepędzonych, podaniem Proiektu o pożytecznieyszym takowey Osoby użyciu, lub o iey opatrzeniu dalszym, dodaiąc w opisie swoim: czyli osoba niezdatna iest Exjezuitą lub nie? czyli do uczenia od Szkoły Gtt. lub P. Kommissyi, czy też od Przełożonego Szkół była użyta, z takowych Osób ułoży potym JX. Wizytator Tabellę i tę przy Raporcie swoim Szkole Gtt. odda.

11mo. Zaleci JX. Wizytator wszystkim Rektorom i ProRektorom Szkół Akademickich ażeby w przypadku wakuiącey Klassy natychmiast do Szkoły Gtt. o przysłanie Nauczyciela zgłosili się: ażeby sami Osób na Nauczycielstwo niewzywali i niewybierali, chyba do tego czasu, póki zesłany od Szkoły Gtt. Nauczyciel niezjedzie. Zgromadzeniom zaś Szkół Zakonnych doniesie Wolą P. Kommissyi, ażeby Nauczyciele uznani przez Wizytatora za zdatnych, niebyli z mieysc ruszani i odmieniani, bez wiadomości Szkoły Głównej.

12mo. JX. Wizytator starać się będzie odebrać od Zwierzchności Zakonney JXX. Bazylianów zaręczenie na piśmie: jako Osób Szkolnych szczegulnie zaś z zdatności i usilności w pracowaniu zaleconych bez pozwolenia Szkoły Gtt odmieniać i ruszać z mieysc niebędzie: i jako szczegulnieysze względy w zdarzaiących się promocyach Zakonnych mieć będzie dla Osób Nauczycielstwu publicznemu poświęcaiących się, a z zdatności i usilności swoiey od Szkoły Gtt. zaleconych zabespieczaiąc im pierwszeństwo w wydarzonych Wakansach. Żeby zaś Nauczyciele zdatni JXX. Bazylianów niebyli brani od uczenia Szkół na słuchanie Teologii: jako Nauki otwieraiącey drogę do wszelkiey promocyi w Ich Zakonie, domagać się należy od Ich Zwierzchności, aby Kandydaci Ich na Nauki przysyłani, kurs także Teologii przy Szkole Gtt odbyli.

13tio.

13tio. JX. Wizytator starać się będzie przekonywać w każdym Zgro:
:madzeniu czyli wszystkie Książki elementarne dla Szkół do:
:tąd wyżłe znaydnią się i są przez Nauczycielów w każdych
Szkołach tłumaczone, których Speryfikacya iest następuiąca:
1º Gramatyka na 3. Klassy z Przypisami 2º Nauka Moralna na
3. Klassy z Przypisami. 3º Arytmetyka 2 Części Geometryi
i Algebry. 4º Wstęp do Fizyki, Botanika, 5º Wypisy ła:
:cińskie na trzy Klassy, Dykcyonarz Starożytności, Dykcyo:
:narz Łaciński. 6º Układ Gramatyki osóbny. 7º Historya na
III. i IV. Klassę. 8º Elementarz na Szkoły Parafialne.

14to. JX. Wizytator doniesie każdemu Zgromadzeniu Wolą Zwierz:
:chności iż w czasie idących Nauk i Klass nietylko Nauczycie:
:lom ale Rektorom i Pro-Rektorom od Zgromadzenia oddalać
:się niewolno, wyiąwszy czas Wizyt Prowincyonalnych, Świąt i
Wakacyi. A jeżeliby dla ważnych iakowych przyczyn wypada:
:ła potrzeba oddaleniasię na czas krótki, dla Rektora, Pro Rektora
lub jakieykolwiek Zgromadzenia Osoby, takowe przyczyny ma:
:ią bydź na Sessyi Zgromadzenia wyłożone i w Księgę Obrad
wpisane.

15to. Ponieważ doświadczenie nauczyło: iż Nauczyciele Szkół odle:
:głych w czasie Wakacyi przyieżdżać zwykli do Krakowa, à powra:
:caiąc częstokroć na dzień otwarcia Szkół stawić się dla odległości
drogi niemogą, przeto dla utrzymania należytego w Zgromadze:
:niach porządku, JX. Wizytator zostawi zlecenie: iż lubo każdey
Osobie zostawuie się wolność wyieżdżania w czasie Wakacyi, gdzie
iey się zdaie, gdyby atoli dla takowych wyiazdów Osoba która
Zgromadzenia na czas Ustawami przepisany niestawiłasię na
mieyscu, rygor kary w Ustawach naznaczony ma bydź nania
rościągniony, wyiąwszy przypadek choroby lub ważney iakiey
przyczyny, o czym Rektor lub Pro Rektor niepowinien zaniedbać
zaraz Szkole Gttº raportować.

16to. JX. Wizytator ściśle dochodzić będzie czyli czas otwarcia Szkół
po Wakacyach i Świętach Ustawami przepisany niespaźnia się
w którym Zgromadzeniu, à gdyby gdzie takową nieprzyzwoitość
znalazł, doniesie otym w Raporcie Swoim Szkole Gtt. W Zlece:
:niach

niach zaś Zgromadzeniu zostawionych takowego opuszczenia ściśle zakaże.

17mo. Ponieważ JX. Szydłowski Profr. 1. Klassy w Szkołach Winnickich był wcześnie ostrzeżony o mieyscu sobie destynowanym na teraźnieyszy Rok szkolny, a przecież przenosząc się z Łucka do Winnicy przyiazd swóy prawie dwoma Miesiącami do Szkół spóźnił, wniidzie Wizytator wściśle roztrząśnienie przyczyn tak znacznego spóźnienia, a znalazłszy go winnym, kary w Ustawach przepisane na niego rozciągnie i do exekucyi przywieść starać się będzie.

18vo. Ponieważ Zgromadzenie Żytomirskie na początku teraźnieyszego Roku Szkolnego obwinione było przed Szkołą Gtt. iakoby Nauczyciele po Swiętach, Wakacyach, w dni Ustawami przepisane Nauk nieotwierali, i o takowe bezprawie napomniane było Zgromadzenie Listem Szkoły Gtt. 28. Listopada pisanym, któren podług Woli Szkoły Gtt. w Księgę Obrad Zgromadzenia powinien bydź wciągniony; przeto JX. Wizytator ściśle dowiadywać się będzie: czyli myśli Szkoły Gtt. w tym Liście wyrażone są do skutku przywiedzione. Oprócz tego sprawić się winno Zgromadzenie z zadanego sobie opuszczenia i przestąpienia Ustaw.

19no. Gdyby które Zgromadzenie sam tylko ięzyk niemiecki w Szkołach maiące żądało zamiany ięzyka francuskiego za Niemiecki, takowego żądania Wizytator nieprzyimie, stosownie do Woli P. Kommissyi przez Rezolucyą 25. Stycznia Rku bieżącego Szkole Gtt. ogłoszoney.

20mo. JX. Wizytator oświadczy koidemu Zgromadzeniu Opiekę i pomoc którą Osoby w P. Kommissyi zasiadaiące ofiarnią Dyrektorom lub uczącym się od Osób obcych pokrzywdzonym i sprawiedliwości nanie w Sądach Jurysdykcyi obcych szukaiącym, byleby o rzetelnym pokrzywdzeniu przesłane było P. Kommissyi doniesienie wierne na piśmie od Przełożonych iakichkolwiek Szkół i Zgromadzeń. Czego w przypadku słuszności i potrzeby Ciż Przełożeni Osobom Szkolnym i Dyrektorom odmawiać nie powinni.

21mo. Zaleci JX. Wizytator Nauczycielom wielką rostropność w tłumaczeniu niektórych wypisów Historyi Naturalney z Książek Elementarnych, aby niebędąc w Stanie takowych materyi objaśnić i dobrze wyłożyć, raczey one opuszczali, niż się wdawali w nieprzyzwoite tłumaczenia exponuiące Naukę.

22do.

22do. Oświadczy JX. Wizytator JX^u Broszniowskiemu Pro-Rektorowi Łuckiemu satysfakcyą Szkoły Gtt. z pilnego i przykładnego rządu Szkół Łuckich przez Wizytę poprzedzaiącą zaleconego, i do kontynuowania tey samey w rządzie Szkół gorliwości Onegoż zachęci. Podobnież oświadczenie i zachęcenie uczyni Wizytator JP^u Witwickiemu Professorowi Fizyki w Szkołach Winnickich, jako zaleconemu Szkole Gtt. z korzyści które szczególniey Uczniowie iego na Wizycie Generalney okazali. Napomni zaś JX. Wizytator JX^a Kwiatkowskiego Prefekta Szkół Lubelskich, aby iedność i zgoda Zgromadzenia Lubelskiego przez kilka lat przykładnie utrzymywana, niebyła za iego przykładaniem się Raportami częstokroć niewiernemi mieszana.

23tio. Oświadczy JX. Wizytator JX^u Szybińskiemu Rektorowi i JX^u Dulewskiemu Prefektowi Zgromadzenia Miedzyrzeckiego ukontentowanie, które miała Szkoła Gtt. z oddaney pochwały przez Wizytatora Generalnego ich pracy i przykładnemu Szkół dozorowi.

24to. Doniesie Wizytator w Szkołach Krzemienieckich o Rezolucyi P. Kommissyi na dniu 25. Stycznia R^u 1787. zapadłey, przez którą X^u Synchajewskiemu Kaznodziei w Szkołach Krzemienieckich wyznaczona iest Pensya Emerytalna Złt: Pollę 600. od przyszłego R^u Szkolnego. W tychże Szkołach JX. Glinojecki Ex Jezuita iest z Pensyą Złtch 500. w liczbie Emerytów umieszczony. Żądania zaś JP^a Andrzeiowskiego Profra 1. Klassy w Szkołach Krzemienieckich proszącego o ugodzenie się z nim i zapłacenie mu raz na zawsze Emerytury, nieiest od P. Kommissyi przyięte. Doniesie przytym Wizytator w Szkołach Żytomirskich JX^u Odyńcowi, i JP^u Stimonowskiemu w Szkołach Kamienieckich, iż za posłaniem do Kassy Generalney umiarkowanym rachunkiem, koszt ich na przenoszenie się z Łucka do Winnicy a z Winnicy do Żytomierza zleciła P. Kommissya Kassie Generalney powrócić. Pożarskiego zaś Laika Zakrystyana w Żytomirzu o Emeryta pensyą proszącego, do wypadaiącego Wakansu P. Kommissya odwlekła. Doniesie przytym JX^u Dobraczyńskiemu Kantorowi Kamienieckiemu, że na zaświadczenie Wizytatora Generalnego otrzymał od P. Kommissyi Pensyą emerytalną Złtch 500. na rok, którą od przyszłego roku Szkolnego odbierać zacznie.

25to. Doniesie JX. Wizytator Szkołom Ołyckim, iż na Przełożenie

Szkoły Gtt.

Szkoły Gtt. postanowiła P. Kommissya traktować z Xiążętą Radziwiłłami względem polepszenia i zabespieczenia Dochodu tychże Szkół. Zaleci iednak JX. Wizytator ProRektorowi tych Szkół, iż gdyby nastąpiło porównanie Pensyi Professorów Szkół Akademickich JX. ProRektor o przysłanie Nauczycielów w przypadku Wakansów zgłaszać się będzie do Szkoły Gtt. ani wzywać będzie mógł odtąd na Nauczycielstwo Osoby nieznane Szkole Gtt. i przy niey nieeducowane.

26to. Rezolucyą P. Kommissyi ratyfikuiącą zawartą ugodę o Place Kollegium Żytomirskiego z Wm Zelińskim Sędzią Kijowskim Wizytator przy Zgromadzeniu zostawi.

27mo. Odbierze JX. Wizytator Rachunki od ProRektorów i Prefektów z Ksiąg Elementarnych ułożone podług sposobu od Szkoły Gtt. dawniey przepisanego, starając się ażeby Remanent sprzedanych już Książek przy Szkołach niezaległ. Jeżeli w których Szkołach znaydzie JX. Wizytator Książki w tym roku przysłane z Magazynu Warszawskiego i podany koszt na ich sprowadzenie, ProRektor lub Prefekt takowy koszt sprowadzenia w rachunek podaiący powinien produkować List Dozorcy Magazynu Warszawskiego wyrażaiący ugodzoną cenę transportu i służący na usprawiedliwienie kosztu podług zlecenia Szkoły Gtt. wszystkim ProRektorom i Dozorcy Magazynu Warszawskiego zaraz na początku Roku wydanego i przez Sekretarza iey ogłoszonego, inaczey JX. Wizytator kosztu na transport sobie podanego nie przyimie, a do ProRektora lub Prefekta należeć będzie wystarać się na przyszłą Wizytę Generalną o usprawiedliwienie takowego kosztu sposobem od Szkoły Gtt. przepisanym. Remanent w Szkołach Kamienieckich gdy stósownie do wcześnie danego ostrzeżenia JX. ProRektorowi powinien bydź wygotowany. JX. Wizytator go odbierze, niewchodząc w przyczyny dla czego by ta należytość Szkole Gtt. miała bydź daley odkładana. Podobnież postąpi względem remanentu pozostałego w Szkołach JXX. Bazylianów, Lubarskich, Barskich i Włodzimierskich zanotowanego w Księgach Zgromadzenia przez poprzedzaiącego Wizytatora, za którego powrócenie też Zgromadzenia Szkół ręczyły.

28vo. Wniidzie Wizytator w roztrząśnienie Rachunków Sartorum Tectorum, i ich usprawiedliwienie, i takowe Regestra własnym podpisem

:sem za złe lub dobrze usprawiedliwione uzna, zostawiwszy gene:
:ralne zalecenie wszystkim Rektorom i ProRektorom Szkoł Akade:
:mickich aby odtąd Rachunki Sartorum Tectorum w przod na:
mieyscu przez Wizytatora Generalnego zweryfikowane i podpisa:
:ne nie już do Szkoły Gtt. ale prosto do Kassy Generalney Warszawy
odsyłali: zostawuiąc takowych regestrów ciągłe i porządne ko:
:pie w umyślną nato Księgę wciągane i podobnież do podpi:
:su Gnalnemu Wizytatorowi podawać się maiące. Zdanie o ta:
kowych Regestrach, Summę ogulną Przychodu i Wydatku na
Sarta Tecta, potrzebę reperacyi dalszey Wizytator pilnie na koż:
:dym mieyscu zanotuie i w Raporcie Swoim Szkole Gtt. doniesie.

29no. Ponieważ P. Kommissya przez Rezolucyą Swoią 23. Maia Ro:
:ku 1786. zapadłą oddaiąc Szkoły Kaniowskie JXX. Bazylianom
z dochodem rocznym przez Kassę Generalną Warszawską opła:
:canym i wynoszącym Złt. 3550. z Summy tey przed Wizytato:
:rem Generalnym Rachunek corocznie zdawać zaleciła, przeto
JX. Wizytator obstaiąc przy całości takowey Rezolucyi Ra:
:chunek z pomienioney Summy, i kwity takowy Rachunek
usprawiedliwiaiące odbierze i roztrząśnie, wglądaiąc w sprawie:
:dliwość nadgrody dla pracuiących Nauczycielów i w potrzebę opa:
:trzenia, których Nauki na Szkoły przepisane wyciągaią.

30mo. JX. Wizytator oświadczy osobiście w Żytomierzu JXu Mele:
:niowskiemu Officyałowi Metropolii Kijowskiey, iako miło i wdzię:
:cznie Szkoła Gtt. przyięła doniesienie od Wizytatora Gnalnego
o przykładney i obywatelskiey do Dobra Kraiu gorliwości w:
utrzymywaniu przez niego Siedmiu Uczniów w Szkołach Żyto:
:mirskich na swym funduszu i koszcie, i że o tak pożyteczney
hoyności miło iey będzie w przyszłym Raporcie P. Kommissyą
Edukacyiną uwiadomić. —

31mo. JX. Wizytator zaleci wszystkim ProRektorom i Rektorom
tak z gromadzeń Akademickich iako i Zakonnych maiących obo:
:wiązek wizytowania Szkół Parafialnych w ich okolicy znayduią:
:cych się, ażeby w dopełnieniu onego starali się liczbę Uczniów
w każdey Szkole Parafialney edukuiących się mieć sobie podaną,
dochod przytym każdey Szkoły Parafialney iak wielki iest iakiego
gatunku? która Szkoła z zapisanego sobie stałego funduszu, a

która.

mowu z nakładu żyiących Dobrodziejów, lub Plebanow iest utrzymy-
:waną? zwyrażeniem Imienia Fundatora lub Dobrodzieia, Ka-
:pitału ieśli iest jako zapisany, mieysca iego lokacyi, i takową
uiadomość ze wszystkiemi wyrażonemi sureguluowaniami maią
Rektorowie i PoRektorowie odesłać Szkole Gtt. przedrzeczeniem
roku Szkolnego. przyszłego.

32do. Wszystkie Konwikty przyiachchodzących Szkołach zalożone wi-
:zytuie JK. Wizytator, dochodząc zwszelką pilnością, naprzod: Li-
czby Uczniow fundusowych, których Imiona, Nazwiska, wiek,
usilność i postępek w uczeniu się w Rapsodie Swoim do Szkoły
Gtt. wyrazi. Powtore: Dochod roczny funduszu ma sobie mieć
podany, i czyli opatrywanie Konwiktorow iest wmiarę takowego
dochodu. Potrzecie: Dochodzić będzie pilnie JK. Wizytator, kto
na wakuiący fundusz prezentuie i wybiera Uczenia, i czyli takowe
Prawo prezentowania iest stosowne do Woli Fundatorow, lub do
rozrządzenia P. Kommissyi w Ustawach wyrażonego, tudzież czy-
:li obowiązki na Konwiktorow włożone w Rozdziale 19. Ustaw
osobliwie zaś obowiązek podanżyłutem VI. są wdzelkuyi. Regestra
Wydatkow czynionych na Uczniow fundusowych, ponieważ Rek-
:torowie i PoRektorowie winni są trzymać i one przed Wizytato-
:rami pokazywać, oraz do Kassy Generalney odsyłać, JK. Wizytator
dopomni się o Exekucyą takowego przepisu.

32tio. JK. Wizytator dopomni się o Exekucyą zleceń danych Profeso-
:rom Szkół Narodowych w Mandacie JW. Kommissarza Rektora
Szkoły Głowney.

34to. Ponieważ po wielu Szkołach znayduią się Xiążki Elementarne
edycyi dawney dla wyższey swey ceny niepokupne, przez tego nie-
ile bardzo Xiążek zdefektowanych, przeto Wizytator Generalny od
wszystkich PoRektorow i Prefektow odbierze Regestr porządny tak
Xiążek edycyi dawney, iako też defektow przy każdych Szkołach
znayduiących się, które to Regestra już Wizytatorowie zastaią po-
:wimi w gotowości, na każdym mieyscu, ile że Rektorowie wszy-
:stkich Woiewodztw mieli sobie te zlecenie do kommunikowania
Szkołom ogłoszone.

35to. Zaleci JK. Wizytator wszystkim PoRektorom i Prefektom, aby
potrzebuiąc Xiążek Elementarnych nie czekali końca Roku Szkol-
:nego ale wmiarę wydatku miarkuiąc potrzebę naroku przyszły

zaraz.

zaraz w Miesiącu Kwietniu o przysłanie takowych Książek do Dozorcy Magazynu Krakowskiego zgłaszali się.

36to Doniesie Wizytator wszystkim Szkołom Rezolucyą Szkoły Główney, iż z każdego gatunku Książek elementarnych dwa tylko Exemplarze do użycia Professorów Szkoła Gtt. raz na zawsze wyznaczyła, które to Książki należeć będą do Biblioteki każdego Zgromadzenia i służyć Nauczycielom do użycia. w przypadku gdy Nauczyciel przeniesiony będzie do inszego Zgromadzenia, Książka od niego używana zostać powinna na mieyscu, którą gdyby zgubił lub uszkodził winien ią Zgromadzeniu z swego dochodu odkupić.

37o Zaleci JX. Wizytator Pro Rektorowi Szkół Krakowskich ażeby odtąd Sam przez się Uczniom Książki elementarne poiedynczo sprzedawał, i z takowych Drukami rachował się.

38vo. Doniesie JX. Wizytator Zgromadzeniom Szkół Akademickich iż mimo przełożenia Szkoły Gtt o Bibliotekach Zgromadzeń, i Stole Wspólnym Rezolucye P. Kommissyi zapadły pod dniem 25go Stycznia. wpisane w Protokuł folio 151. i 152 które w Extraktach dla obydwóch Wizytatorów wypisać należy.

39no. JX. Wizytator odda Zaświadczenie z Kancellaryi Rektorskiey JXu Turowiczowi Professorowi i Prefektowi przeszłemu Szkół Ołyckich.

40mo. JX. Wizytator oświadczy wszystkim Osobom Zgromadzeń Szkolnych, które na przeszłey Wizycie podały żądania swoie o Stopnie Doktorskie: iż Szkoła Gtt. postanowiła już odtąd żadney Osobie Stopni Doktorskich niekonferować, wyciągaiąc pokoidym aby gdy żądać będzie Doktoryi stawił się osobiście na Examen w Krakowie. Co Osoby Stanu akademickiego wykonać mogą w czasie wakacyi osobliwie w ciągu Miesiąca Września.

41mo. Cokolwiek JX. Wizytator z dopełnienia teraźnieyszych Szkoły Gtt. zleceń i doświadczenia własnego postrzeże, tak w każdych wszczególności Szkołach, iakoteż generalnie w całym Edukacyi publiczney Ustanowieniu, co by bydź mogło zawadą i zamiarom P. Kommissyi, i usilności Szkoły Głowney w doskonaleniu Edukacyi publiczney, nietylko z strony osób mieysc ale nawet i rządu, to wszystko wiernie w Raporcie swoim Szkole Gtt. wyłoży.

nieopuszczaiąc nawet wszelkich pomocy, które by do takowego celu mógł przez własne doświadczenie i uwagę dostrzedz. Dla tego żąda Szkoła Gtt. aby w Raporcie maiącym bydź podanym sobie miała dokładne i wierne opisanie każdego Zgromadzenia, naprzód Stan Nauk i Instrukcyi, Osób w nim znayduiących się obyczaie, usilność i zdatność, Uczniów szczególniey korzyściami celuiących, rząd i Ekonomią Zgromadzenia, pomocy i przeszkody każdym Szkołom szczególne, zgoła to wszystko cokolwiek całość i pomyślność Instrukcyi publiczney, przysługę i chwałę Szkoły Głównej interessować może.

1. Zlecenia szczególne dane JMci Xdzu Garyckiemu Wizytatorowi Generalnemu Prowincyi Wielkopolskiey.

Z Instrukcyi JmęXdza Bogdanowicza weszły Punkta: 1wszy. 2gi. 3ci, wyiąwszy Szkołę Stulewiczowską. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 13. 14. 15ty. 16. 19. 20. 21. 27my. prócz remanentu Książek Elementarnych w Kamieńcu i w Szkołach Bazyliańskich, à dołożony iest punkt następuiący: à. Ponieważ P. Kommissya przez Rezolucyą swoię dnia 18. Stycznia Roku 1787. zapadłą wyznaczyła Fundusz roczny Złł Polskę 200. na Książki Elementarne dla Konwiktu Drohickiego, i Szkołę Gtt. uwolniła od dostarczania Książek elementarnę dla Konwiktorów, przeto gdyby iaka Książka JKu Wizytatorowi na użycie Konwiktorów Drohickich w regestrach była podana, takowey expensy na rzecz Szkoły Gtt. JK. Wizytator nieprzyimie. = 28my. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 38. 40. 41wszy. —

Prócz tych są ieszcze następuiące:

23.tio Konwikt Lubrańskich i Szołdrskich JK. Wizytator zwizytuie i czyli iest rozrządzony stósownie do Konkluzyi Szkoły Gtt. stwierdzoney Rezolucyą P. Kommissyi przy Zgromadzeniu Szkół Poznańskich znayduiącey się dochodzić będzie.

24to: W Szkołach Kaliskich dopomni się JK. Wizytator gdzie należeć będzie aby fundusz Karnkowskiego zostawiony na Konwikt przy Szkołach Kaliskich dochodził w całości z Wioski Marchwacze do tegoż Konwiktu należącey; tudzież od Summy Kapitalney 50 tysięcy zapisaney na ten Konwikt, czyli należąca Prowizya iest windykowana, i na dochód ubogich Studentów obrócona, o którą to windykacyą gdyby dotąd uskuteczniona niebyła JK. Wizytator

dopomni się

dopomnisię. Liczbę Konwiktorów, zwyraieniem bliższego nazwiska, Wieku, Klassy do ktorey chodzi, applikacyi i obyczaiów, nad wspomnionego Konwiktu i wygodę Konwiktorów. osoby odłatowych Kż Konwiktorowie są prezentowani Jt. Wizytator w Raporcie swoim Szkole Gtt opisze.

2gno Ponieważ Szkoła Gtt. przez Kontraktową Swoię wszystkie Książki w Magazynie Warszawskim będące do Krakowa transportować zlecita, i ieden tylko Magazyn generalny przy Druka-rni swoiey postanowita, przeto aieby Pakt dobrodzyk Szkół na Prowincyą Wielkopolską z Krakowa do Warszawy przesyłane mieć mogły skład w Warszawie gdzie by niewydarzyła się sposobność przesłania ich do Szkół adressowanych, Jt. Wizytator przy Wizycie Szkół Warszawskich ułoży ze Zgromadzeniem Akademickim o składzie takowych Pak i osobę do odbierania ich, wyznaczywania się osposobności, i przez te do wysyłania tych-że Książek która do tego nayosobliwszą upatrzy zamiast prze-pisawszy mu obowiązki i ułożywszy z nim nadgrodę zatalio-wą pracę.

3tio. Jt. Wizytator oświadcza Jpu Przytuskiemu Rektorowi Wielkopolskiemu, całemu Zgromadzeniu Szkół Kaliskich, Jpu Pa-trobolskiemu Pro Rektorowi Szkół Płockich, Zgromadzeniu Szkół Wschowskich, Zgromadzeniu JJXży Piarów Szkół Radomskich, Warszawskich, Gurskich i Lubowskich, Jpu Zarębskiemu Rek-torowi Szkół Piotrkowskich szczególną Szkoły Gtt satysfakcyą którą miała z odebranego od Wizyty poprzedzaiącey ich zalecenia, i do ciągnienia tey samey gorliwości i usilności w pracowaniu wyrażone Osoby i Zgromadzenia zachęci.

32do. Wreszcie świadczy Wizytator czyli Szkoły Kieleckie i Radomskie o niepostrzeżeństwo Ustawom, niezdatność Nauczycielów tylko-kie obwinione pokarany całą w tym rolu poprawę, o czym szczegulnie w przyszłym Raporcie Szkoła Gtt. chce bydź informo-waną. Napomni zaś Wizytator Xa Gieczego Profesora II. Klassy w Szkołach Poznańskich, iako pokilkokrotnie iuż ostrzeżonego o opuszczaniesię w powinnościach Nauczycielskich, niepozwa-laiące i gorszące wygadywaniesię w materyach wartuiących całego re-spektu Nauczyciela publicznego i nie przyzwoite ze Zgromadzeniem

obchodzeniesię.

obchodzenie się. —

33tio. Doniesie JX. Wizytator JW^u Myszkowskiemu Margrabiemu i Dziedzicowi Pinczewskiemu: iż Szkoła Gtt. chcąc skutecznie zaradzić i lepszemu opatrzeniu Nauczycielów i wygodnieyszemu mieszka:niu dla Zgromadzenia Pinczewskiego zaniesła swoie Reprezenta:cye do P. Kommissyi, po których Szkoła Gtt. iest przez wyraźną Rezolucyą umocowana, do traktowania z Dziedzicami Pinczewa o mieszkanie i opatrzenie dla tamecznego Zgromadzenia, przeto JX. Wizytator mocen iest Jmieniem Szkoły Gtt, potrzebne pomocy JW^u Margrabiemu Pinczewskiemu przełożyć, i o nich skutecznie wciągu teraźnieyszey Wizyty zaradzić.

34to. W tychże Szkołach doniesie JX^u Jaskulskiemu Professorowi 1. Kla:szy iż P. Kommissya żądań iego o rachowanie mu lat w Szkołach Ołyckich do Emerytury nieprzyięła.

35to. W Szkołach JXX. Piiarów ponieważ Wizyta Prowincyonalna uprzedzić miała przynaymniey w niektórych Szkołach Wizytę Generalną podług obowiązku włożonego na JX^a Prowincyała, prze:to dochodzić będzie JX. Wizytator czyli takowa Wizyta Prowin:cyonalna zapisana iest w Księdze każdego Zgromadzenia przykła:dem Szkół akademickich podług rozporządzenia Szkoły Gtt zapa:dłego na dniu 28. Listopada Roku zeszłego, a przez List Sekreta:rza Szkoły Gtt. Temuż JX^u Prowincyałowi ogłoszonego.

36to. Ponieważ JX. Ossowski Kaznodzieia Szkół Płockich o nieprzyto:mność przy Zgromadzeniu od Wizyty Generalney oskarżony ode:brał zlecenie aby odtąd wyiąwszy przypadek choroby sam przez się obowiązki Kaznodzieyskie sprawował i przy Zgromadzeniu mie:szkał, przeto JX. Wizytator dochodzić będzie całości takowego zlecenia i o tym szczegulny w Raporcie swoim Artykuł umieści. Doniesie także Zgromadzeniu Płockiemu o Rezolucyi P. Kommissyi pod dniem 25. Stycznia roku bieżącego zapadłey, zalecaiącey Kassie Generalney sprawić Naczynia Kuchenne i Stołowe do Stołu Wspolnego, stosow:nie do żądań tegoż Zgromadzenia. —

37mo. W Szkołach Poznańskich naprzód: odbierze JX. Wizytator Ra:chunki Fabryki Collegium Poznańskiego z wyznaczonego na nie Funduszu w Roku 1785. Złtch. 10900. ite roztrząsnąwszy i zu:pełnie usprawiedliwione podpisawszy do Kassy Generalney Warszawskiey

przesłać.

przesłać zaleci. O Stanie zaś takowey Reperacyi i Summie ogul:
:ney wydatku w Raporcie swoim Szkole Gtt doniesie. Mieszka:
nie wspolne dla Uczniów proiektowane na przyszłey Wizycie
od JX.a Rektora Wielkopolskiego ieżeli do skutku iest przywie:
:dzione! czyli z tego iaka nie wypada dla Zgromadzenia przeszko:
:da! iaki ztąd dochód i na co obrócony JX. Wizytator roztrząsnie
i Szkole Gtt. doniesie. Rezolucya P. Kommissyi zalecaiąca ustą:
:pienie Emerytom w Poznaniu mieszkaiącym za Stancyi do naię:
:cia zdatnych, czyli do skutku iest zupełnie przywiedziona JX. Wi:
:zytator dochodzić będzie. A gdyby cokolwiek w tym spóźnione lub
uchybione było przy exekucyi wyżey wspomnioney Rezolucyi
obstawać będzie.

38vo Reperacyą Ganków w Collegium Kaliskim JX.u Pro Rektorowi za:
:leconą JX. Wizytator wyexaminuie i o niey wraz z wydatkiem
nato łożonym Szkole Gtt. doniesie. —

39no. W Szkołach Uschowskich pozwolone iest Zgromadzeniu żąd:
:zenie Mieszkania spólnego dla Studentów podług Konkluzyi
zapadłey 1. Lipca Roku zeszłego pod pewnemi warunkami w:
teyże Konkluzyi wyrażonemi. Którą to Konkluzyą JX. Wizyta:
:tor przy Zgromadzeniu będącą przeczytawszy, dochodzić będzie
czyli iey we wszystkich punktach stało się zadosyć.

40mo. W Szkołach Łęczyckich ugodziło się Zgromadzenie płacić do:
Kościoła Farnego Złtch Pollę 232. rocznie na Swiatło, wino i Za:
:krystyą. JX. Wizytator dochodzić będzie początku i potrzeby ta:
:kowey Umowy, a gdyby się przekonał o jakowey na Kościoł opła:
:cie, takową na mieyscu raz nazawsze ułoży i o niey Szkole Gtt
doniesie. —

41mo. Ponieważ Szkoła Gtt od lat już kilka Wizyty Prowincyo:
:nalney Wydziału Mazowieckiego nie odbiera, JX. Wizytator wszest:
:szy w przyczyny takowego opuszczenia dopomni się o odesłanie
zaległych Raportów Wizyty Prowincyonalney, i tych na potym re:
:gularne przesyłanie zaleci.

42do. Oświadczy JX. Wizytator Szkołom Toruńskim Wolą P. Kommis:
:syi wyrażoną w Rezolucyi dnia 25. Stycznia Roku bieżącego
zapadłey, przez którą Szkoły Toruńskie od początku przyszłego ro:
:ku Szkolnego przenosi do Radziejowa, zostawuiąc tylko Szkołę

Parafialną.

Parafialną w Toruniu. Osoby więc Zgromadzenia szkół mają Rezolucyi P. Kommissyi zaradzającey dalszemu ich opatrzeniu.

43tio Oznaiacey Wizytatur Szkołom Rawskim, iż Szkoła Gtt. przekonywa:
:iąc się co raz bardziey o potrzebie utrzymywania przy Szkołach Zakon:
:nych Prefektorii Akademickich a chcąc Ustawę P. Kommissyi w tym wi:
:dzie zupełnie wykonaną, od tegoż Prefekta Zgromadzenia uwolnić nie:
:może, ani dalszych otoż uwolnienie wnioskuie i Not przyimować.

44to. Wniosek Jt. Wizytatur śnisłe rozpoznał życia i postępku Jt=o Bery=
:kowskiego Prefekta Szkół Trzemeszyńskich onieślitwe defekta przed
Szkołą Gtt. oskarżonego, azaleiwszy mu surową poprawę w Rapor:
:cie swoim Szkole Gtt. otym doniesie.

45to. Donosi Jt=e Baranowskiemu Karnodrzei Poznańskiemu iż P. Kom:
:missya przez wzgląd na iego wiek i usługi od początku przyszłego
roku szkolnego uwalnia go od funkcyi Karnodrzeyskiey przy Szkołach
Poznańskich wyznaczaiąc mu Pensyi rocznej Emerytalney Złt. 1000.
Jt=e zaś Turkowskiemu Prefektowi Szkół Warszawskich doniesie
o Rezolucyi P. Kommissyi 25. Stycznia zapadłey aby mu Czerwonych
Złt. Trzy wydane dla Jt=a Czecha do Szkół Włoskich wyieżdżaiącego
Kassa Generalna Warszawska powróciła.

Kontynuacya tegoż Sessyi dnia 17go Marca.

w przytomności tychże Samych Osób.

Co do drugiego. Szkoła Gtt postanowiła: ażeby już odtąd żadney oso:
:bie Stopni Doktorskich niekonferowali, wyciągaiąc po każdym,
żądaiącym Doktoryi stawienia się osobiście na Examen w Kra:
:kowie. Co osoby Stanu Akademickiego o takowe Stopnie ubie:
:gaiące się wykonać mogą w czasie wakacyi, osobliwie w ciągu Mca
Września.

Co do trzeciego: Sekretarz Szkoły Gtt. doniósł o przysłanych sobie
Wizytach Prowincyonalnych od Rektorów Wielkopolskiego, Ma:
:łopolskiego i Wołyńskiego, z których Raportów wypadaiące Jute:
:resa inż się zamykaią w Zleceniach Wizytatorom Znalezio:
:nych. Tenże doniósł iż Rektorowie Wydziału Ukraińskie:
:go i Mazowieckiego Raportów swoich dotychczas Szkole Gtt nie:
:przysłali, lubo takowy ich obowiązek powinien był zeszłe
w ciągu Miesiąca Stycznia być wykonanym. Postanowiono: Ażeby
Sekretarz przed Szkołą Gtt. Raport o Szkołach Parafialnych Krakow:
podany

podany od JX^a Marciszowskiego i JP. Skorupskiego iako wyzna=
4. czonych do tych Szkół Wizytatorów. Poczwarte. Wniosł żą=
danie JX^a Turonicza Professora i Prefekta Szkół Ołyckich, kto=
ry oddalaiąc się od urzędu nauczycielskiego tychże Szkół pro=
si o zaświadczenie publiczne Szkoły: iako wiernie i usilnie
obowiązki powołania Swoiego pełnił, i jako Stopień Doktora
Filozofii od Szkoły Gtt. otrzymał. Szkoła Gtt na fundamencie
Raportów Wizyt Generalnych zalecaiących Prace JX^a Turowi=
cza, Swiadectwo takowe pod Pieczęcią Swoią wydać Mu pozwo=
liła. Popiąte: Doniosłszy Sekretarz Szkoły Głównéy o wyieździe
Swoim oświadczył Szkole Głównéy: iż wszystkie Akta, Papiery,
i Pieczęć składa wręce JmPana Radwańskiego. á oddawszy
świadectwo przed Szkołą Główną pracy i usilności JP^a Żukows=
kiego, do pomocy Sekretarzowi i Prokuratorowi Szkoły Gtt. przydanego,
wniósł aby mieysce z przyzwoitą nadgrodą zechciała Mu Szkoła
Główna Konkluzyą Swoią zabespieczyć, do czego Szkoła Główna
chętnie przychilaiąc się mieysca i Pensyi teraźnieyszą Konkluzyą
Swoią JP^u Żukowskiemu pewność zaręcza.

Co do czwartego. JX. Bogdanowicz jako Sekretarz Collegii Moralis
informował Szkołę Gtt. że JP. Przybylski iest od Collegium Moralnego
wezwany do czytania Dyssertacyi na Sessyi publiczney złożyć
się maiącey na przyiazd J^o K^ey Mości. Ponieważ zaś JP. Przybyl=
ski przełożył: iż obowiązek układania i przeyrzenia Manuskry=
ptów w Bibliotece Szkoły Gtt, znayduiących się na niego włożony,
niepozwoli Mu dosyć czasu do wypracowania Dyssertacyi, Szko=
ła Gtt, uwolniła go od takowego Dyssertacyi czytania, á na iego
mieysce JX^a Bogmickiego do czytania Dyssertacyi z Collegium
Moralnego wezwała, który, obowiązek ten chętnie przyiął. —
JP. Scheidt, jako Sekretarz Collegii Physici, doniósł Szkole Głównéy
iż ex Collegio Physico przyiął na siebie czytanie Dyssertacyi na
tymże Akcie JP. Jaśkiewicz i Sam JP. Scheidt. Ktore to ułoże=
nie Collegii Physici Szkoła Główna przyięła, i ubiory Akade=
mickie, w których Szkoła Główna ma się prezentować J^o K^ey Mci
utrzymuie i przepisuie takie, jakie od dawnych czasów w teyże
Akademii są używane. A dla Sekretarza Swego raz nazawsze

wyznaczyła.

wyznaczyła Purpurę, którą niegdyś Xiężkan Facultatis Philosophicæ nosił. —

Co dopiątego: JP. Januszewicz Dozorca Archivi Szkoły Gtt. zdał o ro: :botach kwartalnych, w tymże Archivum następuiący Rapport: =

" Ponieważ Szkoła Główna przez swą Konkluzyą obowiązała pracuiących w Archivum do czynienia sobie co kwartał Raportu, o postępku robot w Archivum rozpoczętych, na dzisieyszey przeto Sessyi o takowych robotach następuiące Szkole Gtt. czynię uwiado= :mienie. — Roboty w Archivum dnia 20. Listopada wspomnie= :ny od podziału pomiędzy Nami Dokumentów. JX. Czechran wziął do kompletowania Summaryusze Beneficiorum et Borcanarum, za= zaś Dokumenta: Universitis, Collegiorum, Facultatum, & Colloniarum JX. Crochran opisał już Summaryuszem 11. Fascykułów, Dokumen= :tów Kollegiaty Sō Floryana, 8. Fascykułów Dokumentów tyczących się różnych Altaryi, skompletował Summaryusze Kozłowo, Przemy= :kowskiego, Nasiechowskiego, Sō Szczepana, Sō Mikołaia, S: Mar: Magda= :leny, i Kollegiaty WW ZS. teraz pracuie nad spisaniem Summa= :ryuszu Dokumentów do Beneficium Kominskiego należących. Ja= :wsklassyfikowawszy podług podanego przezemnie Projektu maiącego służyć do przyszłego układu Archivum, Przywileie Królewskie i Bul= :le Papieskie, Przywileiów i Bull zawieraiących w sobie Prawa, Swo= :body i wolności Akademii Summaryusz zrobiłem, a złożywszy to wskazuiące blaszanej umyślnie nato sporządzonej oddałem ie na= ręce JX. Prokuratora, aby podług Konkluzyi w Skarbcu Szkoły Głównej zachowane bydź mogły. opisałem potym Summaryuszem 15. Fasc= :kułów Universitis. 5. Collegii Minoris. 4. Collegii Juridici, 1. Faculta= :tis Medicæ. Nakoniec Papiery do Probostwa Miechowskiego nale= :żące. Pomiędzy Papierami Probostwa Miechowskiego niedostaie, ieszcze Submissyi, JX. Biskupa Cieńszowskiego, Submissyi JPo= Xięstwa, tudzież zaświadczenia Grodu lub Ziemstwa o dostate= :cznéy Ewikcyi przez JPo Xięstwa Starostę Krasińskiego, za Ver= :sowy, na potwierdzenie Woli Piszącą i Ostrowie zapisanej. Potrzebaby także prośby JX. Biskupa Cieńszowskiego aby ieżeli ma jakie Pa= :piery w Archivum znayduiące się, tyczące się granic Dóbr do Proboš= :stwa Miechowskiego należących raczył te oddać do Archivum Szko= :ły Gtt. aby w przypadku zakwestyonowania rzeczonych Dóbr Gra= :nic

:nie miała się czym bronić w Sądzie przyzwoitym Szkoła Gtt.
1. Między papierami Collegii Juridici znayduią się Dokumenta tyczące się Kościoła S.o Idziego i Kościoła Parafialnego w Pobie:dniku, o których wszczegulności winienem dać Informacyą Szkole Gtt. Był w Krakowie Kościoł Kollegialny pod Tytułem S.o Idziego, maiący iedną Prelaturę to iest. Kustodyą, i trzy Ka:nonie czyli Prebendy, Sadowską, Gorecką, i Prądnicką, odwio:sek które miały pro dotę nazwane. Prawo prezentowania na te Beneficia należało do Opata i Klasztoru Sieciechowskiego, XXzy Benedyktynów. Prawo to prezentowania Opat i Klasz:tor z iednym Szlachcicem nazwanym de Tęczyn wspólne uczy:nił. w Roku 1402. Władysław Król i wspomniony de Tęczyn prosili Bonifacego IX. aby Kościoł S.o Idziego wraz z Prawem Prezentowania inkorporował Akademii Krakowskiey, co i otrzy:mali, lecz Przywiley Inkorporacyi niewiedzieć dla jakiey przy:czyny, nie do Akademii, lecz do Klasztoru Sieciechowskiego przesłany, i tam aż do Roku 1566. zatrzymany był. w czasie zachowania wspomnionego Przywileiu Klasztor z opatem i z Szlachcicem de Tęczyn wspólnie prezentowali w Roku 1533. uczy:nili między sobą wieczyście trwać maiącą umowę, że Opat wraz z Klasztorem prezentować mieli na Kustodyą i iedną Pre:bendę, a Sukcessorowie Tęczyńskiego, dwie drugie bogatsze Pre:bendy Konferować mieli. w Roku 1588. Sukcessorowie Tęczyń:skiego Prawo prezentowania na Prebendę Gorecką ustąpili Felixowi Czerskiemu Sędziemu Ziemskiemu Krakowsk. Felix Czerski Prawa Swoiego ustąpił OO. Dominikanom Krakowsk. i Sukcessorów Tęczyńskiego namówił, że i oni służącego sobie Prawa do Prebendy Sadowskiey tymże Dominikanom ustą:pili. Opat i Klasztor Sieciechowski, urażeni o takową Donacyą inkorporowali Akademii przez nowy Przywiley, w Roku 1590. wszystkie Prebendy, z tą iednak Kondycyą, aby Akademia dwie utracone Prebendy odzyskać starała się. Chciała Akademia przez przyiacielską ugodę rzecz tę z Dominikanami zakończyć, lecz w czasie traktowania takiego Dominikani potwierdzenie uczy:nionych sobie Donacyi tak apud Loci-Ordinarium iako i S. Sto:

licy

:licy Apostolę wyrobili. Rozpoczęty zatym Proceß agitowałsię iuż to w Konsystorzu, iuż w Nuncyaturze, iuż w Rzymie. aż nakoniec w Roku 1592. wyszło Breve Klemensa VIII. przez które Jerzy Radziwiłł, Kardynał i Administrator natenczas Biskupstwa Krakowę umocowany był do zakończenia tey Sprawy. Wspomniony Kardynał w Rᵘ 1594. ferował Sentencyą mocą którey Dominikani przy wszystkich Prebendach utrzymani z obowiązkiem wypłacania corocznie Kollegium Jurydycznemu Złł. 200. Sentencyą tę Kardynała Klemens VIII. przez swoie Beneplacitum apostolskie potwierdził. Należy tu ostrzedz Szkołę Gtt. że prócz Sentencyi arbitralney Jerzego Radziwiłła i Beneplacitum Klemensa VIII. żadnych innych Dokumentów autentycznych Kościoła tego tyczących się, niemasz, i ninieyszą Informacyą, którą miałem honor dać Szkole Gtt. wypisana iest z Manuskryptu Kollegi Jurydycznego Nazwiskiem Ekarta. Cosię tycze Dokumentów do Kościoła Parafialnego w Pobiedniku znayduie się w Archivum Donacya Juris Patronatûs do Kościoła Parafialnego Pobiednickiego w roku 1599. Dnia 2. Października w Aktach Jerzego Radziwiłła Biskupa Krakowę przez PP. Norbertanki Klasztoru Zwierzynieckiego Kollegom Jurydycznym uczyniona mimo atoli tey Donacyi od Rᵘ 1616. do Roku 1758. prezentowani od Klasztoru Zwierzynieckiego na toż Beneficium instytuowanemi byli, lubo i Kollegium Jurydyczne z swoiey strony Osoby na toż Beneficium prezentowało w Roku 1665. uczyniło Kollegium Jurydyczne Protestacyą, i że iest gotowe wyprobować służącego sobie Prawa ad Jus Patronatûs w Pobiedniku, lecz że tego podówczas dla zamieszania w Kraiu panuiącego uczynić niemoże. W Roku 1758. Zapozwało Kollegium Jurydyczne PP. Zwierzynieckie, o uzurpacyą raz już ustąpionego Prawa, lecz podobno Sprawy nieprozekwowało, ponieważ prócz tey Cytacyi niemasz żadnych w Archivum tego interessu tyczących się Dokumentów. J ten iest postępek robot, któren pracuiący w Archivum od dnia 20. Listopada do dnia 20. Lutego uczynili. Jozef Januszowicz Archivi Szkoły Gtt. Dozór trzymaiący.

2.

3. Co do Szóstego: Czytana była Nota JXᵃ Trefflera Kanonika Chełmskiego

:skiego, Rektora Szkół Wydziału Małopolskiego proszącego o kon:
:sens Szkoły Gtt. na otrzymanie Kustodyi Kollegiaty WWŚ.
Ponieważ o takową Prelaturę żaden z Doktorów, Profesorów, i Vice Profesor
Prawa / którym się Jus Passivum z Ereccyi należy / nie konkur:
:rował, Szkoła Gtt. pozwoliła JX.mu Trefflerowi na takową Prelatu:
:rę na fundamencie otrzymanej już Prezenty i Instytucyi in:
:stallował się; takowy atoli Konsens na ten tylko iedynie raz
daiąc, chce na potym Prawo dla Profesorów i Vice Profesorów
Juris do tey Prelatury stoiące mieć w całości zachowane.

4. Co do Siodmego. Szkoła Gtt pozwoliła wydać z Archivum
Swoiego, Wikaryuszom Kollegiaty S.to Floryana za ich rewersem
Papiery do funduszu tychże Wikaryuszów należące. Że zaś mię:
:dzy tymi Papierami znayduią się Oryginały na Pargaminie
przeto takowych Oryginałów zleca Szkoła Gtt. Kopie legali:
:zowane dla Tychże Wikaryuszów wydać.

Felix Oraczewski Rkt.
ręka Gtt.

Posiedzenie XIIte.

Złożone Dnia 17go Kwietnia.

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzód: Do przeczytania Artykułu dawnego Statutu względem porządku Obrad.

Powtore: Do ułożenia Propozycyi na konkurs do Katedry Histo:
:ryi Naturalney i Chemii, i dla Vice Professora Medycyny.

Potrzecie. Do wyznaczenia Wizyty Burs czy w nich iest zacho:
:wany porządek i dozór przyzwoity stósownie do ich ustanowienia.

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach JWo Oraczewskiego Rektora, JXXży i Jchmć PP. Józefa Szabla, Andrzeia Badurskiego, Jo:
:zefa Putanowicza, Stanisława Minockiego, Józefa Bogumickiego, Anto:
:niego Poplawskiego, Wincentego Smaxninskiego, Franciszka Kolendo:
:wicza, Jana Schastera, Wincentego Schastera, Andrzeia Trzcinskie:
:go, Jacka Przybylskiego, Józefa Januszewicza, Franciszka Scheidta, Kantego Kruzinskiego, i Felixa Radwanskiego zastępuiącego urząd Sekretarza Szkoły Gtt. Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomy:
:słnością Obrady, następuiące rzeczy czytała i uchwaliła.

Co Do 1go:

Co do pierwszego. Zleca Szkota Główna JPu Radwańskiemu Zastępującemu Urząd Sekretarza Szkoły Gł. ażeby konkluzyą ustanawiającą porządek Obrad projective ułożył, i takową na przyszłey Sessyi do approbaty Szkole Głównej podał.

Co do drugiego. Szkota Główna ~~trzymaiąc~~ szanuiąc się Ustawy P. Komissyi, które przepisuią Konkurs na Vice Professorye tylko, a nie na Katedry, umyślita do nich zupełnie się stosować, ileże dawniey zaleciła P. Kommissyi JPu Scheidta Vice Professora Collegii Physici na walkowaią maiącą Katedrę Historyi Naturalney i Chemii. Co się zaś tyczy Vice Professoryi do Medycyny, zaleca Szkota Główna Collegio Physico wyznaczyć cztery Propozycye na Konkurs podług myśli Ustaw P. Kommissyi. —

Co do trzeciego. Do Wizyty Burs, wcyrzenia w porządek i dozor onych, wyznacza Szkota Główna JMdza Szabla i JXa Poptawskiego. —

Felix Oraczewski KEK

Sz. Gł. K. K.

Posiedzenie XIIIte.

złożone dnia 26. Miesiąca Kwietnia. —

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzód: Do wysłuchania Projektu o obradach Szkoły Głowney, który zleciła taż Szkota ułożyć Sekretarzowi. —

Powtore: Do zaradzenia w sprawie Chirurgów i do ułożenia kar na nich.

Szkota Główna zgromadzona w osobach JWu Oraczewskiego Rektora, Jchmć Xdzy i Jchmć PP. Józefa Szabla, Andrzeia Badurskiego, Stanisława Klinockiego, Antoniego Poptawskiego, Wincentego Smaczyńskiego, Rafała Czerwiekowskiego, Franciszka Kolendowicza, Jana Sebastera, Józefa Bogusickiego, Andrzeia Trzuńskiego, Winentego Sebastera, Józefa Muszyńskiego, Józefa Januszewicza, Franciszka Scheidta, i Jchża Radwańskiego zastępuiącego Sekretarza Szkoły Głowney. Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślności obrady, następuiące rzeczy czytała i uchwaliła.

Co do pierwszego. Czytał naprzód Sekretarz swóy Projekt względem

Porządku.

Porządku Obrad Szkoły Główney, po nim czytany był drugi Pro:
:iekt w teyże materyi przez JW.o Rektora, po wysłuchaniu którego
uchwaliła Szkoła Gł. ażeby ostatni był Kommunikowany Osobom
Radę Szkoły Gł. składaiącym, i każda z tychże osób żeby na:
niego swoie podała myśli. —

Co do drugiego: Ten punkt na insze odłożony został Posiedzenie.

F. Oraczewski KEN
Sz. GKR:

Posiedzenie XIV.te

Złożone dnia 5.go Miesiąca Maia.

Do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzód: Do wysłuchania zdań Osób Szkołę Główną składaią:
:cych na Projekt o porządku obrad przez JW.o Rektora tymże Osobom
Kommunikowany.

Powtóre: Do zaradzenia o Sprawie Chirurgów i do ułożenia Kar
na nich.

Potrzecie: Do wysłuchania świadectwa Szkoły Matematyczney danego
JmPu Dembskiemu o zdatności na Geometrę, i dania mu publicz:
:nego Zaświadczenia z Kancellaryi Rektorskiey. —

Po czwarte: Do dania Rezolucyi Pro Rektorowi Szkół Krakowskich
na Zapytanie się iego: Czyli Popisy Szkolne na przyszłą bytność
Królewską maią bydź drukowane, i iakim sposobem: czy przez
pytania czy przez Propozycye ułożyć się powinny?

Po piąte: Do wyznaczenia osób, które wysłuchać maią Dysserta:
:cyi na Akcie publicznym w Maiu na Imieniny J.o K. Mości
czytać się maiącey.

Po szóste: Do przeczytania Noty podaney przez JPa Professora
Chirurgii, proszącego o dodanie mu Pomocnika do prac Szpital:
:nych. —

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach JW.o Oraczewskiego Re:
:ktora JchmćXX. i JchmćPP. Jozefa Szabla, Andrzeia Badurskiego
Jozefa Putanowicza, Antoniego Popławskiego, Jozefa Bogucickiego,
Franciszka Kolendowicza, Wincentego Smaczninskiego, Rafała
Czerwiekowskiego, Wincentego Schastera, Stanisława Minockiego,
Jana Schastera, Andrzeia Trzcińskiego, Jacka Przybylskiego, Fran:
:ciszka

:ciszka Scheidta, Jozefa Januszewicza, i Felixa Radwańskiego Zastępuiącego Sekretarza. Po zagaieniu i przypuszczeniu iedno:myślnością Obrady, następuiące rzeczy czytała i uchwaliła.

Co do pierwszego: Szkoła Główna wysłuchawszy zdań Osób Radę swo:ią składaiących względem Proiektu o porządku obrad uchwaliła następuiącą Konkluzyą. Naprzód: o Kożdym punkcie na Sessyą podanym, informować będą Szkołę Główną te Osoby, do których:by informacya takowa ściągała się. Powtore: Poskończoney In:formacyi, Kożda Osoba z Rady ma prawo przymówić się, uczynić objaśnienie, lub podać uwagę swoią, trzymaiąc się turnum na siebie przypadłego, turnus zaś takowy z gury ma się za:czynać. Potrzecie: Żadna z Osób Rady, ani odmieniać porządku w zabieraniu głosu, ani Osoby mówiącey przerywać niema mocy. Poczwarte: Gdy się zakończą zdania exturno dawane, przystę:pować się ma do wotowania głośnego, lub sekretnego, które zdołu zaczynać się powinno.

Co do drugiego: Sprawę Chirurgów odsyła Szkoła Główna do Jurysdykcyi Rektorskiey, iako Sądu primæ Instantiæ.

Co do trzeciego: Szkoła Główna maiąc sobie zaleconą od Szkoły Matematyczney, wiadomość i zdatność w Geometryi JPa Dem:bskiego, pozwoliła wydać mu publiczne świadectwo, służyć maiące do otrzymania Przywileiu na Geometrę.

Co do czwartego: Zostawia Szkoła Główna wolność Professorom Szkół Krakowskich ułożenia Popisów: czyli ie zechcą przez Pro:pozycye, czy przez Kwestye drukować. Nie pozwala zaś więcey nad pięćset exemplarzów wybić na ten ieden raz tylko, z Kon:dycyą: ażeby Kożda Klassa w Materyach do siebie należących arkusza drukowanego nieprzechodziła.

Co do piątego: Do wysłuchania Dyssertacyi maiącey się czytać, przez JPa Trzcińskiego na Posiedzeniu publicznym z okazyi Imienin Nayiaśnieyszego Pana, wyznaczeni są JPan Prezes Collegii Physici, JX. Bogucki, JX. Popławski i Sekretarz.

Co do szóstego: Czytana była Nota podana od JPa Czerwieko:wskiego, Professora Chirurgii, proszącego o dodanie mu do prac Szpitalnych Pomocnika; Szkoła Główna interess ten zdała Collegio Physico.

F. Oraczewski KEN
Sz. Gł. K. R.

Posiedzenie XV.te

złożone Dnia 21.go Maia.

1. Do wysłuchania interessowania się JOXcia Jmci Prymasa za Kanonikiem Kamienieckim proszącym o Stopnie Doktorskie, z uwolnieniem od przytomności na Examen w Krakowie, i do da:nia Mu odpowiedzi. —

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach: JWo Oraczewskiego Rektora, Jchmć XX. i Jchmć PP. Jozefa Szabla, Andrzeia Badurskiego, Józefa Putanowicza, Krzysztofa Jdatte, Jozefa Bogucickiego, Stanisława Minockiego, Antoniego Popławskiego, Wincentego Smaczuińskiego, Franciszka Kolendowicza, Rafała Czerniekowskiego, Andrzeia Trzcińskiego, Jozefa Jmuszewicza, Jacka Przybylskiego, Kantego Krusińskiego i Felixa Radwańskiego. Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością obrady Szkoła Główna zaleciła wypisać Extraktem Konkluzyą swoią w podobnym żądaniu zapadłą na Posiedzeniu dnia 15go Października Roku 1786. i na Posiedzeniu 10. Marca Roku teraz bieżącego. —

F. Oraczewski KEM
JSGWK.

Posiedzenie XVI.te

złożone Dnia 5tego Czerwca.

Do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzód: Do rezolwowania czy należy odpisywać Professorom Szkół posyłaiącym swoie Dyssertacye, i takowy obowiązek czyli do Sekretarzów Collegiorum ma należeć?

Powtore: Do przeczytania Listu JP. Witwickiego Professora Fizyki w Winnicy, żądaiącego bydź uwolnionym od wyuczenia lat Sześciu z powinności.

Potrzecie: Do ułożenia, czy żądania każdego z Professorów i osób Radę Szkoły Główney składaiących maią bydź od Sekretarza między punkta na Sessyą przyimowane, i czy Kaptulan bydź powinien na końcu Sessyi czytany przez Sekretarza? —

Poczwarte: Do umówienia porządku Audyencyi publiczney.

Szkoły Głó.

Szkoły Główney u Nayiaśnieyszego Pana.

Po piąte: Do obmyślenia nakładu na Tablicę marmurową na: którey wyryta będzie pamiątka bytności Królewskiey w Akademii. według Proiektu JP. Przybylskiego.

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach: JWo Oraczewskiego Rektora JchmćXX: i JchmćPP. Jozefa Szabla, Andrzeia Badurskie:go, Jozefa Putanowicza, Krzysztofa Idatte, Jozefa Bogucickiego, Sta:nisława Minockiego, Franciszka Kolendowicza, Wincentego Sma:czninskiego, Antoniego Popławskiego, Rafała Czerwickowskiego, Ja:na Schastera, Andrzeia Trzcińskiego, Jacka Przybylskiego, Jozefa Muszyńskiego, Kantego Kruzińskiego, Jozefa Januszewicza, Fran:ciszka Scheidta, i Felixa Radwańskiego. Po zagaieniu i przy:puszczeniu iednomyślnością obrady następuiące rzeczy czytała i uchwaliła.

Co do pierwszego: Szkoła Główna powierza Collegio Physico ułożenie na Sessyi swoiey sposobu odpowiadania Professorom Szkolnym na Dyssertacye w materyach uczonych, Manda:tem Rektorskim zalecone.

Co do drugiego: Szkoła Główna wysłuchawszy prożby listo:wnie wyrażoney JPa Witwickiego, Professora Fizyki w Szkołach Winnickich żądaiącego uwolnić się od Stanu Akademickiego, i prze:czytawszy Zaświadczenie JXa Bogdanowicza Wizytatora General:nego dane nieprzerwaney ochocie i zasłudze wspomnionego Nau:czyciela, postanowiła zanieść swoie do P. Kommissyi interessowa:nie się, ażeby rzeczony Professor maiący od teraźnieyszey i dawniey:szych Wizyt ciągłe świadectwa, zyskał przydanie mu roku do:liczby lat oduczeniu przepisaney, podług myśli i zaręczenia Ustaw w Rozdziale XXIV. titulo: Nadgrody, Artykule drugim, à po otrzy:maniu w nadzwyczayney nadgrodzie roku szóstego oduczenia z po:winności, został od prac Stanu Akademickiego uwolnionym. —

Co do trzeciego: Punkt ten od Szkoły Główney został przyię:ty affirmativè. —

Co do czwartego. Szkoła Główna obliguie Osoby Rady Swoiey żeby się znaydywały na audyencyi publiczney w dniu, który Nayiaśnieyszy Pan raczy Szkole Główney wyznaczyć, w ubio:rach:

w ubiorach takich, iakie od dawnych czasów w Akademii są uży:
:wane.

Co do piątego: Inskrypcyą przez JPa Przybylskiego ułożoną z okazyi bytności Nayiaśnieyszego Pana w Akademii, zleca Szkoła Główna na Marmurze wyciąć, i nad drzwiami Sali Jagellońskiey ku wieczney pamiątce wprawić. Żeby zaś iak nayprzyzwoiciey takowe dzieło wykonane było, wzywa do rozrządzenia nim JXa Idatte, JXa Bogusickiego, JXa Popła:
:wskiego i JP. Przybylskiego. Koszt zaś na to podług potrzeby JXu Prokuratorowi łożyć zaleca. —

F. Oraczewski KEN Gł. K.

POSIEDZENIE EXTRAORDYNARYJNE

1. W Przytomności Nayiaśnieyszego Pana, d. 19 Czerwca. Szkoła główna Koronna przybrana w swe ubiory miała honor przyimować Nayiaśnieyszego Pana. Po przywitaniu JKMci przez JW. Rektora czytana była Dyssertacya z Kollegium Moralnego

POSIEDZENIE EXTRAORDYNARYJNE DRUGIE

2. W Przytomności Nayiaśnieyszego Pana d. 25 Czerwca — Król JMć P.N.M. będąc powłocznie łaskawie przytomnym w Sali Jagiellońskiey w Zgromadzeniu Szkoły Głowney Koronney roskazał czytać Dyssertacyą z Kollegium Fizycznego Mu Panu Jaskiewiczowi Professorowi Historyi Naturalney i Hinii

POSIEDZENIE TRZECIE EXTRAORDYNARYJNE

3. W Przytomności Nayiaśnieyszego Pana d. 27 Czerwca Król JMć P.N. Miłościwy żądaiąc żeby wszystkie Osoby które wygotowały Dyssertacye swoie miały honor czytać ie przed nim W Zgromadzeniu Szkoły Głowney Koronney w Sali Jagiellońskiey pozwolił czytać Dyssertacyą z Hinii o Powinowactwie Ciał JPu Szeydtowi i JKu Trzcińskiemu; iak duch Obserwacyi wpływa w wydoskonalenie Sztuk Pięknych i Rzemiosł.

Stanisław August Król.

POSIEDZENIE EXTRAORDYNARYJNE

W Przytomności JO Xcia JMci Prymasa Komissyi Edukacyi-
ney Prezesa Kanclerza Szkoły Głównej d. 28 Czerwca — po południu.

1. Szkoła Główna Koronna zgromadzona przyięła za Towarzy-
szów Collegii Moralis JW. JX. Naruszewicza Biskupa Koadjutora Smoleń-
skiego Pisarza W. Xstwa Litewskiego. za Towarzyszów Collegii Phy-
sici JW. X. Gawrońskiego Kanclerza Katedralnego Krakowskiego W. X.
Hołłowczyca Kanonika Krakowskiego i Warszawskiego JJ. Panów
Barona Schefera, J. Beklera i Stolla. od których odebrał
przyrzeczenie JW. Rektor Szkoły Głównej ~~Odebrał~~ i stipulatam manum moc przysięgi
maiącą; że Bonum Principis Regni Scholae promovebunt
Prawom i Przywileiom tak Szkoły Głównej iak Collegiorum
respective których towarzyszami zostali uszczerbku czynić nie
pozwolą, i do wzrostu nauk przykładać się zechcą.

M. Pow. Xże Prymas
Kanclerz Akademiy

Posiedzenie XVII.te

złożone Dnia 27go Czerwca.

Do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzod: Do przypuszczenia za Towarzyszów Collegiorum Physici et Moralis Osób niektórych z Warszawy przybyłych, żądaiących tego zaszczytu, i do rezolwowania czyli Patenta dla nich, wydane bydź maią iako Towarzyszom Universitatis, czy iak Towarzyszom Collegior.

Powtore: Do obmyślenia środku oczyszczenia się z Strony Szko:ły Główney przed Publicum z okoliczności czytaney Dyssertacyi Moralney. —

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach: JW. Oraczewskiego Rektora, Jchm. XX. i Jchm. PP. Jozefa Szabla, Andrzeia Badurskie:go, Antoniego Popławskiego, Stanisława Minockiego, Krzysztofa Idatte, Wincentego Smacznińskiego, Rafała Czerwiekowskiego, Andrzeia Trzcińskiego, Jana Schastera, Wincentego Schastera, Jozefa Januszewicza, Kantego Krusińskiego, Jozefa Muszyńskiego, Jacka Przy:bylskiego

:bylskiego, Franciszka Scheidta, i Felixa Radwańskiego.

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością obrady następuiące rzeczy czytała i uchwaliła.

Co do pierwszego. Z Ułożenia Collegii Physici wniósł JP. Prezes tegoż Collegium żeby Szkoła Główna uchwaliła, czy JmPan Bekler, i JPan Sztoll. Doktorowie i Konsyliarze J.K. Mości, maią bydź przyięci za Towarzyszów, i Patenta dla nich, czyli wydane bydź maią iako Towarzyszom Collegii Physici, czy iak Universitatis? Szkoła Główna rezolwowała, ażeby rzeczeni Jchmć PP. Bekler i Sztoll. byli przyięci za Membra Collegii Physici Universitatis Cracoviensis, ułożenie zaś Kondycyi dla nich i resztę punktów Obrady ninieyszey odłożyła na dzień następuiący, dla przerwania Sessyi przybyciem Nayiaśnieyszego Pana na Posiedzenie Extraordynaryine. —

1787 Kontynuacya teyże Sessyi dnia 28go Czerwca. —

w przytomności tychże samych Osób prócz JX. Idatte i JP. Czerwiekowskiego. Przybyli JchXX. Jozef Bogucicki i Franciszek Kolendowicz.

Co do pierwszego. Prócz Jchmć PP. Beklera i Sztolla Doktorów i Konsyliarzów J.K.Mci, przyimuie ieszcze Szkoła Główna za Towarzyszów: Collegii Moralis, JW. JX. Naruszewicza Biskupa Koadjutora Smoleńskiego, Pisarza W. X. Litt.; a za Towarzyszów Collegii Physici. JmXdza Gawrońskiego Kanclerza Katedralnego Krakowskiego, JmXdza Hołowczyca Kanonika Krakowskiego i Warszawskiego, i JmćPa Barona Scheflera. Którzy to Jchmość Towarzysze przepisaną Ustawami Przysięgę per manum Stipulatam JWu Rektorowi wykonaią w następuiących obowiązkach: iako Dobro Szkoły Gtt. utrzymywać i do niego przykładać się będą, Prawom i Przywileiom tak Szkoły Głównej, iako Kollegiów, w których umieszczeni zostali uszczerbku czynić nie pozwolą, i do wzrostu Nauk przychilać się i pomagać zechcą. Resztę Kondycyi stósownie do swoich Statutów Collegia podadzą. Do ułożenia zaś Patentów wyznacza Szkoła Główna JPa Prezesa Badurskiego, JPa Przybylskiego i JPa Januszewicza. —

Co do drugiego: Zapytani przez Szkołę Główną Delegowani,

iakie

ialnie ich było zdanie o Dyssertacyi JX.a Boguichiego, odpowie=
:dzieli: Że zaszłszy od JWo Rektora, który się na tym Posiedze=
:niu znajdował, kilkokrotnie przestrzegali nayżywiey przekładaiąc,
że gdyby czytaną była tak iak ią ułożył, nayniepomyślnieysze
konsekwencye i na Osobę czytaiącą i na całą Szkołę Główną nie=
:uchronnie by ściągnęła. JX. Boguichi nayuroczyściey zaraz
na Sessyi przyrzekł tę Dyssertacyą z gruntu przelać. i znowu w=
dzień Sam Aktu Publicznego oświadczył się JWo Rektorowi w=
przytomności kilku Osób Rady, że tak swoią Dyssertacyą przero=
:bi, iż nietylko pochwałę powszechną na swoię Osobę ściągnie,
i nikogo nienarazi, ale nadto Szkole Głównicy uczyni honor. Gdy=
zaś krótkość czasu nie pozwoliła Delegowanym zebrać się, Dys=
:sertacya odmieniona, czytaną być niemogła, i z powodu so=
:lennego zaręczenia podaną była zimnemi do wyboru Nay=
:iaśnieyszemu Panu. Teraz nawet JX. Boguichi przed momen=
:tem tu przytomny oświadczył że się usprawiedliwi zechce.

Szkoła Główna wysłuchawszy tey relacyi nauczona przykrym
dla niey zdarzeniem, że późne Delegacyi wyznaczanie być tey
nieprzyzwoitości przyczyną stanowi: żeby odtąd na trzy niedziele
przed dniem Aktowi publicznemu naznaczonym Delegacya przyję=
:powała do obowiązku słuchania Dyssertacyi maiących się czytać
na Aktach Publicznych, i wreszcie o tym przed dniem takowego
aktu, Szkole Głównej Raport na piśmie podała.

Ostrzeżenie. Posiedzenie niniejsze lubo przypadło 27. Czerwca, atoli bę=
:dąc przybyciem Nayjaśnieyszego Pana do Akademii przerwane i na=
dzień następuiący odłożone, niemogło być do Protokułu wciągnione,
dla złożoney wtym momencie Sessyi Extraordynaryiney, którą Sekre=
:tarz Sam natychmiast wpisał, ofiaruiąc Akta Szkoły Głównej Nayjaś=
:nieyszemu Panu, ażeby Podpisem Ręki swoiey też Akta zaszczycił, zosta=
:wiwszy drogą pamiątkę Bytności swoiey w Szkole Głównej Królestwa.
Nazaiutrz 28. Czerwca o godzinie 11. przed południem kontynuowana Posie=
:dzenie zwyczayne, pozostałe w Raptularzu Obrad, Ręką JWo Rektora pod=
:pisane, równie dla krótkości czasu niepodobna było wpisać, gdyż po
południu tegoż dnia złożoną Sessyą Extraordynaryiną trzeba było wcią=
:gnąć do Protokułu, którą JX. Jmci Prymas podpisem Ręki swoiey
zaszczycić raczył.

F. Ostrowski JCA Posiedzenie.
Sekr. GWK.

Posiedzenie XIX.te

złożone dnia 7go Miesiąca Lipca.

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach.

Naprzod: Do wyznaczenia Delegacyi na ułożenie Tabelli Nauczycielów Szkół Narodowych na rok przyszły szkolny, i Pensyi dla nich na tenże rok.

Powtore. Do zalecenia Prezesom Collegiorum odebrania wcześnie od Professorów obwieszczeń ich lekcyi przed początkiem roku i wygotowania Rapportów.

Potrzecie. Do wyznaczenia Delegacyi na ułożenie Popisów na rok przyszły szkolny dla Kandydatów stanu Akademickiego.

Poczwarte: Do obrania Delegacyi, któraby miała moc konkludowania w zachodzących interessach ekonomicznych prędkiey potrzebuiących rezolucyi, wczasie zamknięcia obrad Szkoły Głowney.

Popiąte: Do zalimitowania Obrad Szkoły Głowney, i wyznaczenia czasu kiedy się też maią rospocząć:

Szkoła Głowna zgromadzona w Osobach: JWo Oraczewskiego Rektora, Jchmć XX. i Jchmć PP. Jozefa Szabla, Andrzeia Badurskiego, Krzysztofa Idatte, Wincentego Smaczniñskiego, Franciszka Kolendowicza, Antoniego Popławskiego, Stanisława Minockiego, Rafała Czerwiekowskiego, Wincentego Schastera, Jozefa Januszewicza Jacka Przybylskiego, Jozefa Muszyńskiego, Kantego Kmzinskiego, Andrzeja Trzcińskiego i Felixa Radwańskiego.

Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością obrady następuiące rzeczy czytała i uchwaliła:

Co do pierwszego: Do ułożenia Tabelli Nauczycielów na rok przyszły i Etatu ich pensyi na tenże rok, wyznacza Szkoła Głowna JX.a Garyckiego i JX.a Bogdanowicza Wizytatorów Generalnych, oraz Sekretarza.

Co do drugiego: Obwieszczenie lekcyi publicznych w Szkole Głowney od Roku przyszłego dawać się maiących, zleca Szkoła Głowna Prezesom obudwóch Kollegiów, którzy odebrawszy od Professorów szczegulne każdey lekcyi opisanie wydrukować ie razem na pierwszy Oktobra roskażą.

Co do trzeciego.

Co do trzeciego: Do ułożenia Popisów Kandydackich na rok przyszły szkolny wyznacza Szkoła Główna Professorów tych Nauk, z których takowe Popisy odprawiać się będą. —

Co do czwartego: Jeżeliby iakie interessa ekonomiczne nagłey potrzebowały rezolucyi w czasie zamkniętych obrad, takowych rezolucyi wydawania daie moc Szkoła Główna Delegowanym: JX.u Szablowi, JX.u Kolendowiczowi, JX.u Idatte, JX.u Muszyńskiemu, JX.u Prokuratorowi, i Sekretarzowi, którzy to Delegowani interessa ekonomiczne ułatwiać maią, non obstante trium absentiâ. —

Co do piątego: Szkoła Główna limituie Obrady swoie do dnia 20go Września inclusivè. —

F. Oraczewski KM. SKK.

Posiedzenie XX.te

złożone dnia 20go Września.

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzód: Do przeczytania Tabelli Nauczycielów Szkół Narodowych na rok szkolny maiący się zaczynać.

Powtore. Do przeczytania Patentów, które Szkoła Główna zaleciła ułożyć dla Towarzyszów swoich.

Potrzecie. Do wysłuchania powtórney prośby JP.a Sniadeckiego i zaradzenia lub proponowania Osoby na Sekretarza.

Poczwarte: Do przeczytania Rezolucyi P. Kommissyi w interessach Szkół Narodowych zapadłey.

Popiąte: Do wyznaczenia Prefekta Bursie Chirurgów, ponieważ teraźnieyszy się wyprasza.

Poszóste: Do proponowania JX.a Czaputowicza za Seniora Bursy Starnigielskiey i czytania iego Noty.

Posiodme: Do wysłuchania Raportu kwartalnego o robotach w archivum, i żądania JP.a Januszewicza na końcu rapportu wyrażonego. —

Poósme: Do doniesienia Szkole Główney o Rapportach ze Szkół nadesłanych.

Podziewiąte.

Podziewiąte: Do przypomnienia Raportu Delegowanym do Burs.

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach JW^o Oraczewskiego Rektora, Jchmć XX. i Jchmć PP. Jozefa Szabla, Andrzeia Badurskiego Jozefa Putanowicza, Krzysztofa Idatte, Wincentego Smacznińskiego Rafała Czerniekowskiego, Wincentego Schastera, Jana Schastera Waleryana Bogdanowicza, Jozefa Bogucickiego, Bonifacego Garyckiego, Jacka Przybylskiego, Jozefa Muszynskiego, Kantego Krusińskiego i Felixa Radwańskiego. Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością Obrady następuiące rzeczy czytała i uchwaliła.

Co do pierwszego. Delegowani do ułożenia Tabelli nauczycielów przeczytawszy onę Szkole Główney podali do wpisania w Protokuł iak następnie:

Tabella Nauczycielów Szkół Narodowych na rok przyszły Szkolny od 1^go Października R^u 1787. do 1^go Października. 1788^go Roku.

Wydział Wielkopolski

Szkoły Poznańskie.

Rektor JX. Jozef Przyłuski Kanonik Poznański.
Prefekt JX. Kazimierz Gołecki Kano: Koadjutor Poznań.
Nauczyciel. 1. Klassy JX. Woyciech Skibiński.
2. Klassy. JX. Jgnacy Giecy.
Wymowy JX. Tomasz Paszkiewicz.
Matematyki JP. Michał Koskowski Kandydat.
Fizyki JP. Jan Bończa Krzewski.
Prawa. JP. Domaradzki.
Juris Canonici JX. Jerzy Chudzicki.
Kaznodzieia JX. Michał Pęxa.

Szkoły Trzemeszyńskie

Prefekt JX. Jgnacy Oczykowski.

Szkoły Kaliskie.

Pro Rektor. JX. Jan Gorczyczewski.

Nauczyciel.

Nauczyciel 1. klasy JP. Piotr Lopiński.
2. klasy JP. Antoni Wannich.
Wymowy JX. Piotr Konicer.
Matematyki JP. Rafał Gulczyński.
Fizyki JX. Józef Lenczewski.
Prawa JX. Jan Widlak
Kaznodzieia JX. Gabryel Cedrowicz.

Wydział Małopolski.

Szkoły Lubelskie.

Rektor JX. Wincenty Treffler. Kanonik Chełmski.
Prefekt JP. Józef Skorupski.
Profr. 1. klasy JP. Jacek Wiszniewski.
2. klasy JP. Michał Zaleski.
Wymowy JX. Wedykowski.
Matematyki JP. Józef Salinger.
Fizyki JP. Marcin Klosowicz Kandydat.
Prawa JP. Michał Chrzuścielski.
Kaznodzieia JX. Tomasz Sliwinski.

Szkoły Krakowskie.

Pro-Rektor JX. Franciszek Mariszowski.
Nauczyciel 1. klasy JP. Jan Girtler.
2. klasy JP. Józef Sołtykowicz.
Wymowy JP. Marcin Fiialkowski.
Matematyki JP. Józef Czech.
Fizyki JP. Klosowski.
Prawa JP. Nepomucen Tylkowski
Kaznodzieia JX. Antoni [illegible]yński.

Szkoły Sandomierskie.

Pro Rektor. JX. Wiktoryn Gostyński.
Nauczyciel 1. klasy JP. Dzielowski.
2. klasy JX. Serapan Janiszewski.
Wymowy JX. Tomasz Cwiklinski.

Matematyki

Matematyki Jx. Antoni Lachowski.
Fizyki JP. Michał Brzezalski.
Prawa JP. Tomasz Blaszczykiewicz.
Kaznodzieia Jx. Tomasz Plotnicki.

Szkoły Pińczowskie

Pro Rektor Jx Cyankiewicz
Nauczyciel 1. Klasy Jx. Jaskulski.
2. klasy JP. Adam Kopiłowski.
— 2. klasy JP. Branowicki. —

Wydział Mazowiecki.

Szkoły Warszawskie

Rektor Jx. Adam Jakubiewicz. Kustosz Warszawski.
Prefekt Jx. Tadeusz Turkowski.
Profr. 1. Klasy JP. Antoni Stawiński.
2. klasy. JP. Franciszek Szaponicz.
Wymowy Jx. Szczepan Pieślak.
Matematyki Jx. Wiktor Poniatowski
Fizyki JP. Jacek Kruzinski.
Prawa JP. Maciey Sosenkowski.
Kaznodzieia Jx. Bernard Golaszewski.

Szkoły Płockie.

Pro Rektor Jx. Borgiasz Rączkowski Kanonik Płocki
Nauczyciel. 1. Klasy JP. Jakub Budzyński.
2. klasy JP. Adam Kobyłecki.
Wymowy JP. Józef Brzozowski
Matematyki JP. Tomasz Dobrowolski
Fizyki JP. Jan Polazkiewicz
Prawa JP. Tomasz Polański.
Kaznodzieia Jx. Jakub Oporski.

Szkoły Łęczyckie.

Pro Rektor Jx. Joachim Mieckowski.
Nauczyciel. 1. Klasy JP. Maciey Jabłowski

2 Klasy.

2. Klassy JX. Stanisław Delert.
Matematyki JP. Jakub Chodacki.
Fizyki JP. Maciey Kubicki.
Prawa i Wymowy JX. Jan Krygier.
Kaznodzieia JX. Karol Fabiiani.

w Rawie. Prefekt JP. Sabestyan Porębiński.
w Pułtusku. Prefekt JX. Goźicki.

Wydział Ukraiński.

Szkoły Winnickie

Rektor JX. Jan Wrzeszcz Kanonik Kamieniecki.
Prefekt JP. Michał Kubeszowski.
Nauczyciel. 1. Klassy JX Stefan Szydłowski.
2. Klassy JP. Sebastyan Girtler.
Wymowy JP. Modest Kabziński Kandydat.
Matematyki JP. Felix Anczypa.
Fizyki JP. Jan Dymidowicz.
Prawa JP. Mateusz Męcherzyński.
Kaznodzieia JX. Więckowski.

Szkoły Żytomirskie

Pro Rektor JX. Jan Odyniec Kano: Kiiowski.
Profr. 1. Klassy JP. Xawery Olędzki.
2. Klassy JP. Antoni Kapica.
Wymowy JP. Daniel Chaiewski
Matematyki JP. Marszewski.
Fizyki JP. Starnawski.
Prawa JP. Antoni Woliński.
Kaznodzieia JX. Ignacy Woynarowski.

Wydział Wołyński.

Szkoły Krzemienieckie.

Rektor. JX. Łukasz Swiebocki.

Prefekt.

Prefekt. Jx. Kasper Luczewski.
Nauczyciel. 1. Klassy Jx. Iwaszynski.
2. Klassy Jx. Benedykt Krzesz.
Wymowy JP. Orlowski Kandydat.
Matematyki JP. Karol Mirowski.
Fizyki JP. Maciey Pawiejowski.
Prawa JP. Antoni Jarkowski.
Kaznodzieia.

Szkoły Kamienieckie.

Po Rektor.
Profr. 1. Klassy Jx. Seweryn Kobylinski.
2. Klassy JP. Antoni Szymonowski.
Wymowy Jx. Mikolay Baranowicz.
Matematyki Jx. Ciszewski.
Fizyki JP. Maciey Kasprowicz.
Prawa JP. Mateusz Szmidt.
Kaznodzieia Jx. Bogdanowicz.

Szkoły Luckie.

Prorektor. Jx. Edmund Broszniowski.
Nauczyciel. 1. Klassy JP. Smutkowicz Kandydat.
2. Klassy JP. Jan Nawrocki
3. Klassy JP. Woyciech Jarkowski.
Kaznodzieia.

Szkoła Glowna wysłuchawszy tabowey Tabelli
Zaleca Sekretaryi swemu przestać stosowne do każdych
zosobna Szkół rozporządzenia Nauczycielów, Extraktem
wyiąc pod pieczęcią Szkoły Glownej.
Co do drugiego. Czytany był przez Delegowanych Projekt
Patentu dla Towarzyszów Collegiow ułożony, ktoren Szkoła
Glowna approbuiąc, sześdziesiąt i jeden Exemplarzy wydrukowanych
onego

onego złożyć zaleca w Archivum Swoim, obowiązuiąc Dozorcę tegoż Archivum ażeby w miarę potrzeby takowe Patenta wydawał.

Co do trzeciego: Po przeczytaniu Excerptu Listu pisanego od JP. Sniadeckiego do JWo Rektora, w którym Tenże Professor prosi o uwolnienie siebie z Urzędu Sekretarza. Szkoła Główna, przestaiąc zupełnie na zastępywaniu obowiązków Sekretarskich z całym ciężarem do tego urzędu przywiązanym w osobie JPa Radwańskiego, demissyą JP. Sniadeckiego do przyiazdu Jego z Zagranicy odkłada. —

Co do czwartego: Czytana była Rezolucya P. Kommissyi w interessach Szkół Narodowych zapadła, następuiąca:

Działo się w Warszawie na Sessyi Ekonomiczney Kommissyi Edukacyi Narodowey dnia 11. Miesiąca Września. Roku 1787go.

Kommissya Edukacyi Narodowey przysłany sobie od Szkoły Gtt. Koronney do potwierdzenia Układ Przełożonych i Nauczycielów na Szkoły Narodowe Koronne maiący się zaczynać, a 1a 8bris 1787. z przyłączoną sobie Explikacyą przeyrzawszy i rostrząsnąwszy, przyimuie. Naprzod: Co do Osób podanych na Rektorstwa iako to: do Wydziału Szkół Wielkopolskich, JXa Jozefa Przyłuskiego Kanonika Poznańc, do Wydziału Mazowieckiego JXa Adama Jakubiewicza Kustosza Warszawc. do Wydziału Małopolskiego JXa Treflera, do Wydziału Wołyńskiego JXa Swiebockiego, do Wydziału Ukraińskiego JXa Wrzeszcza Kano: Kamienic. Na ProRektorstwa; do Szkół Kaliskich JXa Gorczyczewskiego, do Płockich JXa Pęczkowskiego Kano: Płockiego, do Szkół Łęczyckich JXa Joachima Więckowskiego, do Szkół Krakowskich JXa Marciszewskiego, do Szkół Sandomirskich JX. Gostyńskiego, do Szkół Pinczowskich JXa Cyankiewicza, do Szkół Łuckich JXa Brzośniowskiego, do Szkół Zytomirskich JXa

Odyńca.

JX^a Odyńca. Z tych maiący odbierać urzędowanie swoie odbiorą zwyczayne Patenta, które Kommissya zaleca Kan:cellaryi swoiey przygotować do podpisu JO Xcia Jmci Prezydenta. Jmci zaś którzy ieszcze nieskończyli Urzędów swoich zosta:wuią się na mieyscach do czasów sobie wyznaczonych. Ponieważ JX. Mokrzycki wyznaczony do Szkół Kamienc. dla ProRektora od zgaszenia Zakonu pracuiący, prosi o Emerytalną pensyą, Kommissya z tych względów, przychilaiąc się do proź:by iego zleca Szkole Gtt. innego na Jego mieysce /: za donie:sieniem wprzód Kommissyi :/ do tychże Szkół obmyślić Pro:Rektora. Co do Prefektów, Professorów i Kaznodziejów, tych po:dług układu Szkoły Główney approbuie, zostawuiąc Szkole Gtt. wolność czynienia podług potrzeby takowych odmian w Osobach. W niedostatku Ex Jezuitów na Kaznodzieystwa, po:
4 :zwala Kommissya wezwać zdatnych i zalecanych Zakonni:ków za umówioną mnieyszą pensyą. Co do Torunia. Na Żądanie Województw Kujawskich ażeby Szkoły były otwo:rzone w Radziejowie dla wygody obywatelów, Kommissya tym końcem postanowiwszy tam przenieść przez dawnieyszą Rezo:lucyą Szkoły Toruńskie, zaleca Szkole Główney uskutecznie:nie oneyże i użycie w inszych Szkołach tych Professorów, któ:rzy w Toruńskich zaleceni byli z pilności w ich obowiąz:kach. Jeśliby mieysca iuż były zaięte, wtedy Kommissya za:pewnia Jm pensyą Professorską do roku, w którym albo bę:dą użyci od Szkoły Gtt. albo sami sobie wynaydą opatrzenie. Że zaś JX. Goyski ProRektor tameczny ieszcze dwa lata ma do skończenia swoiey ProRektoryi Kommissya dotrzymuiąc mu tego zostawuie Go przez te lat dwie przy Pensyi ProRektorskiey. Także zaleca Generalnemu Kassyerowi swoiemu pomieścić do Pensyi emerytalney JX^a Mielińskiego Professora Matematy:ki w tychże Szkołach Toruńskich. Ponieważ zaś dawniey uczy:niona.

:niona iest Konwencya z Proboszczem mieyscowym względem
4. utrzymywania przez niego Szkoły Parafialney w Toruniu.
Kommissya stosownie do tey Konwencyi zostawuie gorliwości
Proboszcza tamtecznego zaprowadzenie rzeczoney Szkoły domy:
śli Ustaw Kommissyi, któremu aby JX. Goyski przeszły Pro:
Rektor w urządzeniu oney był pomocą zaleca. W czym dalsze
porozumienie się z rzeczonym Proboszczem i do skutku przypro:
:wadzenie Konwencyi, Kommissya Generalnemu Kassyerowi swo:
:iemu porucza. Na zaniesione prozby od Osób zasłużonych w
Stanie Akademickim aby mogli mieć pensyą emerytalną, iako to:
od JX^a Mokrzyckiego, który skończył urząd Rektorstwa Ukrainskiego,
JX^a Kwiatkowskiego Prefekta w Szkołach Lubelskich, który od zgasze:
:nia Zakonu pracował, P^a Szymczyńskiego Professora 2. klassy, który
w Szkołach Warszawskich przez kilkanaście lat ucząc znacznie zdro:
:wie swoie nadwątlił, oraz na przełożenie za niemi od Szkoły Głł. uczy:
:nione, Kommissya Kassyerowi swoiemu zaleca, aby względem tych
osobną uformował Rezolucyą in ordine do wyznaczenia im
pensyi emerytalney. Na przełożenie Szkoły Głowney Kommis:
:sya P^a Chodackiego Professora Matematyki w Szkołach Łęczyckich
porównywa z innemi Professorami co do pensyi; uwalnia zaś
zupełnie od Stanu Akademickiego Professorów: Zarzeckiego w
Szkołach Lubelskich i Witwickiego w Szkołach Winnickich.
Z Protokułu Ekonomicznego Kommissyi Edukacyi Naro:
:dowey wypisano i wydano = L. S. Franciszek Za:
:błocki. K. E. N. Protokolista.

1. Wysłuchawszy Szkoła Głowna takowey Rezolucyi P. Kom:
:missyi, zaleca Sekretaryowi Swemu: Naprzód: Doniesienie JX^u
Przyłuskiemu o woli P. Kommissyi potwierdzaiącey Go na Urzędzie
Rektoryi Wydziału Wielkopolskiego; i JX^u Wrzeszczowi iako
na zalecenie Szkoły Głowney raczyła P. Kommissya pozwolić
ażeby postąpił na Urząd Rektora Ukrainskiego; JX^u Mo:
:krzyckiemu przeszłemu Rektorowi Ukrainskiemu; JX^u Kwiat:
:kowskiemu Prefektowi w Szkołach Lubelskich, że przez wzgląd
na ich prace przychiliła się P. Kommissya do wyznaczenia.

dla:

tychże Pensyi Emerytalney. Powtore: Tenże Sekretarz donie:
:sie Szkołom Krzemienieckim i Łuckim, że na fundamencie
Rezolucyi P. Kommissyi wolno będzie rzeczonym Zgromadze:
:niom w niedostatku XX: Ex Jezuitów użyć do prac Kazno:
:dzieystwa zdatnych i zaleconych Zakonników za umówioną
mnieyszą pensyą. Potrzecie: w Etacie Pensyi Nauczycielów
Narodowych zaleca Szkoła Gtt. poprawić pensyą JP. Chodackiemu
swoim kosztem w Szkole Gtt. edukowanemu, rok 3ci z powin:
:ności w Szkołach Łęczyckich uczącemu, którego P. Kommissya
co do Pensyi z innemi Professorami porównywa. Poczwarte:
Ponieważ JP. Zarzecki Professor w Szkołach Lubelskich sła:
:bością zdrowia uciśniony, niemogąc wystarczać obowiązkom
Nauczycielskim wypraszasię z prac Stanu Akademickiego,
gdy na reprezentacyą Szkoły Gtt. P. Kommissya uwolnić go
ze Stanu Akademickiego raczyła, o takowey więc Rezolucyi
donieść JP. Zarzeckiemu Szkoła Gtt. zaleca. Popiąte: Gdy
P. Kommissya na usilne prożby Szkoły Głowney raczyła żą:
:daniu JP. Witwickiego Professora w Winnicy dogodzić, uwal:
:niaiąc go od Stanu Nauczycielskiego zostawiwszy wolność
udania się za wyborem innego losu, z miłym uczuciem przy:
:chodzi Szkole Gtt. donieść Mu o skutku interessowania się
swego do P. Kommissyi, oświadczaiąc Temuż Professorowi,
iż w nadgrodę położonych iego szczegulnieyszych zasług
w pracach Nauczycielskich, stawiać będzie usilność Jego
za przykład Nauczycielom Narodowym, i tym celem zaleca
Zgromadzeniu Winnickiemu ninieyszą swoią Konkluzyą
w akta Zgromadzenia wpisać, i Extrakt oney JPu Witwickie:
:mu wydać.

Co do piątego: Szkoła Głowna przeczytawszy Notę JXa Cza:
:putowicza proszącego o uwolnienie siebie z funkcyi Prefekta
Bursy Chirurgów, demissyą takową przyimuie stanowiąc
na mieyscu Jego Prefektem rzeczoney Bursy JXa Antoniego
Muszyńskiego.

Co do Szóstego: Na wakuiącą Senioryą Bursy Starnigiel:
:skiey:

:skiey wzywa Szkoła Główna JX.a Czaputowicza obowiązuiąc go ażeby rzeczoną funkcyą objął od 1go. Października.

Co do siodmego: Czytany był Raport Kwartalny robot Archivi przez JP.a Januszewicza Szkole Główney zdany następuiący:

Raport o robotach w Archivum Szkoły Główney.

Należało mi wprawdzie przy końcu Szkolnego roku dać Raport Szkole Gtt. o robotach w Archivum oneyże, przerwanie atoli Sessyi dla bytności Nayiaśnieyszego Pana, zalimitowanie potym onych dla następuiących wakacyi, obowiązku tego przez konkluzyą na mnie włożonego dopełnić niedozwoliły. Czyniąc atoli zadosyć woli Szkoły Gtt. Raport o takowych robotach na ręce JP.a Radwańskiego mieysce Sekretarza zastępuiącego złożyłem, i aby ten na naypierwszey zaraz Sessyi mógł bydź przeczytany upraszałem. Lubo iak nayusilniey starałem się ażeby w przeciągu roku przeszłego Archivum Szkoły Główney zupełnie ułożone było, dla wielości atoli fascykułów Summaryuszu swego niemaiących /: o czym Delegowanym dawniey do rewizyi Archivum wiadomo:/ zamysłu mego dopiąć niemogłem: bo opisawszy wspolnie z JX Czochronem w dni do robot w Archivum od Szkoły Gtt. wyznaczone, 140. przeszło fascykułów ieszcze się onych trzydzieścia kilka pozostało. Atoli chcąc dźwignąć z ziemi od kilku lat na niey leżące papiery, celem zachowania onych od dalszego zepsucia, co dni wolne, bo do robot od Szkoły Główney niewyznaczone, to iest we Wtorki, Czwartki, i Soboty, sam moią ręką dokumenta w szafach umyślnie nato sporządzonych, stosownie do podanego od mnie Proiektu ułożyłem. Oddzieliwszy naprzod: podług myśli Szkoły Główney Papiery do Dóbr i Summ w Kordonie będących należące od papierów. Dóbr i Summ w Kraiu znayduiących się, w tych ostatnich następuiący uczyniłem porządek: Umieściłem osobno Dokumenta do Dóbr Akademii dziedzicznych należące, osobno do Dziesięcin, osobno do Summ na Dobrach, Kamienicach lub Ogrodach na rzecz Akademii zapisanych.

:nych, osobno Dokumenta Beneficiorum Simplicium, osobno Curatorum, osobno Dokumenta do Summ pod dozorem Akade:
:mii zostaiących, a na rzecz ubogich Studentów zapisanych, ia:
:kie są wszystkie Dokumenta Borkan i Burs, osobno nakoniec Dokumenta Kolonii. Wszystkie te wymienione gatunki pa:
:pierów, porządkiem Alfabetycznym są ułożone, a dla łatwiey:
szego w potrzebie wyszukania papierów poprzyklijane są litery alfabetu, tak dalece że każdy byle tylko wiedział Nazwisko Dóbr jakowych, łatwo może znaleść Dokumenta do nich należące, a gdy dokończony będzie Summaryusz kilkunastu fascykułów Beneficium Koninskiego, dziesięciu Luborzyckiego, dwóch Jgołomskiego, 17. Borkan. /: czego w przeszłym roku przy wszelkiey pilności dokończyć niemogli:
:śmy :/ i gdy te w Szafach na swoich mieyscach złożone będą co w przeciągu trzech lub 4ch Miesięcy dokończone bydź mo:
:że Archivum w zupełnym porządku znaydować się będzie, zostanie ieszcze przepisanie na czysto Summaryuszów, które na dwie ręce przepisane bydź powinny, ieden Exemplarz z tych złożony bydź powinien w Skarbcu Szkoły Gtt. drugi w Archivum Oneyże, a to żeby w przypadku pogorzenia Archi:
:vum nauczyć się można z Summaryuszu drugiego, w któ:
:rych Aktach wyszukiwać różnych Papierów. Przepisanie atoli to Summaryuszów na czysto, radbym aby aż do powrotu mego zatrzymane bydź mogło, Summaryusze albowiem dawniey:
:sze spisywane są stosownie do dawnieyszego Akademii ukła:
:du, w ułożeniu zaś dzisieyszym Archivum stosowałem się do teraźnieyszey oneyże reformy, gdzie bardzo często wypadała potrzeba z kilku fascykułów w różnych mieyscach Summaryu:
:szów swoy opis maiących zrobić ieden, a z iednego kilka; zaczym przepisuiącemu z trudnością, byłoby poznać w którym mieyscu Summaryuszów wyszukać opisu różnych Dokumen:
:tów, a bardzo łatwo znaczne popełnić omyłki. J te są roboty które w Archivum Szkoły Główney w przeszłym roku od.

dnia.

dnia 20. Listopada, aż do dnia ostatniego Czerwca stanęły.
Ponieważ Szkoła Główna z powodu zlecenia Wizytatorskiego w Miesiącu Listopadzie ustanowiła Konkluzyą, ażeby dozór Archivi i klucze od niego przy Osobie w Radę Szkoły Głównej wchodzącey zostawały, przeto ia z woli Kommissyi na rok ieden do różnych w Kraiu Dykasteryów wyieżdżaiąc uprosiłem JX.a Bogdanowicza, ażeby klucze od Archivum przez czas niebytności moiey przy sobie zatrzymać raczył, co on uczynić łaskawie mi przyrzekł, byle tylko Szkoła Główna przez swą Konkluzyą na to zezwolić raczyła, o którą ia dla siebie łaskę iak nayusilniey dopraszam się. W potrzebie Wydania Papierów na Prokuratoryą, JX. Czochron łatwo te w Archivum wynaleść może maiąc na pułkach po przybijane napisy gatunki Papierów oznaczaiące. J. Januszewicz A.D.

„Przychila się Szkoła Główna do żądania JP.a Januszewicza w powierzeniu JX.u Bogdanowiczowi tym czasem Dozoru Archivum Swego, uwalniaiąc iednak rzeczonego JX.a Bogdanowicza od wszelkich prac do Archivum przywiązanych.

Co do ósmego: Na doniesienie Sekretarza, z których Szkół przysłane są roczne podług Ustaw Raporta do Szkoły Głównej, a z których ieszcze nienadeszły, zaleca Szkoła Główna przypomnieć Szkołom zaniedbuiącym Ustawę P. Kommissyi, aby odtąd czulsze na obowiązki swoie punktualnością przesyłania takowych Raportów opuszczenie się swoie nadgrodziły.

Co do dziewiątego: Przypomina Szkoła Główna Delegowanym do Burs wygotowanie Raportu, któren dla Bytności Nayiaśnieyszego Pana i zaszłych potym Wakacyi niebył zdany.

F. Oraczewski KEN S. GW.

Posiedzenie XXI.te

złożone dnia 22go Miesiąca Września.

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzód: Do przeczytania Listów które Szkoła Gł. zaleciła.

ułożyć

utożyć Sekretarzowi Swemu, do Nayiaśnieyszego Pana z podię:
:kowaniem za Łobzów, do P. Kommissyi o zawieszenie Me:
:chaniki, do JO.Xcia Jmci Prymasa dziękuiąc mu za ofiaro:
wanie Gmachu na Szpital.

Powtore. Do obrania Medyka dla Ubogich Studentow po Jpc Lucym.

Potrzecie: Do wysłuchania Raportu Delegowanych do Dysser:
:tacyi, na Sw Michał czytać się maiących publicznie.

Po czwarte. Do wyznaczenia którego z Professorow w Szkołach Kamienieckich, któreby zastępował funkcyą Pro Rektora w:
tychże Szkołach, póki Szkoła Główna inszego nienadeśle.

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach: JWci Felixa Czaruewskiego, Jchmciów: i Jchmciów P. Jozefa Szabla, Andrzeia Badurskiego, Krzysztofa Datte, Antoniego Poplawskiego, Wincentego Smaiźniańskiego, Jozefa Zoguńskiego, Bonifacego Garyckiego, Rafała Czerwiakowskiego, Jana Schastera, Walentyna Bogdanowicza, Wincentego Schastera, Jacka Przybyłskiego, Jozefa Mroczyńskiego, Kantego Kmiańskiego, i Felixa Radwańskiego.

Po zagaieniu i przyprzyszeniu iednomyślnością obrady następuiące rzeczy czytała i uchwaliła.

Co do pierwszego. Czytał Sekretarz Listy, które mu Szkoła Główna utożyć zaleciła: pierwszy do Nayiaśnieyszego Pana z wyrażeniem podiękowania za ofiarowany Łobzow Szkole Głównej; drugi do P. Kommissyi o zatrzymanie Mechaniki z zostawieniem dawnego Planu katedr Matematycznych: trzeci: do JO.Xcia Jmci Prymasa z podiękowaniem za dany Gmach na Szpital. Które to Listy Szkoła Główna wysłuchawszy, expedycyą onych Sekretarzowi zaleca.

Co do drugiego: Szkoła Główna wakuiącą fundacyą Medyka ubogich Studentow z pensyą do niego przynależną Pannie Czerwiakowskiemu powierzyła, złotych sto na lekarstwa dla ubogich studentow wyznaczyła.

Co do trzeciego: Zdali Delegowani o wysłuchanych Dysser:
:tacyach, maiących się czytać publicznie przy otwarciu Nauk w Szkole Głównej, następuiący Rapport.

Raport:

3. „Rapport Delegowanych do Dyssertacyi.

„Wysłuchane były Dyssertacye maiące się czytać na otwarcie Nauk z przyczyny Imienin JOXcia Jmci Prymasa z Kollegium Fizycznego. Pierwsza przez JPa Andrzeia Badurskiego Prezesa Collegii Phy:sici o Powietrzu stosownym lub niestosownym do zachowania zdrowia i życia w ogulności wszystkich Ludzi, a dzieci wszczegul:ności. Druga przez JPa Felixa Radwańskiego w którey uczy:nił Uwagi ogulne nad biegiem rzek i fizyczne, iakim sposo:bem sobie koryta robić zwykły. Na których to Dyssertacyi czytanie publiczne przystaiemy, i toż za użyteczne sądziemy. Wincenty Schaster. = Jan Schaster.

Co do czwartego: Szkoła Główna wzywa tym czasem do za:stępywania Urzędu ProRektora w Szkołach Kamienieckich JXa Baranowicza Professora Wymowy w tychże Szkołach, póki inszego niewyznaczy.

F. Oraczewski KENSGKSE

Posiedzenie XXIIgie

złożone dnia 25go Miesiąca Września.

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzod: Ponieważ Listy do P. Kommissyi i JOXcia Jmci Pry:masa niebyły posłane do zaradzenia temu interessowi.

Powtore: Do ułożenia sposobu Otwarcia Nauk w Roku zbli:żaiącym się Szkolnym, i naznaczenia dnia do czytania Dyssertacyi z okoliczności Imienin JOXcia Jmci Prymasa.

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach: JWo Felixa Oraczewskiego Jchmć XX. i Jchmć PP. Jozefa Szabla, Andrzeia Badurskiego, Jozefa Putanowicza, Krzysztofa Idatte, Antoniego Popławskiego, Wincentego Smaczniñskiego, Jozefa Bogwickiego, Bonifacego Garyckiego, Rafała Czerwiekowskiego, Jana Schastera Waleryana Bogdanowicza, Wincentego Schastera, Jacka Przybyl:skiego, Stanisława Minockiego, Jozefa Muszynskiego i Felixa

Radwańskiego

Radwańskiego. Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślno:
:ścią Obrady następuiące rzeczy czytała i uchwaliła.

Co do pierwszego: Ponieważ JW^y Rektor z pisanych do siebie Listów JOXcia Jmci Prezyduiącego przekonany o nieodmienności Woli P. Kommissyi względem odmiany Katedr Szkoły Matematyczney, niepodpisał Listów Szkoły Główney, w których dopra:
:szała się P. Kommissyi o utrzymanie dawnego Planu Nauk Ma:
:tematycznych i zawieszenie ufundowaney Mechaniki, podał tedy Nowy Proiekt Szkole Główney zawieraiący w sobie inne reprezenta:
:cye, które Szkoła Główna przyiąwszy, przesłać one do P. Kom:
:missyi zaleca.

Co do drugiego: Szkoła Główna Otwarcie Nauk w zbliża:
:iącym się Roku Szkolnym następuiącym sposobem ułożyła:
Dnia pierwszego Października w Poniedziałek odprawi się solenna Wotywa w przytomności zgromadzonych Stanów Akademickich i Uczniów, po którey czytana będzie Mowa w Sali Szkół Nowodworskich przez iednego z Nauczycielów tychże Szkół. W Sobotę zaś to iest Szóstego Października iako w oktawę Jmienin JOXcia Jmci Prymasa, po południu Zło:
:ży Szkoła Główna Posiedzenie publiczne, na którym czytane będą Dyssertacye przez Osoby Collegii Physici.

F. Oraczewski KEN SGWR

Posiedzenie XXIII^cie

złożone Dnia 29. Września.

Do oświadczenia Szkole Główney iż zbliża się czas winszowa:
:nia Jmienin JOXciu Jmci Prymasowi.

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach JW^o Felixa Oraczewskiego Rektora, Jchmć XXży i Jchmć PPw Jozefa Szabla, Andrzeia Badurskiego, Krzysztofa Idatte, Stanisława Minockiego, Antoniego Popławskiego, Jozefa Bogucickiego, Waleryana Bogdano:
:wicza, Wincentego Schastera, Jacka Przybylskiego i Felixa Radwań:
:skiego. Po zagaieniu i przypuszczeniu iednomyślnością Obrady Szkoła Główna z okazyi zbliżaiącego się dnia Jmieniowi JOXcia Jmci Prymasa poświęconego, postanowiła zasłać swoie powin:
:szowanie.

F. Oraczewski KEN SGWR

Rok Szkolny
zaczęty od 1.go Października 1787.go
Posiedzenie Iwsze.
złożone dnia 16. Października.

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzod: Do ułożenia w jaki sposób Professorowie Dyssertacye ze Szkół przysyłaiący według Mandatu, maią bydź zachęceni do dalszych obserwacyi, i udzielenia ich Szkole Główney, i w jaki sposób pilni maią bydź pochwaleni a niedbali przestrzeżeni?

Powtore: Do wyznaczenia Delegacyi do Szpitala względem naradzenia się tak o Teatrum Anatomicznym, iako i o Laboratorium Aptekarsko-Hemicznym, i o innych reperacyach.

Potrzecie: Do przełożenia Szkole Główney nieprzyzwoitości którą popełnił Prefekt Seminarii Academici, i do przeczytania odpisu Jego gdy był zapytany dla czego nieposyła Alumnów na lekcye Collegii Moralis, który odpis zamiast usprawiedliwienia nieprzystoynego kroku ukrzywdził Collegium Moralne i wszystkich Nauczycielów w ogulności, i iak zabiedz należy podobnym zdróżnościom?

Poczwarte: Do wysłuchania Raportu o Kandydatach.

Po piąte: Do obrania Examinatorów dla tych którzy maią przystąpić do powtórney Submissyi, i dla tych którzy chcą przyiąć Stan Akademicki.

Po szóste: Do zaradzenia aby Popisy Moralne pierwey się odprawiały niżeli fizyczne na żądanie Professorów Szkoły Matematyczney.

Po siódme: Do przeczytania Tabelli Nauczycielów Zgromadzenia JXXży Bazylianów.

Po ósme. Do przeczytania Proiektu o wsporządzeniu Pensyi JPa Obmińskiego ułożonego przez JXa Bogdanowicza i wysłuchania Noty tegoż JPa Obmińskiego.

Po dziewiąte:

Po dziewiąte: Do przeczytania Noty JP.a Kłosowskiego Pro:
:fessora Fizyki w Szkołach Krakowskich.

Szkoła Główna zgromadzona w osobach: JW.o Felixa Oraczewskiego Rektora, Jchmć XXży i Jchmć PP.w Józefa Szabla, Andrzeia Badurskiego, Krzysztofa Jdatte, Wincentego Smaczninskiego, Franciszka Kolendowicza, Rafała Czerwiekowskiego Bonifacego Garyckiego, Wincentego Schastera, Waleryana Bo:
:gdanowicza, Andrzeia Trzcińskiego, Józefa Bogucickiego, Jana Schastera, Franciszka Scheidta, Jacka Przybylskiego, Józefa Muszyńskiego i Felixa Radwańskiego. Po zagaieniu i przy:
:puszczeniu iednomyślnością Obrady następuiące rzeczy czytała i uchwaliła.

Co do pierwszego: Odpowiedź na ten punkt odkłada Szko:
:ła Główna do Raportu Wizytatorskiego. —

Co do drugiego: Do naradzenia się względem Teatru Ana:
tomicznego w nowym Szpitalu, delegnie Szkoła Główna JP.a Wincentego Schastera i JP.a Czerwiekowskiego. do Laboratorium
:zaś Hemiczno-Aptekarskiego JP.a Jana Schastera. —

Co do trzeciego: Szkoła Główna wysłuchawszy Biletu JX.a Rydulskiego Prefekta Seminarii Academici, pisanego do JW.o Rektora, i znalazłszy w nim wyrządzoną krzywdę Collegio Morali i Szkole Główney, dowiedziawszy się oraz iż tenże Prefekt Seminarii Academici Mandatu JW.o Rektora naka:
:zuiącego posłanie natychmiast Alumnów na lekcye Collegii Moralis, w całości niewykonał, Szkoła Główna takowy krok uznaiąc za przeciwny i powadze JW.o Rektora i korzyściom Uczniów Seminarii, delegnie JX.a Bogdanowicza i JX.a Ga:
:ryckiego ażeby ułożyli Propozycye do Pozwu, którym rzeczone:
:go JX.a Rydulskiego, Instygator Sądów Rektorskich ma do:
tychże powołać. —

Co do czwartego: Czytał Szkole Główney JX. Garycki Regens Kandydatów Stanu Akademickiego, następuiący Rapport.
„Rapport o Kandydatach dnia 11. Października Roku
„1787. zdany Szkole Główney przez X.a Bonifacego Garyckiego
„Rządcę Kandydatów.

Kandydaci.

4. Kandydaci do Stanu Nauczycielskiego sposobiący się oddani w dozór przez Szkołę Główną w Roku 1786. na rok 1787. są następuiący: Antoni Woliński, który nieskończywszy niektórych Nauk wyznaczony od Szkoły Główney na prawo do Sandomirza, a potym do Winnicy, oduczywszy lat kilka zyskał pozwolenie powrócenia aby mógł dokończyć Nauk rospoczętych przy pensyi Złł. 600 z funduszu Kandydatów. Marcin Kłosowicz, Adam Kopiciowski 4letni. Woyciech Jarkowski 3letni, Andrzey Smolikowski, Michał Koskowski, Franciszek Rycharski, Franciszek Waydner, Jan Orłowski, Marcin Smukrowicz, Tomasz Grochowski, Michał Grabski, Woyciech Swidlicki 2letni. Szymon Maiewski, Franciszek Dziekanowicz Jozefat Wysiekierski, Wincenty Ostrowski, Maciey Zaiączkowski, Jacek Kukliński 1. letni. Ci wszyscy są pensyonowani. Konstanty Beniusewicz dla niezdatności od pensyi przez Szkołę Główną oddalony. Walenty Więckowski, Eustachi Kichtanowicz, Modest Kabziński, Jgnacy Jaślikowski, Jan Bartsch, Jan Like Kandydaci niepensyonowani. Barstch i Likie będąc zatrudnieni naukami w Szkole Lekarskiey od powinności Kandydackich uwolnieni. Paweł Jerzykowski Krzyżak 4letni, Remigiusz Pawlicki Cysters 4letni, Petrycy Koncewicz, Gracyan Lityński 3letni, Augustyn Przybylski, 2letni, Justyn Karyszkowski, Benedykt Błędowski, 1letni Bazylianie. Franciszek Wieliczko, Xawery Szaniawski, Kommuniści 1letni. Paweł Szreybrowski, Woyciech Jasiński Kanonicy Lateraneńscy z Trzemeszna 1letni, Zakonnicy których Zgromadzeniom Szkoły Narodowe są powierzone. Ci wszyscy zapisali się na początku roku Szkolnego, których lekcyi wciągu roku słuchać mieli, czego aby dopełniali i pilność wchodzeniu na lekcye zachowali, wyznaczeni na początku roku Cenzorowie nieprzytomnych na lekcyach notowali, i Rządcy otym donosili. Kandydaci z powtórną Submissyą i Zakonnicy drugi rok uczący się dla okazania pożytku z uczenia się odprawiali Popisy z Nauk Fizycznych i Moralnych w przytomności Prezesów i Nauczycielów Szkoły Główney do tego wyznaczonych. Z Nauk fizycznych nayle-

piey

:lepiey popisali się Marcin Kłosowicz z Matematyki wyższey,
o rachunku integralnym, z Mechaniki stosuiąc do niey Mate:
4. matykę wyższą i z chemii o ciałach Wulkanicznych. Woy:
:ciech Jarkowski z Trygonometryi o prawdach służących do zro:
:zumienia składu i użycia Tablic trygonometrycznych, z fizy:
:ki o Elektryczności znayduiącey się we wszystkich ciałach w wię:
:kszym lub mnieyszym stopniu, i o podziale ciał elektrycznych
na przewodnicze i nieprzewodnicze, z chemii o naturze chemii,
Mineralogii i o ich celu. Andrzey Smolikowski z Algiebry o
rozbiorze ułomków składanych na ułomki proste i ich uży:
:ciu w wynaydywaniu wyrazów ogulnych w szeregach nie:
:skończonych. Z fizyki o przyczynach trzęsienia Ziemi. Z che:
:mii o ciałach palnych podziemnych. Franciszek Weydner z
Algebry o cechach poznawania pierwiastków urojonych w
zrównaniu. Z fizyki o znoszeniu równowagi materyi ele:
:ktryczney po ciele rozlaney w elektryzowaniu, i utrzymaniu
równowagi która zachodzi między Ziemią i Atmosferą. Z
Chemii o drugim porządku Ziemi i Kamieni w dotykaniu się
tłustych. Michał Kostkowski, Tomasz Grochowski, Michał
Grabski, Gracyan Lityński Bazylian, Szymon Maiewski, Woy:
:ciech Swidlicki, Jan Orłowski lubo okazali postępek, atoli
pierwszym niewyrównali. Adam Kopiiowski, Marcin Smu:
:krowicz mało pracy na swoim popisie okazali. Paweł Jerzy:
:kowski Krzyżak wyręczaiąc Petrycego Koncewicza Bazyliana
chorego w krótkim czasie dosyć dobrze przygotowany stawił
się z odpisem na zadania wyznaczone z nauk Moralnych.
Remigiusz Pawlicki Cysters z swego Popisu żadney zdatno:
:ści do Nauczycielstwa nieokazał. Tomasz Grochowski czytał
mowę o edukacyi bardzo dobrze ułożoną. Michał Kostkowski
więcey do prawa niż do wymowy zdatnym dał się widzieć.
Na innych popisach Moralnych niebędąc przytomny, niemogę
sądzić o talencie i zdatności odpisuiących, czytaiąc iednak ich
odpisy, twierdzić mogę, że wszyscy podług sił zadosyć uczynić
obowiązkom starali się. Na sześć klas podzieleni zasiadaiącego
z odpisem examinować i wspomagać obowiązani byli.

Kandydaci.

Kandydaci oprócz Nauk i popisów zatrudniali się prywatną edu:
:kacyą młodzi, aby tym sposobem do Nauczycielstwa publicznego
wprawiali się, których ProRektor w Stancyach odwiedzał, wspo:
:sób ich Życia, uczenia, obchodzenia się z Uczniami powierzone:
:mi wglądał, a cokolwiek widział zdróżnego napominał i Rządcy
raportował. Na posiedzeniach miewanych z Kandydatami czy:
:tane były i tłumaczone Ustawy ściągaiące się do ich Stanu. Odbie:
:rałem Raporta od Cenzorów, wchodziłem w przyczyny niebywaią:
:cych na lekcyach, opuszczaiących się strofowałem, wszystkich
do pracy, do usilności, do cnoty i dobrych obyczaiów zachęcaiąc,
żadnego niedoświadczyłem takowego, któryby strofowany o:
zdróżność, nieuznał swego przewinienia i niedał się nakło:
:nić do zachowania się w granicach przystoyności. Dla czego
wszyscy zasłużyli sobie na pensyą wyznaczoną. Odebrawszy
tedy z Prokuratoryi Szkoły Główney dwiema ratami Złłch.
4. 12000. wydałem na pensye Kandydatów, Metrów ięzyka
francuskiego i Niemieckiego, Rządców, Doktora, Cyrulika,
aptękę w całym roku, i dla Jozefa Obmińskiego za 6. Miesię:
:cy któremu, Szkoła Gtt. po Złł. 36. na Miesiąc wyznaczyła z
funduszu Kandydatów, w Summie Złł. Pollę. 11.750. grę 7. w:
którą expens wchodzi pensya pułroczna z przeszłego roku
Franciszka Rycharskiego, którey nieodebrał niepowróciwszy
z wakacyi przed Raportem, lecz za powrotem usprawiedliwi:
:wszy swoie opóźnienie odebrał zatrzymaną pensyą z perce:
:pty roku teraźnieyszego, a remanent od Szkoły Gtt: approbowa:
:ny i podpisany w całości do Kassy Prokuratoryi iest oddany na
co kwit z regestrami produkuię. Remanent tegoroczny iest.
5. Złotych 249. grę 23. —— Kandydaci w tym roku na Szkoły
rozesłani: Antoni Woliński na prawo do Żytomierza, Marcin
Kłosowicz do Lublina na fizykę, Adam Kopiiowski do Pincze:
:wa na Matematykę i fizykę, Wayciech Jarkowski do Łucka
na Matematykę i Fizykę, Michał Kostkowski do Poznania
na Matematykę, Jan Orłowski do Krzemieńca na Wymowę,
Marcin Smukrowicz do Łucka na pierwszą Klassę, Modest
Kabziński niepensyonowany do Winnicy na wymowę.

Franciszek

Franciszek Rycharski iest opowiedziany do Sendomirza na Prawo, lub do Kamienia na Wymowę.

X. Garycki Rządca Kandydatów.

Po przeczytanym Raporcie złożył JX. Garycki Regestra i Kwity z wydatku funduszu na Kandydatów, z okazaniem remanentu Złotych dwieście Czterdzieście dziewięć groszy dwadzieścia trzy. Co wszystko Szkoła Główna przeyrzawszy, z administracyi Kassy Kandydackiey od 1go Października 1786. do 1go Października 1787go Roku, teraźnieyszą Konkluzyą swoią JXa Garyckiego Rządcę Kandydatów Kwitnie. —

Co do piątego: Do examinowania z postępku nauk tak Kandydatów którzy rok pierwszy proby przy Szkole Główney odbyli, iakoteż Uczniów do Stanu Akademickiego ubiegaiących się, delegnie Szkoła Główna Professorów Szkoły Matematyczney i fizyczney, z wymowy examinować będą JX. Muszyński i JP. Przybylski a z Prawa Kraiowego JX. Kolendowicz. Dzień do takowego examinu naznacza Szkoła Główna 25ty. i 27my Października, zalecaiąc Delegowanym, ażeby wybrawszy szczególniey celuiących zdatnością, usilnością i dobremi obyczaiami, raport o tym na piśmie Szkole Główney uczynili.

Co do szóstego: Na przełożenia Szkoły Matematyczney zezwala Szkoła Główna ażeby w pierwszym półroczu Szkolnym Popisy moralne, a w drugim fizyczne i matematyczne dla Kandydatów były ułożone.

Co do siódmego: Czytana była Tabella Nauczycielów w Szkołach Zgromadzeniu XX Bazylianów powierzonych na rok teraźnieyszy Szkolny à I. 8bris 1787. ad I. 8bris 1788. następuiąca:

Szkoły Owruckie

X. Pantaleon Maliszkiewicz Prefekt.
X. Hilaryon Lelawski Nauczyciel Wymowy.
X. Anatoli Sadowski Fizyki i Matematyki
X. Atanazy Malicki I. Klassy.

Szkoły Kaniowskie

X. Jozafat Baniulski Prefekt i Professor Wymowy
X. Adryan Sławiński Fizyki i Matematyki.

X. Hieronim

X. Hieronim Huryń Substytut.
X. Stanisław Tuczapski Nauczyciel I. Klassy.

Szkoły Ostrogskie

X. Flawian Petryński Prefekt.
X. Nicefor Sierociński Nauczyciel. Wymowy.
X. Innocenty Kostiukiewicz. Fizyki
X. Marcin Skibiński Nauczyciel I Klassy.

Szkoły Lubarskie.

X. Jazon Korzeniewicz Prefekt i Nauczyciel Fizyki
X. Paweł Kuczewski Nauczyciel Wymowy.
X. Ampliat Szelechowski Nauczyciel Matematyki
X. Paulin Kaliński I. Klassy.

Szkoły Barskie.

X. Benedykt Rzeczycki Prefekt
X. Jozafat Janicki Nauczyciel. Wymowy.
X. Jozef Stroynowski Fizyki.
X. Tadeusz Bobrecki Matematyki.
X. Teodozy Olszański 1. Klassy.

Szkoły Humańskie.

X. Innocenty Końcewicz Prefekt.
X. Pachomi Lewicki Profr. Fizyki i Matematyki.
X. Gracyan Lityński Nauczyciel Wymowy.
X. Teodozy Lewentowski 1. Klassy.

Szkoły Szarogrodzkie.

X. Łukasz Sulżyński Prefekt.
X. Jacek Stromaczewski Profr. Fizyki
X. Patrycy Koncewicz Nauczyciel Wymowy.
X. Stefan Moszkowski Nauczyciel Matematyki.
X. Patrycy Lewicki I. Klassy.

Co do ósmego. Czytane było rosporządzenie pensyi JPa Obmińskiego przeszłego Professora w Szkołach Łuc:kich, przez JXa Bogdanowicza z woli Szkoły Główney uło:żone następuiące: „Ponieważ JP. Obmiński ultimis Mar:tii zasuspendowany został od obowiązków Nauczycielskich, „pensya iego od tego czasu aż do końca Roku Szkolnego pozostała, „powinna iść /: podług myśli Ustaw:/ w podział Professorom za:

stępuiącym

8. „zastępuiącym rzeczonego JPa Obmińskiego, wyłączy=
„wszy iednak z takowey pułroczney pensyi ℳ 12. temuż
„na drogę do Krakowa wypłacone. Jeśliby zaś Professoro=
„wie zastępuiący, dobrowolnie odstąpili tey pozwoloney
„Ustawami nadgrody, pensya tak odstąpiona będzie JPu
„Obmińskiemu za kwitem iego przez JXa ProRektora
„Łuckiego wypłacona„ Szkoła Główna przyiąwszy
w całości takowe rozporządzenie, exekucyą onego JXu
ProRektorowi Łuckiemu zaleciła. Maiąc zaś wzgląd
na pracę JPa Obmińskiego w ułożeniu i spisaniu Książek
podjętą, wyznacza mu Złotych 249. grz 23. remanentem z
funduszu Kandydackiego pozostałe, do nich zaleca Szkoła
Główna Prokuratoryi dodać Złł. 250. groszy 7. z funduszu
Borkaru, i takową pensyą razem wynoszącą w kwocie
Złotych Polskich Pięćset, rozdzieliwszy na dwie raty, anti=
=cipative wydawać, zacząwszy od pierwszego Października
roku bieżącego pierwszą ratę. Samego JPa Obmińskiego prze=
znacza Szkoła Główna do robót w Bibliotece pod dozór
JPa Przybylskiego.

Co do dziewiątego: O Pozwolenie Instrumentów fizycznych
odsyła Szkoła Główna JPa Kłosowskiego do Collegium Fi=
=zycznego. Względem zaś Kosztu na doświadczenia i ex=
pensu na podróż z Pinczewa do Krakowa umówi się Tenże
z JX. ProRektorem.

F. Oraczewski KEN SGłkPsk.

Posiedzenie IIgie

złożone dnia 10go Listopada.

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzód: Do przeczytania Patentu na Vice Professoryą Collegii Mo=
=ralis dla JXa Czochrona od P. Kommissyi przysłanego, i przyięcia
Jego do Obrad.

Powtore: Do zanotowania w Protokule Szkoły Główney gdzie
iakie.

iakie Transakcye tyczące się funduszów Szkoły Główney znaleść mo:
żna, iako to i świeżo nadana Tranzakcya Zobozowa, Domu na Szpital.
etc.

Potrzecie: Do wysłuchania uwag Wizytatorów nad punktami Man:
:datu i odpowiedzi na nie?

Po czwarte: Do przeczytania Rezolucyi Rady Nieustaiącey przez
JWo. Rektora wyrobioney na poprawę funduszu Chirurgów, oraz
do wyznaczenia Delegacyi, maiącey przeyrzeć Ustawy Bursy Chi:
:rurgów, i te poprawić stosownie do polepszonego funduszu i do appro:
:bacyi Szkoły Główney podać, oraz do weyrzenia w Stan teraźniey:
:szy w iakim porządku oddana iest w ręce nowego Prefekta i czy
Rachunki przez dawnego zdane w całości i iakie remanenta?

Po piąte: Do wyznaczenia Delegacyi do Seminarium Akademic:
:kiego, dla zapytania się za co Seminarystowie, tak mało wzwy:
:czaieni, w obrządki Usługi Kościelney, tak ie nieprzystoynie
sprawuią, i tak nieochędożnie chodzą, gdy Kommissya nakazuie
i upomina, aby chwała Boska iak nayprzykładniey, z iak nay:
:większą przystoynością w Kościele Akademickim sprawowana
była.

Po szóste: Do przeczytania Prożby Professorów Szkół Krakowskich, żeby
Uczniowie z Klass niechodzili na publiczne lekcye bez zaświadczenia
Professorów. —

Po siodme: Do Ustanowienia aby na Dochody Collegii Physici na
doświadczenia przeznaczone, na Sessyach tegoż Assygnacye od Prezes:
:sa podpisane, a od wszystkich zgodnie uchwalone wychodziły. Na:
Dochody zaś Probostwa Miechowskiego, iako całey Akademii dane
żeby Assygnacye na Sessyach Szkoły Główney, przez Prezyduiącego
podpisane wychodziły, z zapisywaniem w Protokułach na co kie:
:dy, i wiele wyznaczono, i zachowuiąc proporcyą między nay:
:istotnieyszemi potrzebami Nauk.

Po osme: Do Obrania Wizytatorow na przyszły rok. —

Po dziewiąte: Do doniesienia że Kommissya darowała Szkole
Gtt. do rozesłania po Szkołach 150. Exemplarzy Książki pod Tytu:
:łem: Powinności Nauczycielów:

Po dziesiąte: Do przypomnienia Delegowanym do Burs do kończe:
nia tey Wizyty, dla dochodzenia pobożności, obyczaiów, i postępku
w Naukach Uczniów.

Po 11te.

Po iedynaste: Do oznaymienia Szkole Główney o Projekcie Fa:
:bryki płóciennej, i czyby nie przystało z niego korzystać prze:
:znaczaiąc iaki Kapitał

Po dwunaste: Do wysłuchania Raportu Examinatorów o przy:
:stępuiących do Stanu Akademickiego Kandydatach i przyięcia
ich do Stanu tego.

Po trzynaste: Do wyznaczenia Delegacyi do słuchania Raportu
Wizytatorów.

Po czternaste: Do wysłuchania Prozby P.a Kasprowicza Professo:
:ra Kamienieckiego o powrocenie kosztu na Balon przez niego
puszczany.

Po piętnaste: Do przeczytania rożnych Rezolucyi P. Kommissyi

Po szesnaste: Do przeczytania Noty Zgromadzenia Łuckiego
o pozwolenie Pensyi Kapellańskiey na Stół wspolny, kiedy Ka:
pelan Zakonnik za mnieyszą pensyą niż Akademik umo:
:wiony?

Po siedmnaste. Do przeczytania Tabelli Professorów na Wy:
:dział Piarski.

Szkoła Główna zgromadzona w Osobach JW.o Felixa Oraczewskiego
Rektora, JchmćXXiy i JchmćPP. Jozefa Szabla, Andrzeia Badur:
:skiego, Jozefa Pułanowicza, Krzysztofa Ibatte, Wincentego Sma:
:czniñskiego, Stanisława Minockiego, Jozefa Bogucickiego, Boni:
:facego Garyckiego, Waleryana Bogdanowicza, Franciszka Ko:
:lendowicza, Wincentego Schastera, Jana Schastera, Andrzeia
Trzcińskiego, Jacha Przybylskiego, Jozefa Muszyńskiego, Fran:
:ciszka Scheidta, Kantego Kruzińskiego, Felixa Radwańskiego,
i Sebastyana Czochrona. — Po zagaieniu i przypuszczeniu
iednomyślnością Obrady następuiące rzeczy czytała i uchwa:
:liła. —

Co do pierwszego: Czytany był Patent od P. Kommissyi na
Vice Professoryą Collegii Moralis dany JX.u Czochronowi, któren
przypuszczony został do Obrad.

Co do drugiego: Szlady funduszowych Papierów maią bydź
w Protokule Szkoły Główney wyrażone: i ma bydź zanotowano,
kiedy iaki Papier iest oddany do Archivum przez Szkołę Głó.
Kwity zaś z odebranych Dokumentów maią bydź zapisane
przez Archiwistę, a Książka zostanie przy Sekretarzu.

Co do 3go.

Co do trzeciego: Ten Punkt na inszą Sessyą odkłada się.

Co do czwartego: Czytana była Rezolucya Rady Nieustaiącey powiększaiąca pensyą na każdego z Chirurgów z Miast przysyłanych do Złotych Czterysta. Którą to Rezolucyą Szkoła Główna przeczytawszy do Archivum oddaie. Do przeyrzenia zaś i poprawienia Ustaw Bursy Chirurgiczney delegnie Szkoła Główna JX.a Popławskiego, JX.a Muszyńskiego, JP. Wincentego Schastera i JP.a Kruzińskiego. —

Co do piątego: Ten Punkt na inszy czas odłożony.

Co do szóstego: Czytana była Nota Professorów Szkół Krakowskich żeby zabronić Uczniom niepromowanym chodzić na Lekcye Publiczne. Zleca Szkoła Główna JXdzu Bogdanowiczowi ułożyć sposób, przez któryby się tey nieprzyzwoitości zaradziło.

Reszta Punktów odłożona na Wtorek na 13ty Listopada.

Kontynuacya teyże Sessyi dnia 13.go Listopada.

w przytomności Osób tychże Samych prócz JX. Putanowicza i JX. Minockiego nieznaydujących się, a przybyłego JP. Czerniekowskiego: —

Co do Siódmego: Collegium Fizyczne zaradziło żeby za Assygnacyami były wydawane pieniądze na doświadczenia Professorów. Na wydatki zaś z Dochodów Miechowskich Konkluzye Szkoły Główney wychodzą i wychodzić powinny.

Co do ósmego: Obranie Wizytatorów odkłada Szkoła Główna do Stycznia, to iest: do terminu przepisanego Ustawami.

Co do dziewiątego: Doniosł JW.y Rektor iż P. Kommissya powierzyła rozesłanie Exemplarzy Książki pod tytułem: Powinności Nauczycielów.

Co do dziesiątego: Delegowani do Burs przełożyli Szkole Główney: iż dla słabości zdrowia JX.a Popławskiego w delegacyi z niemi znaydującego się, opóźnia się dotąd Wizyta Burs i Raport o tym.

Co do iedynastego: Rezolucya na ten Punkt znayduie się w Protokule Ekonomicznym.

Co do 12tego.

Co do dwunastego: Czytany był od Delegowanych do Examinu Kandydatów następuiący Raport:

Rapport o Examinie Kandydatów po pierwszym Roku proby i ubiegaiących się do Stanu Nauczycielskiego Szkole Główney czytany.

Wyznaczeni od Szkoły Główney na Sessyi 16. Października złożyliśmy Examen dnia 25. i 27. tegoż Miesiąca, tak dla Kandydatów odbywaiących pierwszy rok proby, iako też i dla tych którzy zakończywszy Nauki w Szkołach Prowincyonalnych oświadczyli się z chęcią przyięcia Kandydacyi. Kandydatów na pierwszy rok proby pensyonowanych było 3ch. Maciey Zaiączkowski, Wincenty Ostrowski, Jacek Kukliński, których należało doświadczyć, czyli mogą bydź do drugiey Submissyi przypuszczeni. Pierwsi dwóch przy miernych swoich talentach dali dowody usilności i chęci do Nauk, a będąc nieposzlakowanemi w obyczaiach, staią się tym samym godnemi aby mogli złożyć powtorną Submissyą. Trzeci zaś z nich Jacek Kukliński w obyczaiach prawda nienaganny, ale co się tycze Nauki nieuczynił zadosyć swemu powołaniu, gdyż się pokazał w odpowiedziach niższym nad swoie talenta, których w przeszłym roku dał dowody, i po których więcey należało się spodziewać. Delegowani niechcieli go od pensyi oddalić, bo na tym mogłby Stan Nauczycielski szkodować, gdyby usunięto Osobę, w którey na wydobycie zdatności niepotrzeba tylko napomnienia. W tym razie taki środek iest naylepszym, aby dotąd wyżey wyrażonemu zatrzymana była Pensya, i póty niebył do drugiey Submissyi przypuszczony, póki albo na examinach Kandydackich tygodniowych, albo też prywatnie nieda jasnych dowodów: że dopełnił tego wszystkiego, czego po nim wyciągać ma Prawo Szkoła Główna. Z pomiędzy niepensyonowanych stawił się na Examen Ignacy Jaślikowski, którego w Roku przeszłym przyięcie ponieważ mu do niczego niedało Prawa, dla tego

policzony.

policzony iest między teraz ubiegaiącychsię. Wszystkich zaś razem z dopiero pomienionymi ubiegaiącychsię znaleźliśmy 18. z których nienależałoby do pensyi wybierać tylko 6. ieżeby podług Kanclerzy Szkoły Gtt. liczba Kandydatów Pensyonowanych nieprzenosiła 18. atoli ponieważ JX. Garzchi twierdzi, że dochod na Kandydatów wy: :stawcy prócz tego na dwóch, dla tego wybraliśmy 8. nayrzadszicy: :szych. Znayduiesię ich iesszcze dwoch, którzy lubo mniey nad in: :nych maią zdatności, przecież z ich odpowiedzi na Pytania Exa: :minatorów można było postrzegać, że posłuchawszy lekcyi w Szko: :le Głównicy, będą mogli lepiey się usposobić. Przyiacielowszy rza: :dzenia a niemaiąc sposobu do życia stanią się godnemi względów. Delegowani proszą Szkoły Gtt. aby raczyła dla nich obmyślić fun: :dusz Ztt. Poll. 600. Przez to zapobieży się sprawiedliwey bojaźni ży: :dzych, którzy z odległych Prowincyi przybywać maią. Ci boiąc się niebyć przyięteemi i frędzii się na niebespieczeństwo niedostatku chociaż z znacznemi talentami niechcieliby odjeżdżać sposobu do życia, którzy w swoich Prowincyach znayduią. Gdyby zaś nie: można było znaleźć dla nich fundusze, to przynaymniey trzeba ich zapewnić, że w rzędzie przyszłym nayprzednieysze przed wszystkiemi ubiegaiącemi się będą mieli do Pensyi prawo, i że teraźnieyszy rok, będzie rokiem proby, po którym słuszczonym i odprawionym Examinie, gdy uznani będą za zdatnych, na: tychmiast do drugiey Submisyi przypuszczeni zostaną. Na Kan: :dydatów niepensyonowanych przyieliśmy 8. do niczego im w stanie Kandydackim niedaiąc prawa prócz samego słuchania. Z tych niektórym należało się nawet, i tego odmówić, atoli są przyięci w tym widoku: że są tacy, że Imie Kandydata może być dla nich bodźcem do pilnieyszego słuchania le: :kcyi w Szkole Głównicy dawanych, a zatym niemogą być uszczęśliwieni, gdy im się powtornie ubiegać przyidzie bro: :niem odebrania Pensyi. Tu się załącza Tabella wyszcze: gulniaiąca tak Kandydatów dawnieyszych, iako też i tych o: których w tym Raporcie iest mowa.

Kandydaci dawnieyszi

1. Andrzey Smolikowski.

2. Franciszek.

2. Franciszek Rycharski.
3. Franciszek Waydner.
4. Tomasz Grochowski.
5. Woyciech Swidlicki.
6. Michał Grabski
7. Szymon Majewski.
8. Franciszek Dziekanowicz.
9. Jozafat Wysiekierski.

13. Kandydaci, których dzisiay Szkoła Gtt. do powtorney Sub:
:missyi przypuszcza.

10. Maciey Zaiączkowski.
11. Wincenty Ostrowski.
12. Jacek Kukliński którego ieszcze trzeba odwlec iak
:się wyżey mówiło.

14. Kandydaci Pensyonowani na Rok Proby.

13. Andrzey Sniadecki.
14. Bazyli Korzeniewicz.
15. Kazimierz Zerwaniecki.
16. Sebastyan Zakrzewski.
17. Antoni Scheidt
18. Xawery Referowski.
19. Jgnacy Jaślikowski.
20. Bartłomiey Szulecki.
21. Kanty Jaskulski. . . . . } Ci to są dwóch dla których Szko:
22. Bartłomiey Zaborowski } ła Gtt. obmyśli fundusz, albo Jm
:się na rok przyszły zapewni Pen:
:sya.

15. Kandydaci Niepensyonowani.

23. Felix Kurkowski.
24. Jan Rycharski.
25. Franciszek Tecław.
26. Michał Swinecki.
27. Marcin Trynkani.
28. Wincenty Szczepański.
29. Marcin Raczyński
30. Andrzey Markiewicz

Co iest.

16. Co iest powinnością ażeby Delegowani Szkole Gtt. donieśli iest to co im samym sprawiło ukontentowanie: że 4ch pierwszych na rok proby przyiętych Kandydatów, toiest: Sniadecki, Korzeniewicz, Zerwaniecki, i Zahrzewski, tak się ze wszystkich prawie Nauk popisali, iż gdy do tey zdatności i otwartości rozumu przyłączą pilność i potrzebną w Naukach cierpliwość w krótkim zapewnie czasie światłemi i pożytecznemi staną się Nauczycielami. Stosownie do dobra słuchaiących lekcyi publicznych, à osobliwie tu wyszczegulnionych Kandydatów raczy Szkoła Gtt. ustanowić Konkluzyą w następuiącey okoliczności. Ponieważ Nauczyciel Wymowy żali się na Kandydatów że po łacinie nieumieią, potrzeba ażeby lekcya Wymowy dawana była w ięzyku łacińskim. Przez używanie tego ięzyka na lekcyi, którey On iest nayczelnieyszym zamiarem nabywać będą Kandydaci wyrazów i sposobów mowienia prawdziwie łacińskich, i łatwo się nauczą zachowania prawideł iloczasowych słuchaiąc mówiącego zawsze po łacinie Nauczyciela. Te są wykonane od Nas obowiązki, z których mamy honor zdawać sprawę, prosząc Szkoły Gtt. aby raczyła odebrać od Prezentuiących się Kandydatów Submissyą i Jmiona ich w osobny Protokuł zapisać. X. Garycki Profr. Prawa Staro Rzymsk. X. Franciszek Kolendowicz. X. J. Muszyński Vice Profr. Coll. Moralis. Felix Radwański Profr Mechaniki. Jacek Przybylski Bibliotekarz Szkoły Gtt. Jan Kruziński Vice Profr. Coll: Physici zdawaiący sprawę. X. Andrzey Trzciński Profr. Fizyki. —

Wysłuchawszy Szkoła Główna takowego Raportu, trzech Kandydatów którzy odbyli rok proby do powtorney Submissyi przypuszcza, Kuklińskiego iednak zawiesza Szkoła Główna tak od Pensyi, iako i Submissyi powtórney, póki nie da dowodów większey applikacyi. Dziesięciu Kandydatów z Examinu do Stanu akademickiego wybranych, do pierwszey Submissyi przyiąwszy, z pensyą dla nich należącą się, Ośmiu innych za Kandydatów niepensyonowanych Szkoła Główna mieć chce, zaleciwszy w ogulności wszystkim ażeby przed pułroczem złożyli Metryki swoie. Co się tycze wymowy łacińskiey, Szkoła Główna oddaie gorliwości Professora Wymowy sposób ćwiczenia Kandydatów w ięzyku łacińskim.

Co do 13go

Co do trzynastego: Do słuchania Raportów Wizytatorów Generalnych Szkół Narodowych wybiera Szkoła Główna JX. Kołendowicza, JXa Murzyńskiego, JP. Radwańskiego, JPa Przybylskiego i JPa Crochrona.

Co do czternastego: Wysłuchawszy Szkoła Główna prośby JPa Kasprowicza Profesora Szkół Kamienieckich, tę mu daie odpowiedź: że niemaiąc żadnego na doświadczenia Szkolne funduszu, radzi mu żeby prośbę swoią do P. Kommissyi przesłał.

Co do piętnastego: Czytana była Szkole Głównej Rezolucya P. Kommissyi następuiąca, na Urząd Sekretarza JX. Crochronowi dodaiąca: Rezolucya P. Kommissyi. Zgromadziła się w Warszawie na Sessyi Ekonomicznej Kommissyi Edukacyi Narodowej dnia 31. Miá Października 1787go. Kommissya Edukacyi Narodowey maiąc sobie okazane żądania JPa Świadeckiego z dwóch listów iego pisanych wyięte, w których o uwolnienie siebie od Urzędu Sekretarza Szkoły Głównej prosi, lubo ma razem donieśienie że Szkoła Głów. do powrotu tegoż JPa Świadeckiego z zagranicy usłuchaćnie: nie tey prośby zawieszić chciała, Kommissya atoli wchodząc uwłaszczonéy reprezentacyi JPa Świadeckiego, aby praca równo podzielona była między osoby składaiące Szkoły Głów. Zgromadzenie, zabiegaiąc oraz, aby ten Profesor niebyć przez większy ciężar obowiązku na zdrowiu uszkodzony, iak się sam zdaie obawiał, przychyla się do prośby Jego i chce go nieć uwolnionym. Aże wiadomo Kommissyi iak ciężko iest Professorowi Katedrą zatrudnionemu wystarczyć razem obowiązkom, których Urząd Sekretarza wyciąga, postanowiła wolnieyszą do tego wybrać osobę, i tym końcem daie Patent na Vice Professorią in Collegio Morali JX. Crochronowi, któremu Pensya Dwa tysiące Złotych dotąd w Etacie Szkoły Głów. do czasu tylko przyimowana dziś za Pensyą Vice Professora zapewnioną bydź ma. Aże ten Vice Professor iest wolniey: szy od innych swego powołania obowiązków Kommissya wzywa Go razem na Urząd Sekretarza Szkoły Głównej z

pensyą

z pensyą do tegoż Urzędu przyłączoną i zaleca aby ten Nowy Sekre:
:tarz nieodwłocznie przystąpił do objęcia urzędu maiącego trwać
do dalszey dyspozycyi Kommissyi, a ile teraz właśnie następu:
:ią prace potrzebuiące Człowieka zaiętego zupełnie tym obowią:
:zkiem, i mogącego dać iak nayściśley baczność na Raporty Wi:
:zytatorów, z których Kommissya chce bydź dokładnie uwiado:
:mioną o ciągu i postępku Nauk, o obyczaiach tak Nauczycielów
iak Uczniów, i o zachowaniu Ustaw i Zaleceń Zwierzchności.
z Protokułu Ekonomicznego Kommissyi Edukacyi Narodo:
:wey wypisano i wydano. L.S. Franciszek Zabłocki Protok.
Powtórna Rezolucya P. Kommissyi iak następuie.

Działo się w Warszawie na Sessyi Ekonomi:
:czney Kommissyi Edukacyi Narodowey Dnia
31. Października 1787.go

16. Kommissya Edukacyi Narodowey wydrukowane kosztem
Kommissyi Logarytmy dla Szkół Narodowych, przez poło:
:wę dla Szkół Koronnych do Krakowa, a przez połowę dla
Szkół Litewskich do Wilna przesłać zaleca: którey to Ksią:
:żki część na przedaż, à druga część na rozdanie gratis dla
Konwiktów i uboższych Studentów, lepiey się uczących iest
determinowana. Dysponuie także Kommissya Kassie Ge:
:neralney Warszawskiey zakupić dla Konwiktów, i na prze:
:mia dla lepiey uczących się Studentów Botaniki Exempla:
:rzy Dwieście i z tych Exemplarzy Sto do Krakowa, a drugie
Sto Exemplarzy do Wilna Szkołom Głównym przesłać. Sto:
:suiąc się przytem do Rezolucyi Swoiey Dnia 25. Stycznia
roku teraźnieyszego wyszłey determinuiącey złożenie do Ma:
:gazynu Książek Elementarnych Szkoły Gtt. Koronney Tysią:
:ca Exemplarzy Botaniki, gdy taż Rezolucya dotąd Skutku
Swego niewzięła ponawia zalecenie Szkole Gtt. Koronney =
ażeby ułożywszy się z JX. Matcińskim Prefektem Drukar:
:ni Po Jezuickiey Warszawskiey, którego kosztem Książka Bo:
:taniki drukowana była, względem Opłaty teyże Książki
przez Drukarnią Akademicką nastąpić maiącey Tysiąc Exem:
:plarzy.

:plarzy tyże Botaniki lub więcey wiele na Szkoły Koronne potrzeba wyciągać będzie, od tegoż JX.a Matcińskiego odebra:ła i na Szkoły Koronne rozesłała. A tych Książek Elemen:tarnych które na premia wyznaczaią się, regestr porzą:dny z zaświadczeniem Studentów na odebranie Książek danym, Wizytatorom Generalnym w czasie Wizyt zdawa:ny i przez tychże Wizytatorów examinowany do Kom:missyi odsyłany bydź ma. Z Protokułu Ekonomicznego Kommissyi Edukacyi Narodowey wypisano i wydano.

L.S. Franciszek Zabłocki Protokolista. K.E.N.

Przyimuiąc Szkoła Główna z wdzięcznością takowy Prezent P. Kommissyi, zaleca JX.u Rzążewskiemu umówić się z JX.m Matcińskim o Tysiąc Exemplarzy Botaniki.

Co do szesnastego: Rezolucya na żądanie Zgromadzenia Łuckiego do P. Kommissyi należy.

Co do siedmnastego: Szkoła Główna wysłuchawszy Tabelli Nauczycielów Szkół JXX. Piiarów powierzonych, zaleciła tę Tabellę wciągnąć w Protokuł iak następuie.

Rosporządzenie Nauczycielów Szkół Narodowych do Wydziału XX. Piiarów należących z Roku 1787. na Rok 1788. do Szkoły Gł. Koronney przesłane.

Szkoły Warszawskie.

Pro Rektor Cypryan Zapolski.
Prefekt Teodor Ostrowski.
Professor Fizyki Anzelm Zdzeński.
Matematyki Ignacy Zaborowski.
Wymowy Adam Truczborski.
Prawa Korneli Meszczyński.
Klassy 2. Franciszek Siennicki.
— 1. Antoni Napiorkowski.
Kamodzieia Franciszek Siarczyński.

Szkoły Hełmskie.

Pro Rektor Konstanty Kłopocki.
Prefekt Erazm Sokołowski.

Professor.

Profesor Wymowy Jakob. Pieniarski
Matematyki Fryderyk Lintner.
Klasy 1. Józef Wierbiejowski.
Karnodzieia Jacek Rogowski.

Szkoły Łowickie.

Pro Rektor Wojciech Żeliński.
Prefekt Wincenty Zbroich.
Profesor Fizyki Tenże.
Wymowy Zygmunt Szyndler.
Matematyki Jan Palheym.
1. klasy Alexy Kiołużyński.
Karnodzieia Teodory Rychłowski.

Szkoły Piotrkowskie.

Pro Rektor Prosper Zarembski.
Prefekt Łukasz Karabidziński.
Profesor Wymowy Tenże.
Matematyki Wojciech Grabichowski
II. klasy Barnaban Kleyn.
I. klasy Leopold Wenorowski.
Karnodzieia Krzysztof Retrebski.

Szkoły Gurskie.

Pro Rektor Euzebi Cieciszowski.
Prefekt Kaietan Kamieński.
Profesor Wymowy Tenże.
Matematyki Ignacy Smarzewski.
Klasy 1. Zygmunt Grzymała
Karnodzieia Tymoteusz Jędrzejowski.

Szkoły Radomskie.

Pro Rektor Nepomucen Zwan.
Prefekt Edward Pieniewski.
Profesor Wymowy Franciszek Drzechowski
Matematyki Damascen Kapaun.
I. klasy Adam Dombrowski.
Karnodzieia Konstanty Wolski.

Szkoły:

Szkoły Wieluńskie.

ProRektor Zygmunt Linowski.
Prefekt Kajetan Kurowski.
Profesor Wymowy Kajetan Madaliński.
Matematyki Adolf Mroczkowski
I. klasy Dyonizy Drożdziński.
Karnodzieja Kajetan Kurowski.

Szkoły Szczucińskie.

ProRektor Joachim Karwowski.
Prefekt Jan Zawadzki.
Profesor Wymowy Ludwik Paprocki.
Matematyki Nepomucen Bazalicki
klasy I. Stanisław Dobiński.
Karnodzieja Wawrzyniec Cielecki. —

Szkoły Łukowskie.

ProRektor Bogusław Pawski.
Prefekt adolf Chrzanowski.
Profesor Wymowy Augustyn Truskolaski.
Matematyki Samuel Bliziński.
Klasy I. Kazimierz Zacharski.
Karnodzieja Adolf Chrzanowski. —

Szkoły Międzyrzeckie.

ProRektor Dominik Szybiński.
Prefekt Chryzostom Dyszewski.
Profesor Fizyki Kazimierz Tymiński.
Wymowy Paweł Redecki.
Matematyki Korneli Daniłowicz.
II. klasy Hipolit Jwanicki.
I. klasy Maciey Podhorodeński.
Karnodzieja Gabryel Kuczkowski.

Szkoły Rydzyńskie.

ProRektor Atanary Pomoszchant.
Prefekt Jacek Filipkowski.
Profesor Wymowy Jenże.

Profes Matemat

Professor Matematyki Wawrzyniec Raszek
1. Klassy Michał Skarzyński.
Kaznodzieia Jakub Wilczek.

Szkoły Drohickie.

Pro Rektor Jakub Olszewski.
Prefekt Wincenty Jakubowski.
Professor Wymowy Chryzostom Sawicki.
Matematyki Piotr Niwiński.
II. Klassy Jan Koc.
I. Klassy Antoni Gaiewski.
Kaznodzieia Wincenty Jakubowski.

Szkoły Łomżyńskie.

Pro Rektor Jozef Ożiński.
Prefekt Waleryan Tafiłowski.
Professor Wymowy Wacław Piotrowski
Matematyki Kaietan Turowski.
II. Klassy Jan Roszkowski.
I. Klassy. Mikołay Miłkowski.
Kaznodzieia Waleryan Tafiłowski.

Szkoły Radziejowskie.

Pro Rektor Mikołay Twarowski.
Prefekt Antoni Leszczyńskie
Professor Wymowy Tenże.
Matematyki Edward Krystein.
I. Klassy Ambroży Sawicki.
Kaznodzieia Emmanuel Sztemberg.

Waleryan Wąsowski Prowincyał Zgromadz: Piarskiego Rektor Wydziałowy Szkół Narodowych.

18. Na końcu tego Posiedzenia informował Szkołę Gł. JX. Bogdanowicz na fundamencie danego sobie zlecenia w punkcie Szóstym przeszłey Sessyi, o sposobie zaradzenia ażeby Uczniowie Klass, na lekcye publiczne niechodzili. Szkoła Główna postanowiła obwieścić publicznie: żeby Wszyscy Uczniowie, którzy się na Kurs w Klassach pozapisywali, na lekcye publiczne chodzić nieważyli się.

F. Oraczewski K. E. N. S. Gł. R.

Rejestr materyy w tym Tomie zawartych.

Za Sekretaryi JX. Sebastyana Czochrona O.P. Doktora spisany.

Rząd wewnętrzny Szkoły Głównéy.

1786. JP. Scheidt Vice-Professor Collegii Physici oświádczá się Szkole Gł. czytać Dyssertacyą o Elektryczności z okazyi Imienin Náyiaś. Pana - " - - " - - " - - 34.

Rapport Delegowanych w sprawie z Sukcessorami s.p. JX. Zołędziowskiégo - - - " - - - " - - - " - 49.

Wyznaczaią się Osoby maiącé traktować z témiż Sukcessorami stósownie do myśli J. O. Xcia Jmci Prymasa - - 51.

JW. Felix Oraczewski Kommissarz Edukacyiny Akt Wizyty Szkoły Gł. przy liczném Zgromadzéniu Gości otwierá i rozpoczyná - - - " - - - " - 53.

Nominacyá Osób Szkoły Gł. do Departaméntów szczególnych - - - " - - - " - - - " - - " - - 53.

Rezolucyá Prześw. Kommissyi zawieraiącá Instrukcyą dalszégo ciągu Wizyty - - - " - - - " - - 55.

Rezolucyá Prześw. Kommissyi nominuiącá na Urząd czteroletni Rektora JW. Felixa Oraczewskiégo aktualnie Wizytę Szkoły Gł. odprawuiącégo - - - " - - - " - - - " - - " - - 59.

Wyznaczaią się Osoby do ułożéniá całorocznégo wydatku na Szkołę Główną - - - " - - - - 67.

Zlecá się Prezesóm obydwóch Kollegiów wydrukowanié Prospektu Lekcyy publicznych na dzień 1. 8bra - 68.

Limita Obrád Szkoły Gł. do dnia 24. Września - 70.

JW. Felix Oraczewski, Kommissarz Edukacyiny i Delegowany od Prześw. Kommissyi do Szkoły Gł.

Wizy-

1786.

Wizytator, obeymuie Urząd Rektora Szkoły Gł. i Całégo Stanu Akademickiégo w Koronie - - 83.

JX. Radoszewski Suffragán Sandomirski nie iest uwolniony od obowiązku stawiéniá się w Krakowie na examén i promocyą w Teologii - - - " - - - 89.

JW. Rektór Szkoły Gł. przy obięciu Jurysdykcyi wyznanié Wiary czyni - - - " - - - " - - " - - 142.

Wyznaczaią się Osoby do roztrząśniéniá Przywileiów Malarzy, którzy z pod Jurysdykcyi Akademickiéy, poddali się Jurysdykcyi mieyskiéy - " - - 143.

Rezolucyá Prześw. Kommissyi stanowiącá Prezesa Collegii Physici i Sekretarzów dwóch, iednégo Collegii Moralis, drugiégo Collegii Physici - - " - 145. 1787.

JP. Badurski daiący lekcyą Patologii i Praktyki w Szkole Gł. na Urząd Prezesa Collegii Physici; JX. Bogdanowicz Professor Prawa Duchownégo, Publicznégo i Kraiowégo w téyże Szkole Gł. na funkcyą Sekretarza w Kollegium Moralném; a JP. Scheidt na funkcyą Sekretarza w Kollegium Fizyczném, prezéntuią Paténta od Prześw. Komissyi sobie dané - 145.

Rezolucyá Prześw. Kommissyi pozwalaiącá na sześciomiesięczny woiáż JP. Sniadeckiému - - 146.

Szkoła Główná pozwálá w czasie woiażu JP. Sniadeckiégo zastąpić mieyscé Sekretaryi JP. Radwańskiému, a Professoryi JP. Krusińskiému - - 146.

Delegowani do roztrząśniéniá Przywileiów Malarzy, zdaią sprawę - - - " - - - " - - - " - - - - 157.

Zaradzá się publicznému Posiedzéniu w Maiu z okoliczności Imiénin Náyiaś. Pana - - - " - - 157.

Szkoła

1787.

Szkoła Gł. stanowi, ażeby każdy żądaiący stopnia Doktorskiégo, stawił się osobiście na examén w Krakowie, nawet w Stanie Akademickim zostaiący - - " - - 175.
JX. Bogucicki ex Collegio Morali, JPP. Jaśkiewicz i Scheidt ex Collegio Physico, przyimuią czytanié Dyssertacyy na przyiázd J. K. Mci - " - - 176.
Szkoła Gł. dlá Sekretarza swégo wyznaczá ráz na zawsze Purpurę, którą niegdyś Dziekán Facultatis Philosophicae nosił - - - " - - - " - 177.
JP. Scheidtowi Vice-Professorowi Collegii Physici pozwálá Szkoła Gł. zastąpić Katedrę Historyi Naturalnéy i Chemii; a dlá Vice-Professora Medycyny zlécá Collegio Physico wydać cztéry Propozycye na Konkurs - - - " - - - " - - - " - - - " - - - 181.
Konkluzyá Szkoły Gł. na Proiekt o porządku Obrád przez JWo Rektora Kommunikowany Osobóm Radę Szkoły Gł. składaiącym - - - " - - - " - - 183.
Pozwolénié wydaniá publicznégo świadectwa JP. Dembskiému do otrzymaniá Przywileiu J. K. Mci na Jeometrę Przysięgłégo - - - " - - - " - - - " - - - 183.
Wyznaczaią się Osoby do wysłuchaniá Dyssertacyi JX. Trzcińskiégo - - - " - - - " - - - " - - - " - 183.
Zarządzénié o Pomocniku do prác Szpitalnych odsyła Szkoła Gł. do Kollegium Fizycznégo - - " - - 183.
J. O. Xciu JMci Prymasowi interessuiącému się za Kanonikiém Kamienieckim proszącym o stopién Doktorski, Extrakt Konkluzyi dnia 15. Października R. 1786; i dnia 17. Marca R. 1787, w podobném żądaniu zapádłéy, a na Kartach 89 i 175 zapisanéy, wypisać Szkoła Główná zlécá - - - " - - - " - - - " - - - " - - 184.
Ułożénié sposobu odpowiadaniá Professoróm Szkolnym na

Dysser-
a

1787.

Dyssertacye w materyach uczonych, powierzá się Collegio Physico - - - " - - - " - - - " - - - 185.

Szkoła Gł. stanowi, aby żądaniá każdégo z Professorów i Osób Rádę Szkoły Gł. składaiących, były między punkta na Sessyą od Sekretarza przyymowané, i Raptularz na końcu Sessyi przez niego czytany - - - " - - - " - - - " - - - " - - - 185.

Obliguie Szkoła Gł. Osoby Rády swoiéy, żeby się znáydowały na Audyéncyi publicznéy w ubiorach Akademickich w Zamku Krakowskim dnia tego, który Náyiaś. Pán raczy Szkole Gł. wyznaczyć - 185.

Inskrypcyą bytności Náyiaś. Pana w Akademii zlécá Szkoła Gł. na marmurze wyciąć, i ku wiecznéy pamiątce nad drzwiami Sali Jagiellońskiéy wprawić - - - " - - - " - - - " - - 186.

Náyiaś. Pan po trzykróć znáyduie się na Posiedzéniu publiczném Szkoły Gł. i Protokół Obrád ręką własną podpisuie - - - " - - - " - - - " - 186.

Na Posiedzéniu extraordynaryiném przyięté są Osoby za Towarzyszów Szkoły Gł. w przytomności J.O. Xcia Jmci Prymasa Administratora Dyecezyi Krak. który, iako Kańclérz toż Posiedzénié ręką własną podpisuie - - " - - 187.

Delegacyá do ułożéniá Paténtu dlá Osób przyiętych za Towarzyszów Szkoły Głównéy - - " - - - 188.

Szkoła Gł. stanowi, aby Delegacye przystępowały na trzy niedziele przed dniém Aktowi publicznému wyznaczonym do słuchaniá Dyssertacyy maiących się czytać na Posiedzéniu publiczném, i o takowych Dyssertacyach wcześniéy na piśmie zdawały Rapport - - - " - - - " - - - 189.

Wydru-

1787. Wydrukowanie Prospektu lekcyy publicznych w Szkole Gł. na dzień 1. 8bra, zlecá się Prezesóm obydwóch Kollegiów - - - 190.
Delegacyá do ułożéniá popisów Kandydackich na rok przyszły Szkolny - - - - - - - - - - - - - - - - - 191.
Limita Obrád Szkoły Gł. do dnia 20. Września - - - 191.
Proiekt Paténtu dlá Towarzyszów Collegiorum przez Delegowanych ułożony approbuie Szkoła Gł. i 61. Exémplarzy wydrukowanych zlecá złożyć w Archivum swoiém - - - - - - - - - - - - - - - 196.
Delegowani zdaią Rapport o Dyssertacyach czytać maiących się na publiczném Posiedzéniu przy otwarciu Nauk w Szkole Głównéy - - - - - - - - - - - - - 205.
Wyznaczá się dzień 6. Października w Oktawę Imiénin JO. Xcia Jmci Prymasa do czytaniá Dyssertacyy na Posiedzéniu publiczném - - - - - - - - - 206.
Zaradzá się, iakowym sposobém na doświadczéniá Professorów maią bydź wydawané pieniądze, a iakowym na inné wydatki z dochodów Probostwa Miechowskiégo - - 217.
Rezolucyá Prześw. Kommissyi przeznaczaiącá na Urząd Sekretarza Szkoły Gł. JX. Czochrona - - - 222.

Inkorporacyá Osób do Szkoły Głównéy.

1786. JX. Muszyński prezéntuie Patént na Vice-Professora Collegii Moralis, i zwykłą wykonywá przysięgę - - 91.
JP. Krusiński prezéntuie Patént na Vice-Professora Collegii Physici, i zwykłą wykonywá przysięgę - - 91.
1787. JX. Czochron prezéntuie Patent na Vice-Professora Collegii Moralis, i zwykłą wykonywá przysięgę - - 216.

Kan-

Kandydaci Stanu Akademickiego.

Jx. Garycki zdaie Rapport o Kandydatach - - -"- - - 2. 1786.

Wyznacza się Pensyą dla Przełożonego nad Kandydatami - - 5.

Zakwitowanie Jx. Garyckiego z rozporządzenia pen-
syi Kandydatów - - -"- - - -"- - - -"- - -"- - 6.

Jx. Garycki zdaie Rapport o Kandydatach - - -"- - 85.

Zakwitowanie Jx. Garyckiego z administracyi Kassy
Kandydackiey - - -"- - - -"- - - -"- - - -"- - - 87.

Szkoła Gł. zleca temuż Jx. Garyckiemu dopil-
nowanie exekucyi Ustawy o ubiorze Klerykim dla
Kandydatów przepisaney - - -"- - - -"- - -"- - 87.

Delegacya do examinu Kandydatów i ubiegaiących się
do Stanu Akademickiego - - -"- - - -"- -"- - - 87.

Rapport o examinie Kandydatów i ubiegaiących się do
Stanu Akademickiego - - -"- - - -"- - -"- - - 91.

Prezentowanie i zapisanie Kandydatów przyiętych - -"- - 94.

Jx. Garycki zdaie Rapport o Kandydatach - - -"- - 209. 1787.

Zakwitowanie Jx. Garyckiego z administracyi Kassy
Kandydackiey - - -"- - - -"- - - -"- - - -"- 212.

Delegacya do examinu Kandydatów i ubiegaiących
się do Stanu Akademickiego - - -"- - - -"- - 212.

Zezwala Szkoła Gł. podług żądania Szkoły Mate-
matycznéy, ażeby w pierwszym półroczu Szkolnym
materye moralne; w drugim fizyczne i matema-
tyczne, dla Kandydatów pozostaiących się byty do ostat-
ku podawane - - -"- - - -"- - - -"- - - -"- - - 212.

Rapport o examinie Kandydatów i ubiegaiących się do
Stanu Akademickiego - - -"- - - -"- - - -"- - 218.

Tabel-

Tábella wyszczególniaiąca Kandydatów dáwnych i na nowo przyiętych - - - " - - - " - - - " - - - " - - - 219.

Kolonie i Szkoły Narodowé.

1786. Rezolucyá Prześw. Kommissyi względém Rapportów, kiedy té JX. Prowincyáł JXX. Piiarów, ze wszystkich Szkół przez siebie wizytowanych, do Szkoły Głł. odsyłać má; z warunkiém, żeby wszystkié té Szkoły od Wizytatorów Jeneralnych corocznie wizytowané były - - " - - 6.
List Prześw. Kommissyi o wybranié innych Wizytatorów na mieysce JXX. Popławskiégo i Trefflera - - " - - 7.
Rezolucyá Szkoły Głł. na Notę JX. Trefflera Rektora Wydziału Małopolskiégo zaskarżaiącégo niektórych Nauczycielów Szkół Lubelskich - - - " - - " - - - 8.
Po śmierci JX. Słabniewicza, żądá Szkoła Głł. ażeby Imiéniém Jéy W. Rektór Warszawski polecił Prześw. Kommissyi na urząd Rektora Wołyńskiégo JX. Swiebockiégo, a na funkcyą Pro-Rektora Łuckiégo JX. Brzośniowskiégo - - - " - - - " - - - 27.
Daná moc JX. Wizytatorowi Konferowaniá stopnia Doktorskiégo w Teologii JX. Oczykowskiému Prefektowi Trzemeszyńskiému i JX. Sliwińskiému Kaznodziei Szkół Lubelskich: w oboim Prawie JX. Kwiatkowskiému Prefektowi Lubelskiému - - " - - 38.
Rezolucye Prześw. Kommissyi dlá Zgromadzéń Szkół Narodowych i Szkoły Głównéy - - - " - - " - - 41.
Rezolucyá Prześw. Kommissyi o Konwikcie JXX. Piiarów - - 60.
Rezolucyá Prześw. Kommissyi o Konwikcie Szkół Poznańskich - 63.
Rezolucyá Prześw. Kommissyi o Szkołach Kaniowskich - - 66.

Tábel-

1786.

Tábella Nauczycielów w Szkołach Akademickich Koronnych - - -"- - -"- - -"- - -"- - - 70.
Tábella Nauczycielów Wydziału Szkół Xiarskich w Koronie - - -"- - -"- - -"- - -"- - -"- - 78.
Rozwáłá Szkoła Gtt. wydać urzędowne świadectwo z Kancellaryi Rektorskiey do otrzymaniá Przywileiu J. K. Mći. na Jeometrów Przysięgłych służyć maiące Jx. Lachowskiemu, ypp. Kasprowiczowi, Salingierowi, Definańce, Anaypie, Kłosowskiemu, Profesorom Matematyki w. Szkołach Krajowych, i yp. Florkowskiemu Ex-Profesorowi Matematyki w Szkołach Kamieniechich - - -"- - 89.
Oratorium w Szkołach Krakowskich służące do tych czas na nabożeństwo dlá uczących się, odtąd przeznacza się na Salę popisową - - -"- - -"- - - 89.
Wyznaczaią się Osoby do ułożeniá Rapportu do Prześ. Kommissyi o Wizycie Szkół Narodowych - -"- -101.
Rapport Szkoły Gtt. do Prześw. Kommissyi o Wizycie Szkół Narodowych - - -"- - -"- - -"- - -"- 105.
List Szkoły Gtt. z napomnieniem do Zgromadzeniá Szkół Zytomirskich - - -"- - -"- - -"- 140.
Tábella Nauczycielów na Szkoły yXX. Bazyliánów Prowincyi Koronnéy - - -"- - -"- - -"- 142.
Rezolucyá Prześw. Kommissyi na Rapport Szkoły Gtt. o Wizycie Szkół Narodowych - - -"- - - 148.
Rezolucyá Prześw. Kommissyi wyznaczaiącá czas odsytaniá Rapportu o Wizycie Szkół Narodowych - -"- 157.
Szkoła Gtt. wydaie Patenta i Zlecenia Wizytatorom Jeneralnym Szkół Narodowych - - -"- - -"- 159.
Zlecenia szczegolne dane Wizytatorowi Jeneralnemu Prowincyi Wielkopolskiey - - -"- - -"- - -"- 171.

1787.

Sekre-

1787.

Sekretarz uwiadomiá Szkołę Gtt. o wyznaczonych sobie Wizytach Prowincyonalnych do Rektorów Wielkopolskiego, Małopolskiego, i Wołyńskiego. Donosi o wyiezdzie swoim za granicę, Oddaie wszystkie Akta, Papiery i Pieczęć w ręce JP. Radwańskiego &c. - - - " - - - " - - " - - " - 175.

Zostawiá się wolność Profesorom Szkół Krakowskich ułożeniá Popisów na bytność Królewską, bądź to przez propozycye, bądź przez kwestye - - " - - 183.

Za JP. Witwickim Profesorem Fizyki w Szkołach Winnickich żądaiącym uwolnieniá siebie do stanu Akademickiego, postanáwiá Szkoła Gtt. zaniéść swoié interessowanié się do Prześ. Kommissyi - - 185.

Delegacyá do ułożeniá Tábelli Nauczycielów i Etatu ich pensyi na rok przyszły - - " - - " - - " - - 190.

Delegowani do ułożeniá Tábelli Nauczycielów Szkół Akademickich Koronnych, podaią też Tábellę do wpisania w Protokół - - " - - " - - " - - 192.

Rezolucyá Prześw. Kommissyi na Rapport Szkoły Gtt. w interessach Szkół Narodowych - - " - - 197.

Tábella Nauczycielów na Szkoły JXX. Bazylianów - - 212.

Delegacyá do wysłuchaniá Rapportu Wizytatorów Generalnych - - - " - - - " - - - " - - - " - - 222.

Tábella Nauczycielów Wydziału Szkół JXX. Piiarów w Koronie - - - " - - - " - - - " - - - 224.

Zakazanié Uczniów z Klass tyczące się, ażeby, nie skończywszy Nauk w Klassach, na lekcye publiczne nie chodzili - - " - - " - - " - - " - - 227.

Inter.
a

Interessa Ekonomiczne.

Summy Kapitalne.

1786. Stanowi Szkoła Gtt. ażeby Remanent z funduszu Lubrańskiego wypłacony i rozdzielony był między JX. Chudzickiego Profesora Prawa Kanonicznego w Kollegium Poznańskiém, i JX. Oczykowskiego Prefekta Szkół Przemeszeńskich - Złt. 40.

Delegowani do roztrząśnienia Projektu na Konwikt Lubrański w Poznaniu, składaią przed Szkołą fundusz czyli zebranie Summ Oryginalnych przeszłey Akademii Lubrańsko-Poznańskiey - - „ - - „ - - „ - - „ - - 38.

Rozrządzenie dochodu z funduszu Lubrańskiego wynoszącego Złt. Pol. 2240. - - „ - - „ - - „ - 40. 6.

Pozwala Szkoła Gtt. J.W.JP. Dębowskiemu Kasztelanowi Czechowskiemu przenieść summę Kapitalną Złt. 18.000 z Dóbr Secygniowa, na Dobra Chmielów dziedziczne JW. JP. Fryderyka Dunina Starosty Zatorskiego - - „ - 52.

Summa z Niecestawic 7000. pozwala się przenieść na Dobra W. JP. Rupockiego Pisarza Ziemskiego Krakowskiego - - „ - - „ - - - 68.

Szkoła Gtt. zleca odebranie summy Złt. Pol. 27.800. do WW. Kopseckich na wykupienie połowey wsi Gołczy, w zastawie u Szkoły Gtt. będącey, i daie moc Jeneralnemu Prokuratorowi swemu do sprzedania i ustąpienia Prawa zastawu do połowy Gołczy WW. Rupockich dziedzicznej - - „ - - „ - - „ - - „ - - 69.

Urza-

Urządzénié Dóbr Szkoły Głównéy.

1786. Delegowani do przeyzrzénia Papierów Probostwa Miechowskiégo zdaią sprawę - - -"- - -"- - -"- 9.

Pozwálá się JXX. Cystersóm Klasztoru Jędrzejowskiégo zamiana dziesięcin należących do Prebéndy Szydłowskiéy - -"- -"- -"- -"- -"- 12.

Wydanié assygnacyi na drzewo potrzebné do lassów na budowle przy Kościele Proszowskim dlá JX. Cyankiewicza Pro-Rektora Pinczowskiégo i Proboszcza Proszowskiégo, powierzá Szkoła Gtt. JX. Prokuratorowi - 33.

Szkoła Gtt. potwierdzá ieszcze do roku Kontrakt na Bronowice dany JW. JX. Michałowi Sołtykowi Dziekanowi Katedralnému Krakowskiému i Prezydéntowi Trybunału Koronnégo - -"- -"- -"- - 60.

Prokuratoryá.

1786. Zlécá się JX. Prokuratorowi, aby wypłacił JP. Sebastyanowi Kownackiému przeszłému Dzierżawcy Sieborowic Złł. 820, któré stanowią rzetelną preténsyą z téy Dzierżawy wypádaiącą - -"- -"- 67.

Wyznaczénié Kalkulatorów do rachunków Prokuratora z Rku - 85. na - 86. - -"- -"- -"- -"- - 68.

Daie się moc JX. Prokuratorowi substytuowaniá na swoié mieyscé Plenipoténtów - -"- -"- -"- - 88.

Do słuchaniá rachunków JX. Prokuratora, na mieyscé JX. Bogdanowicza wzywá Szk. Gtt. JX. Kolędowicza - -"- 88.

Dele-

Delegacyá do ułatwiéniá interessów Ekonomicznych w czasie Wakacyy - - " - - " - - " - - " - - " - - 191. 1787.

Do pozostałégo remanéntu Złł. 249 gr. 23. z funduszu Kandydackiégo, zléciła Szkoła Głł. Prokuratoryi dodać Złł. 250 gr. 7. z funduszu Bórkarn, i takową kwotę wyznaczyła dwiéma ratami wydać JX. Obmińskiému Ex-Professorowi Szkół Łuckich - - 214.

Beneficya Akademickié i ich Kollacye.

JX. Dziewońskiému konferuie się Altaryá w Kościele Katedralnym - - " - - " - - " - - " - - " - - " - - 24. 1786.

JX. Trefflerowi konferuie się Kustodyá Kollegiaty WW. SS. - 180. 1787.

Domy Akademickié i Burse.

JW. Czech Professór Matematyki w Szkołach Krakowskich obrany Seniorém Bursy Jeruzalém 14 Marca - 33. 1786.

Nota Szkoły Głł. do Prześw. Rady Nieustaiącéy o lepszém opatrzéniu Bursy Chirurgicznéy - - " - - 97.

JW. Skorupski Professór Klassy II. w Szkołach Krakowskich obrany Seniorém Bursy Strangielskiéy - " - 104.

Obowiązani są Professorowie Medycyny do examinowaniá ráz w tydzień z lekcyy przez siebie dawanych Uczniów Medycyny i Chirurgii z miást Kraiowych na naukę przysłanych - - " - - " - - " - - " - 144.

Wyzna-

1787. Wyznaczá się Delegacyá do Burs - - " - - " - - " - - 181.
Sprawa Chirurgów odsyła się do Jurysdykcyi Rektorskiéy - 183.
JX. Antoni Muszyński obrany Prefektém Bursy Chirurgów - - " - - " - - " - - " - - " - - " - - " - 200.
JX. Czaputowicz obrany Seniorém Bursy Strangielskiéy - 200.
JW. Czerniekowskiému powierzá Szkoła Gł. funkcyą Medyka ubogich Studéntów z pénsyą Złł. Pol. 330. - 204.
Delegacyá do obraniá mieysca na Teatr anatomiczny i Laboratoryum Chemiczno-Aptékarskié w nowym Szpitalu - - " - - " - - " - - " - - " - - " - - " - 208.
Rezolucyá Rady Nieustaiącéy powiększaiącá pénsyą na każdégo z Chirurgów, którą Szkoła Gł. oddaie do Archivum, i Delegacyą do przeyźrzéniá i poprawiéniá ustáw téyże Bursy wyznaczá - - " - - " - - 217.

Archivum Szkoły Głównéy Koronnéy.

1786. JW. Maciéy Mirosławski składá dymissyą funkcyi Archiwisty przy Szkole Głównéy - - " - - " - - " - - " - 89.
Rezolucyá Prześw. Kommissyi przeznaczaiącá JX. Czochrona w tym roku do układaniá Archivum Szkoły Głównéy - 96.
Proiekt względém układu Archivum Szkoły Głównéy - - 102.
1787. Dozorca Archivi zdaie Rapport roboty Kwartalnéy (Prebend. Sędziego) 177.
Pozwálá Szkoła Gł. wydać Papiery za rewersém z swégo Archivum należącé do funduszu Wikaryuszów Kollegiaty S. Floryana - - " - - " - - " - - " - - " - - " - - 180.
Dozorca Archivi zdaie Rapport roboty Kwartalnéy - - " - - 201.
O papierach funduszowych na Posiedzéniu złożonych, má bydź wzmianka w Protokóle Szkoły Gł: i kiedy iaki papiér

iest

iest Oddany do Archivum - - -"- - -"- - -"- - -"- - - 216.

Bibliotecka Szkoły Głównéy.

Rapport Delegowanych o Bibliotece Szkoły Głównéy - - -28. 1786.
Szkoła Gtt. ostrzéga sobie dochodzénié strát Biblioteki
w Rapporcie Téy donieśionych - - -"- - -"- - -"- - - 33.

Drukarnia Szkoły Głównéy.

Rapport o Drukarni Szkoły Głównéy - - -"- - -"- - - 13. 1786.
Yx. Batorowiczowi wyznacza się przy Drukarni mieyscé
do dozoru magazynu xiążek Elementarnych, papie-
rów drukowych, i innych obowiązków, którym Yx. Rzą-
dzący Prefekt dla słabości Zdrowia zdoło czynić nie
może - - -"- - -"- - -"- - -"- - -"- - -"- - -"- - - 23.
Zaléca Szkoła Gtt. aby Xiążka o Elektryczności Yp.
Scheidta, kosztém Téy wydrukowaná była, wyzna-
czaiąc mu za podiętą pracę Czer. Złt. 30. - - -"- - - 23.
Zlécénié Szkoły Gtt. do Rektorów, Pro-Rektorów, i Prze-
żonych Szkół Narodowych, tyczące się obrachun-
ku z Xiążek Elementarnych - - -"- - -"- - -"- - - 25.
Zlécénia szczególné dla Wizytatorów Jeneralnych wzglę-
dem przedaży xiążek Elementarnych - - -"- - - 35.
Rezolucyá Prześw. Kommissyi ofiarniącá gratis dla 1787.
Szkół Koronnych Exemplarze Logarytmów i
Botaniki - - -"- - -"- - -"- - -"- - -"- - -"- - - 223.

Koniec Rejestru.

ZBIÓR

Epok celniejszych
Uroczystości i Posiedzeń publicznych

SZKOŁY GŁÓWNEY KORONNEY

Oraz innych Doniesień
Do Jéy Historyi należących.
Od Reformy Akademii Krakowskiéy
zapadłéy w Roku

MDCCLXXX.

Za Sekretaryi Jmci X. Sebastyana Czochrona
Obojga Prawa Doktora, Akademii Strazburgskiéy Towarzysza,
ZACZĘTY.

W dzień

1777. Dnia 26. Czerwca. Nowy Instrukcyi publiczney
Układ, od Prześw. Kommissyi Edukacyi Narodowéy
na Szkoły Koronné i W. X. Litt. przepisany, uroczy-
1. stym obrządkiém wprowadzony iest do Szkół Kra-
kowskich. JX. Andrzéy Trzciński do Klassy V. prze-
znaczony Professór, przy liczném Gości Zgromadzé-
niu, miał Mowę do téy okoliczności stósowną, trzy
sobie zamierzaiącą céle; toiest: w szczepiénié w młódź
Polską Religii práwowiernéy, wpoiénié w nią dobrych
obyczaiów i gruntowné rozumu oświécénié. Ta Mo-
wa z druku wyszła. Wspomnioną epokę wyráża na-
pis nad bramą tychże Szkół na marmurze
wyryty w następuiących wyrazach:

Regnante Stanislao Augusto Sapiente
Gymnasium istud
Quod
A Vladislao IV.

Gabri-

242 b

Gabrielis Premancovii Vladislavscii Præceptoris sui
Ultimae voluntatis Executore
Anno Domini MDCXXXIII
Fuit erectum.
Quum nova docendi methodus
Supremo Collegii Institutioni Publicæ Præfectorum Decreto
Pro utraque Natione præscriberetur
Ejusdem Collegii jussu
Auctis pro Classium numero ædibus
Veteribusque in meliorem formam redactis
Anno æræ vulgaris MDCCLXXVII.
Restauratum.

Nierwszym Prefektém, Szkół postanowiony był od P. Kommissyi Edukacyiney W. JX. Andrzey Lipiewicz O.P.D. Wydziału Prawniczego Podkanclérzy Kanonik Kated. Krak. Mąż pracowity, i nauką w swym czasie sławny. Umárł dnia 24. Października 1770. R.

2.

242 c 243. 6

1782. Dnia 21. Lutego. J.O. Xże Jmć Kaie-
2. tán Sołtyk Biskup Krakowski, z przyczyny
słabości umysłu, w któréy z całym maiątkiém
chciáł wyiechać w Kordon Cesarski, za zda-
niém Familii włásnéy, przytrzymany iest od
Kapituły w Zamku, i osadzony pod strázą w Se-
minaryum. Tam zabáwiwszy kilka tygodni,
zaprowadzony był na miészkanié do Kielc. Ka-
pituła Krakowská z téy okoliczności obrała
Administratorém Dyecezyi z zupełną włádzą,
J.O. Xcia Jmci Michała Poniatowskiégo
Biskupa Płockiégo, którégo na tym Urzędzie
Stolica Apostolská utwierdziła. Był Admi-
nistratorem i Kanclerzem Akademii do Roku 1789.
W tym przeciągu wiele dobrodzieystw Akademii wy-
świadczył. JX Turski Biskup Łucki nominowany podczas
Seymu Biskupem Krak. w Lipcu, Roku 1789.

1782. Dnia 17. Sierpnia. JOXże Jmć Po-
3. niatowski Biskup Płocki, Koadjutor
z zupełną władzą Krakowski, darował
242 d Szkole Głowney na pierwsze zakłady
i urządzenie mieysca potrzebnego na
Laboratorium Chimiczne, na Sale do Le-
kcyy publicznych i potrzebne mieszkania
Złł. Pol. 24.000. z Summy 30/m z
intrat potrocznych Biskupstwa Krakow-
skiego do swoiey dyspozycyi złożoney
i oddaney.

1. W dzień S. Michała 29. Września, po Wotywie w Kollegiacie S. Anny, zgromadziły się wszystkie Stany Akademickie do Sali Jagiellońskiey, gdzie w przytomności Obywatelów Duchownego i Swieckiego Stanu, czytany był Dekret Reformy Akademii, potém JX. Józef Bogucicki Sekretarz Szkoły Główney, czytał Mowę łacińską, która wyszła z druku. Dnia tegoż po południu było uroczyste Otwarcie Seminarium przy Kościele S. Piotra dla Kandydatów Stanu Akademickiego, i JX. Popławski Oboyga Prawa Doktór, Prawa Natury i Politycznego Professór, ogłoszony był Rektorém tegoż Seminarium, potém czytał Mowę Polską, która wyszła z druku. 1780.

2. Dnia 30. Września z okazyi rozpoczęcia Nauk, Szkoła Królestwa zgromadzona w Kościele Akademickim Kollegiaty S. Anny, znaydowała się na publiczném Nabożeństwie, po którém udawszy się do Kollegium Władysławowskiego |: gdzie są dawane Nauki dla Szkół Wydziałowych :|, tam w przytomności licznych Gości, miał Mowę JX. Karczewski Professor Matematyki, o pożytkach dobrey Edukacyi. Po południu w domu Seminarium Kandydatów odprawiło się Otwarcie Collegium Fizycznego, gdzie JP. Jaśkiewicz iako Prezes rzeczonego Collegium, rozpoczynaiąc tén Akt czytał Dyskurs o pożyteczném złączeniu według Przepisów Kommissyi Edukacyiney Nauk Fizycznych z Lékarskiémi. W dalszey kontynuacyi Aktu JP. Sniadecki Professór Matematyki wyższey i Astronomii czytał Pochwałę Kopernika Krakowskiego Astronomii Odnowiciela. Akt tén uroczyście z przyczyny Imienin przypadaiących JO. Xcia Jmci Biskupa Płockiego obchodzący, w którym Akademiia mieć chciała wdzięczną na zawsze pamiątkę 1782.

Dobro-

Dobroczynności i Opieki JO. Xcia Jmci Biskupa Płockiego, Administratora Dyecezyi Krakowskiey, swoiego Kanclerza, wielka dla całego Publicum tuteyszego sprawił satysfakcyą, i ukontentowanie.

1783. 1. W dzień S. Michała 29. Września, Szkoła Główna Koronna wdzięczna zawsze Dobroczynności i Opiece Konserwatora swego i Prezesa w Kommissyi Edukacyinéy, obchodziła Otwarcie Nauk i prac Akademickich pod Imieniem JO. Xcia Jmci Biskupa Płockiego. Naprzód zrana o godzinie 10. wszystkie Stany Akademickie w przyzwoitey okazałości zgromadziły się do Kościoła S. Anny na Wotywę śpiewaną przez W. JX. Przeremskiego Kustosza Koronnego. Nazaiutrz o godzinie 3. po południu odprawiła się Sessyá publiczna Szkoły Gł. w przytomności licznych Gości obojey płci, która JX. Kołłątay iako Rektor Szkoły Gł. otworzył krótkim Dyskursem, zawieraiącym powody wdzięczności i uszanowaniá, któremi Akademiia przeniknioną iest dla Dobroczyncy i Opiekuna swych zaszczytów. Czytał potém JP. Wincenty Szaster Profesor Anatomii Dyssertacyą o pożytecznem dla Społeczności grzebaniu zmarłych, w któréy rozciągnąwszy się nad rozmaitemi obrzędami różnych Narodów dawnych i teraźnieyszych, dowiódł: iż celem náypierwszym takowych obrzędków dla zmarłych, było usunienie ich od towarzystwa żyiących, i zarażenie zarazie szkodliwey. Roztrząsnął potém i porównał różne z sobą te grzebaniá zmarłych sposoby, wytykaiąc ich niepewzwoitości, niższe lub mnieysze dla bezpieczeństwa żyiących pożytki. Przystąpił potém do pokazaniá szkodliwych dla towarzystwa skutków z grzebaniá zmarłych przy Kościołach, w środku, i między murami miast położonych, dowodząc z początków Fizyki doświadczeń i przykładów, na iak szkodliwe i niebezpieczne zarazy, spo-

sób a

sób tén Zdrowiá żyiących wystawiá, iak on iest Duchowi Religii naszéy i pierwszym Kościoła Chrześciańskiego obrzędom przeciwny; i iak tén obrzęd w pierwiastkach Religii, małéy liczbie Osób pozwolony, stáł się potém powszechny, z wielkim dla Zdrowiá żyiących kosztém. Przytoczywszy zaś wiele Państw rożnych, i niektórych w kraiu naszym Dyecezyy opatrzna w tak ważnym punkcie reformę, podał Projekt pożytecznego zmarłych za miastém grzebaniá, z opisaniém budowli Cmentarza, któryby náylepiéy zarazie przeszkodzić mogła. Zakończył potém Sessyą JW. Brzeziński Profesor Fizyki Dyssertacyą o pożytecznem zabezpieczéniu Miást i budynków od piorunów przez Konduktorów, w któréy wytożywszy całą teoryą piorunów, początek i wzrost wynalazku Konduktorów, podał sposoby: iak náyskuteczniejsze Konduktory zakładane być powinny.

Dnia 15. Maia Szkoła Główná wypłacaiąc się wdzię- 1783.
1. cznością za Opiekę Náyiaśnieyszemu Panu, która iéy i Nauk świadczyć raczy, obchodziła uroczyście dzień Imienin JKMci w Oktawie S. Stanisława. Nayprzód zrana o godzinie 10. była solenná Wotywa śpiewaná przez W. JX. Gorzeńskiego Referendarza Koronnego, za náydłuższe i szczęśliwe Panowanie Náyiaśnieyszego Pana, na któréy znáydowały się wszystkie stany Akademickie w zwykłéy i przyzwoitéy temu Aktowi okazałości. Po południu o godzinie 3. Szkoła Gł. przy licznem Gości zgromadzeniu, miała Sessyą publiczną, gdzie JX. Kanonik Kołłątay iako Rektór, w krótkiéy przemowie wyrażáwszy obowiązki wdzięczności Náyiaśnieyszego Pana, Sessyą Szkoły Gł. otworzył. Czytał potém JP. Gaszkiewicz Collegii Physici Prases, Historyi Naturalnéy i Chemii Profesór Dyssertacyą o wodach siarczystych Krzeszowickich, które chemicznie examinował i doświad-

czał,

czát, podáwszy naprzód ogólnié wiadomości Chemii, z których wy-
1. prowadził sposoby examinowaniá wód mineralnych, przystósowát
ié do wód Krzeszowickich. Pokazát ciała różné w tych wodach za-
wieraiącé się, ich włásności i skutki w léczéniu wielu chorób tak
zewnętrznych, iako i wewnętrznych. Wyłożył na koniec sposoby uży-
waniá tych wód. Po skończonéy Dyssertacyi przystąpił do doświad-
czéń chemiczno-Fizycznych, któré czynił w oczach zgromadzo-
nych Gości, pokazuiąc różné gatunki powietrza, przez sławnégo
Prystleia odkryté, i niémi zaprawiaiąc wodę. Tłumaczył sposoby
naśladowaniá wód mineralnych, daiąc przykłady wody Salcer-
skiéy i Spaskiéy, któré w oczach przytomnych zaprawiát i robił.
Przystąpił potém do takichże doświadczén z wodami Krzeszowickié-
mi, któré tylko mogły tam bydź pokazané. Sessyą zakończył JX.
Trzciński Professór Fizyki krótką mową o pożytkach z umieię-
tności Fizyki na Spółeczność spływaiących.

1783. Dnia 9. Czerwca Szkoła Główná Koronná obchodzi-
1. ła uroczyście Rocznicę swégo Założéniá od Kazimiérza Wiel-
kiégo, kończąc 419 lát swoiéy dotąd trwałości. Naprzód o godzi-
nie 10. zrana śpiéwaná była solénná Wotywa przez W. JX.
Sierakowskiégo Koadju. Proboszcza Katedralnégo Krakowskiégo, na
któréy znáydowały się wszystkié Stany Akademickié w przyzwo-
itéy okazałości. Po południu zaś była Sessyá publiczná w Kol-
legium Władysława Jagiełły, którą JX. Kołłątay Szkoły
Głównéy Rektór otworzył krótkim dyskursém zawieraiącym
okoliczność takowéy Uroczystości i wdzięczności, którą się Stán Aka-
demicki swému Założycielowi i piérwszému w Polszcze Protektoro-
wi Nauk wypłacá. Czytát potém JP. Sniadecki Sekretarz
Akademii Pochwałę Kazimiérza Wielkiégo, w któréy, prócz in-
nych znakomitych dziéł tego nieśmiertelnéy pamięci Króla,
starát się Historyą piérwiastkowégo Stanu Narodu Szkoły, wydoby-
tą

tą z oryginalnégo Przywileiu Kazimiérza i z manuskryptów w tuteyszéy Bibliotece dochowanych, Powszechności dokładnie wyłożyć, przeciwko Pisarzóm Kraiowym i zagranicznym, którzy nie radząc się auténtycznych Pamiętników i Pism; wielé bardzo wiadomości fałszywych o piérwiástkach Akademii Krakowskiéy rozsiali, i niémi skrzywdzili chwałę dobroczynnégo Założyciela.

1. Dnia 24. Sierpnia JX. Antoni Zołędziowski S. T. i O. P. 1783.
Doktór, Kanonik Katedralny Krakowski, Podkanclérzy Szkoły Głównéy Koronnéy, i w téyże Szkole zasłużony Professór, o godzinie 1. po półdniu dokończył biegu życiá swégo, które w czérstwości zdrowiá przez lát 72. przepędził, nie doświadczywszy żádnéy ciężkiéy choroby prócz ostatniéy przed śmiercią, którą przez pół roku ciérpiał. Narodził się w R. 1711. Przyięty do Stanu Akademickiégo R. 1729. w powołaniu Akademickiém w Szkołach naprzód Poznańskich, potém w Seminarium tamteyszéy Dyecezyi przez lát kilka gorliwie i pracowicie uczył i rządził, skąd wezwany do Krakowa, urząd Nauczyciela w Akademii sprawował aż do R. 1777, od którégo dopiéro przez Wizytę dla Urzędu Rektorskiégo i rządu Seminarii Dioecesani sobie powierzonégo uwolnionym został. Urząd Rektora dáwnéy Akademii przez lát 3; po Reformie zas od Prześw. Kommissyi Edukacyinéy sobie powierzony przez lát 4. piastował. Obowiązki Podkanclerzego Szkoły Głównéy w słabości nawet swoiéy niespracowanie pełnił. Oprócz innych zasług, które w stanie swoim położył, należy mu oddać sprawiedliwość, iż kosztowny interes Kanonizacyi S. Jána Kantégo przez lát 15. w Rzymie utrzymuiąc, przywiódł do końca. Gorliwy tén Mąż o dobro Stanu swégo, przyłożył się niemało swą powolnością do podźwignieniá Akademii i urządzéniá onéy, podług przepisów Prześw. Kommissyi Edukacyinéy, a poznaiąc iż Reforma teraźnieyszá dąży do dobra Kraiu i Stanu Akademickiégo, dał dowód swégo statecznégo do Edukacyi Publicznéy przywiązaniá, gdy na fundusz Edukacyiny 40.000. Złł. zapisał. Zbiór znaczny Książek i medalów, Bibliotece Akademickiéy darował. Szpitál S. Barbary,

bary, którému ieszcze za życia dobrze czynił, przy śmierci opatrzył. Kościołom, w których miał swoie Beneficia, znacznie świadczył, dawszy świeży dowód, iż dochody ludziom uczonym udzielone, są po niemałey części składem przyszłey ich dobroczynności z korzyści publiczney. Mąż powszechnie w swoiém Zgromadzeniu szanowany, umarł z niemałym Akademii żalem. Ciało iego publicznym obrzędkiem exportowane było dnia 25, przez JW. JX. Pothańskiego Suffragana Krakowskiego i licznego Duchowieństwa, tak świeckiego, iako i Zakonnego, do Kollegiaty S. Anny, gdzie nazaiutrz Exekutorowie Testamentu, wspaniały sprawili Zmarłemu pogrzeb, na którym tenże JW. JX. Suffragan Summy i Kondukt odprawił. Szkoła Główna chcąc z iako nayprzyzwoitszą uroczystością, ostatnią usługę zasłużonemu Koledze uczynić, odłożyła swoy obrzędek do dni pierwszych Października po Wakacyach, teraz zaś na 2. Niedziele żałobę za Zmarłego dla wszystkich Akademików nakazała.

1783. 1. Dnia 11. Października Szkoła Główna obchodziła pamiątkę Zwycięztwa pod Wiedniém Króla Jana Sobieskiego. Naprzód dnia pomienionego miał Msza W. JX. Idatte Kanonik Katedralny Krakowski, za poległych pod Wiedniém Polaków, dnia zaś 12. tegoż miesiąca odprawił Wotywę w Kościele Akademickim S. Anny W. JX. Rektór Szkoły Głównéy, a po południu o 3. godzinie miał Mowę w Sali Jagiellońskiéy JX. Popławski, Profesór Prawa Natury i Politycznego w przytomności licznie zgromadzonych obojéy płci Gości.

1784. 2. Dnia 1. Kwietnia czynione było w Ogrodzie Botanicznym publiczne doświadczenie z Bania powietrzną, wobec licznego Spektatora przez JPP. Jaśkiewicza, Świadeckiego, Jana Szastera, Franciszka Feidta, i wyszło na iaw opisanie tego doświadczenia pod tytułem Opisanie doświadczenia &c.

Dnia

1. Dnia 15. Maia z okazyi Imiénin Nayiaśnieyszégo Pana, Szkoła Główná odprawiła uroczysty Obchód. Rano śpiéwaná była Wotywa przez W. JX. Idatte Kanonika Katedralnégo Krakowskiégo, Professora Teologii, po południu była publiczná Sessyá Szkoły Głównéy, którą JW. Sniadecki iako Sekretarz, w nieprzytomności Rektora otworzywszy, wytłumaczył pobudki wdzięczności i uszanowaniá, które powoduią Szkołą Główną do uroczystégo Imiénin J. K. Mći obchodzéniá, ténże sám potém czytáł Dyssertacyą o przyłożéniu się Nauk matematycznych do odnowy Fizyki, i o nieuchronnéy ich potrzebie do wzrostu téyże Fizyki. 1784.

Dnia 1. Czerwca w Zielone Świątki powinna była bydź Sessyá publiczná na Anniwersarz Założéniá Akademii, ale JX. Popławski który obiecáł Szkole Głównéy czytać Dyssertacyą z nauki moralnéy, naprzód na S. Stanisłáw, zastąpiony od Sekretarza, przyrzekł wygotować się na 3. Czerwca, ale zawiódł, i Sessyi nie było. 1784.

2. Dnia 8. Czerwca obchodziła Szkoła Główná Anniwersarz za JX. Zołędziowskiégo, po Exekuiach publicznych i Mszy żałobnéy śpiéwanéy przez W. JX. Kołłątaia Akademii Rektora, wszystkié Stany Akademickié zgromadziły się do Sali wielkiéy Kollegium Jagiellońskiégo, gdzie JW. Sniadecki Sekretarz Akademii czytáł pochwałę i zbiór krótki życiá zmarłégo tego Akademika pełnégo zasług. 1784.

Dnia 14. Czerwca było doświadczénié z Banią powietrzną przyozdobioną cyframi J. K. Mći i napisém: Stanislao Augusto Regi Scientiarum in Polonia Restauratori, Schola Princeps Regni sacrum esse voluit. Tén Balon zamykáł 46 stóp dyametru, i przez nieszczęście przy wciąganiu rozdárł się na dwoie. Sporządzony potém i puszczany dnia 8. Lipca o godzinie 6 z południa w przytomności wielu Gości, iakoto J. O. Xiężnéy Czartoryski Generałowy Ziém Podolskich, JW. Ogiński Hetmanowy W. Litt. &c. Podniósł 1784.

niósł się wspaniale na stóp 200, i pęknąwszy na powietrzu, spadł, i spalił się.

1784. Dzień 6. Października poświęcony Oktawie Imienin J. O. Xcia Ymci Biskupa Płockiego, Prezydującego w Kommissyi
1. Edukacyjnéy, Szkoła Główna Koronna, tytu Dobroczynności i Opieki Kanclérza swégo zaszczyconá dowodami, obchodziła uroczyście publicznem Otwarciém Nauk, po upłynionym czasie Wakacyy, rozpoczętych. Zrana naprzód o godzinie 10. śpiewaná była publiczná Wotywa, na któréy znajdowały się wszystkie Akademickie stany, potém była Mowa w Szkołach Oyczystym językiem mianá przez JP. Józefa Januszewicza Profesora Prawa: O nieszczęśliwych skutkach, które spłynąć mogą na Naród wolny, przez zaniedbaną albo źle wrodzoną Edukacyą młodzi. Po południu w Kollegium Jagiellońskiém odprawiła się Sessyá Szkoły Głównéy, na któréy JP. Jaśkiewicz Profesór Historyi naturalnéy i Chémii, dopełniając obowiązku, któren na siebie Kollegium Fizyczne przyjęło, dzień tén publicznem Pisma iakiégo czytaniém obchodzić, iako Prezes tego Kollegium czytał teoryą o ogniu od siebie ułożoną, którą potém rożnémi doświadczeniami publicznie czynionémi stwierdzał.

1785. Dnia 13. Maia Szkoła Główná Koronná obchodziła uroczystym Obrzędzie Imieniny Nayiaś. Pana, iako Wielkiego
1 Protektora i Wskrzésiciela Nauk. Zrana o godzinie 10. wszystkie Stany Akademickie zgromadziły się na Mszą wielką śpiewaną przez JX. Gawrońskiego Kanclérza Katedralnégo Krakowskiego. Po południu o godzinie 3. odprawiła się publiczna Sessyá Szkoły Głównéy, po któréy otworzéniu JX. Kopczawski Profesór Prawa Natury i Politycznégo czytał Dyskurs o życiu i Nauce Konfucyusza Filozofa Chińskiego. Potém JP. Śniadecki Profesór Matematyki ciągnął materyą na przeszłorocznéy Sessyi

rozpo-

250.b.

1784. Dnia 12. Października. Na fundamencie Kon-
J. stytucyi Roku 1768. nadane iest Szkole Głównéy
Probostwo Miechowskie Złt. 36m dochodu rocznego przynoszące, za staraniem Brata Królewskiego J.O. Xcia Jmci Michała Cioteń Poniatowskiego, Prymasa Korony Polskiéy i W. X. Litt. Administratora Krakowskiego, osobliwszego Nauk Opiekuna i Akademii Dobroczyńcy, który z Biskupstwa Płockiego na Dostoyność Prymasa tegoż roku z powszechną radością wyniesiony został.

1785. Dnia 11. Stycznia. Zdanie JW. Ignacego Potockiego Marszałka Nadwornego W. X. Litt. Komissarza Edukacyi Narodowey, względem ustanowienia Katedry Literatury w Szkołach Głownych na Lekcyi Towarzystwa Elementarnego czytane, iak następuie = Zdało się Komissyi Edukacyi Narodowey umieścić w Ustawach swoich w Rozd. II. §. 14. in Collegio Morali Katedrę Literatury. Było zamiarem Komissyi nagrodzić kiedyżkolwiek Szkołom Głownym wakuiące nauki Grechiego i Łacinskiego ięzyka, ustanowieniem Katedry że tak rzekę dobrego gustu, w ktoreyby uczniowie obeznali się z dawną Literatura, poznali dzisieyszą, a w Oyczystą wstępowali.

Tym czasem gotuie i przysposabia Komissya Edukacyi do Literatury tutodzież Polska, iuż to wprowadzeniem nauk istotnych, iuż Grammatyki, Wymowy tak wolney iako wiązaney przepisami, iuż nakoniec wzorami Autorow Klassycznych, ktore stosowane do nauk w Szkołach podawanych, łączą uniciętność z Wymową, ducha filozofii z duchem gustu, w czem cała zakłada się Litteratura.

W Grecyi Sokrates, Xenofon, Plato byli rownie Filozofami i Literatami, toż w Rzymie Varo, Brutus, Cicero, toż niedawno we Francyi Rousseau, Buffon, Bally. W szesnastym i siedmnastym wieku zaięgnięto Literaturę do krytyki autorow Grechich i Łacinskich, stąd uczone Noty, Dyktyonarze, Edycye doskonalsze, Komentarze, na ktorych używaniu przestać rostropnie, i można i należy. Ut multarum rerum, sic litterarum intemperantia laboramus.

Co się Oyczystey Literatury tycze, mała liczba Poetow, Mowcow, Duchownych i Swieckich przekonywa, iż założenie Katedry w tym względzie oczekuie wprzod wybornieyszych i liczniejszych przykładow.

Rownie Komissyi czekać przychodzi dwoch nayumieiętniey na każdą Szkołę Głowną Nauczycielow, ktorzy do filozofii łącząc wiadomości uczonych ięzykow, doskonaliliby zamiar Komissyi w Katedrze Literatury; a ten iest i w myślach i w wyrazach ukazywać Uczniom tak piękności iako wady Autorow rożnych nauk, wiekow i krajow.

Uczniowie w Szkole Głowney po dokładney Grammatyce, obszernieyszey Logiki a mianowicie Krytyki potrzebuią. Lecz po odbytym biegu nauk podług Ustaw Komissyi nie będą że w stanie poięcia dzieł przewodniczych w Dzisieyszey Literaturze? Wyznaczeni po Szkołach Głownych Metrowie Ięzyka francuzkiego zawczasu Kandydatow nie przysposobią do czytania i rozumienia Fenelona, Batteux, du Bos, Oliweta? etc.

Utrzymywanie tym czasem dobrych Metrow Ięzyka Francuzkiego, koszt na Dzieła Literatury doskonalsze, rozdawanie im Kandydatom, czytania i tłomaczenia dobrych wzorow zastępuią

250 d

stępuia, po części doskonałą Katedrę Literatury. Słusznie obawiac się przychodzi, aby o niey źle zrozumiana, lub źle wykonana myśl Komissyi nie odsłowiła Tematow, amplifikacyy, figur retorycznych, szkolnych wytworności; aby Professor Literatury nie umiemał się w nieograniczonym swym obrębie samowładnym gustu Narodowego panem.

Wreszcie Katedrę Literatury sciągnąćby dzisiay można do dwoch celow. 1mo do doskonalszego ćwiczenia się w ięzyku łacińskim. 2do do podawania Kandydatom pedagogii, czyli nauki iak się maią stáć dobremi Nauczycielami.

Ćwiczenia Języka łacińskiego iuż tu nie tak w Grammatycznych względach, iako raczey w względach wartości wyrazow, w względach wydania myśli i czucia następowac powinny. Wprawiac się będzie Młodzież w rożne gatunki wolnego pisania, to rozbiorem dzieł wybornych, to tłomaczeniem, to ięzyka łacińskiego z polskim porownywaniem.

Podawanie pedagogii czyli nauki iak się maią Kandydaci stac dobremi Nauczycielami, wprtywałoby nayrzetelniey w cały skład Instrukcyi. Porządkiem czytaliby Kandydaci Książki Elementarne, maiąc ich w Nauczycielstwie swoiém używac, zdawaliby z takowey swey zabawy sprawę z okazaniem czy poięli ducha, osnowę, tor nauk szkolnych, przekładaliby wątpliwości swoie w samych Dziełach Elementarnych, coby często do ich wydoskonalenia prowadziło. Kandydatow na Nauczycielstwo rzeczą iest nie tak obszernie, iak porządnie być uczonym. Nie rozległe niwy, lecz ogrod swoy sprawiac i dozierać.

250e
251-t.

1785. Dnia 22. Sierpnia. Było niezbyt znaczne
Trzęsienie Ziemi około godziny 7. Zrana, które
się w Krakowie i w innych okolicach uczuć dało,
i zdawało się pochodzić do Zachodu zimowego ku
północy.

2501

tak

iwy,

250g ~~251c.~~

1786. Dnia 27. Lutégo. Trzęsiénié ziémi prze-
raziło niemałym strachém cały Kraków
między godziną 3cią i 4tą po północy. Za-
kolébała się na bok prawy ziémia, trzask
gwałtowny wydawały balki i krokwy.

250 h

rozpoczęta, o potrzebie nauk Matematycznych do zrozumienia dalszego doskonalenia Fizyki, czytał Dyssertacyą drugą; w ktorey rozbieraiąc materye obiekt Fizyki stanowiące, okazał, do iakiego tylko punktu w każdey, obserwacye i doświadczenia same mogą nas przyprowadzić, a kiedy znowu te opuszczaią nas, konieczney Geometryi wymágaiąc posiłków, dowodzą, iak poznawania nasze w Fizyce, bez pomocy Matematyki, są niedostatne, słabe, a częstokroć niepożyteczne i fałszywe. A kończąc na zbiianiu zarzutów, które niektórzy Autorowie, przeciwko użyciu Matematyki, w swych Pismach rozsiali, wytłożył: co mu ieszcze w tey materyi mówić zostaie w trzeciey Dyssertacyi maiącey bydź czytaney.

2. Z Krakowa dnia 6. Października Szkoła Główna Ko- 1785.
ronna otworzywszy Nauki swoie po skończonych Wakacyach, obchodziła uroczyście dzień Imienin J. O. Xcia Jmci Prymasa, iako szczególnego Protektora i Prezesa Trybu. Kommissyi Edukacyinéy, a Kanclerza Akademii Krakowskiey. Zrana o godzinie 10. wszystkie Stany Akademickie zgromadziły się na Wotywę śpiewaną przez JX. Idatte Kanonika Katedralnego Krakowskiego i Podkanclerzego Szkoły Głównéy. Po południu o godzinie 4. złożona była publiczna Sessyá, na ktorey JP. Jakiewicz Kollegium Fizycznego Prezes, Profesor Historyi naturalnéy i Chemii, czytał Dyssertacyą Fizyczną o Atmosferze, iey składzie, widokach napowietrznych, i działaniu Atmosfery na wszystkie ciała, na powierzchni ziemi się znáyduiące, zastanawiaiąc się nad tłumaczeniem meteorów wodnych, wykładaiąc ich początek z własności, ktora ma powietrze Atmosfery rozpuszczenia wszystkich wilgoci.

Z Krakowa dnia 12. Maia Szkoła Główna Koronna obchodzi- 1786.
ła uroczyście dzień Imienin Nayiaś. Pana. Naprzód zrana o godzinie 10. wszystkie Szkoły i Stany Akademickie zgromadzi-

ły się

ty się do Kościoła S. Anny na Wotywę śpiéwaną przez X. Górzeńskiego Referendarza Koronnego. Po południu o godzinie 3. złożoną była Sessyá publiczná Szkoły Głównéy, w przytomności Dystyngwowanych i licznie zgromadzonych Gości, do Kollegium Władysława Jagiełły. W. Snádecki Sekretarz Akademii otworzył Sessyą przez Mowę, w któréy dowodził: iak Opieka Panuiącego i posiłki Rządu Kraiowego są nieuchronnie potrzebné do wzrostu Nauk dzisieyszych, w jakimkolwiek narodzie. Kończąc tę Mowę wyliczaniém Dobrodzieystw, które od Panuiącego dziś Króla, Wskrzesiciela i Opiekuna Nauk, spłynęły na dzieło Edukacyi Publicznéy i Dobro Szkoły Głównéy. Do liczby tych dobrodzieystw należy rozesłanie przez Wizytatorów Jeneralnych Medalów złotych i srébrnych na wszystkie Szkoły Oboyga Narodów, dla Uczniów pilnością i korzyściami z Nauk celuiących. Potém W. Schmidt Vice-Profesor Kollegium Fizycznego, czytał Dyssertacyą o głównieyszych skutkach materyi elektrycznéy, a mówiąc o sposobach wydobywania iéy z ciał w jak nayuiszczéy obfitości, opisał użycie bardzo rozległé i wygodné, do czynienia doświadczeń tak fizycznych, iak medycznych machiny Nairna, celuiącéy prostością i użyciém, wszystkie dotąd znane, w roku dopiéro przeszłym w Londynie wynalezioney, a do Gabinetu Szkoły Głównéy w tym roku sprowadzoney, a wyłożywszy teoryą, na któréy się konstrukcyą całe nową téy machiny zasadzą, czynił wiele doświadczeń z machiną tą, iéy sprzętami, i z baterya elektryczną do niéy przyrobioną.

1786. 1. Dnia 19. Maia Jaśnie Wielmożny Felix Oraczewski, Kommissarz Edukacyiny, uproszony od Prześw. Kommissyi do uczynienia Wizyty w Szkole Głównéy, przy licznem Zgromadzeniu Gości, przyiętany od Sekretarza Imieniem całey Szkoły Głównéy przybranéy w ubiory Akademickie, Akt Wizyty swo-

iéy

1786. Dnia 1. Października. Akademiia Krakow-
ska zaczęła drukować w polskim i łacińskim
języku Prospekta publicznych Lekcyy
w Szkole Głównéy dawanych.

252b.
252a

1785. Z łaski Nayiaś. Krola Stanisława Augusta wyznaczona iest pewna liczba Medalow Diligentiae dla pilniey uczących się w Szkołach Narodowych Uczniow. Jest to ieden srzodek z naydzielnieyszych do wzbudzenia emulacyi i pilności w Uczniach zagrzewanych tak znakomitą pobudką stawania się godnemi Dar Krola.

~~253~~ 2526

iéy otworzył i rozpoczął: naprzód przez Mowę miana, o szczególniejszych zamiarach stósownych do potrzeb Kraiu, na które naybardziey baczyć należy Nauczycielom Publicznym w Edukacyi Młodzi narodowey, a które nayżywiey zatrudniaią staraniá i gorliwość Prześw. Kommissyi. Mowa ta wyszła z Druku.

Dnia 7. Czerwca było obchodzénié publiczné Zało- 1786.
żeniá Akademii. Rano śpiewał Wotywę Jx. Stanisław Minocki Kanonik Katedralny Krakowski. Po południu o godzinie 3. była Sessyá Szkoły Gł. publiczná, na któréy Jx. Trzański Fizyki Publiczny Profesór, czytał Dyssertacyą fizyczną o trzęsieniu ziemi, przypisuiąc tén fénomén Elektryczności, wyłożywszy wprzód inné Fizyków tłumaczéniá. Dyssertacyá ta wyszła z Druku.

1. Z Krakowa Dnia 3. Października Szkoła Główná obchodziła 1786.
uroczyście dzień Imiénin JO. Xcia Jmć Prymasa, i Akt publiczny Inauguracyi na Rektorstwo JW. JP. Felixa Oraczewskiego Kommissarza Edukacyinégo; naprzód przez Wotywę solénną w Kościele Akademickim S. Anny o godzinie 9. obrządkiém Biskupim śpiéwaną przez JW. Jx. Olechowskiégo Suffragana Krakowskiégo, po któréy wszystkié Stany Akademickié zgromadziły się z Gośćmi do Sali Jagiellońskiéy, gdzie JP. Gniadecki Sekretarz Szkoły Głównéy otworzył tę Uroczystość przez Mowę miana o zamiarach powołaniá Akademickiégo. Poczém JW. JP. Oraczewski złożywszy przysięgę Szkole Głównéy, Ustawami Prześw. Kommissyi przepisaną, miał Mowę, w któréy wyłożywszy pożytki na społeczność spływaiące z Nauk w Szkole Głównéy dawanych, zachęcał Stan Nauczycielski do pilnégo i gorliwégo dopełniaiá obowiązków nań włożonych. Mowa ta wyszła z Druku. Po któréy zaraz Jurysdykcyą Sądów Rektorskich, ustanowiwszy Pisarza, Surrogatów i Aspesorów tychże Sądów. Po południu o godzinie 3. była Sessyá publiczná z okoliczności Imié-

nin
a

niu JO. Xcia Jmci Prymasa, iako szczególnego Nauk i Szkoły Głównéy Protektora, na któréy JP. Badurski Konsyliarz J. K. Mci i Patologii Professor, czytał Dyssertacyą, o niebezpieczeństwach Zdrowia i Życia, na które wystawiane są dzieci z strony Matek, Kobiet babiących i mamek, wykładaiąc, iak zdarzaiące się szkodliwe przypadki, wpływaią w nieszczęśliwy stan całego prawie życia takowych dzieci, przydał przestrogi zapobiegaiące takowym niebezpieczeństwom, i tłumaczył myśli, iakby takowemu złemu rządna Miast Policyą mogła zaradzić.

1782. Dnia 14. Maia Szkoła Główna obchodziła uroczyście 1. dzień Imienin Najiaś. Pana. Rano o godzinie 10. odprawiła się solenna Wotywa w Kościele Akademickim S. Anny, na którey Osoby Szkoły Główney składaiące w ubiorach Akademickich były przytomne. Po południu zaś o godzinie 4. miała taż Szkoła Główna Posiedzenie publiczne, gdzie przy Zgromadzeniu Gości, czytał Dyssertacyą JX. Strzeński Fizyki Publiczny Professor o używaniu leczarskiem Elektryczności, w jakich przypadkach uczy doświadczenie biegłego w Sztuce swoiey Leczarza używać elektryzowania dodatniego, a w jakich ciemnego za pomocą Machiny Nairna. Dyssertacyą ta wyszła z druku.

1782. Dnia 17. Czerwca, Najiaś. Pan stanąwszy w Krakowie dnia 16. tegoż Miesiąca przed południem, po podróży do Kamiona odprawioney dla widzenia się z Najiaś. Katarzyną II. Imperatorową Rossyiską, dał Szkole Głównéy w ubiory Akademickie przybranéy publiczną audyencyą w Zamku Krakowskim zaraz po Woiewodztwie Krakowskiem, i witany był Tey Imieniem od JW. Felixa Oraczewskiego, Kommissarza Edukacyi Narodowey, Wizytatora i Rektora; któremu Najiaś. Pan łaskawie z Tronu odpowiedzieć raczył. Powitanie i Odpowiedź wyszły z druku.

Dnia

254a

POWITANIE

NAYIAŚNIEYSZEGO

STANISŁAWA AUGUSTA

KRÓLA POLSKIEGO, W. XIĄŻĘCIA LITEW:

&c: &c: &c:

IMIENIEM AKADEMII KRAKOWSKIEY

PRZEZ

J.P. FELIXA ORACZEWSKIEGO

KOMMISSARZA EDUKACYI NARODOWEY I REKTORA TEYŻE AKADEMII.

W ZAMKU KRAKOWSKIM

1787. dnia 17. Czerwca.

2546

254 c

NAYIAŚNIEYSZY KRÓLU
PANIE NASZ MIŁOŚCIWY.

Nie iest dla mnie nowością szanować troskliwe W. K. Mci o dobro Kraiu staranie. Widziałem Cię nie raz N. P. na czele Maiestatu Narodu wspaniale czynnym Prawodawcą, na czele Rady wiernym Prawu Obywatelem, na czele Kommissyi Eduk: Nar: mądrym Oycem Oyczyzny, tak iak Cię dziś widzę w Stolicy dawney Kraiu dobrym i chcącym poznać własnemi oczami potrzeby nasze Królem.

Ale na dniu wczorayszym nowy nam cale widok dałeś Miłościwy Panie, w czasie, gdyś czytał radość powszechną cieszącego się z Twego przybycia ludu. Rozrzewniłeś nayweselszych wyrazami gorliwey tkliwości: Twoie do Boga westchnienie, Twoie wzywanie Kapłana do poparcia nadziei świętością Ofiary, Twoie zachwycenie Patryotyzmu zalały łzami naypogodnieysze twarze wiernych; przyimiy tę słodką czułość, którą podzieliłeś z nami za naygruntownieyszy warunek ufności i przywiązania, bo to rzadki dziś widok w Europie, aby Narod przychylny witaiąc Króla, znalazł Oyca.

W tey ufności staie tu Szkoła Gł: Kor: na głębokie powitanie W.K. Mci, staie w gronie ludzi, których pierwsza powinność iest pożyteczne dla Powszechności wynaydować, doświadczać i ułatwiać zamiary; maią w Tobie Nauki Ożywiciela, maią Opiekuna, przemów, zachęć, pomoż, będą mieć i Tworzyciela.

Spoyźrzyi na pracowitą zdolność rolników naszych, na szczodre niwy, znaydziesz tu w uprawie ziemi naypożytecznieysze we wszystkich Wiekach użycie przemysłu i grunt uszczęśliwienia Narodów.

254 d

Spoyźrzyi na Kruszcowych gór łańcuchy, na usłane roślinami, krzewami i kwiatami padoły, wszędzie czytać będziesz te wielkie charaktery bogactw natury, która czeka przewyższaiącey potrzeby rolnictwa ludności, szykowney industryi ręki i podchlebnieyszego w powszechności w pożytkach Nauk dobrze użytych zaufania.

Nie zazdrościemy tu Sąsiedzkim Narodom, rządzonym bardziey iak rządnym tych krociów uzbroionego ludu, któremi ubeśpieczaią przywłaszczoną przeciw związkom społeczności moc ucisku; ale tak czynić chcemy, żeby oni nam zazdrościli iednego człowieka w Królu Obywatelu, i iednego ducha cnotliwego Patryotyzmu w oświeconym Narodzie.

Radzibyśmy upowszechnić tę czułość w Polakach, iż nie to robi Kraie gruntownie mocnemi, że w nich nieograniczona władza wszystko dla siebie czynić może; ale to, gdy w nich szczęśliwość powszechna lubi słodkie iarzmo wzaiemnego Prawa, i na iego obronę wszystko czynić umie.

I takiey to szczęśliwości pierwszym gruntem były i będą zawsze Nauki, których dzielney w kunsztach pomocy łatwe dziś używanie, w ludziach wdzięcznych i pomagaiących wynalazkom tylu wieków uczonych, iest cechą światła, a w niewdzięcznych i mechanicznie tylko korzystaiących cechą ciemności.

Jeżeli oziębłe na ten szczep szczęśliwości ludu panowania, mogły w śrzod przepychow moc i powagę z duchem narodowym odiąć Polakom? iedno pełne światła i gorliwości królowanie, może obudzić Narod z letargu zaniedbałego zaufania, nauczyć przyrownania losu do losu Europy, wyłączyć skromnie użytecznych od chełpliwie dumnych, skazać winnych, przygotować śmiałych, pracowitych, i zdatnych, i choć spoźnione przeciwnościami czasowemi, zdrowe przecięż i gruntowne odkryć uszczęśliwienia nadzieie.

Przewidywałeś to N. K. gdyś niezgorszoną otaczaiącym Cię przykładem młodość równego Obywatela poświęcił Naukom, aby w Tobie znalazły w czasie na Tronie przyiaciela, przyiąłeś troski królowania pełen światła, pełen dobrey woli, pełen ekonomiczney, polityczney i rycerskiey odwagi, a przeto pełen nadziei. Czuwały Sąsiedzkie Narody widząc gorliwość, rozum i Patryotyzm na Tronie naszym, widząc

dobrych

254 e

dobrych Polakow poznaiących się na swoim Królu i maiących ieszcze choć zaniedbane ale nieutracone sprężyny wielkości. O! gdybyć w początkach Panowania Twoiego wierna ufność, powolna szczęśliwemu losowi poznała była przez przekonanie rozumu siłę iedności Obywatelskey zręczna dzielność Polaków przezornie prowadzona, nie dozwoliłaby była ścieśniać granic swoich tym pozostałym ieszcze naiezdnikom Europy, których nieraz od Pogańskiego wspaniale obroniła iarzma. Postrzegły tę prawdę znaiące moc cnoty z rozumem na czele wolnego Narodu samowładne Mocarstwa, trafnie wymacały uprzedzenia, porywczość, przesądy i słabości, zaszczyciły błędy Anarchii świętym pozorem Wiary i Wolności, uwiodły naygorliwszych, i zbawienne dobrego Króla zamiary do tego przekonania cofnęły, że przez światła Nauk skazuiąc moc i słabość R. P., łącząc wyosobnione Cnoty węzłem całości polityczney, pierwey trzeba ten Narod czuły i dowcipny zrobić ceniącym nierozdzielność szczególnego losu od dobra powszechnego, a potym z Narodem robić.

Tego iest przekonania płodem przykładna dla Europy Ustawa Kommissyi Eduk: Narodowey, chciałeś nas łagodnie przyzwyczaić N. Panie, na czym zawisł prawdziwy, na czym fałszywy Patryotyzm, i otworzyłeś przystęp wszystkim Naukom, które poprawiaią, oświecaią, zbogacaią i umacniaią Narody.

Poznało iuż wielu korzyść uwagi, zrzucili zwodnicze iarzmo szczególney przemocy i niewolącey wolności, ale zbyt ieszcze nowe to przezornego Panowania dziełło, żeby iuż bunt przesądow pożyteczne pozwolił upowszechnić prawdy.

Ja w grónie Kommissyi wolą W. K. Mci i Stanow Rzeczypospolitey umieszczony, a dla czynnieyszey w tey części rządu usługi, powolny na Jey wyroki obowiązuiący mnie do władania Stanem Nauczycielskim w Koronie, ieszcze Ci tu N. Panie nie śmiem pokazać Nauk, iak ie Królowi Obywatelowi pokazać należy; są ludzie, staram się, aby była gorliwość i do pożytecznego nie do czczo ciekawego zmierzała celu; ale ieszcze czekamy postrzeżeń, produktów i narzędzi, na których zaprawia się doświadczeniem uwaga, do posunienia pozwolonych od Opatrzności domysłu granic; ieszcze tu Wiek 18ty goni tę Epokę szczęśliwą, żeby talenta istotnie dla Kraiu, przez szacunek, po-

254 A

ważanie i pomoc powszechności wzrastały, a rostropność to wędzidło potrzebne nowości nie pozwala nagle przeskoczyć opoźnienia kilku Wieków.

Patrz więc na nas Królu okiem dobrego Oyca, który nie szuka w dzieciach przedcześney doyźrzałości, zagrzey to Zgromadzenie na wzor Kazimierza W. i Zygmunta Igo, nadzieią istotnieyszego w Kraiu poznania i zaszczytu, zachęć Synów Obywatelskich do zawieszenia na czas zakrwawioney Pradziadów broni, a oswoienia się z okolicznościami i sposobami, z któremi użyć iey zręczniey mogą.

Śmiem ufać, że znaydziesz Polaków zdolnych unieśmiertelnić Epokę Panowania Twego, i wesprzeć pomyślnie w potrzebach Twą dzielną rękę, którą w tey szczęśliwey ufności pozwol dziś ucałować.

ODPO-

2549

ODPOWIEDŹ

JEGO KRÓLEWSKIEY MCI.

Od momentu, w którym wezwany zostałem do Tronu, było Mych życzeń metą, aby Narod w dniach Panowania Mego mógł obaczyć znowu obraz czasow Jagiellońskich. Po tylu obrotach i przeciwnościach, dzień dzisieyszy część żądania Mego zbliża, gdy słyszę Polskie Muzy do Króla mówiące, w tym samym oryginalnym onych siedlisku, gdzie ich Władysław Jagiełło Przywileiem swoim umieścił.

Godny Akademii Krakowskiey Rektorze, gdy się pracowitego Urzędu podeymowałeś, wiem, żeś to miał za prawidło, iż Obywatele ci tylko bydź mogą nayużyteczniejsi, którzy nabyciem nauk i wiadomości światła szukali, za którymby szczere i cnotliwe chęci swoie naymniey błędnym krokiem mogli prowadzić. Aże ten uczy naylepiey, kto przykładem przodkuie, dałeś wzór sam z siebie, okazawszy iuż w Poselskiey Funkcyi swoie dowody, że myśleć cnotliwie, i opowiedać swe myśli wymownie, i przy nich obstawać mężnie umiałeś w czasie naykrytycznieyszym, czego iestem świadkiem pamiętnym. Dałeś inny przykład ieszcze rzadszy, to iest: że lubo iuż maiąc nabytą sprawiedliwie w Oyczyznie reputacyą, sam iednak siebie osądziłeś za potrzebuiącego ieszcze więcey wiadomości, i tych nabywać udałeś się za granicę, nie dla płonney ciekawości, nie dla szukania nieznaiomych w Kraiu naszym, a często szkodliwych zabaw, iak zwykli czynić w pierwszey młodości woiażuiący; lecz tak, iak czynili właśnie owi dawnych wieków Rzymscy i Greccy peregrynanci, którzy na to zwiedzali obce Kraie w doyzrzałym wieku, aby do swoich doskonalszemi Prawodawcami i Nauczycielami powracać mogli.

Ta

Ta sama podroż dała widzieć WPanu to mieysce, gdzie nieśmiertelney pamięci godny Jan Zamoyski sławy swoiey założył fundament. Ktoż się spodziewał, że Rektor Akademii Padewskiey, iakim był w Roku 30. wieku swego Jan Zamoyski, wyidzie na Kanclerza Trybunał nowy stanowić maiącego, i na tryumfalnego Hetmana? Umiał rozrządzać Jan Zamoyski tą zagraniczną Akademią, tak dalece, że Jego Ustawy tam trwaią do tych czas. Ten rostropny duch rządu, był iednak wrożbą, i poniekąd narzędziem przyszłey iego wielkości.

Kto ludzi formować umie, ten i rządzić niemi. Gdy to iest prawdą, niech każdy sprawiedliwie ceni wartość znakomitą zasług tych, którzy się poświęcaią dobrowolnie na rozmnażanie światła w umysłach Współobywatelów.

Wy zacni i godni Akademicy Krakowscy tak cnotliwie i użytecznie służący Oyczyźnie, lubo w samym dobrzeczynieniu tylko naycelnieyszey szukacie nadgrody, iednak używacie tey, którą wam iuż trudy wasze zasłużyły. Niech to będzie dla was zachęceniem do dobrych prac, co Mi iest naymiley i to wszystkim oznaymić, że naysławnieyszy z żyiących teraz zagranicznych Autor i Filozof iuż wspomina z pochwałą dzieła wasze niektóre, i na świadectwie niektórych z pomiędzy was swoie wspiera zdania.

Niech będzie więc dzięka przezemnie Króla uroczyście oddana wam, którzy tym się iedynie zatrudniacie, co oświecać, ulepszać i wsławiać może nasz Narod.

Przystąpcie do Mnie, podaię wam rękę na znak i zadatek nayskłonnieyszego affektu i szacunku Mego.

254 i

~~254.6~~ 254j

1787. Dnia 17. Lutégo. Za wsparciém i wstawié-
2. niém się J. O. Xcia Jmci Poniatowskiégo
Prymasa Królestwa, na Seymie roku prze-
szłégo odprawionym, Szkoła Główná ode-
brała Summę Złł. 400m na pomnożénié
funduszu swégo. Ta Summa za oderwané
Duchowiéństwu millionowé dochody, od Józe-
fa II. Cesarza Rzeczypltéy offiarowaná, do-
stała się Szkole Głł. przez Instrumént
na to wydany; iest ona na Dobrach Ziém-
skich lokowaná i zabezpieczoná, u JW.
Prota Potockiego Starosty Guzowskiego
ktory od niey prowizyą płaci po 5. od 100.

1786. Dnia 3. Grudnia. Po godzinie 5. po
południu, znowu doznano miasto Krakow
drugiego w tym roku trzęsienia ziemi.
To było daleko mocniejsze, gwałtowniejsze
i dłuższe, niż pierwsze tegoż roku.
W tym czasie dał się słyszeć szum gro-
bowy
a

bowy, ściany się nachylały. Wszyscy mia-
sta i okolic mieszkańcy byli mocno prze-
straszeni tym przypadkiem. Dzięki Opa-
trzności, iż się na tém skończyło.

≠ Akademiia Krakowska pragnąc to szczęśliwe Zdarzenie uwiecznić i wdzięczność wyrazić nieśmiertelną drugiemu prawie Twórcy swoiemu, taki na marmurze przez XX. Jacha Przybylskiego Bibliotekarza i Profesora Starożytności ułożony wyryć kazała napis, któren na wstępie do Sali Jagiellońskiey nad wielkiemi drzwiami umieściwszy, dla potomnych wieków zostawiła:

Kalendæ Julii
Quei
Stanislaus Augustus
Rex Sapiens
Ob Civium Institutionem in partem Reipublica primum adumptam

A XXII.
a

254 m

A XIIIvirum Collegio feliciter curatam et Senti perpetuo salutarem
Notissimum Pater Patriae
Anno Regni sui XXIII
Principis Regni Lycai vota clementissime excepit
Studia et monumenta conspexit
Nomenque suum Augustum heic aternum reliquit.
Coaevis posterisque Academicis
Feriae indigue litterarii sunto et Augustales dicuntor.

1. Dnia 19. Czerwca po obiedzie w Obecności Náyiaś. Pana, 1787.
JO. Xcia Jmci Prymasa, i licznie zgromadzonych oboiéy płci dystyngwowanych Gości, na Posiedzéniu publiczném Szkoły GW. Koronnéy, czytáł Dyssertacyą w Sali Jagiellońskiéy JX. Józef Bogucicki, S. T. D. Historyi Kościelnéy publiczny Professór: O przypádkach célnieyszych w Kościele w Wieku XV. Po skończonéy Dyssertacyi, przypuścił Náyiaś. Pan Osoby Szkoły Głównéy do pocałowaniá swéy ręki Królewskiéy. Potém udáł się do Biblioteki, gdzie w starożytnéy Metryce, w któréy się dáwni Królowie i náypiérwszé Narodu Familie, Bibliotekę Krakowską odwiedzaiącé, zapisywali, Jmié swoié własną zapisáł ręką Pierwiástkowa Królestwa Szkoła ‡

2. Dnia 25. Czerwca po obiedzie w Obecności Náyiaś. Pana, 1787.
na Posiedzéniu publiczném Szkoły Głównéy, czytáł Dyssertacyą w Sali Jagiellońskiéy JP. Ján Jaśkiewicz, Historyi naturalnéy i Chémii publiczny Professór: O Produktach Kopalnych Kraiowych, którégo Dyssertacyá z druku wyszła.

3. Dnia 26. Czerwca przed połdniém Náyiaśnieyszy Król Stanisław 1787.
August znáyduiąc się w Sali Szkół Krakowskich na Popisach, rozdáł ręką własną Medale Diligentiae Uczniom zaléconym pilnością, Korzyścią z Nauk i obyczaiami, złożył oráz w ich ręce Order S. Stanisława dlá JW. Felixa Oraczewskiégo Kommissarza Edukacyi Narodowéy, Wizytatora i Rektora Szkoły Głównéy Koronnéy: ażeby iako oni sami nadzwyczaynym sposobém udarowani zostali, tak przeléwaiąc nieiako zdarzénié to na Osobę Godnégo Rządcy swégo, nadzwyczaynie także uwiéńczyli Zasługi Jego, przez tén wieczysty obecnégo Króla upominek.

4. Dnia 27. Czerwca przed południém w Obecności Náyiaś. 1787.
Pana, na Posiedzéniu publiczném Szkoły Głównéy, czytali Dyssertacye w Sali Jagiellońskiéy JP. Fránciszek Scheidt, Vice-

Professór

Professór Collegium Fizycznégo o chémiczném powinowactwié ciáł, i JX. Andrzéy Trzciński Fizyki publiczny Professór: O wzroście Nauk Wyzwolonych i mechanicznych przez ducha obserwacyi w Europie, o pożytkach i wygodzie ich w Spółeczności, i o stósowaniu onychże do potrzéb Kraiu Oyczystégo. Dyssertacyá ta z druku wyszła. Po skończonéy Dyssertacyi, Náyiaś. Pán Protokół Obrád Szkoły Głównéy Koronnéy, włásną podpisáł ręką.

1787. Dnia 28. Czerwca na extraordynaryiném Posiedzéniu po-
1. południu, Przyięci za Towarzyszów Szkoły Głównéy JW. JX. Naruszewicz Koadiutór Biskup Smoleński, Pisarz W. W. X. Litt. Kawaler Orderów Orła Białégo i S. Stanisława, Człowiek moralnémi dziéłami i Literaturą znaiomy światu. JX. Gawroński Kanclérz Katedralny Krakowski, biegły w Matematyce i Astronomii. JX. Hołowczyc Kanonik Katedralny Krakowski, pomyślnie umieiący godzić wiadomości fizyczné z stósunkiém, który mieć powinny do potrzéb w Kraiu. JP. Barón Bekler, którému Polska winná szacowné zdrowié Dobrégo Króla. JP. Baron Szeffler, który w różnych Akademiiach zaszczycony z Towarzyszéniém w fizycznych Naukach i w Polszcze prácami użytecznémi, stáł się godnym wyboru. JP. Konsyliarz Sztol, który má ufność Dobrégo Króla wszędzie, gdzie Tén Pán szuká bydź Ludzkości przychylnym. Obrządek tén odprawił się w szczęśliwie pamiętnéy dlá Szkoły Głównéy przytomności, JO. Xcia JMci Michała Poniatowskiégo, Prymasa Korony Polskiéy i W. X. Litt. Administratora Biskupa Krakowskiégo, Xiążęciá Siewierskiégo, Kanclerza i Konserwatora Szkoły Królestwa Akademii Krakowskiéy, Prezesa Kommissyi Edukacyi Narodowéy, który Protokół Obrád Szkoły Głównéy ręką włásną podpisáł.

2. 1787. Dnia 29. Czerwca Náyiaś. Pán w liczney Assysténcyi Obywate-

256. a

1787. Dnia 7. Września. Najiaśniejszy Król Stanisław August wiosky Łobzów do Prowentów stołowych odłączył, z całym dochodem, podług ostatniey Lustracyi Fl. 2. 688 gr. 17. czyniącą, do wolnego rozrządzenia Akademii Krakowskiey, przez Reskrypt wypuścił, i darem dożywotnim nadał w tym celu: aby Młodzież uczącą się mogła wraz z Nauczycielami dosuiadzeniami wpaiać w umysły te Nauki, których prawidła w szkołach sobie przekładane mieią.

1787. Dnia 22. Września. Staraniem J. O. Xcia Jmci
5.

256 b

Prymasa, dany iest Szkole Gł. Klasztór Karmelitów Bosych na Wesoły, na Szpitál dlá Chorych pod imiéniém S. Łazarza przeznaczony i wyreparowany wprzód znacznym kosztém.

Przeniesło się Zgromadzénié Karmelitańskié do Klasztoru przy Kościele S. Michała, wziąwszy od J. O. Xcia Jmci Prymasa za ustąpiénié rzeczonégo gmachu Złł. 20m na reparacyą, któréy potrzebowała fórta i Klasztór tychże Karmelitów Bosych w Krakowie. W tym Szpitalu zatrudniaią się Siostry Miłosierne staraniem około chorych, znayduią się Dzieci niewiadomych Rodziców, niewinne ofiary słabości ludzkiey, i znayduią przyzwoitą wygodę ubogie i nieszczęśliwe Położnice.

256. c.

1787. Dnia 27. Listopada. Przez Rezolucyą Przedw. 3. Kommissyi Edukacyi Narodowey, ustanowiony iest Departament Rejencyi Kandydatow Stanu Akademickiego.

2.

256 d

watelów Prześw. Woiewodztwa Krakowskiégo i Miasta Krakowa, przy okrzykach przywiązanégo Ludu, około godziny 6. po obiedzie, wyiechał z Krakowa do Warszawy.

1 Dnia 6. Października w Oktawę Święta S. Michała, 1787.
Szkoła Główná miała publiczné Posiedzénié z okoliczności Imiénin JO. Xcia Jmci Prymasa, Prezesa Kommissyi Edukacyinéy, Kanclerza swégo, na któréy czytané były dwie Dyssertacye z Kollegium Fizycznégo. Piérwszá przez JP. Andrzeia Badurskiégo, Prezesa Kollegium Fizycznégo, Patologii Professora: O powietrzu stósowném lub niestósowném do zachowaniá zdrowiá i życiá w ogólności wszystkich ludzi, a dzieci w szczególności, w któréy po wiliczéniu różnych iego gatunków, okazáł, iak miasto Kraków dlá nieochędostwa, wiecznie prawie w mieście i wkoło miasta stoiących Kanałów, wielkim podlégá zarazóm, podaiąc sposoby łatwé do zapobieżéniá tému złému. Drugą Dyssertacyą czytáł JP. Felix Radwański, Mechaniki i Hydrauliki Professór, w któréy toruiąc sobie drógę do mówiéniá o sposobach zaradzénia szkodóm, które rzéki czynić zwykły, uczynił uwági ogólné nad biégiém rzék, iakim sposobém swoié koryta czynić zwykły.

2. 2. Dnia 30. Grudnia przy kończącym się roku 1787, w którym Kraków był zaszczycony przytomnością Náyiaśnieyszégo Pana, w przypomniéniu téy miłéy Epoki, mieliśmy tu tkliwé wydowisko w piérwszém Obchodzéniu uroczystém Związku Filantropów, według Proiektu i rozrządzéniá JPana Oraczewskiégo, Kommissarza Edukacyynégo, Rektora Szkoły Głównéy Koronnéy. Naprzód Osoby wybrané do nagrody odprawiły Spowiedź w Kościele S. Anny. Potém nastąpiła Wotywa śpiéwaná z muzyką, którą celebrowáł JX. Wacław Hrabia Sierakowski Kanonik Katedralny Krakowski, Koadiutór Probostwa téyże Katedry. Przy końcu Wotywy Kommunią przyymowali z rąk Celebranta wybrani do nagrody. Po Mszy wráz z przytomnémi w znacznéy liczbie Gościami, poszli do

wspania-

1782. wspaniałego Gmachu Szkolnego naprzeciw Kościoła. Tam przywitani brzmieniem trąb i kotłów, nad bramą czytali Napis złotemi literami: Nagroda Cnót czynnych i użytecznych Społeczności. Gdy weszli do Amfiteatrum, zastali iuż pełną Salę rożnego stanu i płci Osób zaymuiących wszystkie stopnie Amfiteatru, i zaięli mieysce zostawione dla wybranych obok stopniów Tronu, na którym widzieli Portret Nayiaś. Pana. Nim nacisk Gości zgromadzonych spokoyne umieszczenie znalazł, data się słyszeć muzyka na dętych Instrumentach, po której zakończoney, zaczął mówić o użytkach Filantropii we wszyst-
2. kich Stanach Ks. Przybylski Prefekt Biblioteki, który wyróżniaiąc wybornie roskosz używaniá Filantropa, od suchości Egoizmu, przerwał nieráz pilne słuchanie czułych tkani roskoszy. Po skończoney tey Mowie, uproszone Damy, Pani Duninowa Starościna Zatorska, Potocka Starościna Olsztyńska, i Oraczewska Żona Autora Projektu, otworzyły kasę, i obrachowały publicznie na stole 9. losów dla 9. Osób do nagrody przeznaczonych. Potém Ks. Przybylski, iako mówiący Imieniem Towarzystwa, przywoływał po iedney Osobie, naprzód Rolnika, potém Młynarza, Pasiecznika, Cieśle, Tomocnicę Połogów, Sukiennika, dwie młode Przędki, i wiernego Sługę; a po wyliczeniu ich zasług w społeczności, zasłuchaniami ztwierdzonych, każdá z Osób z rąk Dam dzielących kasę odbierała nagrodę, to iest 7. Osób iuż zasłużonych po 216 Złt. Pol. a dwie Przędki po 108. Po rozdaniu nagród, Autor Projektu zachęcał naprzód wszystkie obdarzone pracowité Osoby, do trwaniá w użytecznych Cnotach, i odwracaniá innych przykładem od nałogów piiaństwa i próżnowaniá, a gdy mu to wszyscy przyrzekli publicznie, każdá zosobna Osoba dawała mu rękę na zaręczenie przyrzeczeniá. Oświadczył potém publi-

czne

1787.

cznie Autór, że się zostaie w tegoroczney Kassie ieszcze Czer. 22. A że Związek Filantropów má różné zamiary tyczące się dobra Ludzkości, doniósł Towarzystwu, że są dwa Proiekta w zamyśle bardzo istotné dlá Miasta Krakowa. Piérwszy, którym gorliwy o dobro Ludzkości Rząd Duchowny Dyecezyi Krakowskiéy, chce z posrzód Miasta wyprowadzić Cméntarze dlá ochroniéniá Mieszkańców od szkodliwych zdrowiu zgnilizny wyziéwów, i czeká tylko funduszu Przyiaciół Ludzkości; na obmurowanié Cméntarza Jeneralnégo w polu. Drugi, którym się chce zatrudnić pełná Cnót Chrześciiańskich i Obywatelskich Dama Wani Starościna Olbromská, do ułatwiéniá ścieku tych brzydot z posrzód Miasta, które są przyczyną chorób i nieczystégo powietrza w Krakowie, i iuż znaczną z włásnégo dochodu i z dołożéniá się J. O. Xcia Jmci Prymasa, na to zebrała kwotę. Prosił nakoniec Osób związkiém Filantropii złączonych, żeby pozwoliły resztuiącé w Kassie Czer. 22. rozdzielić na dwie części, i połowę na zaczęcié składki do obmurowaniá Jeneralnégo Cméntarza w polu, a drugą na przyłożénié się do Proiektu czyszczéniá Miasta przeznaczyć. Na co gdy powszechná zaszła zgoda, zakończył się tén piérwszy obrządek, gdzie Prawo równości Natury wrócone użytecznym Ludzióm, dało widzieć Rolników prácowitych siedzących obok z własnymi Panami, i Industryą piérwszych potrzéb, pochwáłą i nagrodą zaszczyconą. Gdy się zastanowią Serca niezwiedzioné przesądém nad roskoszą niewinną i przykładną takiégo widoku, bez zubożéniá nikogo, nié może wątpić Autór Proiektu, że powszechnieyszém przyłożéniém się do niego, uwiecznią Cnotóm czynnym nadzieię, a sobie náyprzyiémnieyszé prawych Serc używanié. Przystoyność, okazałość i porządek téy Uroczystości, godné były piora Przyiaciół Ludzkości, i pędzla wiernych Naśladowców náytkliwszych Epok Natury i Spółeczności. Mowa tu wspomnioná wyszła z druku.

Dnia

1788. 1. Dnia 1. Stycznia Rapport do Prześw. Kommissyi Edukacyi Narodowéy o Wizycie Szkół Narodowych w Koronie, z R. 1787. od Szkoły Głównéy w 18. Arkuszach iest przesłany z przyłączéniém Katalogu pilnieyszych Uczniów.

1788. 2. Dnia 12 Maia. Szkoła Główná, podczas Oktawy S. Stanisława, w Uroczystość Zielonych Świątek /: w które Swięto R. 1364. założoná była Akademiiá Krakowská od Kazimiérza Wielkiégo:/ w Poniedziałek Świąteczny znáydowała się w Kollegiacie Akademickiéy S. Anny na Wotyuie z Te Deum laudamus przez JX. Trzebińskiégo Kustosza Krakow: śpiéwanéy; a po południu, taż Szkoła Główná odprawiła publiczną Sessyą w Sali Jagiellońskiéy w przytomności Duchownych i Świeckich Gości, gdzie czytané były dwie Dyssertacye, iedna przez JP. Radwańskiégo Mechaniki i Hidrauliki Professora, o spławności rzék i biciu tám; drugá przez JX. Czochrona Sekretarza Szkoły Głównéy o Prawodawctwie Kryminalném i o śrzodkach ku poprawie Prawa Kryminalnégo służących.

1788. 3. Dnia 22. Czérwca. Podług zgodnéy umowy Osób składaiących Związek náypiérwszy Filantropów w R. 1787. Obrządek powtórny przeniesiony dlá wygodnieyszéy pory na ostatnią Niedzielę przed S. Jánem odprawił się tu dnia tegoż, zaczęty od Wotyuy w Kościele S. Anny, którą celebrowáł JmćX. Idatte Kanonik Katedralny Krakowski, i na któréy Osoby przeznaczoné do nagrody, maiąc za céchę wyboru bukiety z róż i z jnnych ogrodowych kwiatków u lewégo boku przypięté, z rąk Celebruiącégo Kommunią S. przyymowały.

4. Po Wotyuie w wielkiéy liczbie Dám, Sénatorów, Urzędników i Obywatelów Woiewodztwa, czuiących, że im Nagroda Cnoty dá prácowitych Rolników, walecznych Żołnierzy, cnotliwych Ludzi, i w różnych potrzebnych nieuchronnie do Wygód życiá warsztatach rzetelnych i obyczaynych Rzemieślników, wszyscy poszli do Sali blizkiéy Szkół

Naro-

260 a ~~260 b~~

260. 1788. Dnia XX Lutego. Umarł
6. zacny i wielorakiemi zasługami sta-
wny Emeryt. JX. Józef Putanowicz
S. T. Doktor i niegdyś Profesor, Ka-
nonik Katedralny Płocki, Kollegiaty
WW. SS. w Krakowie i Kościoła
Przemyskiego Proboszcz. Miał
ten mąż wielką do wszystkiego
sposobność, posiadał wiele języków,
rozmaite zostawił pisma w pol-
skim i łacińskim języku druko-
wane. Był Prezesem Kollegium mo-
ralnego

260 b

ralnego lat pięć. Na dwa lata przed śmiercią przeniosł się dla spokojności z Domu Jagellońskiego na mieszkanie do OO. Kapucynów, stamtąd na lepsze do wieczności życie w wieku życia 52. Pochowany iest w grobie pomienionych Ojców. Rodził się Roku 1737; przystąpił do Akademii 1750; został Doktorem Teologii w Rzymie 1762.

Narodowych, wráz z wybranymi do nagrody, gdzie zastali dwa Amfiteatra pełné ciekawych różnéy płci i stanu Osób. W pośrzód cáli pod Tronem widzieli Portret Panuiącego nám Dobrego Króla, do którego spádaiącá Girlanda z kłosów, z polnych kwiatów i z liścia dębowego wybornie uwitá, na roztożonych na dwie strony końcach trzymała dziewięć wieńców z tychże samych roślin uplecionych, i wyznaczaiących liczbę wybranych do nagrody.

Muzyka na dętych instrumentach graiącá, stósowné do czułości powszechnéy sztuki, wszystkich tkniętych tym rozkosznym widokiem miłé rozrzewniła. Zasiedli przy nogach Tronu sędziui oni starcowie wybrani do nagrody, a naprzód te dwa stany, z których pierwszy żywić, drugi bronić Oyczyznę przeznaczony. Rolnicy i Żołnierz, inni dalév podług wymiaru potrzeb i zasług, a w środ wiekiem i usługami nagiętych pracowników, z powszechną tkliwością widziano Młodzieńca w kwiecie wieku, skromnością i przystoynością Obyczaiów znakomitego 4. Pana Mazurkiewicza Ucznia Szkół tuteyszych na nauki Chirurgii od Miasta J. K. Mci Kozienic przysłanego, który tak był odważny i tak szczęśliwy, że postrzegłszy przed kilko tygodniami dwóch zacnych Obywatelów Synów tonących w Wiśle, i iuż na dnie bez nadziei ratunku pogrążonych, skoczył śmiało w Wisłę, przepłynął wskroś do drugiego brzegu i tam zanurzywszy się, wyratował zpod wody obydwóch, przyprowadził na brzeg Polski za pomocą JJ. PP. Sosnickiego i Jeziorkowskiego Współuczniów swoich, których czułość i przychylność sprawiedliwie uwielbioną bydź powinna, i używszy wráz z tymi cnotliwymi Pomocnikami sposobów, które Fizyka do ratowaniá w takim przypádku daie, stał się nieszczęśliwych Ożywicielém, przykładem odważnéy ludzkości, i pociechą miłą Rodziców.

5. Gdy iuż wszyscy mieysca zasiedli, mówił stósownie do obrzędku i do okoliczności Imć Pan Piątkowski Katedry Literatury Zastępuiący w Akademii tuteyszéy, dowodził, iak Związek Filantropii má za cél Dobro Publiczné we wszystkich iego zamiarach, że tén iedynie Duch Dobra Publicznego tak u Greków i Rzymian w Starożytności, iako i w kwitnących dziś w Europie Narodach iest náygodnieyszą wielkich

czynów

czynów i szczęśliwości powszechnéy sprężyna; wyliczał cnotliwych Obywatelów, walecznych Wodzów nietu Kraiów, oddaiąc szczególniey sprawiedliwość tym, którym Oyczyzna nasza winná iakąś część uszczęśliwienia i sławy. Skończył przywołuiąc każdego osobno z wybranych, oddaiąc sprawiedliwość zasłużonym ich cnotom, nagrodę zaś wynoszącą dla każdego Złt. Pol. 216, a dla ratuiącego tonących Młodzieńca nadzwyczayną, wynoszącą Złt. Pol. 324, odrachowane z Kassy przez Xiążęcia Romana Sanguszka, tuteyszéy Akademii Ucznia, z rąk przytomnéy obrządkowi Damy w Związku Filantropów będącéy Jmć Pani Oraczewski Żony Autora Projektu wybranym rozdawane były. Miło widzieć, że ta Uroczystość Nagród Cnoty przekonywa świattych Obywatelów o dobrych skutkach, które Społeczności przynieść może, i że obchodzenie w ten sposób Rocznicy Bytności Dobrego Króla w Woiewództwie Krakowskiém, uwieczni tu Ducha Dobra Publicznego, który iedynym iest sposobem rozrządzenia Sprawiedliwości, zbogacenia i obrony Narodu. Mowa tu wspomniona wyszła z Druku.

1788. Dnia 30. Lipca. Xiąże Jmć Biskup Krakowski Kalietan Sołtyk, po tyloletniéy ciężkiéy chorobie, i po wytrzymanych mężnie tylu z téyże choroby wynikaiących przykrościach, przeniósł się na lepsze do Wieczności życie w Kielcach w roku wieku swego 73. Urodzony z Józefa Sołtyka Kasztelana Lubelskiego i z Konstancyi z Drzewieckich Woiewodzanki Lubelskiéy, przy niepospolitéy dowcipu bystrości /: która iak do wysokich go Stopniów przyprowadziła, tak na wielkie potém przeciwności naraziła :/, zakończywszy chwalebnie swé Nauki w Oyczyźnie i za Granicą w Rzymie, został Scholastykiem Łęczyckim, Kanonikiem Krakowskim, Proboszczem Gnieźnieńskim; naostatek uczyniony Koadiutorem Samuela Ożgi Biskupa Kiiowskiego, poświęcony był na Biskupstwo /: in partibus :/ Emauzyńskie dnia 9. Listopada R. 1749. od Woyciecha Leskiego Biskupa Chełmińs. w Toruniu. Po śmierci Jędrzeia Załuskiego,

2626.

1788. Dnia 1. Lipca. Szkoła Główna odebrała na swoiém posiedzéniu xięgę pod tytułem: Novum Testamentum Graecum è Codice manuscripto Alexandrino, qui Londini in Bibliotheca Musei Britannici asservatur, darém z Londynu przysłaną, i ofiarowaną od J.P. Karóla Woide S.T.D. Bibliotekarza Musei Britannici, któremu w liście łacińskim i od siebie, i od J.O. Xcia Jmci Poniatowskiego Prymasa Królestwa, iako Kanclerza Akademii, za dar takowy oświadczyła swą wdzięczność. List tén znayduie się w Protokóle Korrespondencyi na karcie 123 i 124.

skiégo, z Katedry Kiiowskiéy /: na któréy przez lát 3. siedziáł po zeyściu swego Poprzednika, i témuż, wespół z Kapitułą Kiiowską uroczysty i wspaniały z Jnskrypcyami pogrzéb w Zytomiérzu sprawił :/, przeniesiony zostáł na Krakowską R. 1759. za przeszłégo Panowaniá Augusta III. i był Biskupém Krakowskim przez lát 29. W tak długim przeciągu czasu, wszystkich czynności tego Xiążęcia, szczupłość ogarnąć nie zdoła, zaczém, zostawuiémy to, obszérnieyszé polé maiącym Pisarzóm.

Dnia 1. Sierpnia. Wyszło Zalecénié Modlitw za duszę ś. p. Xcia Jmci Kaietana Ignacégo Sołtyka Biskupa Krakowskiégo i Xcia Siewierskiégo, iak następuie: = Michał Jerzy Xiąże Poniatowski, z Bożéy i Stolicy Apostolskiéy łaski Arcy-Biskup Gnieźniéński, Legatus Natus, Prymas Korony Polskiéy i Wielkiégo Xięstwa Litewskiégo, i Piérwszy Xiąże, Administratór Krakowski, Opat Komméndataryusz Czerwiński i Tyniecki, Orderów Orła Białégo i S. Stanisława Kawaler. = Wszystkiému Duchowiéństwu świeckiému i Zakonnému, oráz Wiernym Chrystusowym Dyecezyi Krakowskiéy zdrowié i Pasterskié Błogosławiéństwo. = Władnącá życiém i śmiercią, oráz wszelkiém powodzéniém Opatrzność, dáwszy poczuć szczególnieyszé iak w szczęściu tak i w nieszczęściu zawsze od nas uwielbiéniá wymágaiącé rozrządzéniá swoié w życiu J. O. Xcia Jmci Biskupa Krakowskiégo Kaietana Sołtyka, spełniła na nim wspólny ze wszystkiémi wyrok śmierci, dnia trzydziestégo zeszłégo Miesiąca Lipca. Życié tego znakomitégo Męża, różnému Losowi podpadłé uniżać się nám pod Wszechmocną Boga Ręką każe, a śmierć czci godnégo Pasterza do zalécéniá Jego modlitwóm waszym obowiązek na nás wkłádá. = Wykonywámy to oboie, 1788.

chcąc

chcąc rzecz przełożyć i do zbudowaniá żyiących, i do przyśpieszéniá pomocy zmarłému. Posiadał tén zmarły Xiąże /: nic nie wspominaiąc zacności Jego Domu wszystkim i wszędzie znanéy:/ wielkie osobiste przymioty, które mu práwdziwé iednaty poważénié. Poglądano nań w Rzymie w czasie ieszcze nauk i młodości Jego, iako na pełnégo nádziei do znacznych czynów. Poglądano nieobojętnie w Narodzie, gdy przez wieloraké stopnie do tego ostatniégo /: na którym stanął :/ dochodził. Jak tylko z obcych Kraiów do Oyczyzny powrócił, przywołał Go do boku swégo Xiąże Prymas Teodor Potocki, w Którégo Domu nie tylko część znaczná dystyngwowanéy Jego Familii, ale co było náyznaczniieyszégo w stanie świeckim i Duchownym, ustawnie przebywali, a potém do Kardynała Lipskiégo przyswoiony, niepospolitym dowcipém stáwszy się bardzo mitym tym znakomitym Pasterzóm, bywáł ustawicznie do nich używanym do rozmaitych interessów sprawowaniá, i na różné urzędy w stanie Duchownym wyniesionym. W roku zaś życiá swégo trzydziestym czwártym przybrany do pomocy Biskupstwa Kiiowskiégo, gorliwości, práca i męztwa Pasterskiégo wielorakié dáł dowody. Exiedził tę Dyecezyą pomimo wielkie trudności i przeszkody, zagrzewał nayżywiey Obywatelów do wychowaniá przyzwoitégo w Wierze i dobrych obyczaiach dzieci swoich, pomnożył pobożność i gorliwość Chrześciiańską, poskromił nieraz niewierność, założył dlá Duchowney Młodzieży Seminarium i Kościoł Katedralny w Zytomierzu znacznym kosztém dokończywszy, poświęcił: nawet w saméy niegdyś stolicy Dyecezyi Kiiowie dopełnił obowiązków Pasterskich, sprawuiąc Taiémnicę Ołtarza, iako też Sakrament Bierzmowaniá, i inné obrządki Rzymskiégo Kościoła, a wszędzie wrážaiąc zdrową naukę, i przyświécaiąc dobrym przykładém.

Te tak chwálebné postępki i godné swego urzędu posługi, przeniesiony na Biskupstwo Krakowskié przez lát dwádzieścia dziewięć innémi niepośledniémi powięszył sprawami. Wybierał i

wy-

wysadzał zdatnych na Dostoyności Kościelne Ludzi, kochał sprawiedliwość, obmyślał zręcznie nagrody zasłużonym, wspaniałość łączył z chrześcią, a pomnożenie dochodów z szczodrobliwym szafunkiem na Domy Boże, i z wylanem miłosierdziem na nędznych, oraz uszczęśliwiać garnących się do siebie, i uprzedzać dobrze czynieniem prącujących, obstawać za Dobrem Religii, przestrzegać karności Kościelnéy, i radzić o Oyczyźnie, náymilszy mu zawsze było. W tych tak niepospolitych czynnościach, podobało się Náywyższéy Opatrzności doświadczyć Go także iak złota w ogniu, przerwáwszy pomyślność przeciwnością; Nie trzebá wám na to przypominać więcéy niż pięcioletnéy niewoli Jego zdarzonéy w zamieszkach Kraiu, nie trzebá niemocy, w któréy zostawał, ani w któréy teráz życiá dokonał. Mógł On prawdziwie o sobie powtórzyć z Dawidem do Boga, że wyniósłszy Go, uciskał nieiako, i niby przytárł: Quia elevans allisisti me. Wyznać iednak trzeba, iż gdy Go Opatrzność Náywyższego przez dopuszczone uciski zaćmić niby zdawała się świetnieyszym Go czyniła w oczach swoich i świata. Dość czytać uwielbienia cierpliwości, iako i zaufaniá w wielkości cnoty i umysłu Jego do Głowy Kościoła Klemensa XIV. Dość wspomnieć náyusilnieysze wdawanie się za uwolnieniem Jego Náyiaśnieyszego Pana Naszego; i dość namienić radość Dyecezyi i Kraiu z Jego powrotu. Przydáymy do tego wszystkiego co ieszcze w zwykłéy swéy na wszystko uczynił przezorności, a czego w szczególności między innémi świádkiem iest wczesne Jego rozrządzenie do zbudowaniá maiątkiem swoim, świádkiem Dyecezyá i Katedra, iako też Kościoły, w których dáwniéy zostawał, świádkiem przygotowanie się na śmierć ieszcze przed lát kilku wyznaczeniem sobie mieysca Grobu, sporządzoną trumną, i ubiorem dla zwłok swoich, tudzież zlecenym napisem za nadgrobek krótkim wprawdzie, ale pełnym skruszonego serca i upokorzonego ducha = Hic jacet pulvis, vermis, et nihil = Obowiązawszy náywyraźniéy Kaznodzieiów, aby na pogrzebie Jego o żadnych pochwałach, ale tylko o Chrześciańskich z téy okoliczności mówili cnotach i obowiązkach.

Jo a

To wszystko i wielé innych spráw uwieczniać Go będzie w pamięci Potomności. Nám zaś iest powodém, abyśmy krótko onéż tylko namiéniwszy, uniżali się pod Wszechmocną Ręką Boga, a za zmarłégo Xiążęcia Biskupa iak náygorętszé zanosili modły. Przeto z mocy Pastérstwa i Urzędu Naszégo rozrządzámy: aby po całéy Dyecezyi Krakowskiéy we wszystkich Kościołach przez trzy dni dzwoniono, a każdy Kapłán Swiecki i Zakonny, iednę Mszą S. za Duszę iego odprawił. W Katedrze nadto i Kollegiatach iako też Kościołach Zakonnych z dostatecznéy liczby Osób złożonych = Officium Defunctorum trium Nocturnorum ze Mszą śpiéwaną było odprawioné. Zgromadzéniá także Panién Zakonnych iako też Zakonnicy nie Xięża i po Seminaryach, lub przy Kościołach będący Klerycy, odprawią po iednéy S. Kommunii. Plebani nareszcie i Kaznodzieie przez dwa Miesiące, maią Ludowi modlitwy za zmarłégo Pasterza zalécić. Któré to obwieszczénié Naszé dlá wiadomości wszystkich wydrukować, zwykłym sposobém rozesłać i ogłászać po Kościołach nakazuiémy. Dan w Skierniewicach dnia 1go Miesiąca Sierpnia. Roku 1788. = Michał Arcybiskup = X. Teodór Wiesiołowski K. S. Kancellaryi J. O. Xcia Jmci Zadwornéy Rejént. m. pp.

1788. Dnia 9. Sierpnia. Przywiezioné iest do Krakowa ciało Xcia Jmci Kaietana Sołtyka Biskupa Krakowskiégo, aby się wypełniła wola Jego względém pochowaniá go w Katedrze tuteyszéy. W Kielcach exportowané było náyuroczyściéy do tamecznéy Kollegiaty dnia 5. po południu, nazaiutrz w téyże odprawiło się solénné żałobné Nabożéństwo. Po południu dnia 6. ruszono go w podróż na piérwszą stacyą do Kiy Kościoła Farnégo. Dnia 7. do Szkalmiérza do Kollegiaty tamecznéy; a dnia 8. do Luborzycy Kościoła Farnégo. Ponieważ té Kościoły Farné posiadaią Osoby z Kapituły Krakowskiéy, i w Kollegiacie Szkalmierskiéy Prelatury maiącé, przeto wprzód wyiechali do tych Kościołów, aby w przyymowaniu i wyprowadzániu Zwłoków Pasterza swego, ostatnią

usługę

usługę wykonali, iażoż na wszystkich stacyach z przyzwoitą okazałością, z assystencyą całych Fár, i Gromád bliskich Kluczów Biskupstwa Krakowskiego, przyymowane i wyprowadzane było. Ymć Pan Sotty Podstoli Koronny, Synowiec i iedén z Sukcessorów, w całéy téy żałosnéy podróży prowadził ciało Stryia swego z liczną assystencyą Przyiaciół, Dworskich, służących, i Mieszczan Nadwornéy Xcia Biskupa zmarłégo. Dnia 9. w Sobotę przywiezione było ciało o godzinie ośmey wieczornéy pod Kraków. Że zaś Xże Ymć Biskup w Testamencie swoim i Kodycylach Roku 1780. i 1781. pisanych, wyraźnie zakazał, aby żadnéy parády przy Jego Exportacyi i Pogrzebie, nawet w świetle nie czynić, ale aby mu tylko 24. Ubogich Szpitalnych przy Exportacyi assystowało, a przy trumnie na Pogrzebie, aby się tylko 6. świec paliło; przeto dla tego zakazu, Exportacyá paradna bydź nie mogła, ale wszelako z przyzwoitą okazałością, z jaką z Kielc był prowadzony z odgłosem wszystkich dzwonów w Mieście i na Przedmieściach około godziny 9. wieczór przywieziony był do Katedry, i w nayuroczystszym sposobie do Kapituły i Duchowieństwa przyięty. Aby zaś z zakazu tego zmarłego Xcia, którym parady zabronił, nędzni i chorzy korzystali, tegoż samego dnia ieszcze przed Jego przywiezieniem, rozdaná iest między tutejsze Szpitale chorych i ubogich, znaczna kwota pieniężna, za którąby wspaniała Exportacyá bydź mogła. Tegoż samego dnia, po odbytych obrządkach, złożony iest zaraz do grobu, a w następuiący poniedziałek, to iest dnia 11. Kapituła solenne exekwie za niego odprawiła. Pogrzeb zaś uroczysty odłożony iest do pierwszych dni przyszłego miesiąca, aby się cała Familiia zmarłego Xcia Biskupa, iak nayliczniey, na ten zjechać mogła. Już w tém Mieście, za ogłoszeniem śmierci Jego, przez dwa dni, odprawiły się nabożeństwa za Niego; w tém nadszedł i Proces od Xcia Ymci Ry-

masa,

masa, Administratora Krakowskiego, rozrządzaiący po całey Dyecezyi dzwonieniè, Exekwie, i Modlitwy za tegoż Xcia Jmci zmarłego. Doszły przytém wiadomości, że Jchmć xx. Biskupi Koronni, i W. X. Litt. podobnéż Processa za niego, iako za Dziekana Collegium Biskupiego, na swoie Dyecezye wydali, o co i Xiąże Jmć Prymas, iednych ustnie, drugich listownie vprzedzał.

1788. Dnia 6. Października. Dzień Otwarcia Zmiénin J. O.

1. Xcia Jmci Prymasa obchodzony był uroczyście od wszystkich Stanów Akademickich, iako dzień Otwarciá Lekcyy publicznych. Zrana przytomná była Szkoła Główná w Kościele Akademickim solénnéy Mszy śpiewanéy przez Jch. Jagiellońskiego Proboszcza Kollegiaty S. Anny, po któréy weszli przytomni Obywatele wraz z Szkołą Główną do Szkół Nowodworskich, gdzie miał mowę Jch. Sołtyszkiewicz Nauczyciel Prawa. Po obiedzie Szkoła Główná zgromadziwszy się do Sali Jagiellońskiéy, miała Posiedzénie publiczne, gdzie czytał Dyssertacyą o Kunszcie pisaniá u Starożytnych Jch. Jacek Przybylski, Bibliotekarz Szkoły Głównéy, Professor Starożytności, którego Dyssertacyá wyszła z druku.

Dnia 25. Października. Osoby Szkoły Głównéy Koronnéy, których przeznaczéniém iest oświécać powierzoną sobie młodość Obywatelów uczarami moralności czułéy i czynnéy, nie daiąc się uprzedzić innym w gorliwości zaymuiącéy cały Naród w ofiarach dla dobra publicznego, ale raczéy daiąc z siebie przykład Patryotyzmu oświéconego, w tym samym czasie, w którym zgromadzone Rzeczypltéy Stany o iéy bezpieczéństwie zarządzały, obowiązały się publicznie i dobrowolnie na Sessyi płacić coroc aż do końca dni swoich na potrzeby Oyczyzny po pięć od sta z pénsyi ręcznéy; i o téy osobistéy podług możności officerze, aby ią przełożył raczył Prześw. Rzeczypltéy Skonfederowanym Stanom, uwiadomiła natychmiast J. O. Xcia Jmci Prymasa, iako Konserwatora, Kanclérza, i Doroczynéy Szkoły Głównéy. Listém od przytomnych i nieprzytomnych własnémi rękami podpisanym. który znayduie się w Protokóle

Rządu

Rzędu na karcie 117.

Dnia 26. Października. W Oktawę S. Jána Kantégo Patrona Królestwa i Akádemii, maiąc Szkoła Główná na czele JW. Felixa Oraczewskiégo Rektora, assystowała uroczystéy Processyi w Kościele S. Anny, przez JX. Stanisłáwa Minochiégo Kanonika Katedr. Krakowskiégo, Processu Duchownégo Profesora odprawionéy. 1788.

Dnia 5. Listopáda. Szkoła Główná wypłacaiąc się z winnégo wdzięczności długu zeszłym z tego świata Fundatorom i Dobrodzieiom swoim, którzy się do Edukacyi dárem, opieką, lub usługą przyłożyli; odprawiła anniwersarz za ich dusze w Kościele akádemickim S. Anny. Mszą celebrowát JX. Minochi Kanonik Katedr. Krakowski, Profesor Processu Duchownégo, podczas którey Kazanie miał JX. Antoni Popławski, Prawa Natury i Politycznégo Profesor.

Rok 1789.

Dnia 3. Stycznia. Zima teraźnieyszá tak iest u nás tegá, że podobnych mrozów, nie tylko żaden z náystarszych żyiących nie pamięta, ani od swoich Przodków nie słyszał; ale nawet Literaci nasi w Dziełach i od dáwnégo czasu utrzymywanych Obserwacyach Meteorologicznych, nic równégo nie náydują. Máimy té Obserwacye od Sławnégo ieszcze de la Hire w R. 1628. zaczęte, i przez lát 40. od niegoż czynioné, a po nim od innych na Observatorium tuteyszém przez lát 71. aż do tych czas kontynuowané. w całym zaś w tym przeciągu lát 111. tak tęgiego mrozu, iakí mieliśmy teraz, nie náyduiémy. Náytęższy mróz był R. 1709. z dnia 13 na 14 Stycznia, dochodzący do stopniów 15 i trzy ćwierci; teraźnieyszey zaś Zimy z dnia 30 na 31 Grudnia, doszedł do stopniów 17 i pół. Zaczém teraźnieysza mróz, tęższy był od tamtégo stopniami dwiéma bez ćwierci. Była i R. 1608. sroga Zima we Francyi, i dlátego ów rok nazywali Francuzi starzy L'année du grand Hiver. to iest: Rok wielkiey Zimy: z tém wszystkiém wyżey wspomniony de la Hire, urodzony w lát 31. po tey wielkiey Zimie, znosząc fatalné skutki téyże wielkiey Zimy /: o których od żyiących ieszcze oczéwistych świadków słyszał :/, z skutkami przez siebie doznanémi w R. 1709. świadczował, że ta drugá była tęższá. Powszechné

przeto

przeto iest zdanié, że od dwóch wieków /: a podobno i nigdy :/ tak tęgiéy Zimy, iaká iest teraźnieyszá, Francyá nie doznała. Dlá tęgich mrozów, Młyny wodné mléć nié mogły; gdzie zaś Młynów wietrznych dlá słabégo wiatru nié mieli, bez chléba zostawać musieli; na którégo mieyscé, cáłkowité zboże, iak ryż, gotowali, i zamiást chléba pożywali. Fatalné téy tak srogiéy Zimy skutki, w winnicach i owocowych drzewach, Wiosna pokaże.

1. Dnia 8. Stycznia. J. O. Xże Jmć Prymas, z prowizyi od Summy Kapitalnéy 400m, wyznaczył Złł. 15.000. na dokończénié fabryki Kollegium Fizycznégo.

Dnia 11. Stycznia. Zima zaczęła się w dzień WW. SS. w roku przeszłym, trwała statecznie do Pełni Lutégo, toiest: do dnia 11. Stycznia w roku teraźnieyszym. Przy wielkiéy śniégu obfitości, mrozy codziénnie były nadzwyczayné. Zwiérzęta i ludzie marźli, innym nosy i palce odeymowali Cyrulicy. Ptastwo cisnęło się do izb. Termometr znáydowáł się w stopniu 21. Mrozów tak srogich, i śniégów tak obfitych, nie zapamiętali náystarsi. Czego i w jnnych doświadczono Kraiach.

2. Dnia 12. Stycznia. Lekcyá Prawa Kraiowégo, któréy przedtém nie dawano w Akademii, z rozporządzéniá Prześw. Kommissyi Edukacyi Narodowéy, do Szkoły Głównéy iest wprowadzoná i piérwszy ráz zaczętá.

Dnia 19. Stycznia. Rada Nieustaiącá przy Boku J. K. Mći Roku 1775. na Seymie Delegacyinym, kiedy był podziáł Polski, ustanowioná, po wielu na ténże Seym narzékaniach, iako skutek przemocy Dworu Peterzburskiégo, iest zniesioná. Składała się z 14 Senatorów, 4 Ministrów, i 18 Osób z Stanu Rycérskiégo. Jedén z tych ostatnich był zawsze Marszałkiém Rady. Xże Prymas zasiadał w niéy co dwa lata. Miała trzech Sekretarzów, iednégo Archiwistę, dwoch Pisarzów, i piąciu Kancellistów.

3. Dnia 4. Marca. Umárł JX. Andrzéy Szopiarski Emeryt, S. Teologii Doktór i niegdyś Professór. Ustąpiwszy w czasie Wizyty w R. 1780. ex Collegio Majori, któré teráz nazywá się Domém Jagiellońskim, osiádł na Probostwie Olkuskiém, gdzie náyszczupleyszym zpomiędzy innych Emerytów opatrzony dochodém, żył ubogo, martwił się, i dopiéro w R. 1787. wyznaczono

270b.
270a

O USTAWIE
EDUKACYI NARODOWEY
W KRAIACH RZECZYPOSPOLITEY
Dnia 15. Marca 1789.

Ustanawiaiąc Rzplta na Seymie Roku 1775. Kommisyą Edukacyi Narodowey, a na Seymie nastepnym obiaśniaiąc i utwierdzaiąc tęż Ustawę, uczyniła wychowanie młodzi sprawą rządu. Przewodnictwo, opieka, mądra przezorność Nayiaśnieyszego Pana; gorliwość i oświecenie niektórych znakomitszych Obywatelów z Senatu, Ministerium, i koła Rycerskiego, wyprowądziły ustawę tak piękną wpośrzód burźliwych Rzplitey czasow, z pomiędzy tłumu ustaw żałosnych i haniebnych dla Polski. Utworzony został Urząd naywyższy z przezacnych świetnością Krwi, mądrością i żądzą dobra pospolitego, przez wybor Narodu zebranych Mężow, których daleka od osobistych pożytków chęć służenia Oyczyznie na publiczne w Kraiu i za granicą uwielbienia zasłużyła. Naznaczony cel starań i dozoru Kommisyi: Edukacya Młodzi Polskiey, ktoraby dała Oyczyznie Synów gruntownie oświeconych przez nauki dla społeczności i dla każdego z osobna pożyteczne, Synów cnotliwych, przez wpaianie Religii, poczciwości, miłości swego Kraiu. Do pewnieyszego otrzymania tak zacnego i ważnego końca osądziła Rzplta za środek przyzwoity i skuteczny, oddać teyże Kommisyi zawiadowanie i szafunek dochodów publicznych, na Edukacyą poświęconych, iako naylepiey znać maiącey wszystkie udziału swego potrzeby: osądziła nadać iey władzę sądową z pewnym określeniem ku dzielnieyszemu i pewnieyszemu dochodzeniu i zabespieczeniu funduszu. W naturze tey ustawy, w sposobach do iey zagruntowania i z niey korzystnia opatrzonych, okazała Rzplta mądrość i Patryotyczną gorliwość swoią, a Urząd od Niey utworzony zabrał się z naywiększą przezornością i pilnością do wykonania wielkich obowiązków, które prawo nań włożyło i które własna iego ku Oyczyznie miłość niezmiernie mu słodkiemi czyniła. W urządzeniu nauk nie idąc naśladowniczym krokiem, prawdziwą użyteczność Kraiu, rzetelne dobro każdego Obywatela przed oczyma zawsze maiąc, taki wybrała układ, który umieiętności Fizyczne z Moralną nauką łącząc, wystawiłby dobrego chrześcianina, dobrego Obywatela zdołał. Przepisy iey, pewne dni w Miesiącach, pewne godziny w dniach uroczystych, na cwiczenia i wykonania obowiązków wiary Swiętey wyznaczaią: naukę poczciwego życia i powinności Obywatelskich przez cały szkolnego biegu przeciąg, stósownie do wieku i powołania młodych Polaków prowadzić nakazuią, staranie o zdrowie młodzi, o wzmocnienie sił i zahartowanie duszy, cwiczenia żołnierskie, wpaianie ducha męstwa i waleczności, całą zgoła Fizyczną i Obywatelską Edukacyą iak nayusilniey i w wyszczegulnieniu zalecaią. Stan Nauczycielski ustanowiony i pewnemi prawami opisany, Szkoły Główne w Katedrach swoich urządzone co do nauk lekarskich i cerulickich, ku pożytkowi całego kraiu zdolnemi Nauczycielami opatrzone, co do nauki prawa kraiowego przez podawanie prawa natury i narodów przysposobione, Seminarya Nauczycielów na Szkoły narodowe zaprowadzone, konwikty na uboższą Szlachtę iedne polepszone, drugie na nowo założone; w których na dwieście blisko młodzi kosztem funduszu Edukacyinego utrzymywanych, ćwiczenie w nauce i cnocie bierze: kśiążki elementarne uboższym uczniom darem rozdawane, Szkoły parafialne pomnożone i kśiążkami zasilone, instrumenta do fizycznych i matematycznych umieiętności, do ogulnego rozmiaru kraiu naylepszych w Europie rzemieślników roboty sprowadzone; te i inne starań Kommissyi Edukacyiney skutki oczewistemi są troskliwości iey o dobro Oyczyzny sobie powierzone dowodami. Nic iey nie było pożądańszego, iako zamysły i roboty swoie pod sąd oświeconey narodowey powszechości poddać. Tym końcem ustawy Edukacyi, iako skład prawideł postępowania swego, i zbiór przepisów na świat wydać rozkazała; tym końcem coroczne uczniów popisy w przytomności zaproszonych obywatelów odprawiać, oraz corocznie od generalnych wizytatorów Szkół doniesienia do siebie przesyłać rozrządziła.

Dały się widzieć wielorakie nauk, że inne zamilczę, geometrycznych pożytki, kiedy kikadziesiąt uczniów na rozmiary w sąsiedzki kray wezwanych, i sławą dla tuteyszych nauk, i zyskami swemi utwierdzaią, i zachęcaią drugich do korzystania z użyteczności przepisów. W żadnym kraiu wprowadzenie układów poprawy i odmiany nie idzie z łatwością; w żadnym dziele człowieka nie masz zupełney doskonałości. Czas, doświadczenie i wytrwanie, dozór zwierzchności, zaręczyć mogą sprostowanie, coby ieszcze niebyło w swey klubie, i wykonanie zawsze trudne, acz naylepszych ustaw. Dzieła przez się dobre, chociaż od niedoskonałości niewolne, nigdy się nie lękaią słusznego sądu i gorliwey o dobro publiczne chęci, która niewykorzenia, gdzie hodować, nie wywraca, gdzie odnowić i wspierać, nie niszczy, gdzie poprawić potrzeba.

Fundusz na ten zamiar od Rzpltey wyznaczony, święty iest i niezgwałcony. Bo cel iego nayważnieyszy i od dobra Oyczyzny istotnie nie oddzielny. Bo stan nauczycielski, który się nim utrzymuie, tak poważanym i nadgródzonym być w narodzie po-

winien, iak ieſt potrzebnym i zacnym. Bo niepodobna ieſt znaleść w zgromadzeniach Zakonnych, ani powołania, ani przyſpoſobienia do tey przyſługi niemaiących zdatnych i wyrobionych nauczycielów, ile rozrządzenie i liczba Szkół wyciąga (a). Bo za odmianą w tey rzeczy, poſzłoby zamieſzanie i wywrócenie iuż dobrze zawziętych początków, zniſzczenie tego, co ſię iuż zrobiło, a niebyłaby żadna nadzieia, aby co lepſzego na to mieyſce naſtąpić mogło. Bo Rzplta znaiąc to dobrze, iż ani ſłuſzność, ani przyzwoitość, niepozwalała na inſzy koniec obracać funduſzu Po Jezuickiego, iako na zamiar od fundatorów założony, to ieſt: posług Duchownych i Edukacyi młodzi, znaiąc, iż niemiała prawa ſzczegulnych właśności na co innego, prócz tego, co ſię właścicielom podobało, obracać; wiarą publiczną zaręczyła, rzeczonemu funduſzowi beśpieczeńſtwo. Dla tego Konſtytucyą 1775. nakazane ſą z JJ. XX. Biſkupami konkordaty około obowiązków Duchownych, na które z mocy tych konkordat znaczna część dochodów wydawana bywa. Bo odmieniać użycie funduſzu tego, lub zmnieyſzać go, kiedy ieſzcze wiele potrzeb do Edukacyi bez doſtatecznego dochodu zoſtaie, byłoby niſzczyć intencye fundatorów, wzruſzać zapewnione uroczyſtości od Stanów Rzpltey beśpieczeńſtwo, przytępiać chęć ſłużenia Oyczyźnie w nauczycielſtwie, obalać wſzyſtkie nagród nadzieie, i do upadania na ſercu wſzyſtkich pracuiących przywieść. Bo takowe poſtępowanie odiętoby wſzyſtkim o dobro Edukacyi gorliwym Obywatelom chęć czynienia nowych lub pomnożenia dawnych na tenże koniec ſunduſzów. Już dobroczynność wielu udzieliła z dochodów ſwoich na konwikty ubożſzey Szlachty, na inſtrumenta, na inne Szkół wygody, udzieliła placów i budynków na Szkoły. Jaka z tey niepewności do podobnych dobrodzieyſtw przeſzkoda! iakie od naśladowania zrażenie!

Bo nakoniec, ani z ſłuſznością, ani z prawidłami goſpodarſtwa kraiowego niezgodny byłby ten zamyſł, ktoryby ciężar podatku na ſam dochód publiczny Rzpley nakładał. Pieniądze na Edukacyą wyznaczone ſą dochodem ſamey Rzpltey, ſwóy cel ſzczegulny maiącym. Jakże on ma być podległy podatkowaniu dla teyże Rzpltey? Możnaż na Skarb Koronny lub Litewſki nakładać, aby pewny procent od pieniędzy publicznych płacił Koronie, lub W. Xięſtwu? Przełożenia te, ſama rozwaga, ſamo rzeczy doświadczenie, ſamo życzliwe kraiowi ſerce, bez żadnego na zyſk oſobiſty względu bezſtronnemu załtanowieniu ſię poddaie.

Nie może zatym powſzechność narodowa wątpić, aby Prześwietne Stany na Seym ninieyſzy zgromadzone, które wybór tak światłych, tak cnotliwych, tak ſamym dobrem Oyczyzny ſwoiey tchnących Mężów zaſzczyca, nie miały opieką, potwierdzeniem, pochwaleniem, i wſzyſtkiemi zachęcenia ſpoſobami, temu uſtanowieniu nowey dodać świetności i trwałość zabeśpieczyć. Być że to może, aby dzieło w czaſie owego nieſzczęściom i hańbą Oyczyzny ſławnego Seymu dziwnym opatrzności zrządzeniem utworzone, pod okiem i rządem Seymu teraźnieyſzego, tak narodowi miłego, tak u poſtronnych chwalebnego, zachwiane, oſłabione i nadwerężone być miało, a zwrócenie Edukacyinego funduſzu, który od Seymu 1775. ſzanowany, i zagarniaiącey wſzyſtko chciwości wyratowany był, ſtałoby ſię oczewiście dzieła tego równie ſzkódliwym iako haniebnym zburzeniem.

Cała Europa na odgłos tey uſtawy oddawała ſprawiedliwe mądrości gorliwości Króla i Rzecypoſpolitty świadectwo, widząc, iż przez nią Edukacya Polaków ſtała ſię częścią i ſprawą rządu.

Mowiliśmy z chlubą, że co naymędrſi ſtaróżytni i pożnieyſi Filozofowie narodom i Państwom w radach ſwoich podawali, to pierwſza Polſka w ſwoim rządzie uiściła (b). Przykład równie chwalebny iak użyteczny zachęcił inne narody do podobnego, acz w powadze urzędu Rzpltey naſzey niewyrównywaiącego uſtanowienia. W kraiach Ceſarza Rzymſkiego uchwalona Kommiſſya Nauk, w Państwie Roſſyiſkim wybrane od rządu do założenia i utrzymywania Szkoł publicznych oſoby: między innemi wielkiey wagi ſprawami, które zatrudniać maią przyſzły ziazd Stanów Generalnych we Francyi, opatrzenie Edukacyi i uſtanowienie oſobnego na to urzędu od Krola dobroczynnego zamierzone ieſt.

NAYIASNIEYSZY PANIE! Twoiey Królewſkiey opieki, Twoiey o dobro Oyczyzny troſkliwości ta piękna uſtawa owocem ieſt. Ona łaſkawe panowanie Twoie nayrzetelniey chwalebnym w potomności uczyni. Wſpieray ią i zaſłaniay tą ręką, którey ſwoie zaſzczepienia winna, w Twey ona Pańſkiey obronie, w Twym wyſokim oświeceniu, i Oycowſkiey dla kraiu miłości, wielką trwałości i pomyślności ſwoiey nadzieię pokłada, i o niey zapewnioną ſię uznaie.

PRZESWIETNE RZPLTEY STANY! Mądrość przezorna, chęć patryotyczna, o pożytki i zaſzczyty narodu cechą ieſt obrad waſzych. Ta Wam, mimo podawane opaczne zamyſły i układy, nieomylnie ſkaże, co honór, co dobro Polſki, co ſłuſzność i przyſtoyność radzi. Uchoway Boże! aby niechętna dziſieyſzemu Seymowi przeciwność obiecywać ſobie mogła, że w czynach i uſtawach iego, iakąkolwiek ſpotwarzania i oſławiania przyczynę znaydzie, że cokolwiek od wielkich i dobra chwały Oyczyzny zamiarów zdrożnego upatrzy! Europa cała, i cała potomność ſędzią naſzym będzie. Gotowe ieſt uwielbienie dla was, żeście nietylko dzielną gorliwością ſtan Narodu z upodlenia i ſłabości podzwignąć uſiłowali; ale opatrzną nadal przezornością, i radę, i obronę, dla niego w naſtępnych Oyczyzny ſynach obmyślić i zapewnić chcieli.

(a) *Lubo znayduią ſię w nich oſoby zdolne do nauczycielſtwa, i Kommiſsya wybór z nich czyniąc, używać ich niezaniedbuie.*

(b) *Likurg, Plato, Xenoſon, L'abbé St: Pierre Tournemine Locque Pan Turgot, Modrzewſki o poprawie Rządu Polſkiego. &c.*

no Mu z Akademii dodatku Złł. 1000. Skończywszy rok wieku swégo 76. pochowany iest w Olkuszu.

1. Dnia 15. Marca. W czasie Seymu, gdy nieprzychylné Kommissyi i Funduszowi Edukacyinému rozchodziły się głosy, wyszło z druku pismo o Ustawie Kommissyi Edukacyi Narodowéy w Kraiach Rzeczypospolitéy, iako się tu przyłączá.

2. Dnia 17. Marca. Umárł JP. Andrzéy Badurski Filozofii i Medycyny Doktór, Patologii w Szkole Głównéy i praktyki w Szpitalu S. Łazarza na Wesoły publiczny Professór, w wieku życiá 49. Uczył on naprzód Szkół w Akademii Poznanskiéy i w Krakowie. Potém, będąc iuż Kollegą mnieyszym, wyiechał do Włoch na fundacyą Słowikowskiégo, gdzie usposobiwszy się w naukach lékárskich, został tamże Medycyny Doktorém. Bawiąc we Włoszech lát 4, powrócił do Krakowa R. 1771. Pochowany w Kościele Panny Maryi. Żona iego z Schasterów pochowaná tamże w cztéry tygodnie po iego zeyściu.

3. Dnia 26. Marca. Prześw. Kommissyá Edukacyiná zalécila Kassyerowi swému Jeneralnému, przesłać do Krakowa dlá Bursy Chirurgów Złł. 4.000. na utrzymanié Uczniów w niéy miészkaiących, którzy z przyczyny niedostatku funduszu, rozpuszczonymi bydź mieli.

Dnia 18. Marca. Na Probostwo Olkuskié po s. p. JX. Andrzeiu Szopiarskim dnia 4. tegoż Miesiąca zmarłym wakuiącé, prezéntowała Szkoła Główná JX. Andrzeia Czuckiégo Emeryta, Kollegiaty S. Anny Kanonika, Szpitala S. Łazarza Kapelana.

4. Dnia 15. Maia. Szkoła Główná Koronná Akademiiá Krakowska, dzień tén, który był Oktawą Imiénin Náyiaś. Pana, obchodziła uroczyście następuiącym porządkiém. Rano o godzinie 9 wszystkié Stany Akademickié maiąc na czele Rektora, znáydowały się w Kościele S. Anny na Solénnéy Wotywie, którą miał JX. Minocki Kanonik Katedr. Krakow. po któréy Te Deum laudamus śpiewano. Po południu zaś o godzinie 3. była téyże Szkoły Królestwa Sessyá publiczna, w przytomności dystyngwowanych i licznie zgromadzonych Gości, na któréy JP. Fiałkowski Katedry Literatury w téyże Szkole Głównéy Professór, czytał Dyssertacyą, w któréy wyższość Edukacyi publicznéy nad prywatną i iéy potrzebę w Rządzie zwłászcza Republikantskim okazywał.

Dnia

1. Dnia 28. Maia. Na Sessyi Seymowéy JP. Julián Ursyn Niemcewicz Poseł Inflantski, JWu Felixowi Oraczewskiému Wizytatorowi i Rektorowi Szkoły Głównéy Koronnéy, w Mowie mianéy przy obronie Kommissyi Edukacyinéy, oddáł sprawiedliwość w następuiących wyrazach. — Widziałeś Náyiaś. Pánie i pochwáliłeś Rządzcę Akademii JW. Oraczewskiégo. Nikómu zapewne styr Młodzieży Polskiéy przyzwoiciéy nié mógł bydź powiérzony, a tén co w całym życiá biegu z cnotą i gorliwością wszystkié sprawowáł urzędy, tén co nie chciáł ściągnąć ręki do podpisaniá zaboru Kraiu, potrafi kształcić duszę wielkich ludzi, potrafi tworzyć Polaków.

2. Dnia 1. Czerwca. Szkoła Główná Koronná obchodziła dziś Rocznicę swégo Założéniá od Kazimiérza W. przez złożoné Posiedzénié Akademickié w Sali Jagiellońskiéy, przy zgromadzonych Gościach, zagaioné przez Rektora téyże Szkoły Głównéy; na którém JX. Trzciński Kanonik Koad. Krakow. Professór Fizyki, i tegoż Kollegium Prezes, czytáł Dyssertacyą o wzroście ogólnym Filozofii Naturalnéy do czasów naszych; a w szczególności o Eudyometrze czyli narzędziu służącém do sądzéniá o stopniu czystości lub zdrowości powietrza atmosferycznégo, tak, iak sądzimy o stopniu zimna i ciepła przez Termometr. Użycié tego nowégo narzędziá, Kandydaci Stanu Akademickiégo okazywali, czyniąc sami doświádczéniá z powszechną przytomnych satysfakcyą.

3. Dnia 22. Czerwca. Konkurs do Katedry Patologii i Praktyki szpitalnéy wakuiącéy po śmierci JP. Andrzeia Badurskiégo téyże Lekcyi Professora, po wszystkich Szkołach Koronnych i Litewskich, ogłoszony był tym sposobém, iak następuie.

4. Dnia 2. Lipca. JX. Trzciński Kanonik Koadiutór Krakowski, Kollegium Fizycznégo Prezes, wyznaczony od Szkoły Głównéy Promotór, Kreowáł in Stuba Communi, Doktorami Filozofii JP. Andrzeia Smolikowskiégo, Jeometrą J. K. Mci; JP. Wincéntégo Ostrowskiégo, JX. Woyciecha Jasińskiégo Kanon. Lateranéńskiégo, i JP. Jána Like Ucznia Chirurgii i Medycyny, Kandydatów Stanu Akademickiégo, którzy wprzód przed wyznaczonymi od Szkoły Głównéy odprawili Examén, i otrzymali Licéncyą od Podkanclérzégo.

Dnia

Dnia 3. Lipca. Pilnuiący Officerowie zostaiącégo pod strażą Xcia Jmci Ponińskiégo Podskarbiégo W. Koronnégo, widząc, iż pomiéniony Xże, dłużéy nad zwyczáy łóżkiém się báwi, gdy do sypialnégo iego pokoiu weszli, naleźli uformowané tylko podobiéństwo leżącégo w łóżku człowieka, samégo zaś Xcia nie naleźli. Udáwszy się potém do iego garderoby, postrzégli dziurę wybitą w murze /: którą Kommoda tam stoiącá zasłaniała :/ do dalszych naiémnych tegoż Domu apartaméntów, naiętych przed nieiakim czasém od Syna tegoż Xcia Podskarbiégo. Lecz w tamtych appartaméntach, ani Xcia Oyca, ani iego Syna nie naleziono. Za danym o tym przypádku Rapportém do Zwiérzchności, uczyniono zaráz rozporządzénié do szukaniá i ściganiá; oráz po całéy Warszawie ogłosić kazano, iż ktoby poścignął pomiénionégo Xcia, będzie miáł nagrody # 1000; tym czasém zaś, wszystkich pilnuiących tegoż Xcia Podskarbiégo, pod areszt wzięto. Officyerowie także w ścisłym są osadzéni areszcie.

Dnia 11. Lipca. Po uchyléniu się ze straży mianéy nad sobą Kommissyi Woyskowéy, Xże Jmć Poniński Podskarbi W. Koronny, Marszałek Seymu Delegacyinégo w R. 1775, obwiniony o podział Kraiu, fałszowanié Konstytucyi, przedawanié urzędów Skarbowych &c. przeiechał naiętą Karetą przez most Warszawski na Pragę, skąd puścił się Wisłą. Wysłała Kommissyá Woyskowá na wszystkié trakty różnych Officyerów Kuryerami, nawet i Wisłą, z których iedén JP. Rudnicki Chorąży od Fizylierów lądém w Dybowie przy Toruniu dosiągnął wiadomości naprzód od Laufra Xcia na brzegu Wisły będącégo, od którégo dowiedział się, że Xże Jmć Poniński Podsk. W. Kor. znáyduie się w blizkiéy wsi Rubinkowie, niedaleko granicy Kordonu Pruskiégo umiészczonéy. Za przybyciém do téyże wsi JP. Rudnickiégo, Xże Jmć oświadczył: że gdy tak pilnie szukanié Osoby Jego przez Kommissyą Woyskową okazuie się; zaczém przez tegoż Officyera żądanégo powrotu Jego do Warszawy nie zaprzéczył, i z nim, wráz z Syném /: który przez miłość ku Oycu w Jego zostawáł Kompanii :/ oświadczył powrócić się do Warszawy. O czém Kommissyá Woyskowá uwiadomioná od JP. Chorążégo Rudnickiégo, roztawionych po różnych traktach, a nawet w niektórych mieyscach i Pocztą wysłané Eskorty zadysponowała, do sprowadzéniá Xcia

Jmci,

Jmci, który dnia 8. Lipca po południu z Eskortą sobie przez Kommissyą oznaczoną tu nadiechał, i w Koszarach Artyleryi Koronnéy przez tąż Kommissyą iest umieszczony.

Dnia 17. Lipca. Na Sessyi Seymowéy pluralitate ustanowiono, ażeby Biskupi Krakowscy Xiążęta Siewierscy odbierali sto tysięcy czystéy intraty, z dochodów tegoż Biskupstwa, zbywaiące zaś intraty do 600m. wynoszące, obrócone były na obronę Oyczyzny czyli na Woysko. Że Biskupi Krakowscy maią mieć sto tysięcy intraty, było wotów 56. że maią zostać przy dawnéy intracie, było wotów 23. Dla innych Biskupów, salvis modernis Possessoribus, także wyznaczono Złt. 100m., a dla Prymasa Złt. 200m. rocznéy intraty. Biskupi Ritus Graeci po Złt. 50m., a Arcybiskup Złt. 100m. mieć będzie.

Dnia 23. Lipca. Na Sessyi Seymowéy Najiaś. Pan oświadczył Stanom, iż nominował na Biskupstwo Krakowskie X. Turskiego Biskupa Luckiego; a na Biskupstwo Luckie X. Naruszewicza Biskupa Smoleńskiego. JJPP. Suchodolski Chełmski, i Rzewuski Podolski Postowie, takowéy nominacyi opponowali się, żądaiąc, ażeby co pierwéy Rada Nieustaiąca robiła, to teraz Seym czynił, Królowi Jmci prezentuiąc Kandydatów do Biskupstw i Senatorzy, ażeby uprzód Stany rekommendowały, a potém Król Jmć nominował i Przywileie podpisywał. Król Jmć przystał na to, ażeby Naród té duie nominowane wyrzytnąć Osoby; z nominacyą zaś innych kroków wątpiących, oświadczył się do tego wotrzymać czasu, dopóki w téy mierze Prawo nie zapadnie. Rozdawanie świeckich i duchownych urzędów, zawsze należało do szafunku Królów, aż do Seymu Delegacyinego w R. 1775, na który tylé w tym czasie było narzékania.

Dnia 21. Miesiąca Czerwca wostatnią Niedzielę przed S. Janem widzieliśmy tu obchodzenie uroczyste Obrządku Filantropii przypominaiące coroczne Xiążęcym Wojewodztwie Bytnosc Dobrego Króla. Rownie iak w naydawniieyszych latach zaczęto od Nabożeństwa w Kościele S^ty Anny, potem Osoby do Nagrod przeznaczone prowadzone były w znaczney liczbie Dam i Obywatelów wszystkich Stanów do Sali Amfiteatralney na przeciw Kościoła S. Anny, gdzie

Muzyka

nie potrzebnie przepisał ś. p. Kawecki, bo jest drukowane to donieść i inni dzisiaj w bibliotece.

Muzyka na dętych instrumentach przysposabiała czekaiących do czułego widoku. Gdy się to liczne Zgromadzenie umieściło, i dało wspaniały widok napełnionego Amfiteatru, zasiadły wybrane Osoby na Stopniach Tronu okrywaiącego Portret Stanisława Augusta, od którego spadaiąca girlanda z kwiatów, z kłosów i z dębowego liścia uwita, łącząc się z wieńcami dla zasłużonych przeznaczonemi, wyobrażała związek tey szczęśliwey harmonii pomiędzy Cnotliwemi i Królem, przez którą Naród powstaie. —

Czytał potym JP. Przybylski Prefekt Biblioteki Domu Jagiellońskiego Dyssertacyą stosowną do obrządku w którey wymownie okazał, że ubogi i bogaty równie szczęśliwy, gdy ma cnoty użyteczne Społeczności, równie nieszczęśliwy, gdy tylko jałowy egoizm iest sprężyną czynów Jego; porównał Filantropa Bogacza z Filantropem Ubogim, i w tkliwych obrazach Krasomowstwa przekonał czułych, że ścisłe dopełnienie obowiązków Społeczności iest iedyną do uszczęśliwienia drogą we wszystkich Stanach.

W przywoływaniu potem koleją wybranych do nagrody, dano pierwszość Cnotliwemu Rolnikowi, szanuiąc ten kunszt, iako ożywiaiący wszystkie, i we wszystkich wiekach maiący pierwszość zasługi: w tym zaś porządku wezwani byli.

1° Rolnik Tomasz Woytowicz pełen zasługi z pracy i obyczaiów. —

2° Pomocnica połogów Maryanna Borucka zalecona z pilności i obyczaiów. —

3tio Szwaczka w usłudze Szpitalney żywięca niewidomego Oyca i Matkę chorą z pracy rąk swoich od lat kilkunastu Maryanna Czerwińska.

4° Prządka z Fabryki Sukienney w mło-

dości

dości zasługuiąca na zaletę zręczności, pilności i obyczaiów.

6° Szewc zalecony z rzetelności i obyczaiów od Garnizonu tuteyszego i od Miasta: Mikołay Dąbrowski Mieszczanin Krakowski.

6° Strażnik Skarbowy zalecony od Zwierzchności, że przez 24 lat, wiernie, trzeźwo i pilnie swóy obowiązek sprawuie: Kazimierz Winiarski. —

Nakoniec rozrzewnił wszystkich Starzec Sędziwy Mieszczanin Krakowski, siwą brodą po pas opadaiącą, wspaniałe wyobrażenie Weterana zasłużonego w Społeczności, który póki mógł pracował w Rzemiośle, dziś przeszło 80. lat maiący, nie chce iednak bydź nie użytecznym, i Kościelney usługi w Parafii pilnuie.

Ci wszyscy, gdy odebrali nagrody po Zł. 200. z rąk dwóch młodych Panienek biorących Naukę Dobroczynności, to iest: JPanny Katarzyny Sołtykowney Stolnikowny Sandomirskiey maiącey lat 8. i JPanny Wiktoryi Puszetowney Starościanki Zawichostkiey maiącey lat 7. Zakończył się obrządek oświadczeniem Imieniem Towarzystwa Filantropów, że Kassa przeznacza nadto Czerw. Złł. 12. dla Patrona Mieyskiego, który się podeymie stawać i służyć w Sprawach Sierot nie maiących żadnego sposobu windykowania maiątków własnych z rąk takowych Uzurpatorów, i przez to są w niemożności sposobienia się do użytecznego w Społeczności życia, bądź w Rolnictwie bądź w Rzemiosłach bądź w Handlu. — Mowa tu wspomniona wyszła z druku. —

Projekt Związku Filantropów Uwieczniaiący w Krakowskiem Województwie pamięć bytności Stanisława Augusta Króla, przez Felixa Oraczewskiego podany.

Iten Projekt jest drukowany. Zob. w Bibliotece Uniw.

Perdere multi sciunt, donare nesciunt.
Tacitus.

Widziemy z doświadczenia, że naylepsze chęci, naylepsze projekta kończą się na słowach, gdy im braknie gruntu ułatwiaiącego skutek. Cóż iest tym gruntem? oto fundusz; Zarzucamy Miastom, że nie maią starania o Policyą, odpowiadaią nam, że nie maią funduszu i milczemy, oddychamy złem powietrzem, kanały smrodliwe wśród mieszkań ludzkich cierpiemy, widzimy oczywistą nieludność coraz bardziey pustoszącą Miasto, traciemy zdrowie, wyradzaią się Pokolenia, z owych zdolnych i czerstwych Polaków, płodzą się niedołęgi niesposobne do pracy, kalectwa i defekta wewnętrzne bez pomocy wzmagaią się, i my z zimną krwią na te przyczyny fizyczne i moralne upadku naszego patrząc mowimy sobie, z iakiegoż funduszu obmyślić ratunek? a mowimy to albo siedząc na szkatułach napakowanych, albo wśród zbytku, wśród biesiad, wśród dogadzania miękkościom i obżarstwu ruynuiącemu nasze zdrowie, od których momentalne wstrzymanie, namby było zdrowsze, a tylu nieszczęśliwym dałoby pomoc i sposób do życia. — Zarzucamy Rzemieślnikom że się nie biorą do wydoskonalenia warsztatów swoich, że się nie biorą do Fabryk stosownych do naszych Produktów, że pozwalaią wychodzić surowo skórom, wełnom, woskom, lnom, konopiom i. t. d. za granicę, odpowiadaią nam, że nie maią funduszu na zakłady, i my spokóynie przepłacamy nasze własne Produkta przerobione w obcych Fabrykach do używania, wchodzimy w ich przyczyny, ale im nie zabiegamy, bo iak prędko korzyść naymnieyszego nakładu iest daleka,

iuż nam się zdaie niepodobna, i ludzie biedni po Miastach choć maią chęć do pracy, choćby łożyli na to swóy Maiątek, nie maiąc dosyć nakładów bankretuią, chcąc nam dogodzić, lub próżnuią, i nabywaią nałogów piiaństwa w bezczynney rozpaczy, a my na to z zimną krwią patrząc naśmiewamy się często ieszcze z ich dobrey woli, mowimy że się porwali na rzeczy nie podobne, że ustali w biegu i zamiast zachęcenia przemysłu Kraiowego, idziemy do sklepów tych, ktorzy poddaią zbytkom pokusy, przepłacamy wśród rozlicznych lasów, meble z indyiskiego drzewa, wśród hut żelaznych, wszystkie narzędzia żelazne sprowadzane z daleka, wśród nayobfitszych pasiek, woskowe świece ze Szlązka, lub z Gallicyi, wśród wszelkiego rodzaju produktów do potrzeby, do wygody i do okazałości wystarczaiących, zagraniczne powozy, sukna, skóry, szkła, płotna, siodła, likwory, syry i t.d. a ledwo że nie chleby. Radbym, żeby każdy z nas zastanowił się nad tym, czy z tak małą dbałością o dobro publiczne może nam bydź kiedy dobrze? czy nie my sami winniśmy temu, że nie iest lepiey? i że z nami nie iest lepiey w Europie? Pomyśmy na to, gdyby wszystkie inne Kraie, ktore nas odziewaią, ktore dogadzaią nawet dziwactwom i zbytkom naszym, ktore nam tyle przykładów przemysłu i polepszenia losu naszego daią, tak były oziębłe iak my na nasze własne dobro, czy mielibyśmy te wygody, te przyiemności życia, ktorych używamy? I my Ludzie iesteśmy, myślmy przecię po ludzku, i zastanowmy się nad tym cośmy winni ludziom, cośmy winni społeczności, cośmy winni obywatelstwu. Nie wyciągaią z nas okoliczności dzisieysze, tych całkowitych ofiar życia i fortun, ktore Przodkowie nasi tak hoynie i tak pracowicie dla całości Oyczyzny łożyli, czyńmy mnieysze ale rownie pożyteczne ofiary dla dobra Kraju, a dogoniemy w pokoiu sławy Przodkow naszych. Nie namawiam ani na kosztowne fundusze Zakonów, Kościołow, Klasztorów, Szpitalów, ktore dawniey zapewne duch dobra powszechnego choć w innym czynił przekonaniu. To chcę proponować Współobywatelom, co iest w mocy każdego

nayuboższego

naybozszego i naybogatszego, Duchownego i Swieckiego, każdey Płci, każdego Stanu, każdy może nawet dogodzić swoim skłonnościom służąc Oyczyznie, nie wyłączam żadnego rodzaju uczciwey roskoszy w Projekcie moim, i owszem powiększenie iey dobroczynnością radzę i ułatwiam. Żebym zaś nie zdawał się samych himer rodzić, i Romansowe Projekta niepodobney do wykonania wymyślać doskonałości, przywiodę przykład naygorliwszego dziś o dobro powszechne Narodu. Czytaymy co w Anglii uważał celem dobra ludzkości wciażuiący Polityk. W tym Rządzie (mowi) Filozoficznym, wiadomości Fizyka, złączyły się z dzielnemi rękami pracowitego Przemysłu dla zbogacenia Oyczyzny, i nauczenia innych Narodów pożytecznego użycia czasu. Zaięcie powszechne ~~ogarnęło~~ całego Kraiu do dobra powszechnego ogarnęło wszystkie Stany w Anglii. Irlandczykowie rozdaią w Dublinie sto nagród na rok w pieniądzach tym, co się naywięcey przykładaią do postępu Rolnictwa i rękodzieł. Zrazu myśleli tylko o wydoskonaleniu płótna, potym ich baczność poszła daley, wyznaczono nagrodę dla tych † co naylepszy papier robią sposobem Hollenderskim, dla Maystrów i Mistrzyń, ktorzy naylepszych uczniów wystawili, dla tych, ktorzy naypięknicy wyprzędli wełnę lub len, dla tych co naywięcey nazbierali płatków płociennych do papierni, dla tych, co naylepszy chmiel zaszczepili, dla tych, co naywięcey drzew fruktowych wsadzili, dla tych, co iaki kawał ziemi zaniedbałey uprawili, lub iaką sztukę iezior bagnistych osuszyli itd. Społeczność Kunsztów w Londynie ustanowiona w Roku 1753. przez Gwilloma Spihley iest złożona z 6800. Towarzyszów, z tych każdy składa po dwa Luidory na rok na summę, z ktorey wyznaczaią

nagrody

† co naylepsze narzędzia wynaydą do rolnictwa i do rzemiosł dla tych †

nagrody dla Rolników i Fabrykantów. Wyznaczaia po 50. i po 100. Luidorów dla tych, ktorzy naywięcey szczurów lub myszy wygubili, ktorzy naylepsze młyny wietrzne wystawili, ktorzy naywięcey motow harmonych lub Baranów chowaią w pewnym ograniczeniu, i przez to uprawę ziemi gotuią. Nie idę daley, omiam inne szczęśliwe w Europie Patryotyzmem Obywatelów Kraie, ktore z suchych skał przez uprawę i przemysł stały się rozkosznym i upragnionem mieszkaniem rolaków, a celem ciekawości obcych, takie są Szwaycary, Xięstwo Toskanskie i inne. Cóż iest niepodobnego? żeby i u nas nie robiąc prożnych bez fundamentu projektów, podać Narodowi tą drogę do przyozdobienia i ubogacenia Kraiu tak obfituiącego we wszystkie Opatrzności dary, i tylko czekaiącego zachęcenia przemysłu, żeby sobie sam w wygodach i w potrzebach wystarczył. — Nie zawsze należy spuszczać się na Skarb i publiczne nakłady, trzeba żeby też i sentyment wolny czynił coś dla dobra publicznego, żeby ochronił Xięcia tak litościwemu ustawicznie żądania bez podania ratunku sposobu, nie są zbyteczne Dochody Xięcia, ktory dla powagi Narodu, powagę dostoyności swoiey przyzwoicie piastować musi, bogatsi daleko u nas szczegolni Obywatele iakp Publiczność niech się spytaią serca własnego, czy kiedy mogą wspanialey i rozkoszniey maiątku swego użyć, iak służąc Oyczyźnie? Cóż iest niepodobnego u nas? żeby każdy Obywatel dobrowolnie uczynił iakąś ofiarę cząstki dochodu swego na rok, i żeby ta massa w ręku rozsądnych złożona stała się funduszem nagrod uczynionych dla dobra Kraiu ofiar; wymiymy sobie tego, do czego nas wygodna potrzeba przymusza nas zgorszenie przesnosci przepychu, ani nas, ani tych, co go u nas szukaią nie uszczęśliwiaiące, nie może to bydź ani przykrością, ani uięciem maiątku dla nikogo. A co za rozkosz przygotu-

się

ie się dla serc prawdziwie Obywatelskich, gdy czas będzie, że w takiey
rzeczy przykładaią się do dobra powszechnego. Otworzony przystęp
do tego wspaniałego Składu industryi maiący odwagę przewięzy-
dła, ale ogołocony z sposobu, przemysłowi wynayduiącemu prakty-
czne w Mechanice ostrzeżenie na kurhuk i czasu, niewinno-
ści wystawiony na napaść wrogoty przeznaczał tak przy-
wienia powtrzymuiemy do warsztatów ubogiego Rzemieślnika,
a gdy znaydziemy prawowitość, ustawiczność i szczerość
poprawmy losu iego. Przypuśćmy ubogiego [illegible]
[illegible], Rolnika, do
nadziei, że gdy będzie miał zaświadczenie Pana, Pasterza
a szczególniey Gromady, że naylepiey około roli robi, że coś
pożytecznego około pługa, nadta lub innych gospodarskich
sprzętów wynalazł i wykonał, będzie los ciągnął do
nagrody rocznicy. Zachęcamy Nawiązły zatrudnione
położonemu ciężarnych kobiet, że gdy będą pilne w na-
uczeniu się tey tak istotney dla ludzkości przysługi,
będą nagrodzone; Nie odstawiamy nawet Kapłanom
ubogich przykładnie po obszernych Parafiach za
bogatych Prałatów pracuiących, że gdy będą mieli świadectwo
od gromad, Parafianom o przychylności dla ubogiego ludu,
o tatwym w każdym czasie przystępie, o unikaniu zdzier-
stwa za śluby, pogrzeby, kolendy i wymyślne podatki,
a zdolności do dania dobrey rady ubogiemu, choremu lub
podupadłemu przez przypadek Rolnikom, znayda
nagrodę z zaszczyt w świadectwie Towarzystwa do-
broczynności i w udziale składki Patryotycznej. Za
mnie tysiączne przyczyny dobrze czynienia chcę i oby-
czaiom, których nie wyliczam, zostawuię sercom Oby-
watelskim tę czułość miłą, która sobie z uiszczenia
Projektu mego obiecywać powinny. Rok teraźniejszy
iest dla nas rokiem szczęśliwym, mieliśmy w kraiu naszym
Dobrego i Przykładnego w litościwych czynach Króla,
uczelbijmy ten rok miły, postanowieniem Filantropicz-
nego Związku, umowy, że każdy z nas w takiegokolwiek sta-
nu, odmowi sobie raz w rok dogodzeniu zbytkom, a do tak-

ey

sy Patryotyzmu to dla dobra powszechnego włoży, co inaczey użyte mogłoby zdrowiu iego szkodzić, i przemiiaiącym tylko bydź dogodzeniem dziwactwu. Ja zaczynam chętnie tę pomocną dobru powszechnemu składkę, i ofiaruię 5. Czerwonych Złotych co Rok, zacząwszy od 1787. w którym witaliśmy Dobrego Króla, spodziewam się, że takie uwiecznienie tey miley pamiątki w Województwie naszem, każdego maiącego czułość pobudzi i nie możemy miley dla serca tego Pana poświęcić wdzięczności za bytność Jego u nas, iak gdy ten Rok będzie Epoką zaczynaiącą składkę Patryotyczną, którą, ieżeli zachęci serc dobrych zgoda, potem Projekt iak może bydź naypożyteczniey rozrządzona, odtąd zaś na Nowy Rok a prima Januarii 1788. podobna Składka corocznie zaczynać się może, i Kassa Patryotyzmu stanie się źródłem pożytków Miasta i Kraju, które bez tey powolności na nic się nie zda proiektować. Jakbym się osądził szczęśliwym, gdybym mógł znaleść do tey uczynności łatwe serca obywatelów. — Będą ich Jmiona podane nieśmiertelności, a naymnieysza uwaga iak mało uczynić może różniey w potrzebach, w wygodach, nawet i w roskoszach życia, a iak wiele pomoże dobrym chęciom, próżniactwo i piiaństwo w czynną obracaiąc pożyteczność, każdego skłonić powinna łatwo, co za miłe skutki obiecywać sobie można, polepszenie losu Miasta, zakwitnienie rękodzieł, Policyą, ochędostwo, uwolnienie od próżniackiey żebraniny, wstrzymanie od piiaństwa i rozpusty zaszczyt Województwa, któż nie czuie tak łatwego sposobu bydź Dobroczyńcą ludzkości, któżby sobie nie chciał ziednać u wszystkich następnych Pokoleń błogosławieństwa, za tę dla dobra powszechnego pomoc i Bogu i ludziom miłą.

Składka tak się czynić może. —

W Kollegium w Sali Jagiellońskiey będzie Xięga do zapisywania Jmion Osób które przychylą się do Projektu, gdzie każdy sam lub przez Plenipotenta podpisze Jmie swoie, i wiele ofiaruie na Rok, w czym nie trzeba sobie żadney czynić przykrości, gdyż naymniey i naywięcey w równey części dane, zawsze iest zasługą. Żeby iednak istotnieyszy był skutek tak pożytecznego zamysłu, należy determinować naymnieyszą kwotę Czerwonych Zł. dwa. prima Decembris powinno bydź pokazane quantum wyznaczonemu do tego Archiwiście, i rękę daiącego włożone w Karbonę na ten koniec przygotowaną i zapieczętowaną, od którey trzy klucze będą różney wielkości trzem Osobom powierzone, iedna z Duchowieństwa, druga z Szlachty, trzecia z Akademii, a w Wigilię Nowego Roku Premia rozdawane będą, z których ilość należeć będzie od ilości składki, na tydzień pierwey od maiących klucze obrachowaney i umiarkowaney w proporcyi zasługuiących nagrodę. Nagroda zaś będzie zawsze miarkowana podług pożyteczności wynalazku lub wysługi publiczney i potrzeby istotney. —

ARCHIWUM U. J.
Rkp 27

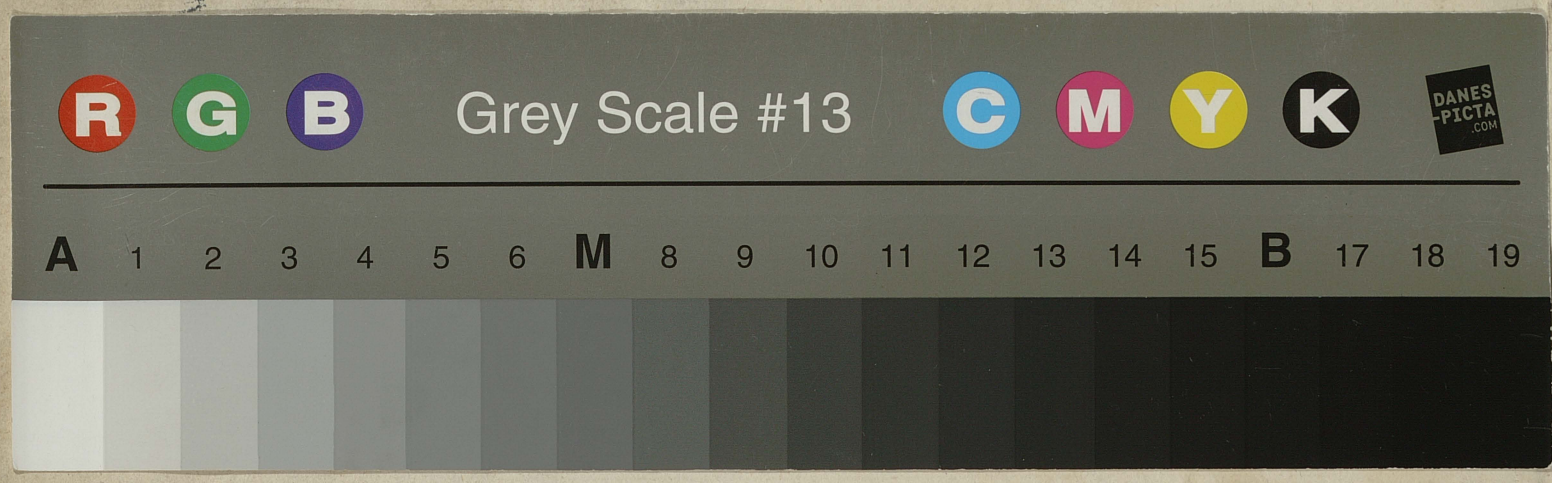
R G B
Grey Scale #13
C M Y K
DANES-PICTA.COM
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

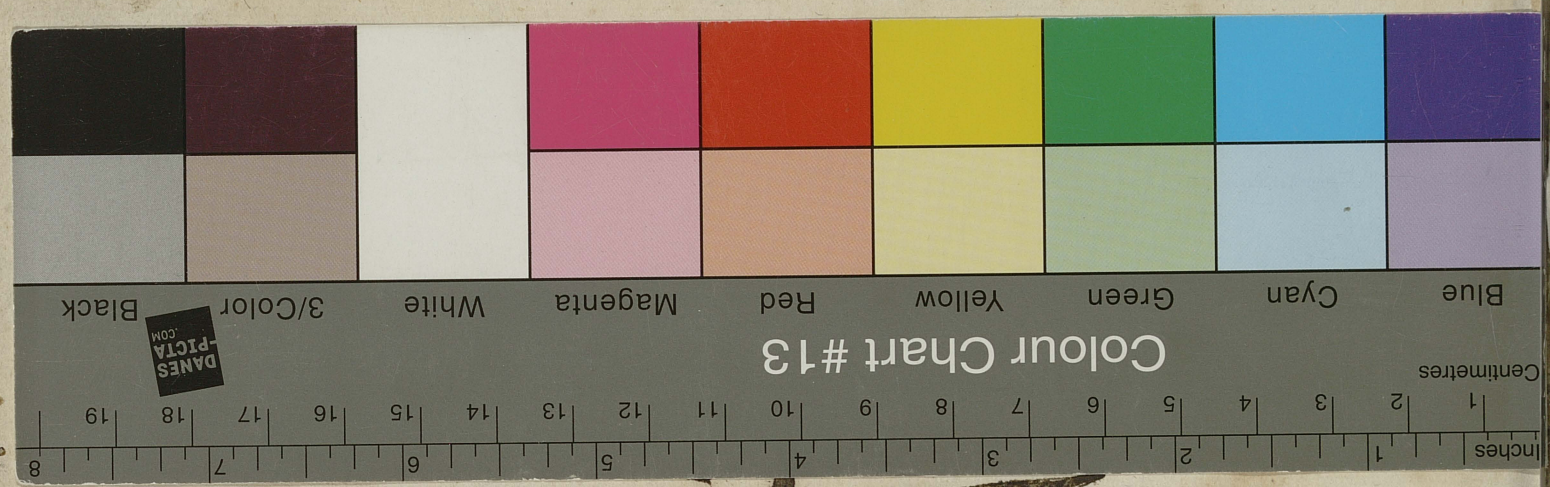
Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
Colour Chart #13
DANES-PICTA.COM
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

27.

Co dotrzeciego: Do ułożenia Popisów Kandydatkich na rok przyszły Szkolny. wyznacza Szkoła Główna Professorów tych nauk, z których takowe Popisy odprawiać się będą: —

Co do czwartego: Jeżeliby iakie interessa ekonomiczne nagłey po=:trzebowały rezolucyi w czasie zamkniętych obrad, takowych rezolucyi wydawania daie moc Szkoła Główna Delegowanym: JX.u Szablo=:wi, JX.u Kolendowiczowi, JX.u Idatte, JX.u Muszyńskiemu, JX.u [illegible] i Sekretarzowi, który to Delegowani interessa eko=:

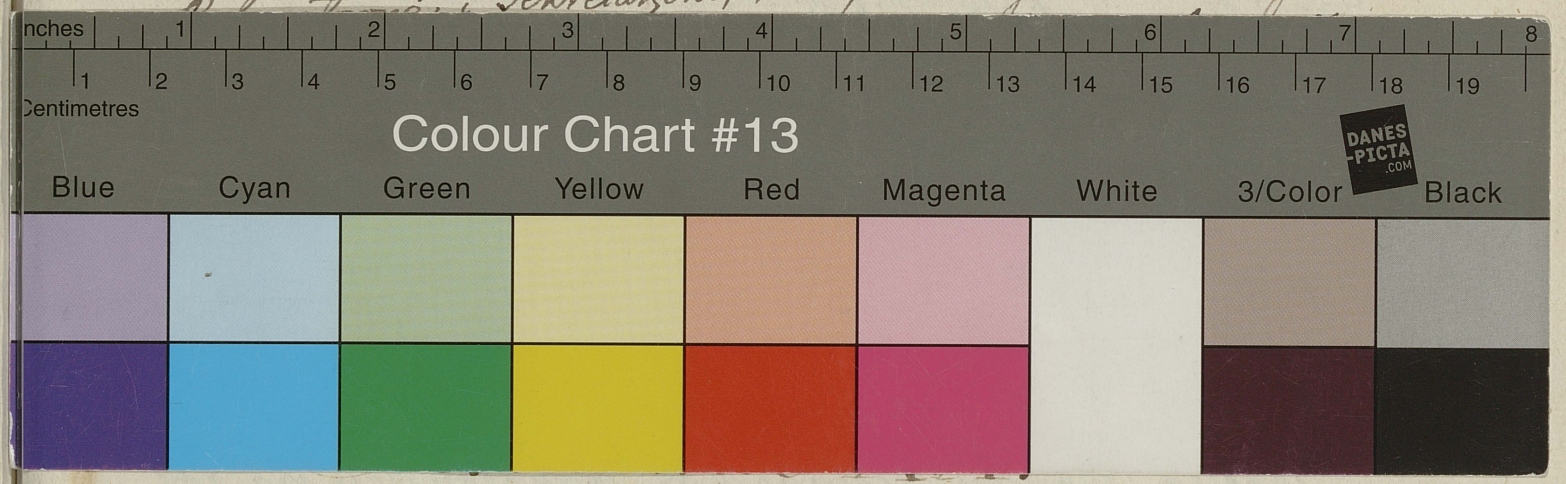

Złożone dnia 20go Września.

do zaradzenia i stanowienia w następuiących punktach:

Naprzod: Do przeczytania Tabelli Nauczycielów Szkół Naro=:dowych na rok szkolny maiący się zaczynać.

Powtore. Do przeczytania Patentów, które Szkoła Główna zaleciła ułożyć dla Towarzyszów swoich.

Potrzecie. Do wysłuchania powtórney prośby JPa Sniadeckiego i zaradzenia lub proponowania Osoby na Sekretarza.

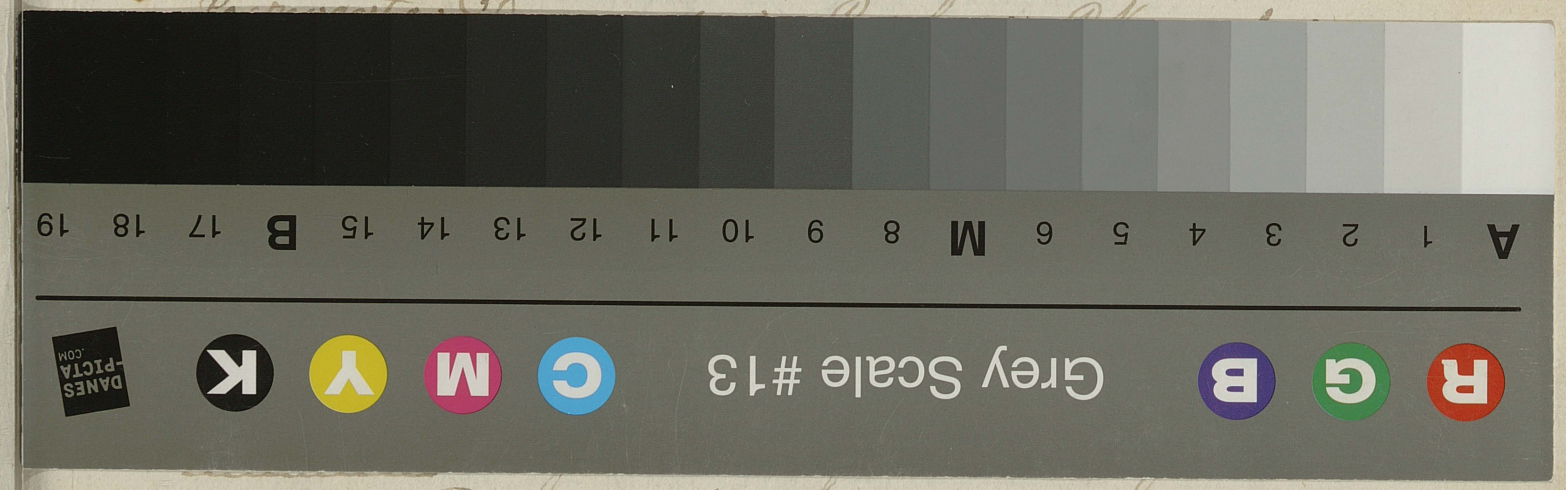

archivum, i żądania JPa Jaruszewicza na końcu rapportu wyrażo=:nego. —

Posme: Do doniesienia Szkoły Głównej o Rapportach ze Szkół nadesłanych.

Po dziewiąte.

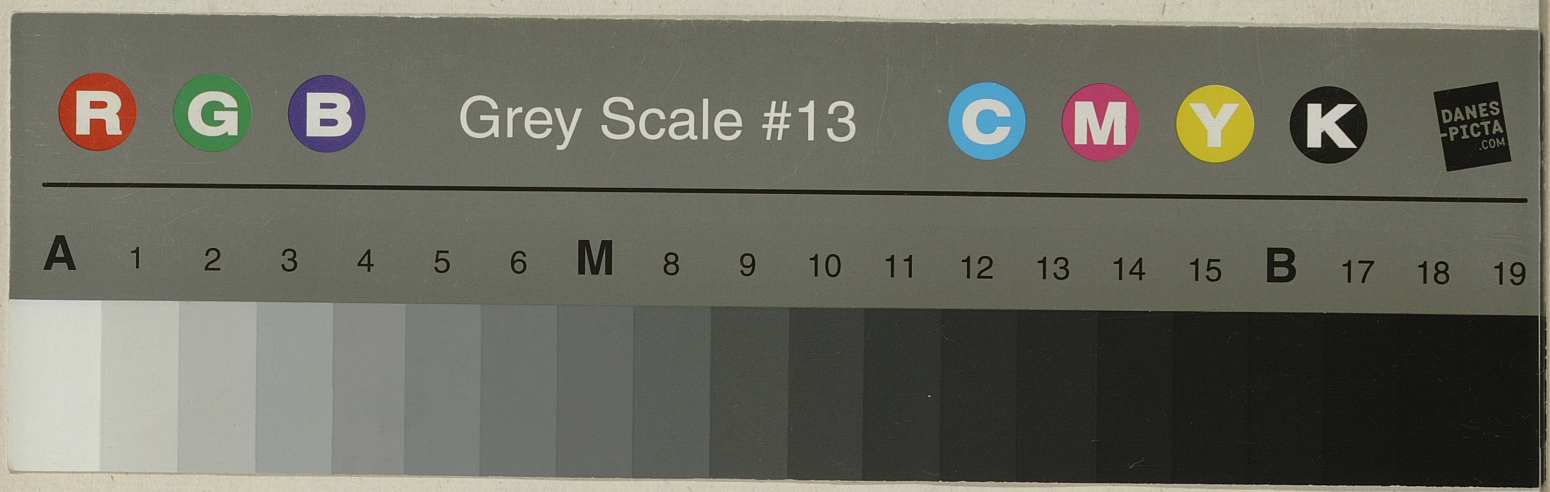
R G B
Grey Scale #13
C M Y K
DANES-PICTA .COM
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

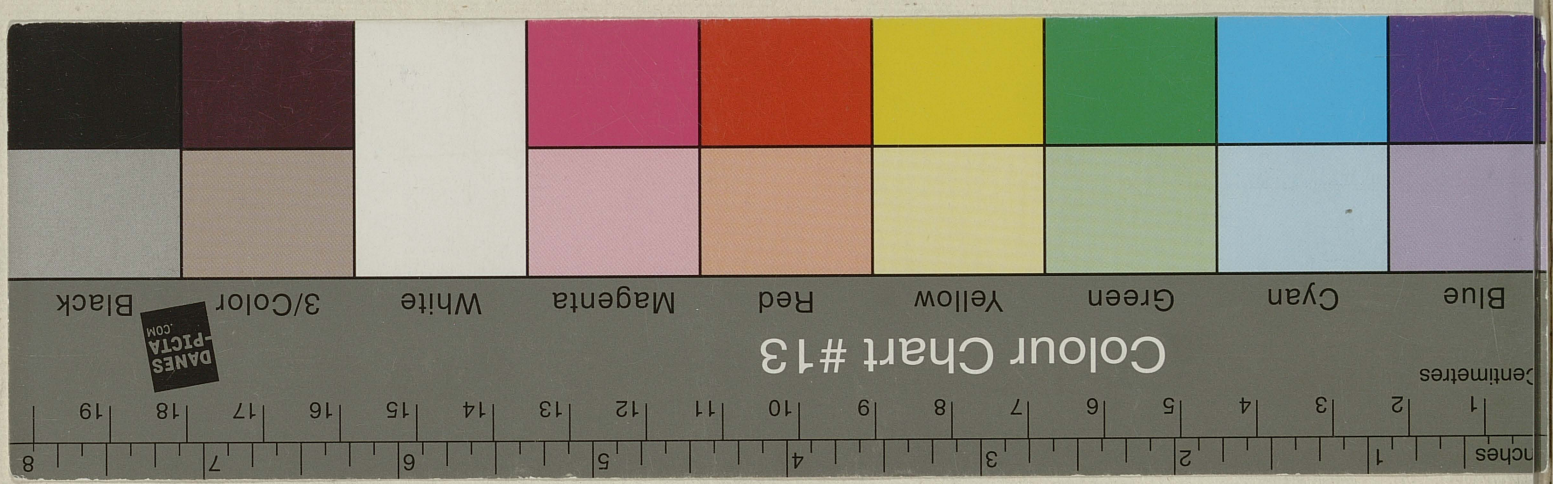
nches 1 2 3 4 5 6 7 8
entimeters 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
Colour Chart #13
DANES-PICTA .COM
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black